

ספר

בְּרִית שְׁלוֹם

כּוֹלֵל דִּינִים וְהַנְהָגוֹת יִשְׂרָאֵל, דְּרוּשִׁים וְשִׁיחוֹת נְחֻמָּדוֹת
וִיקָרוֹת, עֲנִינִים נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים, מְשֻׁמְחֵי לֵב וּמַעֲוֹרְרִים
לְקִיָּם מַצּוֹת מִילָה, לְהַכְנִיִם בְּנוֹ בְּבְרִיתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ
בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וּלְהַאֲרִי עַל נַפְשׁוֹ הָאֶרֶת נָעַם זִיו שְׂכִינַת
עִזּוֹ יִתְבָּרֵךְ.

* * *

בְּנוֹי וּמִיָּסֵד עַל פִּי דְבָרֵי רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹרֶךְ הַגָּנוּז
וְהַצָּפוֹן, בּוֹצִינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ רַבִּי
נַחֲמָן מִבְּרֶסְלֵב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ.

וְעַל פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרֵנוּ הַגָּאוֹן הַקָּדוֹשׁ, אֹרֶךְ נִפְלָא, אֲשֶׁר
כָּל רוֹז לֹא אָנִיס לִיָּהּ. רַבִּי נֵתָן מִבְּרֶסְלֵב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ.
וּמִשָּׁלֵב בְּפֶסוּקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים,
וּמֵאֲמָרֵי חַז"ל הַקָּדוֹשִׁים,
מִגְמָרָא וּמִדְרָשִׁים וְזֵהר־הַקָּדוֹשׁ.

*

יֵצֵא לְאוֹר שְׁנַת תשפ"א
עַל-יְדֵי קָרֵן "וְהָאֵמֶת וְהַשְּׁלוֹם אָהָבוּ"
חֲסִידֵי בְּרֶסְלֵב יִבְנְאוּ

ספר זה יצא לאור על ידי קרן "והאמת והשלום אהבו"
נתן להשיג את הספר בכל מקומות מושבותם ואליה
שמותם :

הפצה ראשית:

יבנאל : קרן "והאמת והשלום אהבו":

055-678-3366

יבנאל : קרן "גר להצדיק": 04-888-1785
(אפשרות למשלוחים לכל רחביהארץ)

ירושלים : היכל הקודש: 052-764-4664

ביתא : 055-277-9392

ביתרעלית : 0533-168-148

בניברק : 054-847-1400

אשקלון (היכל הקודש): 058-660-9660

ראשון לציון : 052-3127-172

הַקְדָּמָה

אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (שַׁבַּת קל): כָּל מִצְוָה שֶׁקִּבְּלוּ
עֲלֵיהֶם בְּשִׁמְחָה כְּגוֹן מִלָּה, דְּכָתִיב (תהלים
ק"ט): "שֵׁשׁ אָנֹכִי עַל אִמְרֹתֶיךָ כְּמוֹצֵא שָׁלָל רַב",
עֲדִין עוֹשִׁין אוֹתָהּ בְּשִׁמְחָה, וְדַבֵּר פֶּלֶא עַל גִּבִּי
פֶּלֶא, שִׁמְצוֹת מִלָּה כָּלֵל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מְקִימִים
בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה מְאֹד, וְאֶפְלוּ אֵלֶּי שְׂרָחוּקִים עֲדִין
מְקִיּוֹם הַמִּצְוֹת, עִם כָּל זֹאת עַל מִצְוֹת מִלָּה הֵם
מְאֹד מְאֹד מְקַפִּידִים, וְאֶפְלוּ שִׁבְשָׁאָר מִצְוֹת, כְּגוֹן:
שַׁבַּת, אוֹ תַּפְלִין, אוֹ פִּשְׁרוֹת הַמֵּאֲכָלִים וְכוּ' וְכוּ',
עֲדִין הֵם רְחוּקִים עַד מְאֹד, אֲבָל בְּמִצְוֹת מִלָּה כָּלֵם
מִהֲדָרִין לְקַיֵּם, וְאֵין זֶה אֶלָּא מַחֲמַת מַאֲמָרִם ו"ל
(שם): כָּל מִצְוָה שֶׁמָּסְרוּ יִשְׂרָאֵל עֲצָמָן עֲלֵיהֶם
לְמִיתָה בְּשַׁעַת גְּזֵרַת הַמַּלְכוּת, כְּגוֹן: עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים
וּמִלָּה, עֲדִין הִיא מַחֲזֶקֶת בִּידָם. וְלָכֵן רוֹאִים, שֶׁעַד
עַכְשָׁיו אֶפְלוּ פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל מוֹסְרִים אֶת נַפְשָׁם עַל
קְדוּשַׁת הַשֵּׁם, וְלֹא יָמִירוּ אֶת דָּתָם, כַּמּוּבָא בְּדַבְּרֵי
רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַב"ן, חֵלֶק א', סִימָן פ'), שֶׁרָאִינוּ
בַּחוּשׁ, שֶׁאֶפְלוּ כַּמָּה אֲנָשִׁים קָלִים וּפְחוּתִים מְסֻרוֹ
אֶת נַפְשָׁם עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם, הָעֶקֶר לֹא לְהַמִּיר דָּתָם,

וכן רואים בחוש, שאפלו הכי רחוקים נזהרים
 במצות מילה, אין זה אלא מחמת דבקות נשמתם
 באין סוף ברוך הוא, כי בשרשם כל בר ישראל
 הוא חלק אלון ממעל ממש, דבוק בעצם עצמיות
 אלקותו יתברך. ולכן דיקא בשתי מצוות אלו,
 נשמות ישראל שמחים ועליזים לקימם במסירות
 נפש הכי גדולה. ולכן הוא דבר גדול להיות נוכח
 בברית מילה, כי אז אליהו מלאך הברית נמצא,
 ויכולים לפעל אז הרבה ישועות בכלליות
 ובפרטיות, וכן כל מי שמצטרף בברית מילה,
 נמחלים לו כל עוונותיו, כי אז השכינה מצויה שם,
 ויורדת אז הארה גדולה מן השמים, ומי שרק בא
 להצטרף לברית מילה, וכונתו אז לקבל פני אליהו
 הנביא, ויודע אשר עכשו הוא זמן קרבן, שהאב
 מקריב את בנו לקרבן לפני השם, כמובא בזהר
 (לך-לך צג.): זכאין אינון ישראל, דעבדין קרבנא
 דרענא לקדשא בריך הוא, דמקריבין בנייהו
 לתמניא יומין לקרבנא. וכד אתגזרו עאלו בהאי
 חולקא טבא דקדשא בריך הוא, דכתיב (משלי י):
 "וצדיק יסוד עולם", וכיון דעאלו בהאי חולקא
 דצדיק אקרון צדיקים, ודאי כלם צדיקים. ועל-כן
 לעולם יירשו ארץ; ולכן כל מי שרק נמצא שם

ה ברית שלום

— נִמְחָלִים לוֹ עוֹנוֹתָיו, וְלָכֵן הוּא דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד
לְהִיּוֹת בְּעֵת בְּרִית מִלָּה, כִּי אַז הוּא עֵת רָצוֹן גָּדוֹל
בְּשָׁמַיִם, וְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שָׂמַח מְאֹד עִם הָאָדָם
שֶׁמֵּבִיא אֶת בָּנוּ לְקֶרֶבֶן לְמוֹל אוֹתוֹ. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
הַקְדוֹשִׁים (תַּנְחוּמָא לְךָ-לֵךְ): חֲבִיבָה הַמִּלָּה, שֶׁנִּשְׁבַּע
הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְאַבְרָהָם, שֶׁכָּל מִי שֶׁהוּא מָהוּל,
אֵינוֹ יוֹרֵד לְגִיּהֲנוֹם; וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים (נִדְרִים
לא:): גְּדוֹלָה מִלָּה, שֶׁכָּל הַמַּצּוֹת שֶׁעָשָׂה אַבְרָהָם
אֲבִינוּ, לֹא נִקְרָא שָׁלֵם עַד שִׁמְל, שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרֵאשִׁית
יז): "הִתְהַלֵּךְ לִפְנֵי וְהָיָה תָמִים". דָּבָר אַחֵר, גְּדוֹלָה
מִלָּה, שֶׁאֵלְמָלָא הִיא, לֹא בָּרָא הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
אֶת עוֹלָמוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר (יִרְמְיָהוּ לג): "כֹּה אָמַר ה', אִם
לֹא בְרִיתִי יוֹמָם וְלַיְלָה, חֻקּוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא
שָׁמַתִּי"; וְאָמְרוּ (נִדְרִים לב:): גְּדוֹלָה מִלָּה, שֶׁשִּׁקּוּלָה
כִּנְגֵד כָּל הַמַּצּוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה, שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת לד): "כִּי
עַל-פִּי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה" וְגו'; וּמַחֲמַת גִּדָּל מַעֲלַת
מַצּוֹת מִלָּה, שֶׁבִּזְכוּתָהּ נִזְכָּה לְהִגָּאֵל, כְּמֵאמָרָם ו"ל
(מִדְרַשׁ אֲגָדָה בְּרֵאשִׁית): אֶף-עַל-פִּי שְׂאִין לְיִשְׂרָאֵל
מַעֲשִׂים טוֹבִים, הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא גּוֹאֲלָם בִּזְכוּת
הַמִּלָּה; אָמַרְתִּי לְקַבֵּץ יַחַד לְפָנֶדֶק אֶחָד כָּל עֲנִינֵי
בְרִית וּמִלָּה, וְלִהְיֶיךָ עַל נַפְשֵׁנוּ הָאֶרֶת הָאֵין סוֹף
בְּרוּךְ הוּא, וְנִגְרַז אֶת גְּאֻלַּת וּפְדוּת נַפְשֵׁנוּ, וְנִזְכָּה

לְרֹאוֹת בְּנִחָמַת צִיּוֹן וִירוּשָׁלַיִם בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ,
אָמֵן!

סַעֲדַת שְׁלוֹם זָכָר

נוֹהֲגִים בְּכָל תְּפוּצוֹת יִשְׂרָאֵל, כְּשֶׁנוֹלָד בֶּן זָכָר,
שְׁמֵתֻקְבָּצִים בְּבֵית הַיּוֹלָדוֹת, אוֹ בְּבֵית-הַמִּדְרָשׁ,
מְקוֹם קְבוּץ שְׁמֵתֻקְבָּצִים שֵׁם רַבִּים, וְעוֹשִׂים סַעֲדָה
וּמִשְׁתָּה, וּמְקוֹרוֹ בְּגִמְרָא (בְּבֹא קָמָא פ.): מְכִי אֶתָּא רַב
לְבָבֵל. רַב וְשְׁמוּאֵל וְרַב אָסִי אֵיקָלְעוּ לְבִי שְׁבוּעַ
הַבֶּן, וְאָמְרִי לֵה לְבִי יִשׁוּעַ הַבֶּן. וְכָתַב רַבֵּנוּ תָם
(תּוֹסֵפוֹת דְּבוּר הַמִּתְחִיל: לְבִי יִשׁוּעַ הַבֶּן: פְּרוּשׁ שְׁנוּלָד שֵׁם בֶּן,
וְעַל שֵׁם שֶׁהוּלָד נוֹשָׁע וְנִמְלֵט מִמַּעַי אִמּוֹ, כְּדֹכְתִּיב (יִשְׁעִיָּה סו):
”וְהַמְּלִיטָה זָכָר”, נִקֵּט לְשׁוֹן יִשׁוּעַ, וְהָיוּ רִגְלִים
לַעֲשׂוֹת סַעֲדָה. וְכֵן הוּא בְּדִבְרֵי הַרָמָ”א (יּוֹרְה דְּעָה,
סִימֵן רִסָּה, סְעִיף יב): נִהְגוּ לַעֲשׂוֹת סַעֲדָה וּמִשְׁתָּה
בְּלֵיל שַׁבָּת לְאַחַר שְׁנוּלָד זָכָר, נִכְנָסִים אֶצֶל הַתִּינוּק
לְטַעֵם שֵׁם, וְהוּא גַם-כֵּן סַעֲדַת מִצְוָה, עֵינֵי שֵׁם. וַיֵּשׁ
אוֹמְרִים טַעַם לְסַעֲדָה זֶה, שֶׁנִּכְנָסִים אֶצֶל הַתִּינוּק
לְנִחָמוֹ, עַל שֶׁהוּא אָבֵל שֶׁשָּׁכַח תּוֹרָתוֹ שֶׁלָּמַד בְּמַעַי
אִמּוֹ, כְּמֵאמָרָם ז”ל (נִדָּה ל:): כְּשֶׁהַתִּינוּק נִמְצָא

בְּמַעֲי אָמוּ, מְלַמְּדִים אוֹתוֹ אֶת כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה, וְכִיּוֹן שְׂיוּצָא לְאוֹר הָעוֹלָם, בָּא מִלֶּאךָ וְסוּטְרוֹ עַל פִּיו וְשׁוֹכַח הַכֹּל. וְלִכֵּן אוֹכְלִים מֵאֲכַל אֲבִלִים, שֶׁהֵם עֲדָשִׁים, וְכָל מִינֵי קִטְנִיּוֹת. וַיֵּשׁ אוֹמְרִים טַעַם לְסַעֲדָה זֹו שֶׁנִּקְרָאת 'שְׁלוֹם זָכָר', שֶׁבָּאִים לְקַבֵּל פָּנֵי הַזָּכָר שֶׁנּוֹלָד, וְהוּא עַל דֶּרֶךְ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (נִגְדָה לֹא): כִּיּוֹן שֶׁבָּא זָכָר בְּעוֹלָם — בָּא שְׁלוֹם בְּעוֹלָם; וְכֵן נוֹהֲגִים לְבָרֵךְ אֶז אֶת אָבִי הַבֵּן, שְׂיִזְכָּה לְהַכְנִיסוֹ לְבְרִיתוֹ שֶׁל אֲבִיהֶם אֲבִינוּ בְּעֵתוֹ וּבְזִמְנוֹ, וְהוּא עַל דֶּרֶךְ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (שַׁבָּת יב.): שַׁבָּת הִיא מְלֻזָּעָה, וְרִפּוּאָה קְרוֹבָה לָבוֹא; כִּי הַתִּינּוֹק צָרִיךְ בְּרָכָה מִיַּחֲדָת שְׁלֹא יִחְלָה, וְלֹא יִהְיֶה צָהָב, שְׂיוּכְלוּ לַעֲשׂוֹת הַבְּרִית בְּעֵתוֹ וּבְזִמְנוֹ, כִּי בַשַּׁבָּת — אֶז הַזְמַן לְבָרֵךְ אֶת הַחוּלָה.

לֵיל בְּרִית יִצְחָק, שְׁקוּרִין (וּוּאךְ נֶאכָט)

בְּלִילָה קֹדֶם הַבְּרִית, נוֹהֲגִים לְהִתְאַסֵּף בְּבֵית הַיּוֹלְדוֹת, שֶׁשֵּׁם נִמְצָא הַתִּינּוֹק, וְעוֹשִׁים סַעֲדָה. וַיֵּשׁ אוֹמְרִים שֶׁהִיא סַעֲדַת מִצְוָה, שֶׁנוּטְלִים יָדִים לְסַעֲדָה

קְבוּעָה, וַיֵּשׁ אוֹמְרִים שָׁרָק אוֹכְלִים מִיָּנִי תַרְגִּימָה
וּמְזוֹנוֹת. וּמִסְפָּרִים סְפוּרֵי צְדִיקִים, וּמִרְבִּים לְהַזְכִּיר
שְׁמוֹת שֶׁל צְדִיקִים, שְׁזִכּוֹתָם תִּגָּן עַל הַתִּינוּק, שֶׁמָּחָר
יִהְיֶה הַבְּרִית, וְכָל אֶחָד מִבְּרֶךְ אֶת בְּעַל הַבְּרִית בְּרֶכֶת
'לְחַיִּים', וְשֶׁהַבְּרִית יִהְיֶה בָּעִתּוֹ וּבְזִמְנוֹ, וְהַכֹּל כְּדִי
לְהַצִּיל אֶת הַתִּינוּק, וְשִׁתְּהִי לוֹ שְׁמִירָה. וְנוֹהֲגִים אֲזַי
לְקָרוֹת שְׁמַע אֶצֶל הַתִּינוּק שְׁנוּלָד, וְהַכֹּל כְּדִי לְשַׁמֵּר
אוֹתוֹ, שֶׁלֹּא יִתְאַחֲזוּ, חֵס וְשְׁלוֹם, הַחִיצוֹנִים בּוֹ. וַיֵּשׁ
אוֹמְרִים רַק פָּסוּק: "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל הוֹי" הַאֲלֵקִינוּ
הוֹי" הַאֲחָד", "בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם
וָעֶד", וַיֵּשׁ שְׁמוּסִיפִים גַּם פָּרְשָׁה רֵאשׁוֹנָה שֶׁל קְרִיאַת
שְׁמַע, שֶׁהִיא "וְאֶהְבֶּתְ אֶת הוֹי" הַאֲלֵקִיךָ" וְגו',
וְאַחֲר־כֵּךְ אוֹמְרִים: "הַמְּלֶאךָ הַגּוֹאֵל אוֹתִי מִכָּל רָע,
יְבָרֵךְ אֶת הַנְּעָרִים, וַיִּקְרָא בָּהֶם שְׁמִי וְשֵׁם אֲבוֹתִי
אַבְרָהָם וַיִּצְחָק, וַיִּדְּגוּ לָרֹב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ", וַיֵּשׁ
שְׁמוּסִיפִים בִּלְשׁוֹן אִידִישׁ: "וויפֿיל נַעֲגַל אוֹפִין דָּאךְ,
אַזוֹיפֿיל מִלֶּאכִים אוֹף דֶּער וואָךְ", וְהַכֹּל לְסִימָן טוֹב
וּלְמַזָּל טוֹב וּלְשְׁמִירָה.

וְהִיא זְכוּת גְּדוּלָּה כְּשֶׁמִּנֵּן אֲנָשִׁים מִתְקַבְּצִים,
וְכָל אֶחָד קוֹרֵא קָטַע מִהַזְהָר הַמְּדַבֵּר מִמַּעַלֶּת בְּרִית
מִיָּלָה.

סֵדֶר מֵאֲמָרֵי הַזִּהָר (מִפְּרָשֶׁת לֶךְ-לֶךְ צב:)

שְׁנֵהֲגוּ לְלִמּוֹד בְּלִיל בְּרִית יִצְחָק

הַנִּקְרָא וּוּאךְ נֶאֱכַט

רַבִּי אֲבָא הָוָה אֶתִּי מִטְּבִרְיָה לְבִי

טְרוּנִיָּא דְחֻמּוּי, וְרַבִּי יַעֲקֹב

בְּרִיָּה הָוָה עֲמִיָּה. אֶעְרְעוּ בְּכֶפֶר

טְרִשָּׁא, כִּד בָּעוּ לְמִשְׁכָּב. אָמַר רַבִּי

מראה אש

סֵדֶר מֵאֲמָרֵי הַזִּהָר (מִפְּרָשֶׁת לֶךְ-לֶךְ)

שְׁנֵהֲגוּ לְלִמּוֹד בְּלִיל בְּרִית יִצְחָק

הַנִּקְרָא וּוּאךְ נֶאֱכַט

רַבִּי אֲבָא הָוָה אֶתִּי מִטְּבִרְיָה לְבִי טְרוּנִיָּא דְחֻמּוּי:

רַבִּי אֲבָא בָּא מֵעִיר טְבִרְיָה לְבֵית הַשְּׂרָרָה שֶׁל

חֻמּוּי. וְרַבִּי יַעֲקֹב בְּרִיָּה הָוָה עֲמִיָּה, וְרַבִּי יַעֲקֹב בְּנוֹ

הָיָה עִמּוֹ. אֶעְרְעוּ בְּכֶפֶר טְרִשָּׁא, בְּאִמְצָע דְּרֻכָּם

הִגִּיעוּ לְכֶפֶר טְרִשָּׁא. כִּד בָּעוּ לְמִשְׁכָּב, כְּשֶׁרְצוּ לָלֶכֶת

לִישֹׁן, אָמַר רַבִּי אֲבָא לְמַרְיָה דְּבֵיתָא, אָמַר רַבִּי אֲבָא

אָבָא לְמַרְיָה דְּבֵיתָא: אֵית הָכָא
תְּרַנְגוּלָא? אָמַר לִיה מָאֲרָה דְּבֵיתָא:
אֲמַאי? אָמַר לִיה: בְּגִין דְּקְאִימְנָא
בְּפִלְגוּת לִילִיא מִמָּשׁ, אָמַר לִיה: לֹא
אֶצְטְרִיךְ, דִּהָא סִימְנָא לִי בְּבֵיתָא,
דִּהְדִּין טְקֵלָא דְקָמִי עֲרֶסְאִי, מְלִינָא לִיה
מִיָּא, וְנָטִיף טִיף טִיף, וּבְפִלְגוּת לִילִיא

מֵרָאָה אֵשׁ

לְבַעַל-הַבֵּית אֵיפֹה שְׁנַתְּאֲכֶסְנוּ שָׁם, אֵית הָכָא
תְּרַנְגוּלָא, הָאֵם יֵשׁ כָּאן תְּרַנְגוּל? אָמַר לִיה מָאֲרָה
דְּבֵיתָא אֲמַאי, שְׁאַל בְּעַל-הַבֵּית: לָמָּה אַתֶּם צָרִיכִים
תְּרַנְגוּל? אָמַר לִיה: בְּגִין דְּקְאִימְנָא בְּפִלְגוּת לִילִיא
מִמָּשׁ, וְהָשִׁיב לוֹ רַבִּי אָבָא: אֲנִי נוֹהֵג לָקוּם בַּחֲצוֹת
הַלַּיְלָה מִמָּשׁ, וְלָכֵן אֲנִי צָרִיךְ תְּרַנְגוּל שְׂעִיר אוֹתִי
מִשְׁנָתִי. אָמַר לִיה, אָמַר לוֹ בְּעַל-הַבֵּית לְרַבִּי אָבָא:
לֹא אֶצְטְרִיךְ, אַתָּה לֹא צָרִיךְ תְּרַנְגוּל, דִּהָא סִימְנָא
לִי בְּבֵיתָא, כִּי יֵשׁ לִי סִימֶן בְּבֵית מְתִי הוּא חֲצוֹת
מִמָּשׁ. דִּהְדִּין טְקֵלָא דְקָמִי עֲרֶסְאִי, יֵשׁ לִי מִשְׁקָל,
שְׂאֵתָה רוּאָה שְׁהוּא לִפְנֵי מִטָּתִי. מְלִינָא לִיה מִיָּא,
אֲנִי מְמַלֵּא אוֹתוֹ עִם מַיִם, וְנָטִיף טִיף טִיף, וְהוּא

מִמֶּשׁ, אֶתְרָקוּ כָּלֵהוּ מִיָּא, וְאֶתְגַּלְגַּל
הָאִי קִיטְפָא וְנָהִיב, וְאֶשְׁתַּמַּע קָלָה
בְּכָל בֵּיתָא, וּבְדִין הוּא פִּלְגוֹת לִילִיָּא
מִמֶּשׁ, וְחַד סָבָא הוּא לִי, דְּהוּא קָם
בְּכָל פִּלְגוֹת לִילִיָּא, וְאֶשְׁתַּדַּל
בְּאוֹרֵיתָא, וּבְגִינִי כִּף עֶבֶד הָאִי. אָמַר

מראה אש

נוֹטָף טָפוֹת טָפוֹת, וּבְפִלְגוֹת לִילִיָּא מִמֶּשׁ, וּבְדִיוֹק
בְּחִצוֹת לִילָה אֶתְרָקוּ כָּלֵהוּ מִיָּא, מִתְרוֹקֵן כָּל הַמִּים,
וְאֶתְגַּלְגַּל הָאִי קִיטְפָא וְנָהִיב, וּמִתְגַּלְגַּל וְיורֵד הַכְּלִי
הַדְּבוּק בַּמֶּשֶׁקֶל וְעוֹשֶׂה רַעַשׁ, וְאֶשְׁתַּמַּע קָלָה בְּכָל
בֵּיתָא, וְנִשְׁמַע הַקּוֹל בְּכָל הַבַּיִת. וּבְדִין הוּא פִּלְגוֹת
לִילִיָּא מִמֶּשׁ, וְאִזּוּ הוּא חִצוֹת לִילָה מִמֶּשׁ, וְחַד סָבָא
הוּא לִי, נִתְאַכְסֵן אֶצְלִי זָקֵן אֶחָד, דְּהוּא קָם בְּכָל
פִּלְגוֹת לִילִיָּא, שְׁהִיָּה קָם בְּכָל חִצוֹת לִילָה, וְאֶשְׁתַּדַּל
בְּאוֹרֵיתָא, וְעָסֵק בְּתוֹרָה, וּבְגִינִי כִּף עֶבֶד הָאִי,
וּבִשְׁבִיל זֶה עָשָׂה וְתִקֵּן בְּבֵיתִי אֶת הַכְּלִי הַזֶּה
שֶׁמִּחְבֵּר לַמֶּשֶׁקֶל, וּבִתְחִלַּת הַלֵּילָה מִמְּלָאִים אוֹתוֹ
עִם מִים, וְיֵשׁ שָׁמָּה נֶקֶב קָטָן, וְהַמִּים מְטַפְּטְפִים,
וּכְשֶׁמִּתְרוֹקְנִים כָּל הַמִּים, אִזּוּ הַמֶּשֶׁקֶל מוֹצִיא רַעַשׁ

רַבִּי אָבָא: בְּרִיךְ רַחֲמָנָא דְשַׁדְרָנִי
הָבָא, בְּפִלְגוֹת לִילִיָּא נָהִיב הָהוּא
גִּלְגָּלָא דְקִיטָפָא. קָמוּ רַבִּי אָבָא וְרַבִּי
יַעֲקֹב, שָׁמְעוּ לְהָהוּא גִבְרָא, דְּהָוָה
יְתִיב בְּשָׁפוּלֵי בֵיתָא, וְתָרִין בְּנוֹי
עִמָּה, וְהָוָה אָמַר: כְּתִיב: "חֲצוֹת לַיְלָה

מראה אש

גָּדוֹל. וּמֵאֵז אָנִי מִשְׁתַּמֵּשׁ עִם הַכָּלִי הַזֶּה, וְזֶה מְעוֹרֵר
אוֹתִי לְחֲצוֹת, וְאֵינִי צָרִיךְ לְתִרְנַגּוֹל, כִּי הַקּוֹל שֶׁל
הַמֶּשֶׁקֶל מְעוֹרֵר אֶת כָּל בְּנֵי הַבֵּית. אָמַר רַבִּי אָבָא,
בְּרִיךְ רַחֲמָנָא דְשַׁדְרָנִי הָבָא, אָמַר רַבִּי אָבָא, בְּרוּךְ
הַשֵּׁם, שֶׁשָּׁלַחֵנִי לְהִיּוֹת פֹּה. בְּפִלְגוֹת לִילִיָּא נָהִיב
הָהוּא גִלְגָּלָא דְקִיטָפָא, כְּשֶׁהִגִּיעַ חֲצוֹת לַיְלָה וְנִגְמְרוּ
הַמֵּיִם, אָז הִתְחִיל הַמֶּשֶׁקֶל שֶׁהִתְרוֹקֵן לְהִתְגַּלְגֵּל
וְלַעֲשׂוֹת רַעַשׁ בַּבֵּית. קָמוּ רַבִּי אָבָא וְרַבִּי יַעֲקֹב, וְאָז
נִתְעוֹרְרוּ רַבִּי אָבָא וּבְנֵי רַבִּי יַעֲקֹב מִהַשְׁנָה, שָׁמְעוּ
לְהָהוּא גִבְרָא, כָּבֵד שָׁמְעוּ אֶת הַבַּעַל-הַבֵּית
שֶׁנִּתְעוֹרֵר לִפְנֵיהֶם מִהַשְׁנָה, דְּהָוָה יְתִיב בְּשָׁפוּלֵי
בֵיתָא, שֶׁיֵּשֶׁב בַּפֶּנֶה בְּבֵיתוֹ, וְתָרִין בְּנוֹי עִמָּה, וְשְׁנֵי
בְּנָיו הָיוּ עִמּוֹ. וְהָוָה אָמַר, וְהָיָה בַּעַל-הַבֵּית אוֹמֵר

אָקום לְהוֹדוֹת לָךְ עַל מִשְׁפָּטֵי צִדְקָךְ;
 מֵאִי קָא חֲמָא דְדוֹד דְּאִיהוּ אָמַר חֲצוֹת
 לַיְלָה, וְלֹא בַּחֲצוֹת לַיְלָה? אֵלֹא חֲצוֹת
 לַיְלָה וְדֹאִי לְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָמַר
 הָכִי, וְכִי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הָכִי אֶקְרִי?
 אֵין דְּהֵא חֲצוֹת לַיְלָה מִמָּשׁ קִדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא אֲשֶׁתִּכַּח וְסִיעֲתָא דִּילָהּ,

מראה אש

אֶת הַפָּסוּק כְּתִיב (תהלים קיט, סב): "חֲצוֹת לַיְלָה
 אָקום לְהוֹדוֹת לָךְ עַל מִשְׁפָּטֵי צִדְקָךְ"; מֵאִי קָא
 חֲמָא דְדוֹד דְּאִיהוּ אָמַר חֲצוֹת לַיְלָה, מָה רָאָה דְדוֹד
 הַמֶּלֶךְ לומר חֲצוֹת לַיְלָה וְלֹא בַּחֲצוֹת לַיְלָה, וְלֹא
 אָמַר בַּחֲצוֹת לַיְלָה אֲנִי קָם, וּמָה הִלְשׁוֹן חֲצוֹת
 לַיְלָה? אֵלֹא חֲצוֹת לַיְלָה וְדֹאִי לְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 אָמַר הָכִי, אֵלֹא אָמַר אֶת זֶה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
 שֶׁהוּא מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים, וְאִזּוּ בִּנְקֻדַּת חֲצוֹת
 מְאִירָה הַמַּלְכוּת. וְכִי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הָכִי אֶקְרִי,
 הָאֵם הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בָּעֵת חֲצוֹת לַיְלָה, שְׁאִזּוּ
 מְאִירָה הַמַּלְכוּת, כִּךְ נִקְרָא? אֵין — כֵּן, נִקְרָא אִזּוּ
 כְּבִיכּוֹל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּשֵׁם חֲצוֹת, דְּהֵא חֲצוֹת

וּכְדִין הִיא שְׁעַתָּא דְּעִיל בְּגִנְתָּא דְּעֶדֶן לְאַשְׁתַּעֲשָׂא עִם צְדִיקָיָא.

מראה אש

לִילָה מִמָּשׁ קִדְשָׁא בְּרִין הוּא אֲשַׁתְּכַח וְסִיעַתָּא
דִּילָהּ, כִּי בִיעַת חֲצוֹת לִילָה, אָז הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
בְּעֲצָמוֹ נִמְצָא וְכָל פְּמִלְיָה דִּילָהּ, שְׁהֵם הַמְּלָאכִים,
שְׁנִבְרָאוּ מִתּוֹרָתָם שֶׁל הַצְּדִיקִים, שְׁלֹמְדוּ בְּעִנֵּי
וּבְדַחֲק, וְחִדְּשׁוּ חֲדוּשִׁים אֲמִתִּיִּים. וּכְדִין הִיא שְׁעַתָּא
דְּעִיל בְּגִנְתָּא דְּעֶדֶן לְאַשְׁתַּעֲשָׂא עִם צְדִיקָיָא, וְאָז
הוּא הַזְּמַן, שְׁכַבְיָכוֹל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִתְעַלָּה
וְנִקְרָא מַלְכוּת, כִּי אָז מִמְּלִיכִים אוֹתוֹ, וְאָז הוּא נִכְנָס
לְהַשְׁתַּעֲשֹׁעַ עִם הַצְּדִיקִים בְּגִן-עֶדֶן הָעֲלִיוֹן. וְאִם
נִמְצָאִים כָּאן לְמִטָּה בְּזֶה הָעוֹלָם אָז צְדִיקִים שְׁהֵם
עֲרִים, וְלוֹמְדִים תּוֹרָה, וּמְחַדְּשִׁים חֲדוּשִׁים,
וְשׁוֹפְכִים נַפְשָׁם לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ בְּתַפְלוֹת וְתַחֲנוּנִים,
וּמִיַּחָדִים יַחֲוִידִים, בְּזֶה גּוֹרְמִים שַׁעֲשׂוּעַ גָּדוֹל בְּכָל
הָעוֹלָמוֹת, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְשַׁתַּעֲשֵׁעַ עִם אֱלוֹ
הַנְּשָׁמוֹת, וְאִין עוֹד שַׁעֲשׂוּעַ כְּזֶה לְמַעְלָה, כְּמוֹ
בְּנִקְדַּת חֲצוֹת שְׁעָרִים הַצְּדִיקִים אָז, וְלוֹמְדִים תּוֹרָה
וּמְחַדְּשִׁים חֲדוּשִׁים, וּמַדְבָּקִים אֶת עַצְמָם בְּאִין סוּף
בְּרוּךְ הוּא.

אָמַר רַבִּי אַבָּא לְרַבִּי יַעֲקֹב: וְדַאי
נִשְׁתַּתַּף בְּשִׁכְנִיתָא, וְנִתְחַבֵּר
בְּחֻדָּא, קָרִיבוּ וְיִתִּיבוּ עִמִּיהּ, אָמְרוּ
לִיהּ: אֵימָא מַלְּה דְּפוּמָּךְ דְּשִׁפִּיר
קְאָמְרַת, מָנָא לָךְ הָאִי? אָמַר לוֹן: מַלְּה
דָּא אוֹלִיפְנָא מִסְבָּאִי. וְתוּ הוּהּ אָמַר,

מראה אש

וְאִיד שְׁשָׁמְעוּ זֹאת מִבַּעַל־הַבַּיִת שֶׁיֵּשֵׁב בַּפֶּנֶה
בְּבֵיתוֹ, שְׁאוּמַר אֶת זֹאת לְשָׁנֵי בָּנָיו, אָמַר רַבִּי
אַבָּא לְרַבִּי יַעֲקֹב בָּנוּ: וְדַאי נִשְׁתַּתַּף בְּשִׁכְנִיתָא כֵּן
הוּא בּוֹדַאי כְּמוֹ שֶׁהֵם אוֹמְרִים, שְׂאֵז מִשְׁתַּתְּפִים עִם
הַשִּׁכְנָה שֶׁנִּקְרָאת מַלְכוּת, וְהִבָּה וְנִתְחַבֵּר בְּחֻדָּא,
בּוֹאוּ וְנִתְחַבֵּר עִם בַּעַל־הַבַּיִת וּשְׁנֵי בָּנָיו. קָרִיבוּ
וְיִתִּיבוּ עִמִּיהּ, הִתְקַרְבוּ וַיֵּשְׁבוּ עִמּוֹ. אָמְרוּ לִיהּ רַבִּי
אַבָּא וְרַבִּי יַעֲקֹב בָּנוּ: אֵימָא אָמַר לָנוּ מַלְּה דְּפוּמָּךְ
דְּשִׁפִּיר קְאָמְרַת, אֶת הַדְּבוּר הַזֶּה שְׁאָמְרַת, שְׁבִאֲמָצַע
הַלֵּילָה כְּבִיכּוֹל הַקָּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא נִקְרָא חֲצוֹת —
טוֹב וַיִּפֶּה אֲמַרְתָּ, אֲבָל אָמַר לָנוּ מָנָא לָךְ הָאִי מִמֵּי
שְׁמַעְתָּ אוֹתוֹ? אָמַר לוֹן: מַלְּה דָּא אוֹלִיפְנָא מִסְבָּאִי.

דִּתְלַת שַׁעֲתָא קַמִּיתָא דְּלִילִיא, כָּל
 דִּינִין דִּלְתַּתָּא מִתְעַרִּין וְאִזְלִין וְשִׂאֲטִין
 בְּעֵלְמָא, וּבְפִלְגּוֹת לִילִיא מִמָּשׁ קִדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא אֶתְעַר בְּגִנְתָּא דְּעֵדֶן, וְדִינִין
 דִּלְתַּתָּא לֹא מִשְׁתַּכְּחִין, וְכָל נְמוּסִין
 דְּלַעִילָא בְּלִילִיא לֹא אֲשַׁתְּכָחוּ, אֲלֵא
 בְּפִלְגּוֹת לִילִיא מִמָּשׁ, מִנְלָן?

מִרְאָה אַשׁ

עָנָה וְאָמַר לָהֶם בַּעַל־הַבַּיִת: אֵת הַדְּבָר הַזֶּה
 שָׁמַעְתִּי מִהֶסְכָּא שְׁלִי, וְתוּ הָוָה אָמַר, וְעוֹד אָמַר לִי
 הֶסְכָּא, דִּתְלַת שַׁעֲתָא קַמִּיתָא דְּלִילִיא, שְׁהַשְׁלַשׁ
 שָׁעוֹת הָרֵאשׁוֹנוֹת שֶׁל הַלֵּילָה, כָּל דִּינִין דִּלְתַּתָּא
 מִתְעַרִּין וְאִזְלִין וְשִׂאֲטִין בְּעֵלְמָא, כָּל הַדִּינִים
 וְהַחִיצוֹנִים שׁוֹלְטִים וּמְשׁוֹטְטִים בָּעוֹלָם, לְהַזִּיק אֶת
 בְּנֵי־אָדָם שְׂאִינָם עוֹשִׂים כָּלוּם. וּבְפִלְגּוֹת לִילִיא
 מִמָּשׁ וּבְדִיוֹק בְּחֻצוֹת לֵילָה מִמָּשׁ, אִזְּ קִדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא אֶתְעַר בְּגִנְתָּא דְּעֵדֶן, אִזִּי הַקָּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא
 נִכְנָס לְגִן־עֵדֶן, וְדִינִין דִּלְתַּתָּא לֹא מִשְׁתַּכְּחִין, וְאִז
 כָּבֵר לֹא נִמְצְאִים בָּעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן שׁוֹם דִּינִים, וְכָל
 נְמוּסִין דְּלַעִילָא בְּלִילִיא לֹא אֲשַׁתְּכָחוּ, אֲלֵא בְּפִלְגּוֹת

מֵאֲבָרָהֶם, דְּכָתִיב: "וַיַּחֲלֶק עֲלֵיהֶם

מֵרָאָה אֵשׁ

לִילִיָּא מִמָּשׁ, וְכָל הַהֲנֵהָגוֹת הַנוֹהֲגוֹת בְּעוֹלָמוֹת
הָעֲלִיוֹנִים בְּלִילָהּ, הֵינּוּ הַזּוּגִים וְהַיְחוּדִים
הָעֲלִיוֹנִים, לֹא נִמְצְאִים אֶלָּא בַּחֲצוֹת לַיְלָה מִמָּשׁ.
מִנָּחַל מֵאִיפָה אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים זֹאת? מֵאֲבָרָהֶם, דְּכָתִיב
אַצְלוֹ (בְּרֵאשִׁית יד, טו): "וַיַּחֲלֶק עֲלֵיהֶם לַיְלָה",
בְּשַׁעַת שְׂעֵצָא לֶלֶחֶם עִם הַסֵּטְרָא אַחְרָא, שְׂרוּצִים
לְהַפְרִיד בֵּין ד' לַה', כִּי הַמַּלְכוּת נִקְרָאת דָּל"ת,
לְשׁוֹן דָּלָה וְעֲנִיָּה, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-
מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן מ"ט) וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים
(נִדְרִים מ"א): אֵין עָנִי אֶלָּא בְּדַעַת, וְכִשְׂאִין אָדָם מִכִּיר
אֶת הַקְדוּשָׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֵין לָהּ עֲנִיּוֹת יוֹתֵר גְּדוּלָּה
מִזֹּו, כִּי הוּא מַכְנִים בְּדַעַתוֹ כָּאֵלוֹ הַכֹּל טַבַּע וּמִקְרָה
וּמִזָּל, שְׂאֵז סוֹבֵל צָרוֹת וְיִסּוּרִים, דִּחְקוֹת וְעֲנִיּוֹת.
אַבֵּל תַּכְף-וּמִיד כְּשֶׁמִּקְדָּשׁ אֶת מַחֲשַׁבְתּוֹ, וְאָמְרוּ
חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (מִגִּלָּה כ"ג): לִית קִדְשָׁה פְּחוֹת
מִעֲשָׂרָה, שְׁנֵה סוּד י' שְׂמִמְשִׁיף לְתוֹף הַד', וְנַעֲשֶׂה
ה', וְלִכְן הַמַּלְחָמָה הִיָּתָה עִם הַסֵּטְרָא אַחְרָא, שְׁנֵה
"אַרְבַּעַת מַלְכִּים אֶת הַחֲמִשָּׁה", הֵינּוּ שְׂרָצוֹ לְהַפְרִיד
בֵּין הִי' לְהַד', וְעַל זֶה לָחֶם אֲבָרָהֶם אָבִינוּ, וְדִיקָא

לִילָה" בְּמִצְרַיִם, "וַיְהִי בַּחֲצֵי הַלַּיְלָה"; וּבֹאֲתָרִין סְגִיאיִן בְּאוֹרֵיתָא הַכִּי

מראה אש

בַּחֲצוֹת לַיְלָה הוּא נִצַּח אוֹתָם, כִּי אָז הוּא הַזְמַן
לְהַשְׁלִים אֶת הַמַּלְכוּת שֶׁהִיא ה' תַּתָּא, וּלְהַחֲדִיר
בְּעַצְמוֹ אֱמוּנַת אֱמֶן, אֲשֶׁר אֵין בְּלִעְדֵּיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל,
וְהַכֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת גִּמּוּר הוּא, וְכַמוֹ-כֵּן מְצִינוּ
בְּמִצְרַיִם, שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת יב, כט): "וַיְהִי בַּחֲצֵי
הַלַּיְלָה"; כִּי יִשׁוּעָתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל הִיְתָה דִּיקָא בַּחֲצֵי
הַלַּיְלָה, שְׁאֵז נִקְדַּת חֲצוֹת, וְאָז הוּא עֵת רְצוֹן גָּדוֹל
מְאֹד, שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעַצְמוֹ מִשְׁתַּעֲשֵׂע עִם
נִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, שֶׁכָּבֵר עָבְרוּ אֶת
זֶה הָעוֹלָם, וְקִדְּשׁוּ אֶת מַחֲשַׁבְתָּם, וְהִתְדַּבְּקוּ כָּל
יְמֵיהֶם בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכַמוֹ-כֵּן מִשְׁתַּעֲשֵׂע עִם נִשְׁמוֹת
הַצְּדִיקִים בְּעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן, שֶׁהֵם עֲרִים אֵז, וְעוֹסְקִים
בַּתּוֹרָה וּמִיַּחֲדִין יְחוּדִים, וּמִתְדַּבְּקִין עֲצָמָם בְּאֵין
סוּף בְּרוּךְ הוּא. וּבֹאֲתָרִין סְגִיאיִן בְּאוֹרֵיתָא הַכִּי
אֶשְׁתַּכַּח, וְכֵן אֲנַחְנוּ מוֹצְאִים בְּהִרְבֵּה מְקוֹמוֹת
בַּתּוֹרָה, שֶׁבַּחֲצוֹת לַיְלָה לָחֲמוּ וְהִצְלִיחוּ, [כְּגוֹן אֶצֶל
שִׁמְשׁוֹן כְּתִיב (שׁוֹפְטִים טז, ג): "וַיָּקָם בַּחֲצֵי הַלַּיְלָה
וַיֹּאחֲזֵ בַדְּלָתוֹת שַׁעַר הָעִיר וּבִשְׁתֵּי הַמְּזוֹזוֹת וַיִּסָּעֵם

אֶשְׁתַּכַּח. וְדוֹד הָיָה יָדַע, וּמִנָּא הָיָה
יָדַע? אֵלֹא הָכִי אָמַר סָבָא, דְּמַלְכוּתָא
דִּילָה בְּהָאִי תִלְיָא, וְעַל דָּא קָאֻם בְּהָאִי
שַׁעְתָּא, וְאָמַר שִׁירְתָּא, וּלְהָכִי קָרִיָּה

מראה אש

עם הברית, וישם על כתפיו, ויעלם אל ראש הקר
אשר על פני חברון". וכן אצל בעז ורות שנתחברו
יחד, ומהם יצא דוד משיח, שנאמר (רות ג, ח):
"ויהי בחצי הלילה, ויחרד האיש וילפת, והנה
אשה שכבת מרגלתיו"; כי אז דיקא התחיל היחוד
העליון, שמשם יוצאת הגאולה]. ודוד הוה ידע,
ידע את זאת, שבעת חצות לילה, הוא אז עת רצון
גדול בשמים, ולכן קם אז בכל לילה, כמו שכתוב
(תהלים קיט, סב): "חצות לילה אקום להודות לך";
ומנא הוה ידע, מהיכן ידע זאת דוד? אלא הכי
אמר סבא, אלא כך אמר הסבא שלי, דמלכותא
דילה המלכות של דוד בהאי תליא, תלוייה בעת
חצות, כי אז מאירה המלכות, והוא ינק ממנה, ועל
דא קאם בהאי שעתא, ובשביל זה היה קם באותה
שעה, ואמר שירתא, ואמר שירות ותשבחות
להקדוש-ברוך-הוא. ולהכי קרייה לקדשא ברין

לְקַדְשָׁא בְּרִידָהּ הוּא. חֲצוֹת לַיְלָה מִמָּוֶשׁ
 אָקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ וְגו', דְּהָא כָּל דִּינִין
 תִּלְיִן מִהֲבָא, וְדִינִין דְּמַלְכוּתָא מִהֲבָא
 מִשְׁתַּכְּחִין, וְהָיִיא שְׁעָתָא אֶתְקַטִּיר

מראה אש

הוא, וְלָכֵן קָרָא לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא חֲצוֹת לַיְלָה
 מִמָּוֶשׁ; כִּי אַז נִתְגַּלִּית נִקְדַּת הַמַּלְכוּת, וְלָכֵן אָקוּם
 לְהוֹדוֹת לָךְ וְגו', דְּהָא כָּל דִּינִין תִּלְיִן מִהֲבָא, כִּי אַז
 הוּא הַזְמַן שְׂכּוּפִין אֶת הַדִּינִים, וְדִינִין דְּמַלְכוּתָא
 מִהֲבָא מִשְׁתַּכְּחִין, כִּי הַדִּינִים שֶׁל הַמַּלְכוּת נִמְצְאִים
 אַז, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבְּנּוּ ו"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א',
 סִימָן קמט) שְׁבַע חֲצוֹת, אַז הוּא זְמַן שֶׁל הַמִּתְקַת
 הַדִּינִים, וְהוּא מוֹעִיל כָּמוֹ פְּדִיוֹן. וּמוּבָא בְּדִבְרֵי
 רַבְּנּוּ ו"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רטו), שֵׁשׁ
 עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה בְּתֵי דִינִים, וְכַדִּי לְהַמְתִּיק אֶת כָּל
 הָעֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה בְּתֵי דִינִים, צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת פְּדִיוֹן
 כְּזֶה, הַכּוֹלֵל אֶת כָּל הַבְּתֵי דִינִים. וְהַזְמַן הַזֶּה הוּא
 בְּעֵת חֲצוֹת, הֵינּוּ כִּי חֲכָמֵינוּ הִקְדוּשִׁים אָמְרוּ (רֹאשׁ
 הַשָּׁנָה טז): אָדָם גָּדוֹן בְּכָל שָׁעָה, וַיֵּשׁ כ"ד שָׁעוֹת
 בְּמַעַת לָעַת, שְׁבַכָּל שָׁעָה מְאִיר צְרוּף אַחֵר שֶׁל שֵׁם
 אֲדֹנָי, כִּי יֵשׁ עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה צְרוּפֵי שֵׁם אֲדֹנָי,

בְּהָ דְּדוֹד, וְקָם וְאָמַר שִׁירָתָא. אַתָּא
 רַבִּי אֲבָא וְנִשְׁקִיָּה, אָמַר לֵיהּ: וְדַאי
 הָכִי הוּא, בְּרִיךְ רַחֲמֵנָא דְשַׁדְרָנִי הָכָא,

מראה אש

שהוא שם אדי"ן, שפ"שם הזה דנים את האדם בכל
 שעה, הינו כי בכל שעה מאיר צרוף אחר, שהוא
 בית-דין אחר, וצריכים להמתיקו שלא תתגבר עליו
 מדת הדין, וכשמגיע חצות לילה, אז היא הנקדה
 שכלולה מכל הכ"ד בתי דינים, ולכן אז הוא הזמן
 להמתיק את כל הדינים, ששורים על האדם,
 וצריכים להשתדל להיות ערים אז דיקא, וההיא
 שעפ"א ובאותה שעה אתקטיר בה דוד נקשר בה
 דוד, הינו במדת המלכות שמאירה אז, וקבל משם
 את כחו, וקם ואמר שירתא, ולכן היה קם אז
 ואומר שירה להקדוש-ברוך-הוא. אתא רבי אבא
 ונשקיה, בא רבי אבא ונשקו לבעל-הבית שגלה
 להם סודות פאלו. אמר ליה רבי אבא לבעל-הבית:
 ודאי הכי הוא, ודאי כן הוא מה שגלית בריך
 רחמנא דשדרני הכא, ברוך המקום ששלח אותי
 לכאן לשמע דברים אלו. תא חזי בא וראה לילה
 דינא בכל אתר, בכל מקום שנזכר לילה הוא דין,

תֵּא חֲזִי לִילָה דִּינָא בְּכָל אַתֶּר, וְהָא
 אוֹקִימָנָא מְלִי, וְהִכִּי הוּא וְדַאי, וְהָא
 אַתְעֵר קָמִי דְרַבִּי שְׁמַעוֹן.

אָמַר הֵהוּא יְנוּקָא בְּרִיָּה דֵּהֵהוּא
 גִּבְרָא: אִי הִכִּי אַמַּאי כְּתִיב
 חֲצוֹת לִילָה? אָמַר לִיה: הָא אֵיתִמַּר
 בְּפִלְגוֹת לִילִיא מַלְכוּתָא דְשִׁמְיָא
 אַתְעֵרַת. אָמַר: אֲנָא שְׁמַעְנָא מְלָה.

מראה אש

כִּי אָז בְּלִילָה שׁוֹרָה מִדַּת הַדִּין, וְהָא אוֹקִימָנָא מְלִי
 וְהִכִּי הוּא וְדַאי, וּכְבָּר נִתְבָּאֵר הַדְּבָר, וְכֵן הוּא
 הָאֱמֶת. וְהָא אַתְעֵר קָמִי דְרַבִּי שְׁמַעוֹן, וּכְבָּר גִּלְמַד
 דְּבָר זֶה לְפָנֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן.

אָמַר הֵהוּא יְנוּקָא בְּרִיָּה דֵּהֵהוּא גִּבְרָא: אָמַר הַתִּינוּק
 בְּנוֹ שֶׁל בַּעַל־הַבֵּית, אִי הִכִּי אַמַּאי כְּתִיב חֲצוֹת
 לִילָה, אִם אַתָּה אוֹמֵר שְׁלִילָה הוּא דִין, לָמָּה אָמַר
 דּוֹד חֲצוֹת לִילָה? אָמַר לִיה רַבִּי אַבָּא לְהַתִּינוּק: הָא
 אֵיתִמַּר, הָא כְּבָר לְמַדְנּוּ בְּפִלְגוֹת לִילִיא בְּחֲצוֹת
 הַלִּילָה, מַלְכוּתָא דְשִׁמְיָא אַתְעֵרַת, הַמְּלָכוֹת שֶׁל

אָמַר לִיה רַבִּי אַבָּא: אֵימָא בְּרִי טָב,
 דְּהָא מַלְּה דְּפּוּמָךְ קָלָא דְּבוּצִינָא לַהּוּי.
 אָמַר: אָנָּא שְׁמַעְנָא דְּהָא לִילָה דִּינָא
 דְּמַלְכוּתָא אִיהּ, וּבְכָל אַתְר דִּינָא

מראה אש

הַשָּׁמַיִם מִתְעוֹרְרֶת, הֵינּוּ שָׂאז בַּחֲצוֹת לַיְלָה
 נִתְעוֹרְרֶת מַלְכוּתוֹ יִתְבַּרֵּךְ לְהַאִיר בְּעוֹלָם, כִּי בְּנִקְדַּת
 חֲצוֹת, אִז מִתְחַבְּרִים יַחַד שְׁנֵי הַפְּכִים, כִּי עַד חֲצוֹת
 הִיא מִדַּת הַדִּין, שֶׁהִיא אֵשׁ, וּמִחֲצוֹת וְאֵילָךְ שׁוֹרָה
 מִדַּת הַרַחֲמִים שֶׁהִיא מַיִם, וְלָכֵן בְּנִקְדַּת חֲצוֹת
 מִתְאַחֲדִים יַחַד בְּמַלְכוּת שָׁמַיִם, כַּמֶּאֱמָרָם ז"ל
 (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה ד', סִימָן ז'): נָטַל הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא אֵשׁ וּמַיִם וּפָתַח כֵּן זֶה בָּזָה, וּמֵהֵן נִעָשׂוּ שָׁמַיִם.
 אָמַר הַתִּינוּק אָנָּא שְׁמַעְנָא מַלְּה, אָנִי שְׁמַעְתִּי אוֹתָם.
 אָמַר לִיה רַבִּי אַבָּא לְהַתִּינוּק אֵימָא בְּרִי טָב: אָמַר
 בְּנִי אַת הַטּוֹב שְׁאַתָּה יוֹדֵעַ, דְּהָא מַלְּה דְּפּוּמָךְ קָלָא
 דְּבוּצִינָא לַהּוּי, כִּי הַמַּלְאִים שֶׁל פִּיךָ עוֹד יִהְיוּ כְּקוּלוֹ
 שֶׁל הַנֵּר שְׁמַאִיר, שֶׁהוּא רַבִּי שְׁמַעוֹן. אָמַר הַתִּינוּק
 אָנָּא שְׁמַעְנָא דְּהָא לִילָה דִּינָא דְּמַלְכוּתָא אִיהּ, גַּם
 אָנִי שְׁמַעְתִּי שְׁלִילָה מוֹרָה עַל הַדִּין שֶׁל הַמַּלְכוּת,
 וּבְכָל אַתְר דִּינָא הוּא, וּבְכָל מָקוֹם שֶׁפְּתוּב לִילָה, זֶה

הוא, והאי דקאמר חצות, בגין דינקא
בתרי גוני בדינא וחסד, וודאי
פלגותא קדמיתא דינא הוא, דהא
פלגותא אחרא נהירו אנפּהא בסטרא
דחסד, ועל דא חצות לילה כתיב

מראה אש

דין, כי הרי לילה זה חשך, ומעלים ומסתיר את
אמתת מציאותו יתברך, שאינו מרגיש שכל מה
שעובר עליו, זה ממנו יתברך, והאי דקאמר חצות,
וזה שאמר דוד המלך חצות לילה, בגין דינקא
בתרי גוני בדינא וחסד, כי בעת חצות, אז
מתחברים יחד חסד וגבורה, שהוא אש ומים,
וודאי פלגותא קדמיתא דינא הוא, בודאי החצי
הראשון של הלילה זה דין, שאז אדם עיף מטודות
היום, ולכן הוא מבהל ומבלבל, ושורים עליו
דינים, דהא פלגותא אחרא נהירו אנפּהא בסטרא
דחסד. והחצי השני של הלילה זה חסד, שאז
מאיר גלוי האין סוף ברוך הוא, והאדם מישב
בדעתו, ויכול אז להתעלות בתכלית העליה, ועל
דא חצות לילה כתיב ודאי, בשביל זה כתוב חצות

וְדַאִי. קָם רַבִּי אַבָּא, וְשׂוּי יְדוּי
 בְּרִישִׁיָּה וּבְרַכְיָה, אָמַר: וְדַאִי
 חֲשִׁיבָנָא דְחֲכַמְתָּא לָא אֲשַׁתְּכַח בַּר
 בְּאִינוּן זַכָּאִי דְזָכוּ בֵּהּ, הֲשַׁתָּא חֲמִינָא
 דְאֶפְלוּ יְנוּקֵי בְּדָרָא דְרַבִּי שְׁמַעוֹן זָכוּ
 לְחֲכַמְתָּא עֲלָאָה, זַכָּאָה אַנְתָּ רַבִּי

מראה אש

לִילָה, כִּי אָז בְּנִקְדַּת חֲצוֹת מִתְחַבְּרִים שְׁנִיָּהֶם יַחַד
 — דִּין וְחֶסֶד, שְׁנֵי חֲצָאֵי לִילָה. וְלִכְּן אָז הוּא עֵת
 רְצוֹן גָּדוֹל, שְׁמַאִירָה אָז מַלְכוּת שָׁמַיִם, אֵשׁ וּמַיִם
 בְּיַחַד. קָם רַבִּי אַבָּא, וְשׂוּי יְדוּי בְּרִישִׁיָּה וּבְרַכְיָה,
 וְהֵנִיחַ יָדָיו עַל רֹאשׁ הַתִּינוּק וּבִרְכוּ. אָמַר רַבִּי אַבָּא
 וְדַאִי חֲשִׁיבָנָא אֲנִי חֲשַׁבְתִּי בְּטוּחַ דְחֲכַמְתָּא הַתְּגִלוֹת
 הַחֲכָמָה עֲלִיוְנָה בְּגִלּוּי אֱלֻקוֹת לָא אֲשַׁתְּכַח לָא
 נִמְצָא בַר בְּאִינוּן זַכָּאִי דְזָכוּ בֵּהּ, אֱלָא בְּאֶלּוּ
 הַצְּדִיקִים הַזַּכָּאִין שְׁזָכוּ אֵלֶיהָ. הֲשַׁתָּא חֲמִינָא עֲכָשׁוּ
 אֲנִי רוּאָה, דְאֶפְלוּ יְנוּקֵי בְּדָרָא דְרַבִּי שְׁמַעוֹן זָכוּ
 לְחֲכַמְתָּא עֲלָאָה, שְׁאֶפְלוּ תִינוּקוֹת בְּדוֹר שֶׁל רַבִּי
 שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאִי זָכוּ לְחֲכָמָה אֱלֻקִּית בְּגִלּוּי
 אֱלֻקוֹת; כִּי רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאִי טָהַר אֶת אֹוִיר

שְׁמַעוֹן, וַיִּלְדְּרָא דְאַנְתָּ תַּסְתַּלֵּק מִנִּיהָ.
 יִתְּבוּ עַד צַפְרָא, וְאַשְׁתַּדְּלוּ בְּאוֹרֵיתָא.
 פִּתַּח רַבִּי אָבָא וְאָמַר: "וְעַמְּךָ כָּלָם
 צְדִיקִים" וְגו', מֶלֶךְ דָּא הָא אוֹקְמוּהָ
 חֲבֵרִיא, מֵאִי טַעְמָא כְּתִיב: "וְעַמְּךָ
 כָּלָם צְדִיקִים", וְכִי כָּלְהוּ יִשְׂרָאֵל
 צְדִיקֵי גִינְהוּ, וְהָא כִּמְה חֲיִבִּין אֵית
 בְּהוּ בִּישְׂרָאֵל, כִּמְה חֲטָאִין וְכִמְה

מראה אש

הָעוֹלָם, עַד שְׁגָם קִטְנֵי עֶרֶךְ יוֹכְלוּ לְהַשִּׁיג רוֹחַנִּיּוֹת
 אֱלֻקוֹת. זָכָא אַנְתָּ רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲשֶׁרִיד רַבִּי שְׁמַעוֹן,
 וַיִּלְדְּרָא דְאַנְתָּ תַּסְתַּלֵּק מִנִּיהָ, אוֹי לְדוֹר שְׁיִגִיעַ הַזְּמַן
 שְׁתַּסְתַּלֵּק מִמֶּנּוּ. יִתְּבוּ עַד צַפְרָא, יֵשְׁבוּ עַד הַבֶּקֶר,
 וְאַשְׁתַּדְּלוּ בְּאוֹרֵיתָא וְעַסְקוּ בַּתּוֹרָה. פִּתַּח רַבִּי אָבָא
 וְאָמַר, כְּתִיב (יִשְׁעִיָּה ס, כֵּא): "וְעַמְּךָ כָּלָם צְדִיקִים"
 וְגו', מֶלֶךְ דָּא הָא אוֹקְמוּהָ חֲבֵרִיא, דְּבַר זֶה כָּבֹר
 פֶּרְשׁוּהוּ הַחֲבֵרִים, מֵאִי טַעְמָא כְּתִיב: "וְעַמְּךָ כָּלָם
 צְדִיקִים", לָמָּה כָּתוּב שְׁכָלָם צְדִיקִים, וְכִי כָּלְהוּ
 יִשְׂרָאֵל צְדִיקֵי גִינְהוּ, וְכִי כָּל יִשְׂרָאֵל הֵם צְדִיקִים,
 וְהָא כִּמְה חֲיִבִּין אֵית בְּהוּ בִּישְׂרָאֵל, הָרִי כִּמְה

רְשִׁיעִין דְּעִבְרִין עַל פְּקוּדֵי אוֹרִיתָא?
 אֵלֹא הָכִי תִנָּא בְּרִזָּא דְּמִתְנִיתִין,
 זָכָאִין אֵינוֹן יִשְׂרָאֵל, דְּעִבְדִּין קֶרְבְּנָא
 דְּרַעְוָא לְקֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּמִקְרִיבִין
 בְּנֵיהוּ לְתַמְנִיא יוֹמִין לְקֶרְבְּנָא, וְכֵד

 מֵרָאָה אֵשׁ

אֲנָשִׁים חִיבִים יֵשׁ בֵּין יִשְׂרָאֵל, כַּמָּה חֲטָאִין כַּמָּה
 אֲנָשִׁים שְׁחָטָאוּ יֵשׁ, וְכַמָּה רְשִׁיעִין דְּעִבְרִין עַל
 פְּקוּדֵי אוֹרִיתָא, וְכַמָּה רְשָׁעִים שְׁעוּבָרִים עַל מַצּוֹת
 הַתּוֹרָה יֵשׁ, וְאִיךְ יְכוּלִים לְקַרְא אוֹתָם צְדִיקִים?
 אֵלֹא הָכִי תִנָּא בְּרִזָּא דְּמִתְנִיתִין, אֵלֹא כַּךְ לְמַדְנּוּ
 בְּסוּד הַמִּשְׁנָה (סִנְהֶדְרִין צ.): כֹּל יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לָהֶם חֶלֶק
 לְעוֹלָם הַבָּא, שְׁנַאֲמַר: "וְעַמֶּךָ כָּלֶם צְדִיקִים";
 וּבִאֲמַת לָמָּה יִהְיוּ נִקְרָאִים צְדִיקִים, הָרִי יֵשׁ בִּינֵיהֶם
 חִיבִים וְחֲטָאִים וְרְשָׁעִים? אֵלֹא זָכָאִין אֵינוֹן יִשְׂרָאֵל,
 אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל דְּעִבְדִּין קֶרְבְּנָא דְּרַעְוָא לְקֹדֶשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא, שְׁמִקְרִיבִים קֶרְבֵּן לְרַצוֹנוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ הוּא, דְּמִקְרִיבִין בְּנֵיהוּ לְתַמְנִיא יוֹמִין
 לְקֶרְבְּנָא, שְׁמִקְרִיבִים אֶת בְּנֵיהֶם כְּשֶׁהֵם בְּגִיל
 שְׁמוֹנֶה יָמִים, הֵינּוּ שְׁעוֹשִׁים לָהֶם בְּרִית מִלָּה, שְׁנֵה

אֶתְגָּזְרוּ עֲאֻלוֹ בְּהֵאֵי חוֹלְקָא טָבָא
דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּכִתִּיב: "וְצַדִּיק
יִסּוֹד עוֹלָם". וְכִיּוֹן דְּעֲאֻלוֹ בְּהֵאֵי
חוֹלְקָא דְּצַדִּיק, אֶקְרוּן צַדִּיקִים, וְדֵאֵי
כָּלָם צַדִּיקִים. וְעַל־כֵּן "לְעוֹלָם יִירָשׁוּ

מְרָאָה אַשׁ

חָשׁוּב כְּמוֹ שֶׁהִקְרִיבוּ קֶרְבֵּן לְהִקְדֹּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
וְכֵד אֶתְגָּזְרוּ וּכְשֶׁהֵם מְלִים אֶת בְּנֵיהֶם, עֲאֻלוֹ בְּהֵאֵי
חוֹלְקָא טָבָא דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הָרִי הֵם נִכְנָסִים
בַּחֲלָק הַטּוֹב שֶׁל הִקְדֹּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, דְּכִתִּיב (מִשְׁלִי
י, כה): "וְצַדִּיק יִסּוֹד עוֹלָם". כִּי הַבְּרִית נִקְרָא יִסּוֹד,
וּמִי שֶׁמַּל אֶת בְּנוֹ נִקְרָא יִסּוֹד צַדִּיק. וְכִיּוֹן דְּעֲאֻלוֹ
בְּהֵאֵי חוֹלְקָא דְּצַדִּיק, וְכִיּוֹן שֶׁנִּכְנָסִים בַּחֲלָק הַזֶּה
שֶׁנִּקְרָאִים צַדִּיק, וְלָכֵן כָּל בֶּר יִשְׂרָאֵל אֶקְרוּן צַדִּיקִים
— נִקְרָאִים צַדִּיקִים, וְלָכֵן וְדֵאֵי כָּלָם צַדִּיקִים.
בּוֹדֵאֵי שֶׁכָּל בֶּר יִשְׂרָאֵל נִקְרָא צַדִּיק, אֲפֹלוֹ שֶׁהוּא
חָיִב וְחוּטָא וְרָשָׁע, כִּיּוֹן שֶׁמָּלוּ אוֹתוֹ בֶּן שְׁמוֹנֶה
יָמִים — נִקְרָא צַדִּיק. וְלָכֵן אָמַר: "וְעַמּוּךָ כָּלָם
צַדִּיקִים", וְכַמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹתֵר"ן,
חֶלֶק א', סִימָן כג), שֶׁעַם יִשְׂרָאֵל כִּיּוֹן שֶׁמְלִים —

אָרֶץ", כְּדִכְתִּיב: "פֶּתַח לִי שַׁעַר צֶדֶק
אָבֹא בָם"; וְכִתִּיב: "זֶה הַשַּׁעַר לַה'
צַדִּיקִים יָבֹאוּ בּוֹ"; אֵינּוֹן דֹּאֲתַגְזְרוּ
וְאַקְרוּן צַדִּיקִים, "נֶצֶר מִטְּעִי", נֶצֶר
מֵאֵינּוֹן נְטִיעַן דְּנִטַּע קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא
בְּגִנְתָּא דְּעֵדֶן; הָאִי אָרֶץ חַד מִנִּיחוּ,

מראה אש

נִקְרְאִין צַדִּיקִים, וְעַל-כֵּן כְּתִיב אַחֲר־כֵּן: "לְעוֹלָם
יִירָשׁוּ אֶרֶץ", הֵינּוּ אֱלֹהֵי שְׁמֵלוּ יוֹרְשִׁים אֶת הָאָרֶץ
הָעֲלִיּוֹנָה, שֶׁהִיא עוֹלָם הַבָּא. וְלִכְּן כָּל מִי שֶׁנִּמְוָל
הוּא בֶּן עוֹלָם הַבָּא, כְּדִכְתִּיב (תהלים קיח, יט): "פֶּתַח
לִי שַׁעַר צֶדֶק אָבֹא בָם"; הֵינּוּ קִדְּם הַמִּילָה שְׁמָלִים
אֶת הַתִּינוּק, הַנִּשְׁמָה מִבְּקֶשֶׁת שִׁפְתָּחוּ לוֹ שַׁעַר
צֶדֶק, וְשִׁיּוּכָל לְהַכְנִס שָׁם, וְכִתִּיב (שם כ'): "זֶה
הַשַּׁעַר לַה' צַדִּיקִים יָבֹאוּ בּוֹ"; הֵינּוּ אֵינּוֹן דֹּאֲתַגְזְרוּ
וְאַקְרוּן צַדִּיקִים, אֱלֹהֵי שְׁנִמּוּלוּ נִקְרְאִין צַדִּיקִים,
וְיִכְנָסוּ אֶל הַשַּׁעַר הַמְּכֻנָּס לְעוֹלָם הַבָּא. וּמָה
שֶׁכְּתוּב אַחֲרֵי כֵן "נֶצֶר מִטְּעִי" פֶּרֶשׁוֹ: נֶצֶר מֵאֵינּוֹן
נְטִיעַן דְּנִטַּע קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, בְּגִנְתָּא דְּעֵדֶן; הֵינּוּ
מִי שְׁמַל, וַיֵּשׁ לוֹ חֶלֶק לְעוֹלָם הַבָּא, הוּא נַעֲשֶׂה עֲנָף

וְעַל־כֵּן אֵיִת לְהוֹ לְיִשְׂרָאֵל חוֹלָקָא טָבָא
 בְּעֵלְמָא דְאַתִּי, וּכְתִיב: "צַדִּיקִים
 יִירָשׁוּ אֶרֶץ", "לְעוֹלָם יִירָשׁוּ אֶרֶץ",
 מָהוּ לְעוֹלָם? כִּמָּה דְאֻקִּימָנָא
 בְּמַתְנִיתָא דִּילָן, וְהָא אֶתְמַר הָאִי מִלָּה

מראה אש

אַחַד מֵאוֹתָן הַנְּטִיעוֹת, שְׁנִטֵּעַ הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 בְּגִן-עֵדֶן. הָאִי אֶרֶץ הֵינּוּ הָאֶרֶץ הָעֲלִיּוֹנָה, שֶׁהִיא
 עוֹלָם הַבָּא, שֶׁיֵּשׁ לְכָל הַנְּמוּלִים חֶלֶק שָׁם, זֶה הָעֲנָף
 חַד מִנִּיהוּ, אַחַד מֵהֶם. וְעַל-כֵּן אֵיִת לְהוֹ לְיִשְׂרָאֵל
 חוֹלָקָא טָבָא בְּעֵלְמָא דְאַתִּי, וְלָכֵן יֵשׁ לְכָל בֶּר
 יִשְׂרָאֵל חֶלֶק טוֹב בְּעוֹלָם הַבָּא, הֵינּוּ כְּשֶׁבֶר יִשְׂרָאֵל
 נִמּוּל, אֲפֹלוּ שְׂיֵהִיָּה מָה שְׂיֵהִיָּה, הַמְצָוָה הַזֹּאת
 מְבִיאָה אוֹתוֹ לְעוֹלָם הַבָּא. וּכְתִיב (תְּהִלִּים לז, כט):
 "צַדִּיקִים יִירָשׁוּ אֶרֶץ", וּמְבִיא רְאִיָּה מִהַפְּסוּק,
 שֶׁהַצַּדִּיקִים עַל שֵׁם שְׁנִמּוּלוּ יִירָשׁוּ אֶת הָאֶרֶץ
 הָעֲלִיּוֹנָה. וּכְתִיב (יִשְׁעִיָּה ס, כא): "לְעוֹלָם יִירָשׁוּ
 אֶרֶץ", מָהוּ לְעוֹלָם? אִם אַתָּה אוֹמֵר, שְׂיִוְרָשִׁים אֶת
 הָאֶרֶץ הָעֲלִיּוֹנָה, מָהוּ תִּיבַת "לְעוֹלָם"? כִּמָּה
 דְאֻקִּימָנָא בְּמַתְנִיתָא דִּילָן, אֲלֹא כִּמוֹ שֶׁפִּרְשְׁנוּ

בֵּין חֲבֵרִיאַ, (וְתִנָּא מַאי קָא חֲמַא קָרָא
 דְּלֹא אֶקְרִי אֲבָרְהָם עַד הַשְּׁתֵּא), (נ"א:
 תֵּא חֲזִי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹא קָרָא
 לְאַבְרָהָם אֲבָרְהָם עַד הַשְּׁתֵּא, מַאי
 טַעְמָא? אֵלֹא הָכִי אוֹקִימָנָא, דְּעַד
 הַשְּׁתֵּא לֹא אֲתַגְזֵר, וְכֹד אֲתַגְזֵר
 אֲתַחֲבַר בֵּה הָאִי ה"א וְשִׁרְיָא בֵּה),

 מראה אש

בַּמִּשְׁנָה שְׁלֵנוּ, וְהָא אֲתִמֵּר הָאִי מֶלֶךְ בֵּין חֲבֵרִיאַ,
 וְכֹכֵר נֶאֱמַר דְּבַר זֶה בֵּין הַחֲבֵרִים, כִּי עֲנִין "לְעוֹלָם"
 זֶה עוֹלָם הַנִּצְחִי, כִּי מִי שֶׁנִּמּוֹל זֹכֶה לְעוֹלָם הַבָּא,
 שֶׁהוּא עוֹלָם הַנִּצְחִי, אֶפְלוּ שִׁיְהִיָּה אִיךְ שִׁיְהִיָּה. וְתִנָּא
 מַאי קָא חֲמַא קָרָא דְּלֹא אֶקְרִי אֲבָרְהָם עַד הַשְּׁתֵּא,
 וְלִמְדֵּנוּ מָה רָאָה הַכָּתוּב, שֶׁלֹּא נִקְרָא אֲבָרְהָם עִם ה'
 עַד עֲכָשׁוּ (נִסְחָ אַחֵר: תֵּא חֲזִי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹא
 קָרָא לְאַבְרָהָם אֲבָרְהָם עַד הַשְּׁתֵּא, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ־
 הוּא לֹא קָרָא אֶת אֲבָרְהָם עִם ה' עַד עֲכָשׁוּ, מַאי
 טַעְמָא — לָמָּה?) אֵלֹא הָכִי אוֹקִימָנָא, אֵלֹא כֹךְ
 לִמְדֵּנוּ, דְּעַד הַשְּׁתֵּא לֹא אֲתַגְזֵר, עַד עֲכָשׁוּ שֶׁנִּקְרָא
 אֲבָרְהָם, לֹא הִיָּה נִמּוֹל, וְכֹד אֲתַגְזֵר אֲתַחֲבַר בֵּה הָאִי

אֵלֶּא הָכִי אוֹקִימָנָא, דְּעַד הַשְׁתָּא לָא
 אֲתַגְזֹר, וְכֹד אֲתַגְזֹר אֲתַחֲבַר בְּהֵאִי ה',
 וְשְׁכִינְתָּא שְׂרִיא בֵּיה, וְכִדִּין אֲקָרִי
 אֲבִרְהָם, וְהִינּוּ דְכְּתִיב: "אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת
 הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהַבְרָאָם", וְתִנָּא בְּה'
 בְּרָאָם, וְתִנָּא בְּאֲבִרְהָם, מֵאִי קָאמְרִי?

מראה אש

ה"א וְשְׂרִיא בְּה, וְכִיּוֹן שְׁמַל גִּתְחַבְרָה בּוּ ה' וְשׁוֹרָה
 בּוּ. אֵלֶּא הָכִי אוֹקִימָנָא, אֵלֶּא כֶּךָ לְמִדְּנֹי, דְּעַד
 הַשְׁתָּא לָא אֲתַגְזֹר, עַד עַכְשָׁו שְׁנַקְרָא אֲבָרָם — זֶה
 הָיָה שְׁלֹא מָל אֶת עֶצְמוֹ, וְכֹד אֲתַגְזֹר וְכִיּוֹן שְׁמַל אֶת
 עֶצְמוֹ, אֲתַחֲבַר בְּהֵאִי ה', גִּתְחַבְרָה בָּאוֹת ה', וְשְׁכִינְתָּא
 שְׂרִיא בֵּיה, וְהַשְׁכִּינָה שׁוֹרָה בּוּ. כִּי הַשְׁכִּינָה נִקְרָאת
 ה' תַּתְּאָה שֶׁל שֵׁם הַנִּי"ה בְּרוּךְ הוּא, וְכִדִּין אֲקָרִי
 אֲבִרְהָם, וְלִכְּן הוּא נִקְרָא אֲבִרְהָם עִם ה', וְהִינּוּ
 דְכְּתִיב (בְּרָאשִׁית ב, ד): "אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ
 בְּהַבְרָאָם", מַה הַלְשׁוֹן בְּהַבְרָאָם? אֵלֶּא וְתִנָּא כֶּךָ
 לְמִדְּנֹי בְּה' בְּרָאָם, שְׁבִרְיָאֵת שָׁמַיִם וָאָרֶץ הִיְתָה
 עַל-יְדֵי הָאוֹת ה', וְתִנָּא בְּאֲבִרְהָם, וּבְמָקוֹם אַחֵר
 כְּתוּב, שְׁעַל-יְדֵי מִדַּת אֲבִרְהָם נִבְרָא הָעוֹלָם, אֲשֶׁר

אֵלֶּא דָּא חֶסֶד וּדְא שְׂכִינְתָּא, וְכֹלֵא
נְחִית כְּחֲדָא, וְלֹא קִשְׂיָא מְלָה, וְהֵאֵי
וְהֵאֵי הוּי.

אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב לְרַבִּי אֲבָא, הֵאֵי ה'
דְּהִבְרָאם זְעִירָא וְה' דְּהִלְהוּי"ה
רַבְרַבָּא, מַה בֵּין הֵאֵי לְהֵאֵי? אָמַר לִיה

מראה אש

מִדָּתוֹ הֵיטָה חֶסֶד, וְכִתִּיב (תהלים פט, ג): "עוֹלָם חֶסֶד
יִבְנֶה", מֵאֵי קָאמְרִי? מֵהֵי הַמַּחֲלָקֶת בֵּינֵיהֶם, שְׁאֶחָד
אוֹמֵר: בְּה' בָּרָאם — שְׁנֵה אַבְרָהָם, וְאֶחָד אוֹמֵר:
בְּחֶסֶד בָּרָא אֶת הָעוֹלָם — מִדָּתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם?
אֵלֶּא דָּא חֶסֶד וּדְא שְׂכִינְתָּא, וְכֹלֵא נְחִית כְּחֲדָא, וְלֹא
קִשְׂיָא מְלָה, וְהֵאֵי וְהֵאֵי הוּי; אֵלֶּא אֵין כָּאן שׁוּם
מַחֲלָקֶת וּשְׁנֵיהֶם צוֹדֵקִים, כִּי אִם יֵשׁ חֶסֶד אֶז
הַשְּׂכִינָה שׁוֹרָה, וַיַּעַן שְׁאֲבָרָהֶם הֵיטָה מִדָּתוֹ חֶסֶד,
וּמַל אֶת עֲצָמוֹ — שָׂרְתָה בּוֹ הַשְּׂכִינָה.

אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב לְרַבִּי אֲבָא, הֵאֵי ה' דְּהִבְרָאם זְעִירָא,
בְּתוֹרָה כְּתוּב בְּהִבְרָאם עִם ה' קִטְנָה, וְה'
דְּהִלְהוּי"ה תִּגְמְלוּ זֹאת (דְּבָרִים לב, ו) רַבְרַבָּא, כְּתוּב

דא שמיטה ודא יובלא, ובגין כך
 זמנין דסיהרא קימא באשלמותא,
 וזמנין בפגימותא, ובאנפאה

 מראה אש

עם ה' גדולה, מה בין האי להאי, מה ההפרש בין
 ה' הקטנה לבין ה' הגדולה? אמר ליה דא שמיטה
 ה' קטנה זה שמיטה, שהיא מלכות, ודא יובלא, ה'
 גדולה זה יובל, שהיא בינה. ובגין כך ובשביל זה,
 זמנין דסיהרא קימא באשלמותא, יש זמן שהלבנה
 היא בשלמותה, ואז היא נקראת בינה — ה'
 גדולה, וזמנין בפגימותא, ויש זמן שהלבנה
 בפגימותה, ואז היא נקראת מלכות — ה' קטנה,
 ובאנפאה אשתכח ואשתמודע, ובפנים שלה
 יכולים להכיר מתי היא בשלמותה ומתי היא
 בחסרונה. וכמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק
 א', סימן קנג): הלבנה אין לה אור בעצמה כלל, רק
 היא מקבלת אור מהשמש; הינו על-ידי שהלבנה
 היא כמראה מלטשת, על-ידי-זה מקבלת אור
 מהשמש, ומתנוצץ ממנה אור להאיר על הארץ.
 אך אם היתה גשמה עב וחסוד, בלתי מלטש, לא
 היתה יכולה לקבל אור השמש כלל. ולכן בעת

אֶשְׁתַּכַּח וְאֶשְׁתַּמּוֹדֶעַ, וְכֹלֵא שְׁפִיר,
וְהָאִי אִיהוּ בְּרִירָא דְּמִלָּה.

אָמַר רַבִּי אָבָא, זָכָאִין אֵינּוּן יִשְׂרָאֵל
דְּקִדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא אֶתְרַעֵי בְּהוֹן
מִכָּל שְׂאָר עַמִּין, וְיִהִיב לֹון אֶת קִימָא

מראה אש

שְׁמַאיְרָה הַבִּינָה כָּאן לְמִטָּה, וּמִתְבּוֹנְנִים בְּאַלְקוּתוֹ
יִתְבַּרֵךְ בְּגִלּוּי רַב וְנִפְלָא מְאֹד, אַזִּי הִיא ה' גְּדוֹלָה,
מֶה שְׁאִין כֵּן כְּשֶׁאִין הַבִּינָה מְאִירָה כָּאן לְמִטָּה,
אֵלֹא הַמַּלְכוּת דְּלָה וְעֲנִיָּה דְּלִית לָהּ מִגְרָמָה כְּלוּם,
וְלֹא רוּאִים שׁוּם דְּבַר, וְצָרִיכִים לְהִתְחַזֵּק בְּאַמוּנָה
פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, אַזִּי הִיא ה' קִטְנָה, וְכֹלֵא שְׁפִיר,
וְהָאִי אִיהוּ בְּרִירָא דְּמִלָּה, וְהַכֹּל טוֹב וְיָפָה, וְזֶה
בְּרוּרוֹ שֶׁל דְּבַר.

אָמַר רַבִּי אָבָא, זָכָאִין אֵינּוּן יִשְׂרָאֵל דְּקִדְשָׁא בְּרִידָּהּ
הוּא אֶתְרַעֵי בְּהוֹן מִכָּל שְׂאָר עַמִּין, אֲשֶׁרִיָּהֶם
יִשְׂרָאֵל, שֶׁהַקְדוּשָׁה בְּרוּךְ-הוּא שְׂמַח עִמָּהֶם וּבָחַר
בָּהֶם מִכָּל שְׂאָר אַמּוֹת. וְיִהִיב לֹון אֶת קִימָא דָּא,
וְנָתַן לָהֶם אוֹת בְּרִית קִדְּשׁ זֶה, שֶׁהִיא מִצְוֹת מִלָּה,

דָּא, דְּכָל מָאן דְּאִית בֵּיה הָאִי אָת, לֹא
נְחִית לְגִיחָנָם, אִי אִיהוּ נָטִיר לִיה
כְּדָקָא יָאוּת, דְּלֹא עֵיל לִיה בְּרִשּׁוּתָא
אַחֲרָא, וְלֹא מְשַׁקֵּר בְּשִׁמְיָה דְּמַלְכָּא,
דְּכָל מָאן דְּמְשַׁקֵּר בְּהָאִי כְּמָאן
דְּמְשַׁקֵּר בְּשִׁמְיָה דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
דְּכִתִּיב: "בְּהוֹי" הַ בְּגָדוֹ, כִּי בָנִים זָרִים
יִלְדוּ."

מראה אש

דְּכָל מָאן דְּאִית בֵּיה הָאִי אָת, כָּל מִי שֵׁישׁ לוֹ הָאוּת
הַזֶּה שֶׁהוּא מְהוּל, לֹא נְחִית לְגִיחָנָם, אִינוּ יוֹרֵד
לְגִיחָנָם, אִי אִיהוּ נָטִיר לִיה כְּדָקָא יָאוּת, אִם הוּא
שׁוֹמֵר אֶת אוֹת בְּרִית כְּמוֹ שְׁצָרִיךְ, דְּלֹא עֵיל לִיה
בְּרִשּׁוּתָא אַחֲרָא, שְׁלֹא מְכַנֵּס אוֹתוֹ בְּרִשּׁוּת אַחֲרָת,
וְלֹא מְשַׁקֵּר בְּשִׁמְיָה דְּמַלְכָּא, וְאִינוּ מְשַׁקֵּר בְּשִׁמוֹ שֶׁל
הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. דְּכָל מָאן דְּמְשַׁקֵּר בְּהָאִי
כְּמָאן דְּמְשַׁקֵּר בְּשִׁמְיָה דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כִּי כָל
מִי שֶׁמְשַׁקֵּר בְּאוֹת בְּרִית, הוּא כְּמוֹ שֶׁמְשַׁקֵּר בְּשִׁמוֹ
שֶׁל הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁנִטְבֵּעַ בְּתוֹךְ הַבְּרִית,
דְּכִתִּיב (הוֹשֵׁעַ ה, ז): "בְּהוֹי" הַ בְּגָדוֹ, כִּי בָנִים זָרִים

תו אָמַר רַבִּי אַבָּא: בְּזִמְנָא דְּבַר נֶשׁ
אָסִיק בְּרַה לְאַעְלִיָּה לְהָאִי בְּרִית,
קָרִי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְפַמְלִיָּא דִּילָהּ,
וְאָמַר: חָמוּ מַאי בְּרִיָּה עֲבָדִית
בְּעֵלְמָא, בִּיה שַׁעְתָּא אֲזִדְמֵן אֵלֵיהּ.

מראה אש

יָלְדוּ"; הֵינּוּ שֶׁבָּגְדוּ בַּהֶשֶׁם יִתְבָּרֵךְ, כִּי יָלְדוּ בָּנִים
זָרִים מִנָּשִׁים זָרוֹת; הָרִי כְּשֶׁמְכַנִּיסִים בְּרִיתוֹ בְּנָשִׁים
זָרוֹת, פּוֹגְמִים בְּשֵׁמוֹ יִתְבָּרֵךְ.

תו אָמַר רַבִּי אַבָּא: עוֹד אָמַר רַבִּי אַבָּא, בְּזִמְנָא דְּבַר
נֶשׁ אָסִיק בְּרַה לְאַעְלִיָּה לְהָאִי בְּרִית, בְּשַׁעָּה
שָׂאֲדָם מַעְלָה אֶת בְּנוֹ לְהַכְנִיסוֹ לְבְרִית, קָרִי קִדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא לְפַמְלִיָּא דִּילָהּ, אֲזִי קוֹרָא הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא אֶת כָּל הַפְּמִלְיָה שְׁלוֹ — מִלְּאָכִי מַעְלָה, וְאָמַר
— וְהוּא אוֹמֵר לָהֶם: חָמוּ מַאי בְּרִיָּה עֲבָדִית
בְּעֵלְמָא, רְאוּ אֵיזָה בֶּן בְּרָאֲתִי בְּעוֹלָמִי, שְׂמַבִּיא אֶת
בְּנוֹ לְמוֹל אוֹתוֹ בְּשִׁמְחָה, וְלַעֲשׂוֹת אֶת רְצוֹנִי,
וּכְמֵאֲמָרָם ז"ל (שֶׁבַת קל.): כָּל מִצְוָה שֶׁקִּבְּלוּ עָלֵיהֶם
בְּשִׁמְחָה כְּגוֹן מִילָה, דְּכָתִיב (תְּהִלִּים קיט): "שֶׁשׁ אֲנֹכִי
עַל אֲמֶרְתְּךָ כְּמוֹצֵא שָׁלָל רֵב", עֲדִין עוֹשִׂין אוֹתָהּ

וְטָאס עֲלֵמָא בְּאַרְבַּעַה טָאסִין, וְאַזְדִּמֶן
 תַּמָּן וְעַל דָּא תַנִּינֶן, דְּבַעֵי בַר נִשׁ
 לְתַקְנָא פּוֹרְסִיא אַחֲרָא לִיקְרָא דִּילָהּ,
 וַיֵּמָא דָּא פּוֹרְסִיא דְּאַלִּיָּהּ, וְאִי לָאו

מראה אש

בְּשִׁמְחָה, בִּיה שַׁעְתָּא בְּאוֹתָהּ שָׁעָה, אֲזִדִּמֶן אֲלִיָּהּ
 מִזְדִּמֶן אֲלִיָּהּ, וְטָאס עֲלֵמָא בְּאַרְבַּעַה טָאסִין, וְעַף
 וּפּוֹרֵחַ אֶת כָּל הָעוֹלָם בְּאַרְבַּע עֶפִיפּוֹת וּפְרִיחוֹת,
 וְאַזְדִּמֶן תַּמָּן לְהִיּוֹת שָׁם. וְעַל דָּא תַנִּינֶן, וְעַל זֶה
 לְמִדְּנוּ, דְּבַעֵי בַר נִשׁ לְתַקְנָא פּוֹרְסִיא אַחֲרָא לִיקְרָא
 דִּילָהּ, שְׁצָרִיף אָדָם לְהַכִּין עוֹד כֶּסֶּא לְכְבוֹד אֲלִיָּהּ
 [הֵינּוּ מְלַבֵּד כֶּסֶּא הַסִּנְדֵּק, וְכֵן נוֹהֲגִין חֲסִידִים
 וְאַנְשֵׁי מַעֲשֵׂה, שְׂמֻכִּינִים שְׁנֵי כֶּסֶּאוֹת: אֶחָד לְאַלִּיָּהּ
 וְאֶחָד לְסִנְדֵּק (עֵין זֶהר ח); וַיֵּשׁ שְׁעוֹשִׁין כֶּסֶּא רָחֵב,
 שֶׁהוּא מְחַלֵּק לְשָׁנִים, וְהַכֹּל כְּפִי הַמְּנַהֵג, אֲבָל
 מְכַרְחִים כֶּסֶּא שֶׁל אֲלִיָּהּ הַנְּבִיא, וְלֹא כִּמוֹ שֶׁנֶּהְגּוּ
 הַמִּתְחַדָּשִׁים לָשִׁים אֶת הַתִּינוּק עַל הַשְּׁלֶחֶן, כְּדִי
 שְׂיִהְיֶה נֶקֶל לְהַמּוֹהֵל, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה מְגַרְשִׁים
 וּמַסְלָקִים מִשָּׁם אֶת אֲלִיָּהּ הַנְּבִיא, רַחֲמָנָא לְצֻלָּן.
 וְלִכְּן מְכַרְחִים לְהַכִּין כֶּסֶּא שֶׁל אֲלִיָּהּ הַנְּבִיא]. וַיֵּמָא
 דָּא פּוֹרְסִיא דְּאַלִּיָּהּ, וַיֹּאמֶר בְּפָה מָלָא: זֶה הַכֶּסֶּא

לֹא שָׂרִי תִמָּן, וְהוּא סָלִיק וְאַסְהִיד קָמִי
קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

תָּא חֲזִי בְּקִדְמִיתָא כְּתִיב: "מָה לָּךְ פֶּה
אֱלִיהוּ" וְגו', וְכְתִיב: קִנְאָה קִנְאֵתִי
לָהּ (אֱלֹקֵי צְבָאוֹת), כִּי עָזְבוּ בְּרִיתֶךָ

מראה אש

שֶׁל אֱלִיהוּ הַנָּבִיא. וְאִי לָאוּ וְאִם לֹא אוֹמֵר אֵת זֶה
בְּפֶה מָלֵא, לֹא שָׂרִי תִמָּן, אֲזִי הוּא אֵינוֹ שׁוֹרֶה שֵׁם,
כִּי צְרִיכִים לְהַזְמִין אוֹתוֹ בְּפֶה מָלֵא. וְכֵן הוּא בְּכָל
דְּבַר שֶׁבִקְדָּשָׁה, צְרִיכִים לְהַזְמִין אֵת הַקְּדָשָׁה בְּפֶה
מָלֵא, וְאִזּוֹ אִם תִּהְיֶה לוֹ זְכוּת, תָּבוֹא הַקְּדָשָׁה
שֶׁהַזְמִין, אֲבָל כְּשֶׁמְזַמְּנִים בְּפֶה מָלֵא אֵת אֱלִיהוּ,
הוּא תִכְףּ-וּמִיד בָּא בְּאַרְבַּע קְפִיצוֹת וְעַפִּיפוֹת, כְּנֶגֶד
שֵׁם בֶּן ד' אוֹתִיּוֹת הַיְי"ה בְּרוּךְ הוּא וּבְרוּךְ שְׁמוֹ,
וְהוּא סָלִיק וְאַסְהִיד קָמִי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְהוּא
עוֹלָה וּמַעֲרִיד לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שִׁישְׁרָאֵל
מְקִימִים מִצּוֹת מִלָּה.

תָּא חֲזִי: בָּא וּרְאֵה, בְּקִדְמִיתָא בְּתַחֲלָה כְּתִיב (מְלָכִים-
א' יט, ט): "מָה לָּךְ פֶּה אֱלִיהוּ" וְגו', וְכְתִיב
קִנְאָה קִנְאֵתִי לָהּ (אֱלֹקֵי צְבָאוֹת), כִּי עָזְבוּ בְּרִיתֶךָ בְּנֵי

בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" וְגו', אָמַר לִיה חַיִּיה, בְּכָל
 אֲתֵר דְּהֵאֵי רְשִׁימָא קְדִישָׁא יִרְשָׁמוּן
 לִיה בְּנֵי בְּשָׂרְהוֹן, אַנְתָּ תִּזְדָּמֵן תִּמָּן;
 וּפּוּמָא דְאַסְחִיד דִּישְׂרָאֵל עֲזָבוּ, הוּא
 יִסְחִיד דִּישְׂרָאֵל מִקִּימִין הֵאֵי קִימָא,
 וְהָא תַּנִּינָן עַל מָה אֶתְעַנְשׁ אֱלִיהוּ קָמִי

 מְרָאָה אַשׁ

יִשְׂרָאֵל" וְגו'; הִנֵּנוּ אֱלִיהוּ הַנְּבִיא קְטָרְג עַל נִשְׁמוֹת
 יִשְׂרָאֵל וְאָמַר, שְׂאִינִם מְקִימִים בְּרִית מִלָּה. וְעַל זֶה
 הַקְּפִיד עָלָיו הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְאֹד. אָמַר לִיה
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְאֱלִיהוּ: חַיִּיה, בְּכָל אֲתֵר דְּהֵאֵי
 רְשִׁימָא קְדִישָׁא יִרְשָׁמוּן לִיה בְּנֵי בְּשָׂרְהוֹן, אַנְתָּ
 תִּזְדָּמֵן תִּמָּן; חַיִּיה, בְּכָל מְקוֹם שִׁיחֶיהָ בְּרִית מִלָּה
 לְבֵר יִשְׂרָאֵל, שְׂיִמּוּלוּ אוֹתוֹ בְּבֶשֶׁר בְּרִיתוֹ, אֲתָה
 תַּצְטָרֵךְ לִהְיוֹת שָׁם. וּפּוּמָא דְאַסְחִיד דִּישְׂרָאֵל עֲזָבוּ,
 וְהִפָּה שְׁקָטְרַג וְהָעִיד, שְׁנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל עֲזָבוּ אֶת
 בְּרִית מִלָּה, הוּא יִסְחִיד דִּישְׂרָאֵל מִקִּימִין הֵאֵי
 קִימָא, הוּא יַצְטָרֵךְ לִהְיוֹת שָׁם, שְׁנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל כֵּן
 מְקִימִים בְּרִית מִלָּה. וְהָא תַּנִּינָן וְכָבֵר לְמַדְנֵנוּ עַל מָה
 אֶתְעַנְשׁ אֱלִיהוּ קָמִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לָמָּה נַעֲנֵשׁ

קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא? עַל דְּאָמַר דְּלְטוֹרָא
עַל בְּנוֹי. אֲדַהֲבִי הוּה אֲתִי נְהוֹרָא
דְּיוֹמָא, וְהוּוּ אָמַרִי מְלִי דְּאוֹרִיתָא,
קָמוּ לְמִיזֵל, אָמַר לְהוּ הַהוּא גְּבָרָא:
בְּמָה דְּעַסְקִיתוּ בְּהָאִי לִילִיָּא אֲשִׁלִּימוּ.

מראה אש

אַלְיָהוּ לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא? שְׁהַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא אָמַר לוֹ (מְלָכִים-א' יט, טז): "וְאַתָּה אֱלִישָׁע בֶּן
שָׁפְט מֵאֵבֶל מְחוּלָה תִּמְשָׁח לְנָבִיא תַּחְתִּיךָ", וּפְרַשׁ
רַש"י: אִי אֶפְשִׁי בְּנָבִיאוּתְךָ, מֵאַחַר שְׁאַתָּה מְלַמֵּד
קִטְגוֹרִיָּה עַל בְּנֵי, עַל דְּאָמַר דְּלְטוֹרָא עַל בְּנוֹי, מִפְּנֵי
שְׁאָמַר לְשׁוֹן-הָרַע עַל בְּנָיו שֶׁל הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
שְׂאִינָם מְקִימִים מִצְוֹת בְּרִית מִלָּה. אֲדַהֲבִי הוּה אֲתִי
נְהוֹרָא דְּיוֹמָא, בֵּין כֶּף כְּשֶׁגָּמַר רַבִּי אַבָּא לומר דְּבָרֵי
תוֹרָה הָאִיר הַיּוֹם, וְהוּוּ אָמַרִי מְלִי דְּאוֹרִיתָא, וְעוֹד
אָמְרוּ דְּבָרֵי תוֹרָה. קָמוּ לְמִיזֵל, קָם רַבִּי אַבָּא וּבְנוֹ
לָלַכְתָּ לְדֶרֶכְכֶּם. אָמַר לְהוּ הַהוּא גְּבָרָא — אוֹתוֹ
בַּעַל-הַבֵּית שֶׁהִתְאַכְסְנוּ אֶצְלוֹ, בְּמָה דְּעַסְקִיתוּ בְּהָאִי
לִילִיָּא אֲשִׁלִּימוּ, בְּמָה שֶׁעַסְקִיתֶם בְּזֶה הַלֵּילָה
תִּשְׁלִימוּ אֶת הַמִּצְוָה. אָמְרוּ מַאי הוּא? שְׁאָלוּ אוֹתוֹ

אָמְרוּ: מַאי הוּא? אָמַר לְהוּ דְּתַחֲמוּן
 לְמַחַר אַנְפוּי דְּמַרְיָה דְּקִימָא, דְּהָא
 דְּבִיתָאִי בַּעֲתַת בַּעוּתָא דָּא מְנִיכוּ,
 וְגִזַּר קִימָא דְּבָרִי דְּאִתְּלִיד לִי, לְמַחַר
 לִיְהוּי הַלּוּלָא דִּילָהּ, אָמַר רַבִּי אֲבָא:
 הָאִי בַּעוּתָא דְּמַצָּוָה אִיהוּ, וְלִמְחֻמֵּי
 אֲפִי שְׂכִינְתָּא נְתִיב, אוּרִיכוּ כָּל הָהוּא

 מְרָאָה אֶשׁ

רַבִּי אֲבָא וּבְנֵי: אִיזוּ מַצָּוָה אַתָּה מְתַכּוֹן שְׁנֵשְׁלִים?
 אָמַר לְהוּ בַּעַל-הַבֵּית דְּתַחֲמוּן לְמַחַר אַנְפוּי דְּמַרְיָה
 דְּקִימָא, שְׁתַּרְאוּ לְמַחַר אֶת בַּעַל הַבְּרִית שֶׁהוּא יָבוֹא
 לְכָאן, דְּהָא דְּבִיתָאִי בַּעֲתַת בַּעוּתָא דָּא מְנִיכוּ, כִּי
 אֲשֵׁתִי מִבְּקָשֶׁת מָכֶם בִּקְשָׁה זֹו שְׁתִּשְׁאַרוּ פָּה. וְגִזַּר
 קִימָא דְּבָרִי דְּאִתְּלִיד לִי, וְתַקִּימוּ בְּרִית מִלָּה לְבָנִי
 שְׁנוּלָד לִי. לְמַחַר לִיְהוּי הַלּוּלָא דִּילָהּ, כִּי לְמַחַר
 יִהְיֶה יוֹם שְׂמֻחָתוֹ, הֵינּוּ שְׂיִכְנִיסוּ אוֹתוֹ לְבְרִיתוֹ שֶׁל
 אַבְרָהָם אָבִינוּ. אָמַר רַבִּי אֲבָא, הָאִי בַּעוּתָא דְּמַצָּוָה
 אִיהוּ, הֲרִי זֹו בִּקְשָׁה לְהִשְׁאָר לְמַצּוֹת בְּרִית מִלָּה,
 וְלִמְחֻמֵּי אֲפִי שְׂכִינְתָּא, וְנִזְכָּה לְהַקְבִּיל אֶת פְּנֵי
 הַשְּׂכִינָה — נְתִיב, וְלָכֵן גִּשְׁב וְנִתְעַכֵּב כָּאן עַד מָחָר.

יומא, בההוא ליליא כנש ההוא גברא
 כל אינון רחימוי, וכל ההוא ליליא
 אשתדלו באוריתא, ולא הוה מאן
 דנזיב. אמר לון ההוא גברא: במטו
 מניכו, כל חד וחד לימא מלה חדתא
 דאוריתא.

מראה אש

אורינו כל ההוא יומא, המתינו שם כל אותו היום
 עד למחרת שהיה הברית. בההוא ליליא באותו
 לילה קדם הברית, כנש ההוא גברא כל אינון
 רחימוי, קבץ ואסף בעל הברית את כל אוהביו,
 וכל ההוא ליליא אשתדלו באוריתא, וכל אותו
 הלילה עסקו בתורה, ולא הוה מאן דנזיב, ולא היה
 אחד שישישן. אמר לון ההוא גברא: אמר להם
 בעל-הבית שהוא בעל הברית, לכל המסבים
 שהזמין: במטו מניכו, אני מבקש מכם, כל חד
 וחד לימא מלה חדתא דאוריתא, שכל אחד ואחד
 יאמר איזה דבר חדש בתורה, הינו שיחדש איזה
 חדוש בתורה.

פֶּתַח חֵד וְאָמַר: "בְּפָרַע פְּרָעוֹת
בְּיִשְׂרָאֵל בְּהִתְנַדֵּב עִם בָּרְכוּ
ה'"; מֵאִי קָא חָמוּ דְּבוּרָה וּבָרְק,
דְּפִתְחוּ בְּהָאִי קָרָא? אֵלֶּא חֲבִי תַנְיִנּוּ,
לִית עֲלֵמָא מִתְקִימָא אֵלֶּא עַל הָאִי
בְּרִית, דְּכָתִיב: "אִם לֹא בְּרִיתִי יוֹמָם
וְלַיְלָה", דְּהָא שְׁמִיָּא וְאַרְעָא עַל דָּא
קִימִין; בְּגִין כֹּךְ כָּל זְמַנָּא דִּישְׂרָאֵל

מראה אש

פֶּתַח חֵד רַבִּי אָבָא וְאָמַר: (שׁוֹפְטִים ה', ב): "בְּפָרַע
פְּרָעוֹת בְּיִשְׂרָאֵל בְּהִתְנַדֵּב עִם בָּרְכוּ ה'"; מֵאִי
קָא חָמוּ דְּבוּרָה וּבָרְק, דְּפִתְחוּ בְּהָאִי קָרָא; לָמָּה
הִתְחִילוּ אֶת הַשִּׁירָה בְּשַׁעֲה שְׁהַכְנִיעוּ אֶת סִיסְרָא עִם
הַפָּסוּק הַזֶּה? אֵלֶּא חֲבִי תַנְיִנּוּ, אֵלֶּא כֹךְ לְמַדְנּוּ, לִית
עֲלֵמָא מִתְקִימָא אֵלֶּא עַל הָאִי בְּרִית, אִין הָעוֹלָם
עוֹמֵד אֵלֶּא בְּזָכוֹת מִצּוֹת בְּרִית מִלָּה, דְּכָתִיב (יִרְמְיָהוּ
לג, כה): "אִם לֹא בְּרִיתִי יוֹמָם וְלַיְלָה, חֲקוֹת שָׁמַיִם
וְאָרֶץ לֹא שְׁמַתִּי", דְּהָא שְׁמִיָּא וְאַרְעָא עַל דָּא
קִימִין; כִּי הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ קִימִים בְּקִי בְּזָכוֹת בְּרִית

מְקִימִין הָאֵי בְרִית; נְמוּסֵי שְׁמִיָּא
וְאַרְעָא קִימִין בְּקִיּוּמֵיהוּ; וְכָל זְמַנָּא
דְּחַס וְשָׁלוֹם, יִשְׂרָאֵל מְבַטְלִין הָאֵי
בְרִית, שְׁמִיָּא וְאַרְעָא לֹא מִתְקִימִין,
וּבִרְכָּאן לֹא מִשְׁתַּכְּחִין בְּעָלְמָא.

תָּא חֲזִילָא שְׁלִיטוּ שְׂאָר עַמִּין עַל

מְרָאָה אַשׁ

מִלָּה. בְּגִין כֵּךְ כָּל זְמַנָּא דִּישְׂרָאֵל מְקִימִין הָאֵי
בְרִית; וּבְשָׁבִיל זֶה בְּכָל פַּעַם כְּשֶׁנִּשְׁמֹות יִשְׂרָאֵל
מְקִימִים מִצּוֹת מִלָּה, נְמוּסֵי שְׁמִיָּא וְאַרְעָא קִימִין
בְּקִיּוּמֵיהוּ; הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ מִתְקִימִים, כִּי יוֹרֵד גֶּשֶׁם
מִן הַשָּׁמַיִם וַיְבֹלִי הָאָרֶץ צוֹמְחִים. וְכָל זְמַנָּא דְּחַס
וְשָׁלוֹם, יִשְׂרָאֵל מְבַטְלִין הָאֵי בְרִית, וְכָל זְמַן שְׁחַס
וְשָׁלוֹם, עִם יִשְׂרָאֵל מְבַטְלִים אֶת מִצּוֹת בְּרִית מִלָּה,
שְׁמִיָּא וְאַרְעָא לֹא מִתְקִימִין, הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ לֹא
מִתְקִימִים, וּבִרְכָּאן לֹא מִשְׁתַּכְּחִין בְּעָלְמָא, וְהַבְּרָכוֹת
אֵינָן מְצוּיֹת בְּעוֹלָם, כִּי כְּשֶׁחַס וְשָׁלוֹם, מְבַטְלִים
בְּרִית מִלָּה, אֲזִי יוֹרְדִים דִּינִים בְּעוֹלָם, וְכָלִם סוֹבְלִים
מִזֶּה.

תָּא חֲזִי בָּא וּרְאָה, לֹא שְׁלִיטוּ שְׂאָר עַמִּין עַל

יִשְׂרָאֵל, אֵלֶּא כִּד בִּטְּלוּ מִנִּיהוּ קִימָא
דָּא, וּמָה בִּטְּלוּ מִנִּיהוּ? דִּלָּא אֶתְפָּרְעֵן
וְלָא אֶתְגַּלִּין, וְעַל דָּא כְּתִיב: "וַיַּעֲזְבוּ
בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת ה' וְגו', וַיִּמְכְּרוּ אֶתְּ
בֶּיֶד סִיסְרָא"; "וַיַּעֲזְבוּ אֶת ה'" מִמָּשׁ,

מראה אש

יִשְׂרָאֵל, לֹא שְׁלֹטוּ שְׂאָר עַמִּין עַל עַם יִשְׂרָאֵל,
אֵלֶּא כִּד בִּטְּלוּ מִנִּיהוּ קִימָא דָּא, אֵלֶּא כַּאֲשֶׁר בִּטְלוּ
מֵהֶם אֶת בְּרִית מִלָּה. וּמָה בִּטְּלוּ מִנִּיהוּ? וּמָה
בִּטְלוּ מֵהֶם, כִּי הָרִי לֹא חָשִׁיד בֶּר יִשְׂרָאֵל, שְׁלָא
יִמּוּל אֶת בָּנוּ? אֵלֶּא דִּלָּא אֶתְפָּרְעֵן וְלָא אֶתְגַּלִּין,
אֵלֶּא הֵיוּ מְלִים וְלֹא פָּרְעוּ וְלֹא נִתְּגַלִּית הֶעֱטָרָה,
שְׂאֵז יֵשׁ לְאֻמוֹת הָעוֹלָם שְׁלִיטָה, חֶס וְשָׁלוֹם, עַל
יִשְׂרָאֵל. [כְּמוֹ-כֵן קָמוּ עַכְשָׁיו רִשְׁעִים אֲרוּרִים,
שְׂרוּצִים לְבַטֵּל אֶת עֲנִין הַמַּצִּיצָה, אֲשֶׁר אָמְרוּ
חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שֶׁבֶת קִלְג): הָאִי אוֹמְנָא דִּלָּא
מִיֵּץ, סִכָּנָה הוּא, וְעִבְרִינָן לִיה]. וְעַל דָּא כְּתִיב
(שְׁמוּאֵל-א' יב, ט): "וַיַּעֲזְבוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת ה' וְגו',
וַיִּמְכְּרוּ אֶתְּ בֶּיֶד סִיסְרָא"; "וַיַּעֲזְבוּ אֶת ה'" מִמָּשׁ,
הֵינּוּ כִּי בָאוֹת בְּרִית קֹדֶשׁ מִטְּבַע שֵׁם הַיְיָ"ה בְּרוּךְ

עַד דַּאתַת דְּבוּרָה וְאַתְנַדְבַת לְכָל
 יִשְׂרָאֵל בְּמִלָּה דָּא, כְּדִין אַתְכַּנְעוּ
 שְׁנַאֲיָהוֹן תַּחֲוֹתִיָּהוּ; וְהִינוּ דְתַנִּינֹן,
 דְּאָמַר קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לִיהוֹשֻׁעַ, וְכִי
 יִשְׂרָאֵל אֲטִימִין אֵינוֹן, וְלֹא אַתְפָּרְעוּ
 וְלֹא אַתְגַּלִּין, וְלֹא קִימִין קִימָא דִּילִי,
 וְאַתְּ בְּעִי לְאַעְלָא לְהוּ לְאַרְעָא,

 מראה אש

הוא, וכיון שבטלו את מצות פריעה, ולא נתגלית
 העטרה, נמצא שחסר שם הוי"ה, וזה "ויעזבו את
 השם", עד דאתת דבורה עד שבאה דבורה,
 ואתנדבת לכל ישראל במלה דא, והתנדבה לכל
 ישראל במילה זו, כי אמרה בנבואה: "בפרע
 פרעות בישראל", וגרמה שיעשו פריעה, כדין
 אתכנעו שנאיהון תחותיהו; אז נכנעו השונאים
 תחתיהם ונפל סיסרא. והינו דתנינן, וזה מה
 שלמדנו, דאמר קדשא בריך הוא ליהושע, וכי
 ישראל אטימין אינון, ולא אתפרעו ולא אתגלין,
 ולא קימין קימא דילי, הרי עם ישראל הם אטומים
 ולא פרעו, ולכן לא נתגלה בשר העטרה, ואת בעי

וְלֹא־כִנְעָא שְׁנֵאִיהוּן, "וְשׁוּב מִלְּאֵת
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שְׁנִית", וְעַד דְּאִתְפְּרְעוּ
וְאִתְגַּלִּיא הָאִי בְרִית, לָא עָאִלוּ
לְאַרְעָא, וְלֹא אִתְכְּנְעוּ שְׁנֵאִיהוּן, אוּף
הָכָא כִּיּוֹן דְּמִתְנַדְּבִין יִשְׂרָאֵל בְּהָאִי
אֵת, מִתְכְּנַעִין שְׁנֵאִיהוּן תַּחֲוֹתֵיהוּ,

מראה אש

לֹא־עָלָא לְהוּ לְאַרְעָא, וְאַתָּה רוּצָה לְהַכְנִיסָם לְאַרְץ
יִשְׂרָאֵל וְלֹא־כִנְעָא שְׁנֵאִיהוּן, וְלְהַכְנִיעַ אֵת הַשּׁוֹנָאִים?
וְלָכֵן כְּתִיב (יְהוֹשֻׁעַ ה, ב) "וְשׁוּב מִלְּאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
שְׁנִית, וַיַּעַשׂ לוֹ יְהוֹשֻׁעַ חֲרָבוֹת צָרִים וַיִּמָּל אֵת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל אֶל גִּבְעַת הָעֶרְלוֹת", וְעַד דְּאִתְפְּרְעוּ
וְאִתְגַּלִּיא הָאִי בְרִית, לָא עָאִלוּ לְאַרְעָא, וְעַד שְׁלֹא
קִימוּ פְרִיעָה וְהִתְגַּלְתָּה הָעֶטְרָה, לֹא נִכְנְסוּ לְאַרְץ
יִשְׂרָאֵל, וְלֹא אִתְכְּנְעוּ שְׁנֵאִיהוּן, וְלֹא נִכְנְעוּ
שׁוֹנָאִיהֶם, שְׁהֶם הִל"א מְלָכִים. אוּף הָכָא כְּמוֹ-כֵן
אֶצֶל דְּבוּרָה הַנְּבִיאָה, כִּיּוֹן דְּמִתְנַדְּבִין יִשְׂרָאֵל בְּהָאִי
אֵת, שְׁנַתְעוּרְרוּ לְקִים מְצוֹת פְּרִיעָה, מִתְכְּנַעִין
שׁוֹנָאִיהוּן תַּחֲוֹתֵיהוּ, נִכְנְעִים הַשּׁוֹנָאִים תַּחֲתֵיהֶם,
וּבְרַפְאֵן אִתְחַזְּרוּ לְעֵלְמָא, וְהַבְּרָכוֹת חֲזָרוּ לְעוֹלָם.

וּבִרְכָּאן אֶת־חֲזִירוֹ לְעֵלְמָא, הֲדָא הוּא
 דְּכִתִּיב: "בְּפִרּוּעַ פְּרָעוֹת בִּישְׂרָאֵל,
 בְּהִתְנַדֵּב עִם בָּרְכוּ הוּי"ה".

קָם אַחֲרָא וּפְתַח וְאָמַר: "וַיְהִי בַדֶּרֶךְ
 בַּמָּלּוֹן וַיִּפְגְּשֵׁהוּ ה', וַיִּבְקֹשׁ
 הַמִּיתוֹ", לְמָאן? לְמַשָּׁה, אָמַר לִיה
 קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא: וְכִי אַתְּ אַזִּיל

מראה אש

הֲדָא הוּא דְּכִתִּיב: "בְּפִרּוּעַ פְּרָעוֹת בִּישְׂרָאֵל,
 בְּהִתְנַדֵּב עִם בָּרְכוּ הוּי"ה"; הִינוּ שֶׁהִתְנַדְּבוּ לַעֲשׂוֹת
 מִצְוֹת פְּרִיעָה.

קָם אַחֲרָא קָם אָדָם אַחֵר שֶׁהָיָה שָׂמָּה, וּפְתַח וְאָמַר
 (שְׁמוֹת ד, כד): "וַיְהִי בַדֶּרֶךְ בַּמָּלּוֹן וַיִּפְגְּשֵׁהוּ ה',
 וַיִּבְקֹשׁ הַמִּיתוֹ", וּמִפְּרָשׁ: לְמָאן — אֶת מִי הַמְּלֹאךְ
 רָצָה לְהַרְגֵּ? לְמַשָּׁה — אֶת מַשָּׁה, וְלֹא כְּמֵאמָרָם
 ו"ל (נִדְרִים לב.): רֶכֶן שְׁמֵעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר, לֹא
 לְמַשָּׁה רִבְנוּ בִקֵּשׁ שָׁטָן לְהַרְגֵּ, אֶלָּא לְאוֹתוֹ תִּינוּק,
 שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת ד, כה): "כִּי חָתַן דָּמִים אֶתָּה לִי".
 אָמַר לִיה קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אָמַר

לֹא־פָקַד יִתְּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם,
וְלֹא־כִנְעָא מִלְכָּא רַב וְשְׁלִיטָא, וְאֶת־
אֲנָשֵׁית מִנֶּךָ קִימָא, דְּבִרְךָ לֹא אֶתְגָּזַר,
מִיָּד "וַיִּבְקֹשׁ הַמִּיתוּ", תֵּאֲנָא, נַחַת
גְּבַרְיָאֵל בְּשִׁלְהוּבָא דְּאֶשָּׁא לְאוּקְדָה;
וְאֶתְרַמִּיז חַד חִיּוּיָא מִתּוּקְדָּא לְשֹׁאֲפָא
לִיה בְּגוּהָ, אֲמַאי חִיּוּיָא אָמַר לִיה

מִרְאָה אֵשׁ

לְמֹשֶׁה: וְכִי אֶת אֲזִיל לֹא־פָקַד יִתְּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם,
וְכִי אֶתְהַ הוֹלֵךְ לְהוֹצִיא אֶת עַם יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם,
וְלֹא־כִנְעָא מִלְכָּא רַב וְשְׁלִיטָא, וְלֹא־כִנְעִי מֶלֶךְ גָּדוֹל
וְשְׁלִיט וְחֹזֵק, וְאֶת אֲנָשֵׁית מִנֶּךָ קִימָא, דְּבִרְךָ לֹא
אֶתְגָּזַר, וְאֶתְהַ הַשְׁכַּחַת מִמֶּךָ אֶת הַבְּרִית, שְׁהַרִי בְּנֶךָ
לֹא נִמּוֹל? מִיָּד "וַיִּבְקֹשׁ הַמִּיתוּ", מִיָּד רָצָה הַמֶּלֶךְ
לְהַרְגּוֹ. תֵּאֲנָא, נַחַת גְּבַרְיָאֵל בְּשִׁלְהוּבָא דְּאֶשָּׁא
לְאוּקְדָה; לְמַדְנּוּ, שְׁיִרְד מִלְּאָךְ גְּבַרְיָאֵל, שֶׁהוּא בָּא
מִצֵּד הַגְּבוּרָה, בְּשִׁלְהַבַת אֵשׁ, לְשׂוֹרֵף אֶת מֹשֶׁה.
וְאֶתְרַמִּיז חַד חִיּוּיָא מִתּוּקְדָּא לְשֹׁאֲפָא לִיה בְּגוּהָ,
וְנִדְמָה הַמֶּלֶךְ כִּמוֹ גַּחַשׁ שׂוֹרֵף, שֶׁרָצָה לְבַלַּע אוֹתוֹ
וְלִהְיוֹתוֹ. אֲמַאי חִיּוּיָא וְלָמָּה הִלְבִּישׁ עֲצָמוֹ מִלְּאָךְ

קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶתְּ אֲזִיל לְקַטְלָא
 חַיּוּיָא רַבְרָבָא וְתַקִּיפָא: וּבִרְךְ לָא
 אֶתְגַּזֵּר? מִיָּד אֶתְרַמִּיז לְחַד חַיּוּיָא
 לְקַטְלָא לִיה, עַד דְּחֻמַּת צְפוּרָה, וּגְזֵרַת
 לְבָרָה וְאַשְׁתְּזִיב הָדָא הוּא דְכְּתִיב:
 "וַתִּקַּח צְפוּרָה צֹר"; מַהוּ צֹר אֱלָא
 אֲסוּתָא, וּמַאי אֲסוּתָא? דְכְּתִיב:

מראה אש

גְּבַרְיָאל בְּנַחֲשׁ שׁוּרְף? אֱלָא אָמַר לִיה קִדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא לְמַשָּׁה: אֶתְּ אֲזִיל לְקַטְלָא חַיּוּיָא רַבְרָבָא
 וְתַקִּיפָא: אַתָּה הוֹלֵךְ לְהַרְגַּ אֶת פְּרָעָה, שְׁהוּא דוּמָה
 לְנַחֲשׁ גָּדוֹל, אֲשֶׁר עָלְיוּ נֶאֱמַר (יִחְזַקְאֵל כט, ג): "הַנָּגִי
 עָלֶיךָ פְּרָעָה מֶלֶךְ מִצְרַיִם הַתַּנִּים הַגָּדוֹל הָרַבֵּץ בְּתוֹךְ
 יִאֲרִיו", וּבִרְךְ לָא אֶתְגַּזֵּר, וְהִבֵּן שְׁלֵף לֹא נִמּוֹל. מִיָּד
 אֶתְרַמִּיז לְחַד חַיּוּיָא לְקַטְלָא לִיה, מִיָּד נִדְמָה מְלָאךְ
 גְּבַרְיָאל לְנַחֲשׁ אֶחָד לְהַרְגוֹ. עַד דְּחֻמַּת צְפוּרָה, עַד
 שְׂרָאָתָה זֹאת צְפוּרָה אֲשֶׁתּוּ, וּגְזֵרַת לְבָרָה וּמְלָה אֶת
 בְּנָהּ, וְאַשְׁתְּזִיב וְנִצֵּל מַשָּׁה. הָדָא הוּא דְכְּתִיב:
 "וַתִּקַּח צְפוּרָה צֹר"; וּבְנָה מְלָה אֶת בְּנָהּ. מַהוּ צֹר
 מַה הַלְשׁוֹן צֹר? אֱלָא אֲסוּתָא, לְשׁוֹן רְפוּאָה, כְּמוֹ

"וְתִכְרַת אֶת עֶרְלַת בְּנֵה", דִּנְצִנְצָא
בָּה רוּחַ קִדְשָׁא.

קָם אַחֲרָא וְאָמַר: "וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל
אֶחָיו, גִּשּׁוּ נָא אֵלַי וַיִּגָּשׁוּ וַיֹּאמְרוּ"
וְגו'; וְכִי אִמָּאִי קָרִי לְהוּ, וְהָא קָרִיבִין
הוּוּ גִבְהָ? אֵלָא בְּשַׁעְתָּא דְאָמַר לוֹן
אֲנִי יוֹסֵף אֶחֱיִיכֶם — תְּוָהוּ, דְּחִמּוּ לִיָּה

מראה אש

שְׁכָתוּב (יִרְמְיָה ח, כב): "הִצָּרִי אֵין בְּגִלְעָד"; וּמָאִי
אֶסְוֵתָא? וּמָה הָיְתָה הִרְפוּאָה? דְּכִתִּיב: "וְתִכְרַת אֶת
עֶרְלַת בְּנֵה", דִּנְצִנְצָא בָּה רוּחַ קִדְשָׁא, הִתְנוּצֵץ בָּה
רוּחַ-הַקֹּדֶשׁ, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה יִנְצַל מֹשֶׁה בַּעֲלָה מִמֶּדֶת
הַגְּבוּרָה, שֶׁהִתְלַבְּשָׁה בִּנְחָשׁ לְהַזִּיקוֹ.

קָם אַחֲרָא קָם אָדָם אַחֵר שְׁהָיָה שָׁם, וְאָמַר (בְּרֵאשִׁית
מה, ד): "וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל אֶחָיו, גִּשּׁוּ נָא אֵלַי
וַיִּגָּשׁוּ וַיֹּאמְרוּ" וְגו'; וְכִי אִמָּאִי קָרִי לְהוּ, לָמָּה הָיָה
יוֹסֵף צָרִיף לְקָרָא לְאֶחָיו, וְלוֹמַר לָהֶם גִּשּׁוּ אֵלַי, וְהָא
קָרִיבִין הוּוּ גִבְהָ, הָרִי הֵם הָיוּ קְרוֹבִים וְסְמוּכִים
אֵלָיו? אֵלָא בְּשַׁעְתָּא דְאָמַר לוֹן אֲנִי יוֹסֵף אֶחֱיִיכֶם

בְּמִלְכוֹ עֲלָאָה, אָמַר יוֹסֵף: מִלְכוֹ דָּא
 בְּגִין דָּא רִוְחָנָא לִיה, גִּשּׁוּ נָא אֵלֵי
 וַיִּגְשׁוּ, דְּאַחֲזִי לְהוּ הָאִי קִימָא דְּמִילָה,
 אָמַר דָּא גְרַמַּת לִי מִלְכוֹ דָּא, בְּגִין
 דְּנִטְרִית לָהּ, מִכָּאן אֲוִלִּיפְנָא, מֵאן

מראה אש

— תוהו: אלא בשעה שאמר להם יוסף: אני
 אחיכם, התחילו לתמה. דחמו ליה במלכו עלאה,
 שראו אותו במלוכה עליונה שולט על כל הארץ,
 והיה פלא אצלם — איך זכה להגיע למדרגה כזו,
 שיהיה שולט על כלם, כמו שכתוב (בראשית מב, ו):
 "וַיִּוְסֶף הוּא הַשָּׁלִיט עַל הָאָרֶץ, הוּא הַמְּשָׁבִיר לְכָל
 עַם הָאָרֶץ"; אמר יוסף לאחיו: מה אתם כל-כך
 תמהים איך זכיתי להיות מלך על כלם, מלכו דא
 המלכות הזו, בגין דא רִוְחָנָא לִיה, בשביל זה זכיתי
 לזה, גִּשּׁוּ נָא אֵלֵי וַיִּגְשׁוּ, באו קרוב אלי ואגלה
 לכם, ולכן נגשו. דְּאַחֲזִי לְהוּ הָאִי קִימָא דְּמִילָה,
 שהראה להם שהוא מהול, ונטר את הברית ולא
 פגמו. אָמַר יוֹסֵף לְאֶחָיו: דָּא גְרַמַּת לִי מִלְכוֹ דָּא,
 זה מה שגרם לי להיות מלך, בגין דְּנִטְרִית לָהּ,

דְּנָטִיר לְהָאִי אַתְּ קִימָא, מַלְכוּ
אֶתְנַטְרַת לִיָּה, מְנַלָּן? מַבְעֵז; דְּכִתִּיב:
"חִי ה' שְׁכָבִי עַד הַבֶּקֶר", דִּהְוָה
מִקְטָרְג לִיָּה יִצְרָה, עַד דְּאֹמִי אֹמָאָה,
וְנָטִיר לְהָאִי בְּרִית, בְּגִין כֶּךָ זָכָה
דְּנִפְקוּ מִנִּיה מַלְכִין שְׁלִיטִין עַל כָּל

מְרָאָה אַש

שְׁשִׁמְרִית אֶת הַבְּרִית קִדָּשׁ לֹא לְפָגֵם אוֹתוֹ. מִכָּאן
אוֹלִיפְנָא, מִאֵן דְּנָטִיר לְהָאִי אַתְּ קִימָא, מַלְכוּ
אֶתְנַטְרַת לִיָּה, מִפֶּה לִּוְמָדִים, שְׁמִי שְׁשׁוּמֵר עַל
הָאוֹת בְּרִית קִדָּשׁ, וְאֵינּוּ פּוֹגֵם אוֹתוֹ — זָכָה
לְמַלְכוּת שְׁנַשְׁמֶרֶת בְּעִבּוּרוֹ. מְנַלָּן? מַבְעֵז; וְרוֹאִים
אֶת זֶה גַּם מַבְעֵז, דְּכִתִּיב (רוּת ג, יג): "חִי ה' שְׁכָבִי
עַד הַבֶּקֶר", דִּהְוָה מִקְטָרְג לִיָּה יִצְרָה, שְׁיִצְרוּ
הִסִּיתוּ: אִתָּה פָּנוּי וְהִיא רוּת פָּנוּיָה, וְלָכֵן תִּפְגֵּם אֶת
בְּרִיתָךְ, עַד דְּאֹמִי עַד שְׁנַשְׁבַּע אֹמָאָה שְׁבוּעָה,
וְנָטִיר לְהָאִי בְּרִית, וְשִׁמְרֵת אֶת הַבְּרִית קִדָּשׁ וְלֹא
נִזְדַּוֵּג עִמָּה. בְּגִין כֶּךָ זָכָה דְּנִפְקוּ מִנִּיה מַלְכִין
שְׁלִיטִין עַל כָּל שְׁאָר מַלְכִין, בְּשִׁבִּיל זֶה זָכָה, שְׁיִצְאוּ
מִחֻלְצִיו מַלְכִים שְׁשִׁלְטוּ עַל כָּל שְׁאָר מַלְכֵי הָעוֹלָם,

שָׁאֵר מַלְכֵינוּ, וּמִלְכָּא מְשִׁיחָא דְאַתְקַרִי
בְּשֵׁמָא דְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

מראה אש

שֶׁהֵם דָּוִד וְשְׁלֹמֹה, שֶׁכָּבְשׁוּ כָּל הָאֲמוֹת, וּמִלְכָּא
מְשִׁיחָא וּמֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ יֵצֵא מֵהֶם, וַיִּשְׁלַט עַל כָּל
הָעוֹלָם, דְּאַתְקַרִי בְּשֵׁמָא דְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כִּי הוּא
יְהִי נִקְרָא בְּשֵׁמוֹ שֶׁל הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב (יִרְמְיָהוּ כג, ה): "הִנֵּה יָמִים בָּאִים נֹאֵם ה' וְהָיָה
וְהִקְמַתִי לְדָוִד צֶמַח צְדִיק וּמֶלֶךְ מֶלֶךְ, וְהִשְׁכִּיל
וַעֲשֶׂה מִשְׁפָּט וְצִדְקָה בָּאָרֶץ, בְּיָמָיו תִּשְׁעַע יְהוּדָה
וְיִשְׂרָאֵל יִשְׁכֵּן לְבִטָּח, וְזֶה שְׁמוֹ אֲשֶׁר יִקְרָאוּ הָיוֹיָה
צִדְקָנוּ", וְדָרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים עַל זֶה (בְּבֹא בַתְרָא
ע"ה:), שֶׁמְשִׁיחַ יִקְרָא עַל שְׁמוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְכֵן הוּא (אִיכָּה
רְבָה, פָּרָשָׁה א', סִימָן נא): מַה שְׁמוֹ שֶׁל מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ?
רַבִּי אֲבָא בַר כְּהֵנָּא אָמַר: הָיוֹיָה שְׁמוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר
(יִרְמְיָהוּ כג, ו): "וְזֶה שְׁמוֹ אֲשֶׁר יִקְרָאוּ ה' צִדְקָנוּ";
וְכֵן הוּא (מִדְרַשׁ תְּהִלִּים כא): וְקוֹרָא לְמֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ
בְּשֵׁמוֹ; וּמוֹבָא בְּדִבְרֵי מוֹהֲרָנִ"ת ז"ל (לְקוּטֵי-הַלְכוּת,
אָבֵן הָעֶזְרָה, הַלְכוּת פְּרִיָּה וּרְבִיָּה, הַלְכָּה א', סִימָן י'), כִּי
מֵרֵאשִׁית הַלְלַת מְשִׁיחַ, הָיָה לְתַקֵּן עוֹן זֶה שֶׁל פָּגַם

פֶּתַח אֵיךְ וְאָמַר: כְּתִיב: "אִם תַּחֲנֶה
עָלַי מַחֲנֶה, הִכִּי תֵאָנָא "בְּזֹאת
אֲנִי בּוֹטֵחַ", מֵהוּ בְּזֹאת, דָּא אַתְּ קִימָא
דְּזִמְינָא תְּדִיר גַּבִּי בַר נֶשׁ, וְאַתְרִמִּיזָא

מְרָאָה אֵשׁ

הַבְּרִית, כִּי הִתְחַלְתָּ הַתְּגָלוֹת מְשִׁיחַ הָיָה מִיְּהוּדָה,
שֶׁהוּלִיד מִתְּמָר אֶת פֶּרֶץ וְאֶת זֶרַח, וְהֵם הָיוּ תִּקּוּן
עַל חֲטָא עַר וְאוֹנָן, שֶׁהִשְׁחִיתוּ אֶת דֶּרֶכָם, וְעַל-כֵּן
הִצְרִיךְ יְהוּדָה דִּיקָא לְהַמְשִׁיךְ אֶת נִשְׁמַת מְשִׁיחַ,
אֲשֶׁר הוּא יִתְקַן אֶת הָעוֹן הַזֶּה, כִּי מְשִׁיחַ זָכָה
לְשִׁלְמוֹת תִּקּוּן הַבְּרִית בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת.

פֶּתַח אֵיךְ קָם אָדָם אַחֵר שֶׁהָיָה שֵׁם וְאָמַר: כְּתִיב
(תְּהִלִּים כז, ג): "אִם תַּחֲנֶה עָלַי מַחֲנֶה, לֹא יִירָא
לִבִּי, אִם תִּקּוּם עָלַי מִלְחָמָה, בְּזֹאת אֲנִי בּוֹטֵחַ";
הִכִּי תֵאָנָא כֶּף לְמִדְנֹו: "בְּזֹאת אֲנִי בּוֹטֵחַ", מֵהוּ
בְּזֹאת, מַה זֶה שְׂדוּד בּוֹטֵחַ כָּל כֶּף בְּזֹאת? אֵלָּא דָּא
אַתְּ קִימָא זֶה הַבְּרִית קִדְשׁ, דְּזִמְינָא תְּדִיר גַּבִּי בַר
נֶשׁ, שְׁנִמְצָא תְּמִיד אֶצְל הָאָדָם בְּנִסְיוֹן קָשָׁה,
וְאַתְרִמִּיזָא לְעִילָא, וְזֶה מְרָמֹז לְמַעְלָה בְּעוֹלָמוֹת
הָעֲלִיוֹנִים לְמִדַּת יְסוֹד, שְׂדֶרְכָם יוֹרֵד הַשְּׁפַע לְטוֹב

לְעִילָא, וּבְגִינִי כָךְ אֶתְמַר בְּזֹאת, כְּמָה
דְּכְתִיב: "זֹאת אוֹת הַבְּרִית"; "זֹאת
בְּרִיתִי", וְכֹלָא בְּחֵד דְּרָגָא, וְתֵאנָא זֶה
וְזֹאת בְּחֵד דְּרָגָא אֵינּוּן וְלֹא מִתְפָּרְשֵׁן;
וְאִי תִימָא, אִי הָכִי הָא שְׁאָר בְּנֵי
עֲלָמָא הָכִי, אֲמַאי דְּוֹר בְּלַחֲדוּי וְלֹא

מְרָאָה אַש

אוּ לְהַפֵּךְ; כִּי כָל הַסְפִירוֹת עוֹבְרוֹת דֶּרֶךְ הַיְסוּד, אִם
לְחֶסֶד וְאִם לְגְבוּרָה, וּבְגִינִי כָךְ אֶתְמַר בְּזֹאת,
וּבְשִׁבִיל זֶה כָּתוּב "בְּזֹאת אָנִי בּוֹטֵחַ", כְּמָה דְּכְתִיב
"זֹאת אוֹת הַבְּרִית", שְׂזֹאת מְרֻמָּזָת עַל הַבְּרִית, וְכֵן
כְּתִיב (בְּרֵאשִׁית יז, י): "זֹאת בְּרִיתִי", וְדִרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ
הַקְדוּשִׁים (שְׁמוֹת רַבָּה, פָּרָשָׁה כג, סִימָן יב): וְאִין זֹאת
אֶלָּא מִילָה; וְכֹלָא בְּחֵד דְּרָגָא, הֵינּוּ זֹאת עִם בְּרִית
— הֵם בְּמִדְרָגָה אַחָת. וְתֵאנָא זֶה וְזֹאת בְּחֵד דְּרָגָא
אֵינּוּן וְלֹא מִתְפָּרְשֵׁן; וְלִמְדֵנוּ הֵיכָן שְׂכָתוּב זֶה וְזֹאת,
זוֹ אוֹתָהּ מִדְרָגָה, הֵינּוּ הַבְּרִית הוּא הַיְסוּד, וְהַעֲטָרָה
זוֹ הַמְּלָכוּת, שְׁזֶה יְסוּד וְזֹאת הִיא מְלָכוּת. וְאִי
תִימָא, וְאִם תֵּאמַר: אִי הָכִי אִם כֵּן, הָא שְׁאָר בְּנֵי
עֲלָמָא הָכִי, הֲרִי כָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֵם בְּנֵי בְרִית,

אַחֲרָא, אֵלָא בְּגִין דְּאַחֲרָא בִּיה
וְאַתְרִמְיָא בֵּה, וְהִיא כְּתָרָא
דְּמַלְכוּתָא.

תָּא חֲזִי בְּגִין דְּהָאִי זֹאת לָא נָטַר לִיה
דְּדֹר מַלְכָּא כְּדָקָא חֲזִי, מַלְכוּתָא

מראה אש

אַמַּאי דְּדֹר בְּלַחֲדוּדֵי וְלָא אַחֲרָא, וְלָמָּה רַק דְּדֹר
מִתְפָּאָר בְּעַצְמוֹ לֹמַר 'בְּזֹאת אֲנִי בּוֹטַח'? אֵלָא בְּגִין
דְּאַחֲרָא בִּיה אֵלָא מִפְּנֵי שֶׁהוּא אַחֲזוּ בּוּ, וְאַתְרִמְיָא
בֵּה וְרִמּוּז בּוּ וְהִיא כְּתָרָא דְּמַלְכוּתָא, וְזֶה כְּתָר
הַמֶּלֶךְ, הֵינּוּ ו' הוּא הִיסוּד וְד' הִיא הַמַּלְכוּת, וְזֶה
אוֹתִיּוֹת דְּו"ד, הו' אַחוּזָה בֵּין הַדִּלְתִּי"ן וְאֵינָהּ
נִפְרָשֶׁת, הֵינּוּ הִיסוּד וְהַמַּלְכוּת, הַבְּרִית וְהַעֲטָרָה.

תָּא חֲזִי בָּא וּרְאָה, בְּגִין דְּהָאִי זֹאת לָא נָטַר לִיה דְּדֹר
מַלְכָּא כְּדָקָא חֲזִי, מִפְּנֵי שֶׁאֵת הַמֶּדָּה הַזֹּאת לָא
שָׁמַר דְּדֹר כְּרָאוּי בְּמַעֲשֵׂה דְּבֵת שֶׁבַע, אֶף שְׁלֹא
חָטָא, כְּמֵאמָרָם ז"ל (שְׁבַת נו.): כָּל הָאוֹמֵר דְּדֹר חָטָא,
אֵינּוּ אֵלָא טוֹעָה, שְׁנֵאמַר (שְׁמוּאֵל א' יח, יד): "וַיְהִי
דְּדֹר לְכָל דְּרָכּוֹ מִשְׁכִּיל וְהוּנִ"ה עֲמוֹ" וְגו', אִפְשָׁר
חָטָא בָּא לִידּוֹ, וְשָׁכִינָה עִמּוֹ? אֵלָא מָה אֲנִי מְקַיֵּם

אֶת־עַדֵּי מְנִיָּה כָּל הַהוּא זְמַנָּא, וְהָכִי
 אוֹלִיפְנָא הָאִי 'זֹאת' אֶת־רְמִיזָא
 בְּמַלְכוּתָא דְלַעִילָא, וְאֶת־רְמִיזָא
 בִּירוּשָׁלַם קִרְתָּא קִדִּישָׁא, בְּהֵיא
 שַׁעְתָּא דְדוֹד עֶבֶר עָלֶיהָ, נֶפֶק קָלָא
 וְאָמַר: דוֹד, בְּמָה דְאֶתְקַטְרָא תִּשְׁרִי,

מראה אש

(שְׁמוּאֵל-ב' יב, ט): "מִדּוּעַ בָּזִיתָ אֶת דְּבַר ה' לַעֲשׂוֹת
 הָרַע", שֶׁבִקַּשׁ לַעֲשׂוֹת וְלֹא עָשָׂה, וּבִשְׁבִיל זֶה
 מַלְכוּתָא אֶת־עַדֵּי מְנִיָּה כָּל הַהוּא זְמַנָּא, אֶת מַלְכוּתוֹ
 לָקַחוּ מִמֶּנּוּ כָּל אוֹתוֹ הַזְמַן, שֶׁהָיָה נִרְדָּף מִפְּנֵי
 אֲבִשָּׁלוּם בָּנוּ, וְהָיָה צָרִיךְ לַעְזֹב אֶת יְרוּשָׁלַם. וְהָכִי
 אוֹלִיפְנָא וְכָף לְמִדְּנוּ הָאִי 'זֹאת' מִדַּת 'זֹאת'
 אֶת־רְמִיזָא בְּמַלְכוּתָא דְלַעִילָא, נִרְמְזָת בְּמַלְכוּת שֶׁל
 מַעֲלָה, וְכֵן וְאֶת־רְמִיזָא בִּירוּשָׁלַם קִרְתָּא קִדִּישָׁא, וְגַם
 כָּאֵן לְמִטָּה 'זֹאת' מִרְמְזָת עַל יְרוּשָׁלַם עִיר הַקֹּדֶשׁ,
 כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יִחְזָקְאֵל ה, ה): "זֹאת יְרוּשָׁלַם", בְּהֵיא
 שַׁעְתָּא דְדוֹד עֶבֶר עָלֶיהָ, בְּמַעֲשֵׂה שֶׁל בֵּת שֶׁבַע נֶפֶק
 קָלָא יֵצֵא קוֹל וְאָמַר: דוֹד, בְּמָה דְאֶתְקַטְרָא תִּשְׁרִי,
 בְּמָה שֶׁהָיְתָה קָשׁוּר וְאָחוּז בָּהּ, שֶׁהָיָה מִדַּת ה' 'זֹאת'

לך טרדין מירושלם, ומלכותא
אתעדי מינך, מנא לן? דכתיב: "הנני
מקים עליך רעה מביתך", מביתך
דיקא, והכי הוה במה דעבר בה
אתענש; ומה דוד מלכא הכי, שאר
בני עלמא על אחת כמה וכמה.

מראה אש

של המלכות, הפר הקשר ממך, לך טרדין
מירושלם, אותך מגרשים מירושלים, ומלכותא
אתעדי מינך, והמלכות לקחו ממך. מנא לן מאיפה
אנחנו לומדים את זה? דכתיב (שמואל-ב' יב, יא):
"הנני מקים עליך רעה מביתך", מביתך דיקא, כי
הבית היא מדת המלכות, ושם שורר האדם, כמו
שכתוב (ישעיה מד, יג): "כתפארת אדם לשבת בית",
וכתיב (אסתר א, כב): "להיות כל איש שרר בביתו",
והכי הוה כך הוה, במה דעבר בה אתענש; במה
שעבר בו נענש. ומה דוד מלכא הכי, ומה דוד
המלך, שלא היה אצלו חטא בכלל, כמוכא בדברי
רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן עב), כי בודאי
חלילה לומר שדוד חטא בגשמיות, מחמת תאוה,

פֶּתַח אֵיךְ וְאָמַר: "לֹוֹי ה' עֲזָרְתָה לִּי
כִמְעַט שָׁכְנָה דוֹמָה נַפְשִׁי";
תֵּאנָא בְּמָה זָכָאן יִשְׂרָאֵל דְּלֹא נַחְתִּי
לְגִיּהֶנָּם כְּשָׂאָר עַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוּדָה

מראה אש

חס ושלום, פי כָּבֵר אָמַר דָּוִד בְּעֶצְמוֹ (תהלים קט,
כב): "וְלִבִּי חָלַל בְּקִרְבִּי", שְׁהַרְג כָּבֵר אֶת הַיָּצָר הָרַע
הַגָּשְׁמִי בְּתַכְלִית, וְהַכְנִיעַ הָדָם שֶׁבְּחָלָל הַשְּׂמָאֲלִי,
רַק הַפָּגָם שֶׁלוֹ הָיָה לְמַעְלָה בַּגְּבוּרוֹת, שֶׁלֹּא הַמְּתִיק
הַיָּצָר הָרַע שֶׁלְמַעְלָה, הֵינּוּ הַגְּבוּרוֹת וְהַדִּינִים, וְגַם
זֶה הָיָה בְּדַקּוֹת גְּדוּלָּה, כִּי אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים
(סִנְהֶדְרִין קז): רְאוּיָה הֵיטָה בֵּת שֶׁבַע בֵּת אֱלִיעֶם
לְדָוִד מִשִּׁשֶּׁת יָמֵי בְּרֹאשִׁית, וְעַם כָּל זֹאת נִלְקַחָה
מִמֶּנּוּ הַמְּלוּכָה, שָׂאָר בְּנֵי עֲלָמָא שָׂאָר בְּנֵי אָדָם, אִם
פָּגְמוּ בַּבְּרִית, עַל אַחַת פְּמָה וּכְמָה שִׁיעֲנָשׁוּ, וַיִּקְחוּ
מֵהֶם אֶת הַמְּלוּכָה.

פֶּתַח אֵיךְ קָם אָדָם אַחֵר שֶׁהָיָה שָׁם, וְאָמַר (תהלים
צד, יז): "לֹוֹי ה' עֲזָרְתָה לִּי כִמְעַט שָׁכְנָה
דוֹמָה נַפְשִׁי"; תֵּאנָא לְמַדְנֵנוּ בְּמָה זָכָאן יִשְׂרָאֵל דְּלֹא
נַחְתִּי לְגִיּהֶנָּם כְּשָׂאָר עַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה, בְּמָה

זָרָה, וְלֹא אֶת־מִסְרֵן בִּידוּי דְּדוּמָה?
אֶלֹא בִּהְיֵי אַתָּה, דְּהִכִּי תֵּאָנָא, בְּשַׁעְתָּא
דְּבֵר נָשׁ נָפִיק מִעֲלָמָא, כַּמָּה חֲבִילִי
מִלְּאֲכִי חֲבֵלָה טְהִירִין אֶת־פִּקְדָן עָלֶיהָ,

מִרְאָה אֵשׁ

זוֹכִין עִם יִשְׂרָאֵל, שְׁלֹא יוֹרְדִים לְגִיּהֲנוּם כְּשָׂאָר
אֲמוֹת? כִּי רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן
קִיט): כַּנֶּרְאָה, כָּאֵן הוּא הַגִּיּהֲנוּם, כְּפִי הַצָּרוֹת
שְׁעוֹבָרוֹת עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד; וּבִאֲמַת רוּאִים, שְׁכָל
בֵּר יִשְׂרָאֵל הַזּוֹכָה לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מָה שְׁעוֹבֵר עָלָיו,
וְהוּא דְּבוּק בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּמִשְׁמַח אֶת
עֲצָמוֹ בְּשִׂמְחַת הַמַּצּוּוֹת, אֲזִי הוּא בְּגֵן-עֶדֶן עוֹד בְּזָה
הָעוֹלָם, מָה שְׁאִין כֵּן אֲמוֹת הָעוֹלָם הֵם גַּם בְּזָה
הָעוֹלָם בְּגִיּהֲנוּם. וְלָכֵן בְּמָה זוֹכִים עִם יִשְׂרָאֵל, שְׁלֹא
יוֹרְדִין בְּזָה הָעוֹלָם לְגִיּהֲנוּם כְּשָׂאָר אֲמוֹת, וְלֹא
אֶת־מִסְרֵן בִּידוּי דְּדוּמָה, וְאִינִם נִמְסָרִים בִּידָיו שֶׁל
הַמֶּלֶךְ דּוּמָה, שֶׁהוּא שָׂרוּ שֶׁל גִּיּהֲנוּם? אֶלֹא בִּהְיֵי
אַתָּה, בֶּקַע עַל-יְדֵי הַזְכוּת שְׁשׁוּמָרִים אֶת הַבְּרִית, דְּהִכִּי
תֵּאָנָא, כִּי כֶּךָ לְמִדְּנוּ; בְּשַׁעְתָּא דְּבֵר נָשׁ נָפִיק
מִעֲלָמָא, בְּשַׁעָה שְׂאָדָם יוֹצֵא וְנִפְטָר מִן הָעוֹלָם,
כַּמָּה חֲבִילִי מִלְּאֲכִי חֲבֵלָה טְהִירִין אֶת־פִּקְדָן עָלֶיהָ,

זָקָפִין עֵינָא וְחֲמָאן הָאִי אֶת דְּהוּא
 קִימָא דְקִדְשָׁא, אֶתְפָּרְשֵׁן מִנָּה וְלֹא
 אֶתְיָהִיב בִּידוּי דְּדוּמָה לְנַחְתָּא
 לְגִיּהֲנָם, דְּכָל מָאן דְּאֶתְמָסַר בִּידוּי
 נַחֲתִית לְגִיּהֲנָם וְדָאִי, וּמַהֲאִי אֶת דְּחֲלִין
 עֲלָאִין וְתַתְּאִין, וְדִינִין בִּישִׁין לֹא

מראה אש

כַּמָּה חֲבוּרוֹת שֶׁל מַלְאָכֵי חֲבֵלָה מִתְּלַבְּשִׁים עָלָיו,
 זָקָפִין עֵינָא אֲבָל כְּשֶׁהַמַּלְאָכֵי חֲבֵלָה מַגְבִּיּהִים אֶת
 עֵינֵיהֶם, וְחֲמָאן הָאִי אֶת דְּהוּא קִימָא דְקִדְשָׁא,
 כְּשֶׁרוֹאִים אֶת הַבְּרִית קֹדֶשׁ שֶׁהוּא נִמְצָא בְּקִדְשָׁהּ
 — שֶׁלֹּא פָגְמוּ, אֶתְפָּרְשֵׁן מִנָּה — הֵם נִפְרָדִין
 וְהוֹלְכִין מִמֶּנּוּ, וְלֹא אֶתְיָהִיב בִּידוּי דְּדוּמָה לְנַחְתָּא
 לְגִיּהֲנָם, וְהֵם לֹא נִמְסָרִים בִּידֵיו שֶׁל דוּמָה, הַמְּלֹאךְ
 הַמִּמְנֶה שֶׁל הַגִּיּוֹנוֹם, שִׁיכְנִים אוֹתָם לְשֵׁם. דְּכָל
 מָאן דְּאֶתְמָסַר בִּידוּי נַחֲתִית לְגִיּהֲנָם וְדָאִי, כִּי כָּל מִי
 שֶׁנִּמְסָר בִּידוּ שֶׁל דוּמָה, דְּהִינּוּ שְׁפָגַם בַּבְּרִית, הוּא
 בּוֹדָאִי יוֹרֵד לְגִיּוֹנוֹם. וּמַהֲאִי אֶת וּמַהֲבְרִית קֹדֶשׁ הוּא
 דְּחֲלִין עֲלָאִין וְתַתְּאִין מִפְּחָדִין עֲלִיוֹנִים וְתַתְּחוֹנִים,
 וְדִינִין בִּישִׁין לֹא שְׁלֵטִין בָּהּ בְּכָר נָשׁ, וְדִינִים רָעִים

שִׁלְטִין בֵּה בְּבֵר נָשׁ, אִי אִיהוּ זָכִי
 לְנִטוּרִי לִיָּה לְהֵאִי אַתָּה, בְּגִין דְּהוּא
 אֶתְאַחִיד בְּשִׁמְא דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
 כִּיּוֹן דְּדוֹד מַלְכָּא לֹא נָטַר אַתָּה קִימָא
 דָּא כְּדָקָא חֲזִי, אֶתְעָדִי מִנָּה מַלְכוּתָא,
 וְאֶתְטָרִיד מִירוּשְׁלָם, מִיַּד דְּחִיל, דְּסַבֵּר

מראה אש

אינם שולטים באדם, אי איהו זכי לנטורי ליה
 להאי את, אם הוא זכה לשמר את הברית קדש,
 ולא לפגם אותו, בגין דהוא אתאחיד בשמא
 דקדשא בריך הוא, מפני שבאות ברית קדש נחקק
 ונרשם שמו יתברך, כיון דדוד מלכא לא נטר את
 קימא דא כדקא חזי, כיון שדוד המלך לא שמר
 את הברית קדש כראוי, על-ידי שלקח את בת
 שבע, אתעדי מנה מלכותא לקחו ממנו את
 המלכות, ואתטריד מירושלם, ונטרד מירושלים,
 הינו שהיה צריך לעזב את ירושלים בבשת פנים,
 כמו שכתוב (שמואל-ב' טו, יד): "וַיֹּאמֶר דָּוִד לְכָל
 עַבְדָּיו אֲשֶׁר אִתּוֹ בִּירוּשָׁלַיִם, קוּמוּ וְנִבְרָחָה, כִּי לֹא
 תִהְיֶה לָנוּ פְּלִטָה" וגו', "ודוד עלה במעלה הזיתים

דִּיחַתוֹן לֵיה מִיד, וַיִּמְסְרוֹן לֵיה בִידוֹי
 דְּדוּמָה, וַיִּמּוֹת בְּהֵוָה עַלמָא, עַד
 דְּאֵתבִּשָׁר בֵּיה, דְּכַתִּיב: "גַּם ה'

 מֵרָאה אֵשׁ

עֲלֶה וּבֹכָה, וְרֹאשׁ לוֹ חָפוּי, וְהוּא הוֹלֵךְ יַחַף". מִיד
 דְּחִיל, מִיד הִתְחִיל לְהִתְפַּחַד מְאֹד, כִּי אִם הָיָה צָרִיף
 לַעֲזֹב אֶת יְרוּשָׁלַיִם שְׁשָׁם בֵּיתוֹ, דְּסִבֵּר דִּיחַתוֹן לֵיה
 מִיד, כִּי חָשַׁב כִּי יוֹרִידוֹ אוֹתוֹ תַּכְף-וּמִיד, וַיִּמְסְרוֹן
 לֵיה בִידוֹי דְּדוּמָה, וַיִּמְסְרוּ אוֹתוֹ לִידֵּיו שֶׁל דְּוּמָה,
 שֶׁהוּא שָׂרוֹ שֶׁל גִּיהֶנוֹם, וַיִּמּוֹת בְּהֵוָה עַלמָא, וַיִּמּוֹת
 וַיִּנָּתֵק עַצְמוֹ מִהָעוֹלָם הַבֶּא, עַד דְּאֵתבִּשָׁר בֵּיה, עַד
 שְׁבִשְׂרוּ לוֹ בְּשַׁעַה שְׁעָשָׂה תְּשׁוּבָה וְקָבַל הַכֹּל
 בְּאַהֲבָה, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (שְׁמוּאֵל-ב' טז), בְּעֵת שִׁיּוֹעָא
 מִירוּשָׁלַיִם, וְכֹאֲשֶׁר יָצָא שְׁמַעִי בֶן גֵּרָא וְקָלַל אוֹתוֹ,
 וַחֲרָפוּ וּבִישׁוּ וּסְקְלוּ בְּאַבְנִים, וְעַפֵּר עָלָיו בְּעַפֵּר,
 וְרָצָה אָבִישִׁי בֶן צְרוּיָה לְהַמִּית אוֹתוֹ, אָמַר דָּוִד:
 "מָה לִּי וְלָכֶם בְּנֵי צְרוּיָה, כִּי יִקְלַל, וְכִי הִגִּיד" הָאָמַר
 לוֹ קָלַל אֶת דָּוִד, וּמִי יֹאמַר מִדּוּעַ עָשִׂיתָ כֵּן",
 "הַנִּיחוּ לוֹ וְיִקְלַל, כִּי אָמַר לוֹ הִגִּיד" הָאָמַר, אוֹלֵי יִרְאֶה
 הִגִּיד" הָאָמַר, וְהַשִּׁיב הִגִּיד" הָאָמַר לִי טוֹבָה תַּחַת קָלְלָתוֹ
 הַיּוֹם הַזֶּה" וְגו', וְאִזּוּ בְּכָה הַרְבֵּה וַחֲזַר בְּתְשׁוּבָה,

הַעֲבִיר חֲטָאתְךָ לֹא תָמוּת", בֵּיה
שַׁעֲתָא פֶּתַח וְאָמַר: "לֹאֲלִי ה' עֲזָרְתָה
לִי כִמְעַט שְׁכָנָה דְּוִמָּה נִפְשִׁי".

מראה אש

וְאִזּוּ נִתְבַּשֵּׁר שְׁנִמְחָלוּ לוֹ כָּל עֲוֹנוֹתָיו, דְּכָתִיב
(שְׁמוּאֵל-ב' יב, יג): "גַּם ה' הַעֲבִיר חֲטָאתְךָ לֹא
תָמוּת", וְלֹא תִנָּתֵק אֶת עֲצָמְךָ מִהָעוֹלָם הַבָּא. בֵּיה
שַׁעֲתָא בָּהּ בְּשַׁעָה פֶּתַח וְאָמַר: "לֹאֲלִי ה' עֲזָרְתָה לִי
כִמְעַט שְׁכָנָה דְּוִמָּה נִפְשִׁי", אִם לֹא הִקְדֹּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא שְׁמַחֵל לִי אִזּוּ, כִּמְעַט שְׁהִיִּיתִי נִמְסָר בִּידֵי
דְּוִמָּה, הַשָּׁר הַמְּמַנֶּה עַל הַגִּיהֵנוֹם. וְצָרִיךְ שְׁתַּדַּע, מַה
דָּוִד, שְׁלֹא חָטָא כָּלֵל, כְּמֵאמָרָם ז"ל (שַׁבָּת נו.): כָּל
הָאוֹמֵר דָּוִד חָטָא, אֵינּוּ אֵלָא טוֹעֵה, עִם כָּל זֹאת
הָיָה יָרָא מִדְּוִמָּה, שֶׁהוּא הַמְּלֹאךְ הַשָּׁר הַמְּמַנֶּה עַל
הַגִּיהֵנוֹם, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה מִי שְׁבָאֲמַת חָטָא
וּפָגַם בַּפָּגַם הַבְּרִית, וְקִלְקַל אֶת בְּרִיתוֹ, עַל אַחַת
כַּמָּה וְכַמָּה שְׁצָרִיךְ לִירָא וְלִפְחֹד מִדְּוִמָּה, שֶׁהוּא שָׂר
שֶׁל גִּיהֵנוֹם, בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, אֲשֶׁר עַל יְדֵי
הָאָדָם יוֹרֵד עוֹד בְּזֶה הָעוֹלָם בְּגִיהֵנוֹם, וְסוֹבֵל מִמָּנוּ
מְרִירוֹת עֲצוּמָה, שֶׁהִדְמִיוֹנוֹת מְסַבִּבִּים אוֹתוֹ
וּמְמַרְרִים אֶת חַיָּיו, וּמָר לוֹ מְאֹד מְאֹד, כִּי הוּא סוֹבֵל

פֶּתַח אֵידֶךָ וְאָמַר: מַאי הָאֵי דְכְּתִיב,

מֵרָאָה אֵשׁ

יְסוּרֵי גֵיהֵנוֹם עוֹד בְּזָה הָעוֹלָם, מִכָּל שָׁכֵן בְּעוֹלָם
הַבָּא. וְלָכֵן נִקְרָא הַמִּלְאָךְ הַמִּמָּנָה עַל הַגֵּיהֵנוֹם בְּשֵׁם
דְּיוֹמָה, עַל שֵׁם הַדְּמִיוֹן שֶׁמִּכְנִיס בְּאָדָם, כְּמוֹכָא
בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ יו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כה),
שֶׁעֲכָשׁוּ הַיֵּצֶר הָרַע נִקְרָא בְּשֵׁם מִדְּמָה, שֶׁזֶה בְּעֶצְמוֹ
מִלְאָךְ דְּיוֹמָה, הַמִּמָּנָה עַל הַגֵּיהֵנוֹם. עִם כָּל זֹאת
צָרִיךְ שֶׁתִּדַּע, כְּשֶׁבֶר יִשְׂרָאֵל חוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה אֲמִתִּית,
בְּלֵב אֱמֶת וּבְלֵב שָׁלֵם, וְכֹא לִפְנֵיו יִתְבַּרֵּךְ, וּבּוֹכָה
בְּבִכּוּת עֲצוּמוֹת, וּמִבְּכָה שָׁמַיִם וָאָרֶץ, שֶׁיִּמְחַל לוֹ
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְעָקֵר הַתִּשׁוּבָה, אוֹמֵר רַבֵּנוּ יו"ל
(לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ו'): יִשְׁמַע בְּזִיּוֹנוֹ — יְדֹם
וְיִשְׁתַּק, כְּשֶׁמִּתְחַרְפִּין וּמִבְזִים אוֹתוֹ רָשָׁעִים אֲרוּרִים
בְּכָל מִינֵי בְּזִיוֹנוֹת וְחִרּוּפִין וְגִדּוּפִין, וּמִחֲזִיק מַעֲמָד,
וְאֵינוֹ מְשִׁיב לָהֶם, זֶה עָקֵר תִּשׁוּבָתוֹ, וְיוֹצֵאת בֵּית
קוֹל מִן הַשָּׁמַיִם וּמִכְרָזָת (יִשְׁעִיָּה ו, ז): "וְסָר עוֹנֶךָ
וַחֲטֹאתֶךָ תִּכְפֹּר".

פֶּתַח אֵידֶךָ קָם אָדָם אַחֵר שֶׁהָיָה שָׁמָּה, וְאָמַר: מַאי
הָאֵי דְכְּתִיב (שְׁמוּאֵל-ב' טו, כה), דְּאָמַר דָּוִד:

דֹּאמַר דְּוֹד: "וְהִרְאֵנִי אֶתְּךָ וְאֶת גְּוִהוּ",
 (מֵאִי "וְהִרְאֵנִי אֶתְּךָ", וְאַחֲרֵיכֶּךָ "וְאֶת
 גְּוִהוּ"), מֵאֵן יָכִיל לְמַחְמִי לִיָּה לְקַדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא? אֵלָּא הָכִי תַּנִּינָן בְּהֵיָּא
 שְׁעָתָא דְּאַתְגָּזַר עָלֵיהּ הָהוּא עֲנִשָּׂא,
 וְדוֹד יָדַע דְּעַל דָּלָא נָטַר הָאִי אֶת
 כְּדָקָא יָאוֹת אֶתְעַנֵּשׁ בְּהָאִי, דְּכָלָא

מֵרָאָה אֵשׁ

"וְהִרְאֵנִי אֶתְּךָ וְאֶת גְּוִהוּ", שְׁאָמַר דְּוֹד הַמֶּלֶךְ לְצִדּוֹק
 הַכֹּהֵן: "אִם אֶמְצָא חֵן בְּעֵינֵי הוֹי"ה, וְהִשְׁיבֵנִי
 וְהִרְאֵנִי אֶתְּךָ וְאֶת גְּוִהוּ", מֵאִי "וְהִרְאֵנִי אֶתְּךָ",
 וְאַחֲרֵיכֶּךָ "וְאֶת גְּוִהוּ", מַה זֶּה שְׁקָדָם יִרְאֶה אֶת
 הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאַחֲרֵיכֶּךָ יִרְאֶה אֶת בֵּיתוֹ? מֵאֵן
 יָכִיל לְמַחְמִי לִיָּה לְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מִי יָכוֹל
 לִרְאוֹת אֶת הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא? אֵלָּא הָכִי תַּנִּינָן
 בְּהֵיָּא שְׁעָתָא דְּאַתְגָּזַר עָלֵיהּ הָהוּא עֲנִשָּׂא, אֵלָּא כֶּךָ
 לְמַדְנּוּ בְּאוֹתָהּ שְׁעָה שְׁנִגְזַר עַל דְּוֹד הָעֲנִשׁ שְׁיִהְיָה
 מְגֵרֶשׁ מִירוּשָׁלַיִם וּמִמְּלָכוּתוֹ, וְדוֹד יָדַע דְּעַל דָּלָא
 נָטַר הָאִי אֶת כְּדָקָא יָאוֹת אֶתְעַנֵּשׁ בְּהָאִי, וְדוֹד יָדַע,
 שְׁעַל-יָדֵי שְׁלָא שָׁמַר אֶת אוֹת הַבְּרִית בְּתַכְלִית

בַּחֲדָא אַחֲידָא, וְכֹלָא אַתְרִמִּיז בְּהֵאֵי
 אַתְּ, וְלֹא אֶקְרִי צַדִּיק מֵאֵן דְּלֹא נָטַר
 לִיה בְּדִקָּא יָאוּת. הֵוָּה בְּעִי בְּעוֹתִיָּה,
 וְאָמַר: "וְהִרְאֵנִי אֶתּוּ וְאֶת נִוְהוּ", מַאי
 אַתּוּ? (אוֹת דִּילָהּ, אוֹת הַבְּרִית, דְּהֵא
 אוֹת דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אוֹת דִּילָהּ),

מראה אש

הַשְּׁלֵמוֹת — נַעֲנֵשׁ בַּעֲנֵשׁ הַזֶּה מִדָּה כְּנֶגֶד מִדָּה,
 שֶׁנִּפְרֵד הִיסוּד מֵהַמְּלָכוֹת, וְלִכְּנָן נִתְגַּרֵּשׁ גַּם הוּא
 מִמְּקוֹמוֹ, מִבֵּיתוֹ וּמִמְּלָכוֹתוֹ, דְּכֹלָא בַּחֲדָא אַחֲידָא,
 כִּי הֵכֵל אָחוֹז וְקָשׁוּר בִּיחֵד — הִיסוּד וְהַמְּלָכוֹת,
 שְׁזֵה הַבְּרִית, וּבֵיתוֹ זֶה אֶשְׁתּוּ, וְכֹלָא אַתְרִמִּיז בְּהֵאֵי
 אַתְּ, וְהֵכֵל מְרָמֵז בְּאוֹת בְּרִית קִדְשׁ, וְלֹא אֶקְרִי צַדִּיק
 מֵאֵן דְּלֹא נָטַר לִיה בְּדִקָּא יָאוּת: וְלֹא נִקְרָא אָדָם
 צַדִּיק, מִי שֶׁלֹּא שׁוֹמֵר עַל בְּרִיתוֹ כְּמוֹ שְׁצַרִּיף, הֵוָּה
 בְּעִי בְּעוֹתִיָּה, וְלִכְּנָן בִּקְשׁ דְּוֹר בִּקְשָׁתוֹ, וְאָמַר (שם)
 טו: "וְהִרְאֵנִי אֶתּוּ וְאֶת נִוְהוּ", מַאי אַתּוּ שְׁרוּצָה
 לְרֵאוֹת, הִינּוּ אוֹת דִּילָהּ, אוֹת הַבְּרִית, דְּהֵא אוֹת
 דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אוֹת דִּילָהּ, דָּא אַתְּ קִימָא
 קִדְשָׁא, הִינּוּ שְׁרָצָה לְרֵאוֹת אַתְּ בְּרִיתוֹ כְּבָר עַל

דָּא אַת קַימָא קַדִּישָׁא, דְּהָא דְּחִילָנָא
 דְּאַתְאָבִיד מִנַּאי, מַאי טַעמָא, בְּגִין
 דְּתַרִּין אֱלִין מַלְכוּתָא וִירוּשָׁלַם בְּהָא
 אַחֲדִין, וּבְגִין כֶּךָ תְּלִי בְּבַעוּתָהּ אַתּוּ
 וְאַת גְּוָהוּ, דִּיתְהֲדַר מַלְכוּתָא דְּהָא
 אַת לְאַתְרָהּ, וְכֹלָא חַד מְלָה.

מראה אש

תְּקוּנוֹ, שֶׁהוּא אוֹת שֶׁל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּמוֹ
 שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית יז, יא): "וְנִמְלַחֶם אֶת בֶּשֶׂר
 עֲרַלְתְּכֶם, וְהָיָה לְאוֹת בְּרִית בֵּינִי וּבֵינְכֶם"; דְּהָא
 דְּחִילָנָא דְּאַתְאָבִיד מִנַּאי, כִּי אֲנִי מִפְּחַד שְׂאָבְדָה
 מִמֶּנִּי שְׁלֵמוֹת שְׁמִירַת הַבְּרִית. מַאי טַעמָא, לָמָּה
 פְּחַד? בְּגִין דְּתַרִּין אֱלִין מַלְכוּתָא וִירוּשָׁלַם בְּהָא
 אַחֲדִין, כִּי שְׁתִּיחֶן: מִדַּת הַמַּלְכוּת וִירוּשָׁלַם,
 תְּלוּיּוֹת בְּאוֹת בְּרִית, וּבְגִין כֶּךָ תְּלִי בְּבַעוּתָהּ אַתּוּ
 וְאַת גְּוָהוּ, וּבִשְׁבִיל זֶה בִּקֵּשׁ שְׁרוּצָה לְרֹאוֹת אֵיךְ
 אוֹחֵז כָּכָר בְּתִקּוּן הַבְּרִית, וּבֵיתוֹ בִּירוּשָׁלַם, כִּי
 מֵאַחֵר שֶׁנִּתְגַּרֵּשׁ מִירוּשָׁלַם, וְנִטְלָה מִמֶּנּוּ הַמַּלְכוּת,
 פְּחַד מְאֹד עַל שֶׁעֲדִין אֵינוֹ אוֹחֵז בְּשְׁלֵמוֹת בְּתִקּוּן
 הַבְּרִית, וְלָכֵן הִתְפַּלֵּל דִּיתְהֲדַר מַלְכוּתָא דְּהָא אַת

פֶּתַח אֵיךְ וְאָמַר: "וּמִבְּשָׂרִי אֶחְזָה
אֱלֹהִים", מֵאִי וּמִבְּשָׂרִי, וּמֵעֲצָמֵי
מִבְּעֵי לִי? אֵלָּא מִבְּשָׂרִי מִמָּשׁ, וּמֵאִי
הוּא? דְּכָתִיב: "וּבֶשֶׁר קִדָּשׁ יַעֲבֹרוּ

מראה אש

לְאַתְרָהּ, שֶׁתִּחְזֹר אֵלֶיּוֹ הַמְּלוּכָה הַקְּשׁוּרָה בְּאוֹת
בְּרִית, וְיֻכַּל לַחְזֹר לִירוּשָׁלַיִם, וְכָלֹא חֹד מְלָה, הֵינּוּ
זֶה שֶׁבִקֵּשׁ "וְהִרְאֵנִי אֶתְּךָ וְאֶת נֹוֹהִי", שֶׁתְּלוּיִים זֶה
בְּזֶה, עַל-יְדֵי שִׁירָאָה שְׁאוּחֵז כְּכֹר בְּשִׁלְמוֹת תְּקוּן
הַבְּרִית, אֲזִי יִרְאֶה אֶת בֵּיתוֹ וּמַלְכוּתוֹ בִּירוּשָׁלַיִם.

פֶּתַח אֵיךְ קָם אָדָם אַחֵר שֶׁהָיָה שֵׁם, וְאָמַר: כְּתִיב
(אִיוב יט, כו): "וּמִבְּשָׂרִי אֶחְזָה אֱלֹהִים", מֵאִי
וּמִבְּשָׂרִי, וּמֵעֲצָמֵי מִבְּעֵי לִי, כִּי עָקַר הָאָדָם הוּא
הָעֲצָמוֹת שֶׁלוֹ, כִּי זֶה מֶה שֶׁנִּשְׁאַר לְאָדָם אַחֵר מוֹתוֹ
זְמַן רַב, וְעַל הָעֲצָמוֹת יֵשׁ גִּידִים וּבָשָׂר, וְלִכְּן עָקַר
הָאָדָם הֵם הָעֲצָמוֹת. וְלָמָּה אוֹמֵר דִּיקָא "וּמִבְּשָׂרִי
אֶחְזָה אֱלֹהִים"? אֵלָּא מִבְּשָׂרִי מִמָּשׁ, אֵלָּא הַכּוֹנֵה שֶׁל
"וּמִבְּשָׂרִי אֶחְזָה אֱלֹהִים", הֵינּוּ מִבְּשָׂר הַגּוֹף הַמִּיחָד
אֲצֵל הָאָדָם, וּמֵאִי הוּא? דְּכָתִיב (יִרְמְיָהוּ יא, טו):
"וּבֶשֶׁר קִדָּשׁ יַעֲבֹרוּ מֵעַלֶּיךָ", וְכָתִיב (בְּרֵאשִׁית יז, יג):

מֵעַלֶיךָ, וּכְתִיב: "וְהִיְתָה בְּרִיתִי
בִּבְשָׂרְכֶם", דִּתְנִיָא בְּכָל זְמַנָּא
דְּאַתְרָשִׁים בֶּר נֶשׁ בְּהַאי רְשִׁימָא
קְדִישָׁא דְּהַאי אַת, מְנִיָּה חָמִי לְקַדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא, מְנִיָּה מִמֶּשׁ, וְנִשְׁמַתָּא
קְדִישָׁא אֶתְאַחֲדַת בֵּיה, וְאִי לָא זָכִי,

מראה אש

"וְהִיְתָה בְּרִיתִי בִּבְשָׂרְכֶם", הֵינּוּ שְׂבָשָׁר סוֹבֵב עַל
בְּרִית קֹדֶשׁ, וְדִיקָא עַל-יְדֵי שְׂזוּכָה לְקַדְשֵׁת הַבְּרִית,
שְׂזָה בְּשָׁר קֹדֶשׁ, עַל-יְדֵי-זָה יִזְכָּה לַחֲזוֹת אֱלֹהֵי,
הֵינּוּ שִׁיתְגַּלָּה אֱלִיו אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ. דִּתְנִיָּא לְמַדְנֹו,
בְּכָל זְמַנָּא דְּאַתְרָשִׁים בֶּר נֶשׁ בְּהַאי רְשִׁימָא קְדִישָׁא
דְּהַאי אַת, בְּכָל זְמַן שְׁנַרְשֵׁם בְּאָדָם רֶשֶׁם הַקְדוֹשׁ,
הֵינּוּ כְּשִׁעוּשִׁים לְאָדָם בְּרִית מִלָּה, מְנִיָּה חָמִי
לְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מְזָה הוּא יִרְאֶה אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ,
מְנִיָּה מִמֶּשׁ, הֵינּוּ כְּשִׁאָדָם זוֹכָה לַעֲבֹר בְּרִית מִלָּה,
מֵאֲז גַּעֲשֶׂה כָּלִי לְקַבֵּל בּוֹ אֶמְתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ,
וְלִהְשִׁיג אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְנִשְׁמַתָּא קְדִישָׁא
אֶתְאַחֲדַת בֵּיה, וְנִשְׁמַתוֹ הַקְדוֹשָׁה מִתְאַחֲדַת בּוֹ. וְאִי
לָא זָכִי, וְאִם הוּא אֵינּוּ זוֹכָה, הֵינּוּ דְלָא גָטִיר הַאי

דִּלָּא נָטִיר הָאִי אַתָּה, מִה כְּתִיב:
 "מִנְשַׁמַּת אֱלֹ"ה יֵאבְדוּ", דְּהָא
 רְשִׁימָא דְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לֹא
 אֶתְנַטִּיר, וְאִי זָכִי וְנָטִיר לִיה,
 שְׂכִינְתָּא לֹא אֶתְפָּרִישׁ מִנִּיה, אִימָתִי
 מִתְקִימָא בֵּה כִּד אֶתְנַסִּיב, וְהָאִי אַתָּה

מראה אש

אַתָּה, שְׂאִינוּ שׁוֹמֵר אֶת אוֹת בְּרִית קִדְשׁ וּפּוֹגֵם בָּהּ,
 מִה כְּתִיב (איוב ד, ט): "מִנְשַׁמַּת אֱלֹ"ה יֵאבְדוּ",
 עַל-יְדֵי־זֶה מֵאבֵּד אֶת נִשְׁמָתוֹ, וְאִינוּ זֹכֶה לִרְאוֹת
 וּלְהַשִּׁיג אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, דְּהָא רְשִׁימָא דְקִדְשָׁא בְרִיךְ
 הוּא לֹא אֶתְנַטִּיר, לְפִי שְׁהֲרָשָׁם שֶׁל הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא, שְׁזֶה אוֹת בְּרִית מִלָּה, אִינוּ שׁוֹמֵר, וְעַל-יְדֵי-
 זֶה אֵין הַשְׂכִּינָה שׁוֹרָה בּוֹ. וְאִי זָכִי וְנָטִיר לִיה, וְאִם
 הוּא זֹכֶה וְשׁוֹמֵר עַל בְּרִיתוֹ, שְׂכִינְתָּא לֹא אֶתְפָּרִישׁ
 מִנִּיה, הַשְׂכִּינָה אֵינָה נִפְרָשֶׁת מִמֶּנּוּ. אִימָתִי מִתְקִימָא
 בֵּה, מָתִי מִתְקִימָת אֲצִלוּ שְׁלֵמוֹת שְׁמִירַת הַבְּרִית?
 כִּד אֶתְנַסִּיב — כְּשִׁמְתַּחְתֵּן, וְהָאִי אַתָּה עֵיל בְּאַתְרִיהּ,
 וְהַבְּרִית נִכְנָס בְּמִקְוָמוֹ, הֵינּוּ שְׁנַעֲשֶׂה זְוִיג בֵּין יִסּוֹד
 לְמַלְכוּת, שְׁעַל-יְדֵי־זֶה נִצּוֹל מִפְּגָם הַבְּרִית הוֹצָאת

עֵיל בְּאַתְרֵיהּ, [דִּתְנִיָּא מַאי טַעְמָא
וְא"ו ה"א אֶזְלִין בְּחֻדָּא, אֶלָּא חַד דְּכָר
וְחַד נֹקְבָא, אֶשְׁתַּתְּפוּ בְּחֻדָּא, וְאַקְרִי
חַד שְׁמָא, בְּדִין חֶסֶד עֲלָאָה שְׂרִיא
עֲלֵיהּ, בְּאֵן אֶתֶר שְׂרִיא בְּסִטְרָא
דְּדְכוּרָא. וּמֵאֵן חֶסֶד — חֶסֶד א"ל

מראה אש

זֶרַע לְבַטְלָה, [דִּתְנִיָּא לְמִדְנֹו מַאי טַעְמָא וְא"ו ה"א
אֶזְלִין בְּחֻדָּא, לָמָּה אוֹת וְא"ו וְאוֹת ה"א הוֹלְכוֹת
תָּמִיד בְּיַחַד? אֶלָּא חַד דְּכָר אוֹת וְא"ו הִיא כְּנֶגֶד
הַזְכָּר, שֶׁהוּא זַעִיר אֲנָפִין, שֵׁשׁ סְפִירוֹת מִחֶסֶד עַד
יְסוֹד, וְחַד נֹקְבָא, אוֹת ה"א הִיא כְּנֶגֶד הַנִּקְבָּה,
שֶׁהִיא הַמְּלָכוֹת, נֹקְבָא הַזַּעִיר אֲנָפִין, אֶשְׁתַּתְּפוּ
בְּחֻדָּא הֵם מִתְחַבְּרִים יַחַד, וְאַקְרִי חַד שְׁמָא, וְהֵם
נִקְרָאִים בְּשֵׁם אֶחָד, בְּדִין חֶסֶד עֲלָאָה שְׂרִיא עֲלֵיהּ,
וְאִזּוּ הַחֶסֶד הָעֲלִיּוֹן שׁוֹרָה עֲלֵיהֶם. כִּי תִכְףּ-וּמִיד
כְּשֶׁמִתְחַתְּנִים יַחַד שׁוֹרָה עַל הַזּוּג חֶסֶד עֲלִיּוֹן. בְּאֵן
אֶתֶר שְׂרִיא, אֵיפֹה שׁוֹרָה עֵקֶר הַחֶסֶד? בְּסִטְרָא
דְּדְכוּרָא — אֶצֶל הַזְכָּר, שֶׁהוּא הַזַּעִיר אֲנָפִין, וְלָכֵן
אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (רֵאשׁ הַשָּׁנָה ו'): אֵשׁה בְּעֻלָּה

דָּאֲתִי וְנִפְיִק מִחֲכָמָה עֲלָאָה, וְאֲתַעֲטָר
בְּדִכּוּרָא, בְּגִין כֶּךָ אֶתְבַּסְמַת נִוְקָבָא].

תו תַּנִּינֵן: 'אֱלוֹ"ה' הָכִי הוּא א"ל
נְהִירו דְּחֲכָמָתָא, ו' דְּכַר ה'

מראה אש

משמחה; כי אצלו נמשך החסד העליון שיונק
מלמעלה מאבא ואמא, שהוא חכמה ובינה, סוד
י"ה, ונמשך עליו שהוא ו', והוא צריך להתחבר
עם בת זוגו שהיא המלכות, שזה ומאן חס"ד —
איזה חסד נמשך על זעיר אנפין, שהוא אות ו'?
חס"ד א"ל דאיתי ונפיק מחכמה עלאה, חסד
הקדוש-ברוך-הוא, שיוֹרֵד מִחֲכָמָה דֶּרֶךְ בִּינָה,
וְאֲתַעֲטָר בְּדִכּוּרָא, וְנִכְנָס בְּזָכַר שְׁזֵה זַעִיר אֲנַפִּין.
בְּגִין כֶּךָ אֶתְבַּסְמַת נִוְקָבָא — מִתְמַלֵּאת הַמַּלְכוּת,
שֶׁהִיא ה' אַחֲרוֹנָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה יְחִוֵּד שְׁלָם].

תו תַּנִּינֵן: עוֹד לְמִדְנּוּ 'אֱלוֹ"ה' שֵׁם הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא
הַזֶּה, הָכִי הוּא כֶּךָ הוּא, שְׁמַחְבֵּר בְּפִרְצוֹף שְׁלָם,
א"ל נְהִירו דְּחֲכָמָתָא — זֶה אוֹר הַחֲכָמָה, שְׁעוֹבֶרֶת
דֶּרֶךְ הַבִּינָה, שְׁזֵה יְחִוֵּד י"ה, ו' דְּכַר — זֶה זַעִיר
אֲנַפִּין, תַּפְאֶרֶת, הַכְּלוּלָה מִשְׁשׁ סְפִירוֹת — מִחֲסָד

נוֹקְבָא, אֲשֶׁת־תְּכּוֹ כַחַד אֱלֹ"ה אֶקְרִי,
וְנִשְׁמָתָא קַדִּישָׁא מִהַאי אֲתֵר
אֶת־אֶחָדָא, וְכֹלָא תִּלְיָא בְּהַאי אַתְּ, וְעַל
דָּא כְּתִיב: "וּמִבְּשָׂרִי אֶחָזֶה אֱלֹ"ה",
דָּא שְׁלִימוּתָא דְכֹלָא, "מִבְּשָׂרִי מִמֶּשׁ",

מראה אש

עד יסוד. ה' נוקבא — זו המלכות בת זוגו, שהיא
ה' אחרונה של שם הוי"ה. נמצא אשתתכו כחדא
אלו"ה אקרי, כשמתחברים יחד א"ל שהוא החסד,
אור החכמה שעוברת דרך הבינה, ונמשך לתוך
זעיר ונוקבא — ו"ה, בזה נשלם כל השם, שהם
ד' אותיות הוי"ה ברוך הוא. ונשמתא קדישא
מהאי אתר אתאחדא, והנשמה הקדושה מהמקום
הזה מתאחדת יחד; כי כשבר ישראל מדבק את
עצמו באין סוף ברוך הוא בדבקות אמת, אזי
נמשך עליו שם אלו"ה, וכלא תליא בהאי את,
והכל תלוי באות הברית, כפי שזוכה לשמר את
בריתו. ועל דא כתיב, ובשביל זה כתוב: "ומבשרי
אחזה אלו"ה", דא שלימותא דכלא, זו השלמות
הכי עליונה. ולכן אמר "מבשרי ממֶשׁ", מהאי את

מֵהָאֵי אֶת מַמָּשׁ, וְעַל דָּא זַכָּאִין אֵינוֹן
 יִשְׂרָאֵל קַדִּישִׁין דְּאַחֲדִין בֵּיהּ בְּקִדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא, זַכָּאִין אֵינוֹן בְּעֵלְמָא דִּין
 וּבְעֵלְמָא דְאַתִּי, עֲלִיהוּ כְּתִיב: "וְאַתֶּם
 הַדְּבָקִים בַּה' וְגו', בְּגִין כֹּךְ "חַיִּים
 כְּלָכֶם הַיּוֹם".

מראה אש

מַמָּשׁ, הֵינוּ מִבְּשֵׁר הַבְּרִית קִדְשׁ, אִם הוּא זֹכֶה
 לְשֹׁמֵר אוֹתוֹ, וְלֹא לַפָּגַם, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, בְּפָגַם הַבְּרִית
 הוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה, אוֹ בִשְׁאָר עֲרִיוֹת, חֶסֶד וְשָׁלוֹם,
 עַל-יְדֵי-זֶה מֵאִיר בּוֹ שֵׁם אֱלֹהִים. וְעַל דָּא זַכָּאִין אֵינוֹן
 יִשְׂרָאֵל קַדִּישִׁין דְּאַחֲדִין בֵּיהּ בְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
 וְעַל-יְדֵי-זֶה זֹכִין יִשְׂרָאֵל קְדוּשִׁים, שֶׁהֵם מִתְאַחֲזִים
 בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, הֵינוּ עַל-יְדֵי שְׁלֵמוֹת תְּקוּנָה הַבְּרִית, שֶׁהוּא
 בִּשְׁרֵי הַגּוּף, עַל-יְדֵי-זֶה נִאֶחֶזִים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ. זַכָּאִין
 אֵינוֹן בְּעֵלְמָא דִּין וּבְעֵלְמָא דְאַתִּי, אֲשֶׁרֵיהֶם בְּעוֹלָם
 הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. עֲלִיהוּ כְּתִיב (דְּבָרִים ד, ד): "וְאַתֶּם
 הַדְּבָקִים בַּה' וְגו', בְּגִין כֹּךְ "חַיִּים כְּלָכֶם הַיּוֹם";
 כִּי אֵין עוֹד חַיִּים כְּמִי שֶׁזֹּכֶה לְתִקּוּן הַבְּרִית, שְׂאֵז
 מֵאִיר לוֹ מִחוּ בְּאוֹר עֲלִיוֹן וְנוֹרָא מְאֹד.

אָמַר רַבִּי אַבָּא: וּמָה בְּכָל כֶּף אֲתוֹן
חֲכִימִין, וְאֲתוֹן יִתְבִּין הָכָא,
אָמְרוּ לִיה: אִי צִפְרָאָה יִתְעַקְרוּ
מֵאַתְרֵיהּ, לָא יִדְעִין לָאן טָאסֵן; הִדָּא
הוּא דְכִתְיִב: "כְּצֹפּוֹר נִוְדַדְתָּ מִן קִנְיָה,
כֵּן אִישׁ נִוְדַד מִמְּקוֹמוֹ"; וְאַתְרָא דָּא

מִרְאָה אִשׁ

אָמַר רַבִּי אַבָּא: אָמַר רַבִּי אַבָּא לְבַעַל-הַבֵּית וּלְבָנָיו
שֶׁהִתְאַכְסֵן אֶצְלוֹ: וּמָה בְּכָל כֶּף אֲתוֹן חֲכִימִין,
אִם אַתֶּם כָּל-כֶּף חֲכָמִים, וְאֲתוֹן יִתְבִּין הָכָא, וְאַתֶּם
יוֹשְׁבִים פֹּה בְּכֹפֶר טָרָשָׁא, אָמְרוּ לִיה, הִשִּׁיבוּ לוֹ:
אִי צִפְרָאָה יִתְעַקְרוּ מֵאַתְרֵיהּ, לָא יִדְעִין לָאן טָאסֵן;
אֲנַחְנוּ רוּאִים כְּשֶׁצֹּפּוֹר עוֹקְרֶת מִהַמָּקוֹם שֶׁהִיא
רְגִילָה בּוֹ, הִיא אֵינָה יוֹדַעַת לְהִיכָן לָעוֹף, הִדָּא הוּא
דְכִתְיִב (מְשָׁלִי כו, ח): "כְּצֹפּוֹר נִוְדַדְתָּ מִן קִנְיָה, כֵּן
אִישׁ נִוְדַד מִמְּקוֹמוֹ"; כִּמוֹ שֶׁצֹּפּוֹר נִוְדַדְתָּ מִמְּקוֹמָהּ,
הִיא אֵינָה מוּצֵאת יוֹתֵר מְקוֹם לָנוּחַ, כִּמוֹ-כֵּן אִישׁ
כְּשֶׁנִּוְדַד מִמְּקוֹמוֹ, אֵינּוּ מוּצֵא כָּבֵד מְנוּחַ לְנַפְשׁוֹ, כִּי
אָדָם רְגִיל לְשֹׁכֵת בְּמְקוֹמוֹ, וְאֵינּוּ חֹפֵץ לָלֶכֶת

זְכִי לֵן לְאֹרִיתָא, וְהֵאֵי אֹרְחָא דִּילָן
 בְּכָל לַיְלִיא, פְּלָגוּתָא נִימִין, וּפְלָגוּתָא
 אֲנֵן עֶסְקִין בְּאֹרִיתָא, וְכַד אֲנֵן קִימִין
 בְּצַפְרָא, רִיחֵי חֲקֵלָא וְנִהְרֵי מֵיא נִהְרִין
 לֵן אֹרִיתָא, וְאַתִּישְׁבֶּת בְּלִבָּן, וְאַתֵּר
 דָּא הָא דִּינִיָּה לְעִילָא זְמַנָּא חֲדָא,

 מראה אש

מִמָּקוֹם לְמָקוֹם, כְּמֵאמָרָם ו"ל (סוּטָה מו:): חֵן מָקוֹם
 עַל יוֹשְׁבָיו; וְאַתֵּרָא דָּא זְכִי לֵן לְאֹרִיתָא, וְהַמָּקוֹם
 הַזֶּה זָכָה אוֹתָנוּ לְלַמֵּד תּוֹרָה, וְלָכֵן לָמָּה לָנוּ לַעֲבֹר
 מִפֶּה? ! וְהֵאֵי אֹרְחָא דִּילָן בְּכָל לַיְלִיא, וְזֶה הַדֶּרֶךְ
 שְׁלָנוּ בְּכָל לַיְלָה, פְּלָגוּתָא נִימִין, בְּחֻצֵּי הָרָאשׁוֹן
 אֲנַחְנוּ יְשָׁנִים, וּפְלָגוּתָא אֲנֵן עֶסְקִין בְּאֹרִיתָא, וּבְחֻצֵּי
 הַשְּׁנִי אֲנַחְנוּ עֲרִים וְעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה. וְכַד אֲנֵן קִימִין
 בְּצַפְרָא, וְכִשְׁאַנְחָנוּ קָמִים בְּבִקְרָא מִהֶלְמוּד, רִיחֵי
 חֲקֵלָא רִיחֹת הַשָּׂדֶה, וְנִהְרֵי מֵיא וְנִהְרֹת שֶׁל מַיִם
 שְׁנִמְצָאִים פֹּה, נִהְרִין לֵן אֹרִיתָא, מְאִירִים לָנוּ אֶת
 הַתּוֹרָה שְׁלַמְדָנוּ בַּלַּיְלָה, וְאַתִּישְׁבֶּת בְּלִבָּן, וְהַתּוֹרָה
 מְתִישְׁבֶּת בְּלִבָּנוּ. וְלָכֵן כָּל־כָּף חָשׁוּב לָנוּ הַמָּקוֹם
 הַזֶּה לָגוֹר פֹּה. וְאַתֵּר דָּא הָא דִּינִיָּה לְעִילָא זְמַנָּא

וּבִמָּה סֶרְכִי תִרְיִסִין אֶסְתַּלְקוּ בְּהָהוּא
 דִּינָא עַל עֲנָשָׁא דְאֹרִיתָא, וּבְדִין
 אֶשְׁתַּדְלוּתָא דִּילָן יִמְמָא וְלִילִיָּא
 בְּאֹרִיתָא הוּא, וְאַתְרָא דָּא קָא מְסִיעַ
 לָן, וּמָאן דְּאַתְפָּרֵשׁ מִכָּאן כְּמָאן
 דְּאַתְפָּרֵשׁ מִחַיִּי עֲלֵמָא, זְקוּף יְדוּי רַבִּי

 מְרָאָה אֵשׁ

חָדָא, אֶת הַמָּקוֹם הַזֶּה דָּנוּ פַּעַם בְּעוֹלָם הָעֲלִיוֹן,
 שֶׁהִיְתָה פֹה מִגֶּפֶה. וּבִמָּה סֶרְכִי תִרְיִסִין אֶסְתַּלְקוּ
 בְּהָהוּא דִּינָא עַל עֲנָשָׁא דְאֹרִיתָא, מִפְּנֵי שֶׁהָיוּ פֹה
 שְׂרֵי תוֹרָה, שֶׁהָיוּ מִתְרַשְׁלִים מִלְמוּד הַתּוֹרָה
 הַקְדוּשָׁה, וְעַל־יְדִי־זֶה נִדְּוְנוּ בְּמִיתָה, רַחֲמָנָא לְצֻלָּן.
 וּבְדִין אֶשְׁתַּדְלוּתָא דִּילָן יִמְמָא וְלִילִיָּא בְּאֹרִיתָא
 הוּא, וּמָאז אֲנַחְנוּ מִתְמִידִים בְּלְמוּד הַתּוֹרָה
 הַקְדוּשָׁה יוֹם וְלַיְלָה, וְאַתְרָא דָּא קָא מְסִיעַ לָן,
 וְהַמָּקוֹם הַזֶּה מְסִיעַ לָנוּ לְלַמֵּד תּוֹרָה, כִּי אֲנַחְנוּ
 נִזְכָּרִים מֵהַ קָרָה לָאֱלֹהִים הָאֲנָשִׁים שֶׁגָּרוּ פֹה — שְׂרֵי
 תּוֹרָה, שֶׁהִתְרַשְׁלוּ מִלְמוּד תּוֹרָה, שֶׁמֶתוּ בְּשִׁבִּיל זֶה.
 וּמָאן דְּאַתְפָּרֵשׁ מִכָּאן כְּמָאן דְּאַתְפָּרֵשׁ מִחַיִּי עֲלֵמָא,
 וְלָכֵן מִי שְׁפוֹרֵשׁ מִהַמָּקוֹם הַזֶּה, כְּמוֹ שְׁפוֹרֵשׁ מִחַיִּי

אָבא וּבָרִיךְ לֹזן, יִתְּבוּ עַד דִּנְהַר
 יִמָּמא, בְּתֵר דִּנְהַר יִמָּמא, אָמְרוּ
 לְאַיִנוֹן דִּרְדֵּקִי דְקַמִּיָּהוּ, פּוֹקוּ וְחֲמוּ אִי
 נָהַר יִמָּמא, וְכָל חַד לִימָא מְלָה חֲדָתָא
 דְּאוֹרִיתָא, לְהֵאִי גִבְרָא רַבָּא, נִפְקוּ
 וְחֲמוּ דִנְהַר יִמָּמא, אָמַר חַד מִנִּיָּהוּ,
 זְמִין הֵאִי יוֹמָא אֲשָׁא מְלַעִילָא, אָמַר

 מְרָאָה אֲשׁ

עוֹלָם הָבָא, זְקִיף יְדוּי רַבִּי אָבא וּבָרִיךְ לֹזן, הִגְבִּיָּה
 רַבִּי אָבא אֶת יָדָיו כְּלָפִי מַעְלָה וּבִרְךְ אוֹתָם, יִתְבוּ
 עַד דִּנְהַר יִמָּמא, וַיֵּשְׁבוּ שָׁמָּה וַעֲסִקוּ בַּתּוֹרָה עַד
 שְׁהֲאִיר הַיּוֹם. בְּתֵר דִּנְהַר יִמָּמא, אַחֵר שְׁהֲאִיר הַיּוֹם,
 אָמְרוּ לְאַיִנוֹן דִּרְדֵּקִי דְקַמִּיָּהוּ, אָמְרוּ לְהִילָדִים
 שִׁישְׁבוּ שָׁמָּה לְפָנֵיהֶם: פּוֹקוּ וְחֲמוּ אִי נָהַר יִמָּמא,
 יָצְאוּ וּרְאוּ אִם הָאִיר הַיּוֹם. וְכָל חַד לִימָא מְלָה
 חֲדָתָא דְּאוֹרִיתָא, וְכָל אֶחָד מֵכֶם יִגִּיד אֵיזָה חֲדוּשׁ
 בַּתּוֹרָה, לְהֵאִי גִבְרָא רַבָּא, לְאַדָּם הַגָּדוֹל הַזֶּה, הֵינּוּ
 לְרַבִּי אָבא. נִפְקוּ וְחֲמוּ דִנְהַר יִמָּמא, יָצְאוּ בַּחוּץ
 וּרְאוּ, שֶׁכָּבֵר הָאִיר הַיּוֹם. אָמַר חַד מִנִּיָּהוּ, אָמַר אֶחָד
 מֵהִילָדִים: זְמִין הֵאִי יוֹמָא אֲשָׁא מְלַעִילָא, בַּיּוֹם הַזֶּה

אַחֲרָא וּבְהֶךָ בֵּיתָא, אָמַר אַחֲרָא חַד
 סָבָא הָכָא דְזַמִּין הָאִי יוֹמָא לְאַתּוּקְדָא
 בְּנוּרָא דָא, אָמַר רַבִּי אָבָא: רַחֲמֵנָא
 לִישׁוּבָן, תּוּה וְלֹא יָכִיל לְמַלְלָא, אָמַר
 קוּטְרָא דְהוּרְמָנָא בְּאַרְעָא אַתְפִּיסַת,
 וְכֶךָ הָוָה דְּהָהוּא יוֹמָא חֲמוּ חֲבֵרְיָא
 אִפִּי שְׂכִינְתָא וְאַסְתַּחֲרוּ בְּאַשָּׁא, וְרַבִּי

 מֵרָאָה אֵשׁ

עֲתִידָה לָרֶדֶת אֵשׁ מִלְמַעְלָה. אָמַר אַחֲרָא עָנָה יֶלֶד
 אַחֵר וְאָמַר: וּבְהֶךָ בֵּיתָא, וּבִבֵּית הָזֶה, אָמַר אַחֲרָא
 עָנָה יֶלֶד אַחֵר: חַד סָבָא הָכָא דְזַמִּין הָאִי יוֹמָא
 לְאַתּוּקְדָא בְּנוּרָא דָא, זָקֵן אֶחָד שְׁנַמְצָא עֲכָשׁוּ כָאן
 יִשְׂרָף בְּאַשׁ פּוּה. אָמַר רַבִּי אָבָא: רַחֲמֵנָא לִישׁוּבָן,
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יַצִּילֵנוּ, כִּי אָסוּר לְדַבֵּר כְּכָה,
 כְּמֵאמָרָם ז"ל (וַיִּקְרָא רַבָּה, פָּרָשָׁה כֹּא, סִימָן י'), שֶׁלֹּא
 לִתֵּן פֶּתַח חוֹן פֶּה לְשֹׁטֵן. תּוּה וְלֹא יָכִיל לְמַלְלָא, תָּמָה
 רַבִּי אָבָא, וְלֹא יָכֹל לְדַבֵּר מִפְּחַד שֶׁלֹּא יִקְרָה אֵיזָה
 אָסוּן. אָמַר קוּטְרָא דְהוּרְמָנָא בְּאַרְעָא אַתְפִּיסַת, אָמַר
 רַבִּי אָבָא: אֵשׁ וְעָשָׁן הָרְשׁוֹת יִרְדּוּ מִהַשְּׁמַיִם לְאַרְץ,
 וְכֶךָ הָוָה דְּהָהוּא יוֹמָא חֲמוּ חֲבֵרְיָא אִפִּי שְׂכִינְתָא

אֲבֹא אֶתְלֵהִיטוּ אֲנָפוּי כְּנוֹרָא
 מַחְדוֹתָא דְּאוֹרִיתָא; תִּנָּא כָּל הָהוּא
 יוֹמָא לֹא נִפְקוּ כְּלָהוּ מִבֵּיתָא, וּבֵיתָא
 אֶתְקַטֵּר בְּקִיטְרָא, וְהוּוּ חֲדָתָן מְלִי
 בְּגוּיָהוּ, כְּאֵלּוּ קִבְלוּ הָהוּא יוֹמָא
 אוֹרִיתָא מִטּוֹרָא דְּסִינִי, בְּתֵר

 מראה אש

וְאֶסְתַּחֲרוּ בְּאַשָּׁא, וְכֵךְ הָיָה, שְׁבִיּוֹם הָהוּא יִרְדָּה
 הַשְּׂכִינָה לַחֲדָר הָהוּא, וְהָיוּ מְסַבְּבִים בְּאַשׁ רוֹחָנִי,
 שְׁכָלָם הִרְגִּישׁוּ אֶת אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּגִלּוּי
 רַב וְנוֹרָא מְאֹד. וְרַבִּי אֲבֹא אֶתְלֵהִיטוּ אֲנָפוּי כְּנוֹרָא
 מַחְדוֹתָא דְּאוֹרִיתָא; וְלִרְבִּי אֲבֹא נִתְאַדְמוּ פָּנָיו כְּאַשׁ
 מְשֻׁמַּחַת הַתּוֹרָה שֶׁהִיְתָה שֵׁם. תִּנָּא לְמַדְנּוּ, כָּל הָהוּא
 יוֹמָא לֹא נִפְקוּ כְּלָהוּ מִבֵּיתָא, אֲשֶׁר כָּל הַיּוֹם הָיָה
 הֵם לֹא יֵצְאוּ מִהַבֵּית, וּבֵיתָא אֶתְקַטֵּר בְּקִיטְרָא,
 וְהַבֵּית נִתְקַשֵּׁר בְּעֶשֶׂן וְאַשׁ, כִּי הִרְגִּישׁוּ אֶת אֲמַתַּת
 מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּגִלּוּי רַב מְאֹד, וְהוּוּ חֲדָתָן מְלִי
 בְּגוּיָהוּ, כְּאֵלּוּ קִבְלוּ הָהוּא יוֹמָא אוֹרִיתָא מִטּוֹרָא
 דְּסִינִי, וְהָיוּ הַדְּבָרִים שֶׁחֲדָשׁוּ בַּתּוֹרָה מְאִירִים
 וְשֻׁמְחִים בְּעֵינֵיהֶם כְּאֵלּוּ קִבְלוּ הַיּוֹם אֶת הַתּוֹרָה

דְּאִסְתִּלְקוּ, לֹא הוּוּ יִדְעִי אִי הָוָה יִמָּמָא
וְאִי הָוָה לִילִיָא, אָמַר רַבִּי אֲבָא, בְּעוּד
דְּאֲנִן קִימִין, לִימָא כָּל חַד מִינָן מְלָה
חֲדָתָא דְּחִכְמָתָא, לְאֶקְשָׂרָא טִיבּוּ
לְמֵאֲרִיָּה דְּבֵיתָא מְרִיָּה דְּהִלּוּלָא.

פֶּתַח חַד וְאָמַר: "אֲשֶׁרִי תִבְחַר

מְרָאָה אַשׁ

בְּהַר סִינִי. בְּתַר דְּאִסְתִּלְקוּ, לֹא הוּוּ יִדְעִי אִי הָוָה
יִמָּמָא וְאִי הָוָה לִילִיָא, אַחֲרָ שְׁנִסְתִּלְקוּ הָאֵשׁ וְעִנָן
הָעֶשֶׁן, לֹא יָדְעוּ אִם זֶה יוֹם אוֹ אִם זֶה לֵילָה, מְרַב
דְּבִקּוּת בָּאוּר אֵין סוּף, שְׁהָאִיר שֵׁם בְּהָאֲרָה נּוֹרָאָה
וְנִפְלָאָה מְאֹד. אָמַר רַבִּי אֲבָא, בְּעוּד דְּאֲנִן קִימִין,
בְּעוּד שְׁאֲנַחְנוּ נִמְצָאִים פֶּה בְּחֶדֶר הָזֶה, לִימָא כָּל
חַד מִינָן מְלָה חֲדָתָא דְּחִכְמָתָא, שְׁיַגִּיד כָּל אֶחָד
מֵאַתְנֹו דְּבַר חֲדָשׁ בְּחִכְמַת הַתּוֹרָה, לְאֶקְשָׂרָא טִיבּוּ
לְמֵאֲרִיָּה דְּבֵיתָא מְרִיָּה דְּהִלּוּלָא, כְּדִי לְקַשֵּׁר עִם
דְּבַרֵּי הַתּוֹרָה אֶת הַבֵּית הָזֶה, וְנַעֲשֶׂה טוֹבָה לְבַעַל
הַבְּרִית.

פֶּתַח חַד וְאָמַר: פֶּתַח אֶחָד מֵהֶם לְפָרֵשׁ (תְּהִלִּים סה,
ה): "אֲשֶׁרִי תִבְחַר וּתִקְרַב יִשְׁכֵּן חֲצֵרֶיךָ" וְגו'.

וּתִקְרַב יִשְׁכֵּן חֲצֵרֶיךָ וְגו'. בְּקִדְמִיתָא
חֲצֵרֶיךָ, לְבַתֵּר בֵּיתְךָ, וּלְבַתֵּר הַיִּכְלָה,
דָּא פְּנִימָאָה מִן דָּא, וְדָא לְעִילָא מִן
דָּא, יִשְׁכֵּן חֲצֵרֶיךָ בְּקִדְמִיתָא, כְּמָה
דָּאת אָמַר: "וְהָיָה הַנְּשֹׂאֵר בְּצִיּוֹן

מראה אש

וְשָׂאֵל בְּקִדְמִיתָא חֲצֵרֶיךָ לְמָה קִדְּם כְּתוּב "חֲצֵרֶיךָ",
לְבַתֵּר וְאַחֲר־כֶּף כְּתוּב בֵּיתְךָ, וּלְבַתֵּר אַחֲר־כֶּף כְּתוּב
הַיִּכְלָה, אֵלָא דָּא פְּנִימָאָה מִן דָּא, הַבֵּית הוּא פְּנִימִי
מִן הַחֲצֵר, וְדָא לְעִילָא מִן דָּא, וְהַיִּכְלָל לְפָנִים מִן
הַבֵּית, הִינוּ כִּי יֵשׁ מִדְּרָגָה לְמַעְלָה מִמִּדְּרָגָה, יִשְׁכֵּן
חֲצֵרֶיךָ בְּקִדְמִיתָא, אֲשֶׁרִי מִי שְׂזוּכָה לְהִיּוֹת קִדְּם
בְּחֲצֵרֶיךָ, שְׂגָם בַּחוּץ הוּא כְּבֵר מְרָגִישׁ אֶת אֲמַתַּת
מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, כְּמָה דָּאת אָמַר, כְּמוֹ שְׂכָתוּב
(יִשְׁעִיָּה ד, ג): "וְהָיָה הַנְּשֹׂאֵר בְּצִיּוֹן וְהַנּוֹתָר בִּירוּשָׁלַיִם
קָדוֹשׁ יֹאמַר לוֹ"; צִיּוֹן זֶה סוּד "יִסּוּד", יְרוּשָׁלַיִם
זֶה סוּד "מַלְכוּת", אֲפֹלוּ מִי שְׁנִשְׂאָר וְנוֹתָר בַּחוּץ,
שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲצֵר, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן הוּא דְּבוּק בְּאֵין
סוּף בְּרוּךְ הוּא, וּמִתְדַּבֵּק בְּשְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרֵךְ,
"קָדוֹשׁ יֹאמַר לוֹ", כִּי זֶה עֶקֶר הַקִּדְּשָׁה, שְׂאָף שֶׁהוּא

וְהִנּוּתָּר בִּירוּשָׁלַיִם קְרוֹשׁ יֹאמַר לוֹ׃
נִשְׁבָּעָה בְּטוֹב בֵּיתְךָ לְבַתֶּר, כְּמָה
דָּאתָ אָמַר: "בְּחֻכְמָה יִבְנֶה בֵּית",
הַחֻכְמָה יִבְנֶה בֵּית לֹא כְּתִיב, דָּאי
כְּתִיב חָכִי, הִוָּה מִשְׁמַע דְּחֻכְמָה בֵּית
אֶקְרִי, אֶלֹא כְּתִיב: בְּחֻכְמָה יִבְנֶה
בֵּית, הִינּוּ דְּכְתִיב: "וְנָחַר יֵצֵא מִעֶדֶן

מראה אש

בַּחוּץ בַּחֲצָרֶיךָ, הוּא מִיַּחַד בֵּין יְסוֹד לְמַלְכוּת,
נִשְׁבָּעָה בְּטוֹב בֵּיתְךָ לְבַתֶּר, וְאַחֲר־כֵּן הוּא נִכְנָס אֶל
תּוֹךְ הַבֵּית, שְׁזֵה הַזְעִיר אֲנִפִּין, וְשׁוֹבֵעַ מִטּוֹבוֹ, כְּמָה
דָּאתָ אָמַר, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (מִשְׁלֵי כד, ג): "בְּחֻכְמָה יִבְנֶה
בֵּית", הַחֻכְמָה יִבְנֶה בֵּית לֹא כְּתִיב, הִינּוּ לֹא כְּתוּב
הַחֻכְמָה עִם ה', כְּאֵלוֹ הַחֻכְמָה הִיא הַבּוֹנֶה אֶת
הַבֵּית, זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁהַחֻכְמָה הִיא הַמְּשַׁתְּלֻטֶּת עַל
הַתְּפָאֶרֶת בְּכֹחַ, דָּאי כְּתִיב חָכִי, אִם הָיָה כְּתוּב כֵּן:
הַחֻכְמָה יִבְנֶה בֵּית, הִוָּה מִשְׁמַע הָיָה נִשְׁמַע דְּחֻכְמָה
בֵּית אֶקְרִי, שֶׁהַחֻכְמָה נִקְרְאת בֵּית, שְׁהִיא בּוֹנֶה
אוֹתוֹ, אֶלֹא כְּתִיב: בְּחֻכְמָה יִבְנֶה בֵּית, אֶלֹא כְּתוּב
בְּחֻכְמָה — עִם ב', הִינּוּ דְּכְתִיב (בְּרֵאשִׁית ב, י):

לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן וְגו'; קְדוֹשׁ הַיִּכְלָה
 לְבִתֵּר, דָּא הוּא שְׁלִימוֹ דְּכָלָא דְּהָבִי
 תְּגִינָן מִהוּ הַיִּכְלָה, כְּלוּמַר ה"י כ"ל הָאִי
 וְהָאִי, וְכָלָא אֲשֶׁת־לִים כְּחָדָא.

מראה אש

"וְנִהַר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן וְגו'; שְׁזוֹ
 הַתְּפֹאֶרֶת, שֶׁהוּא הַבֵּית, מְקַבֵּלֶת מֵעֵדֶן עֲלָאָה, שֶׁהִיא
 הַחֲכָמָה, וְעַל־יְדִיָּזָה הִיא מְשַׁפֵּעַת לַמַּלְכוּת שֶׁהִיא
 הַגֶּן, וְלִכְן הַתְּפֹאֶרֶת נִקְרְאת בֵּית, שֶׁהִיא מוֹשְׁכַת אוֹר
 מִהַחֲכָמָה, שֶׁהִיא עֲדוּנָא דְּנִחְלָא, וְאַחֲר־כֵּן הִיא
 מוֹסֶרֶת אֶת זֶה לַגֶּן, שֶׁהִיא הַמַּלְכוּת. קְדוֹשׁ הַיִּכְלָה
 לְבִתֵּר, וְאַחֲר־כֵּן מִהַחֲצֵר לַבֵּית, וּמִהַבֵּית נִכְנָס
 לְהַיִּכְלָה, שֶׁהִיא הַבֵּינָה, שֶׁהִיא מְקַבֵּלֶת מִהַחֲכָמָה, דָּא
 הוּא שְׁלִימוֹ דְּכָלָא — זוֹ הַשְּׁלֵמוֹת שֶׁל הַכֹּל, דְּהָבִי
 תְּגִינָן כִּי כָּךְ לְמִדְּנוּ מִהוּ הַיִּכְלָה, מִהַ הַכְּוִנָּה שֶׁל סוּד
 מַלְת הַיִּכְ"ל, כְּלוּמַר ה"י כ"ל הֵינוּ מַלְת הַיִּכְלָה
 נוֹטְרִיקוֹן שְׁתֵּי תַבּוּת: ה"י כ"ל, הָאִי וְהָאִי, הֵינוּ
 יְסוּד וּמַלְכוּת, ה"י זֶה מַלְכוּת, כ"ל זֶה יְסוּד,
 וְחִבּוּרָם יַחַד — זֶה זְווג בֵּין זַעִיר אֲנָפִין לְנוֹקְבָא,
 וְכָלָא אֲשֶׁת־לִים כְּחָדָא, אִם הֵם מְקַבְּלִים מֵאַבָּא

רִישָׁא דְקָרָא מַה מוֹכַח דְכְתִיב:
 "אֲשֶׁרִי תִבְחַר וְתִקְרַב יִשְׁכֵּן
 חֲצִירֶיךָ", הֵאִי מֵאֵן דְאֶקְרִיב בְּרִיָּה
 קְרַבְנָא קָמִי קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא, רַעְוָא
 דְקְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּהֵחוּא קְרַבְנָא,
 וְאֶתְרַעִי בֵּה וְקָרִיב לִיָּה, וְשׁוּי מְדוּרִיָּה

מֵרָאָה אֵשׁ

וְאֵמָא, עַל־יְדִיָּזָה כָּל הַפְּרָצוּפִים מִתְאַחֲדִים
 וּמִשְׁתַּלְמִים יַחַד, שְׁהֵם אָבָא וְאֵמָא, זְעִיר וְנוֹקְבָא,
 וְנִמְשָׁךְ שְׁפַע אֹר וְזִיו וְחַיּוֹת אֱלֻקוֹת עַל הָאָדָם.

רִישָׁא דְקָרָא מַה מוֹכַח, הֵתְחַלַּת הַפְּסוּק מַה זֶה
 מִכּוֹן, דְכְתִיב: "אֲשֶׁרִי תִבְחַר וְתִקְרַב יִשְׁכֵּן
 חֲצִירֶיךָ, אֵלָא הַפְּסוּק סוֹבֵב הֵאִי מֵאֵן דְאֶקְרִיב בְּרִיָּה
 קְרַבְנָא קָמִי קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא, כָּל מִי שְׁמִכְנִיס אֶת
 בְּנוֹ לְבְרִית מִילָה, כְּאֵלוֹ הַקְּרִיב אוֹתוֹ קְרַבְנָן
 לְהַקְדֹּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. רַעְוָא דְקְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא
 בְּהֵחוּא קְרַבְנָא, וְאֶתְרַעִי בֵּה וְאֵז מִתְעוּרַר רְצוֹן עַלְיוֹן
 שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְשִׁמְחָ עִמּוֹ, וְקָרִיב לִיָּה,
 וּמִקְרַב אוֹתוֹ, וְשׁוּי מְדוּרִיָּה בְּתַרְיִן אֲדָרִין, וְשֵׁם אֶת

בְּתֵרִין אֲדָרִין, וְאֶחִיד לְהָאִי וּלְהָאִי,
דְּאִינוּן תֵּרִין אֶתְקֹשְׁרוּ בַּחֲדָא, דְּכְתִיב:
"יִשְׁכֵּן חֲצָרִיךְ", חֲצָרִיךְ וְדָאִי תֵרִי,
בְּגִינִי כֶּךָ חֲסִידִי קֳדָמָאִי סְבָאן דְּהֲכָא
כַּד מִקְרִיבִין בְּנֵיהוּ לְקִרְבָּנָא דָּא,
פְּתַחִי וְאֶמְרִי "אֲשֶׁרִי תִבְחַר וְתִקְרַב

מראה אש

מְדוּרוּ בִּשְׁנֵי הֵיכָלוֹת, שֶׁהֵם: יְסוֹד וּמַלְכוּת, צִיּוֹן
וִירוּשָׁלַיִם, וְאֶחִיד לְהָאִי וּלְהָאִי, וְהוּא אֶחָד מִכָּאן
וּלְכָאן, דְּאִינוּן תֵּרִין אֶתְקֹשְׁרוּ בַּחֲדָא, הֵינוּ עַל-יְדֵי
בְּרִית מִלָּה, שֶׁהוּא חֲתוּף וּפְרִיעָה, מִתְחַבְּרִים יַחַד
יְסוֹד וּמַלְכוּת, דְּכְתִיב: "יִשְׁכֵּן חֲצָרִיךְ", לְשׁוֹן רַבִּים,
חֲצָרִיךְ וְדָאִי תֵרִי, הֵינוּ חֲצָרִיךְ בְּלְשׁוֹן רַבִּים זֶה
שְׁתֵּים, נֶגֶד יְסוֹד וּמַלְכוּת, שְׁנַעֲשֶׂה הַיַּחֲוֹד בְּעַת
בְּרִית מִלָּה. בְּגִינִי כֶּךָ בִּשְׁבִיל זֶה, חֲסִידִי קֳדָמָאִי
חֲסִידִים הָרָאשׁוֹנִים, סְבָאן דְּהֲכָא זְקֻנֵיהֶם שֶׁל אֱלוֹ
שָׁגְרוּ כָּאן בְּכֹפֶר טְרָשָׁא, כַּד מִקְרִיבִין בְּנֵיהוּ לְקִרְבָּנָא
דָּא, כְּשֶׁהֵיוּ מִקְרִיבִין אֶת בְּנֵיהֶם לְקִרְבָּן זֶה, הֵינוּ
כְּשֶׁעָשׂוּ בְּרִית מִלָּה לְבְנֵיהֶם, פְּתַחִי וְאֶמְרִי פְּתַחוּ
וְאָמְרוּ אֶת הַפְּסוּק הַזֶּה לִפְנֵי קִיּוֹם מִצּוֹת בְּרִית

יִשְׁכֵּן חֲצִירִידָה, אֵינּוֹן דְּקִימִי עֲלִיהוּ
אֲמַרִי "נִשְׁבָּעָה בְּטוֹב בֵּיתְךָ קְדוֹשׁ
הֵיכָלְךָ", לְבַתֶּר מְבָרֵךְ: "אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
בְּמִצּוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהַכְנִיסוֹ בְּבְרִיתוֹ שֶׁל
אֲבִרָהָם אֲבִינוּ, וְאֵנּוֹן דְּקִימִי עֲלִיהוּ
אֲמַרִי: כָּשֶׁם שֶׁהַכִּנְסָתוֹ לְבְרִית וְכו',

מראה אש

מִלָּה: "אֲשֶׁרִי תִבְחַר וּתִקָּרֵב יִשְׁכֵּן חֲצִירִידָה", הֵינּוּ
אֲשֶׁרִי הַתִּינוֹק, שֶׁעַל-יְדֵי הַמִּלָּה תִבְחַר בּוֹ אִתָּה
הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּתִקָּרֵב אוֹתוֹ לִשְׁכֵּן בְּחֲצִירִידָה.
אֵינּוֹן דְּקִימִי עֲלִיהוּ אֲמַרִי, וְאֵלּוֹ שְׁעוּמָדִים שָׁמָּה
בַּעַת הַבְּרִית, אוֹמְרִים בְּיַחַד: "נִשְׁבָּעָה בְּטוֹב בֵּיתְךָ
קְדוֹשׁ הֵיכָלְךָ", שֶׁגַּם אֲנַחְנוּ נִזְכָּה לִשְׁבַּע מְטוֹב
בֵּיתְךָ וְהֵיכָלְךָ, הֵינּוּ לְהַכְנִס וּלְהַתְעַנֵּג בְּבֵית קִדְּשֶׁךָ
וְהֵיכָל קִדְּשׁ קִדְּשִׁים, הַמְּשַׁכֵּת הָאֹר הַגָּנוּז שֶׁנִּתְגַּלָּה
עֲכָשׁוּ בַּעַת הַחֲתוּף וְהַפְרִיעָה. לְבַתֶּר וְאַחֲר־כֵּן
מְבָרֵךְ: "אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצּוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהַכְנִיסוֹ
בְּבְרִיתוֹ שֶׁל אֲבִרָהָם אֲבִינוּ. וְאֵנּוֹן דְּקִימִי עֲלִיהוּ
אֲמַרִי, וְאֵלּוֹ שְׁעוּמָדִים אֲזִי בַּעַת הַבְּרִית אוֹמְרִים
בְּקוֹל רֶם וּמְבָרְכִים אוֹתוֹ: כָּשֶׁם שֶׁהַכִּנְסָתוֹ לְבְרִית

וּתְנִינָן בְּקִדְמִיתָא לְבַעֲי בַר נֶשׁ רַחֲמִין
עָלֶיהָ, וּלְבַתָּר עַל אַחֲרָא, דְּכַתִּיב:
"וְכִפֹּר בְּעֵדוֹ" בְּקִדְמִיתָא, וּלְבַתָּר
וּבְעֵד כָּל קְהֵל יִשְׂרָאֵל, וְאַנָּן אֹרְחָא
דָּא נְקֻטִּינָן, וְהַכִּי שְׁפִיר וְחַזִּי לְקַמָּן.

מראה אש

וכו' [עין] (שבת קלז:): אבי הבן אומר: "אשר קדשנו
במצותיו וצונו להכניסו בבריתו של אברהם
אבינו". העומדים אומרים: "כשם שנכנס לברית,
כך יכנס לתורה, לחפה ולמעשים טובים". ותנינן
ולמדנו בקדמיתא לבעי בר נש רחמין עליה, קדם
צריך האדם לבקש רחמים על עצמו, [זה שאומרים
קדם על עצמו "נשבעה בטוב ביתך קדוש היכלך],
ולבתר על אחרא, ואחר-כך מברכים את התינוק
הנמול: "כשם שנכנס לברית, כן יכנס לתורה,
לחפה ולמעשים טובים. דכתיב (ויקרא טז, ו): "וכפר
בעדו" בקדמיתא — בהתחלה, ולבתר — ואחר-
כך: ובעד כל קהל ישראל, ואנן אורחא דא נקטינן,
ואנחנו קבלנו על עצמנו דרך זו לנהג כך, קדם
להתפלל על עצמו ואחר-כך לברך את אחרים.

אמר רבי אבא ודאי כך הוא ויאות
מלה, ומאן דלא אמר הכי,
אפיק גרמיה מעשר חפות דזמין
קדשא בריך הוא למעבד לצדיקיא
בעלמא דאתי, וכלהו מתקשרין בהאי,
ובגיני כך עשרה מלי דמהימנותא

מראה אש

והכי שפיר וחזי לקמן, ודבר זה יפה וטוב בעדנו.
אמר רבי אבא ודאי כך הוא ויאות מלה: ודאי כך
הוא האמת, ויפה המנהג הנפלא הזה לומר
את הפסוק (תהלים סה, ה): "אשרי תבחר ותקרב
ישכן חצריך, נשבעה בטוב ביתך קדוש היכלך";
ומאן דלא אמר הכי, ומי שאינו אומר כך, הינו
שאינו אומר את הפסוק הזה, אפיק גרמיה מעשר
חפות דזמין קדשא בריך הוא למעבד לצדיקיא
בעלמא דאתי, מוציא את עצמו מהעשר חפות
שעתיד הקדוש-ברוך-הוא לעשות לצדיקים בעולם
הבא. וכלהו מתקשרין בהאי, כי כל העשר חפות
נקשרות בזה הפסוק, שיש בו עשר תבות. ובגיני
כך עשרה מלי דמהימנותא אית בהאי קרא,

אֵת בְּהֵאֵי קָרָא, אֲשֶׁרִי תִבְחַר וּתִקְרַב
 יִשְׁכֵּן חֲצָרִיךְ נִשְׁבָּעָה בְּטוֹב בֵּיתְךָ
 קָדוֹשׁ הֵיכָלְךָ, וְכָל מַלְאָה וּמַלְאָה חֵד חֶפֶה
 אֶתְעַבִּיד מִנָּה, זָכָא חוֹלְקִיכּוֹן
 בְּעֶלְמָא דִּין וּבְעֶלְמָא דְאֶתִי, דְּהָא
 אֲוִרִיתָא מִתְקַשְׂרָא בְּלִבִּיכּוֹ, כְּאֵלּוֹ
 קִימִיתּוּ בְּגוֹפִיכּוֹ בְּטוֹרָא דְסִינִי

 מראה אש

ובשביל זה יש בפסוק הזה עשר תבות של אמונה,
 שמרמזות על העשר ספירות, שהן עקר האמונה:
 אשרי הוא פתר, תבחר הוא חכמה, ותקרב הוא
 בינה, ישכן הוא חסד, חצריך הוא גבורה, נשבעה
 הוא תפארת, בטוב זה נצח, ביתך הוא הוד, קדוש
 זה יסוד, היכלך הוא מלכות. וכל מלה ומלה חד
 חפה אתעביר מנה, מכל תבה נעשה מזה חפה
 נפרדת, שזו ספירה אחת. זכאה חולקיכון בעלמא
 דין ובעלמא דאתי, אשריכם ואשרי חלקכם בעולם
 הזה ובעולם הבא, דהא אוריתא מתקשרא בלביכו,
 שהרי התורה מקשרת בלבכם, כאלו קימיתו
 בגופיכו בטורא דסיני בשעתא דאתיהיבת אוריתא

בְּשַׁעֲתָא דְּאֵתִיחִיבַת אוֹרִיתָא
לְיִשְׂרָאֵל.

פִּתַּח אִידָךְ וְאָמַר: "מִזְבַּח אֲדָמָה
תַּעֲשֶׂה לִּי, וְזִבְחָתָ עָלָיו אֶת
עֲלִיתֶיךָ וְאֶת שְׁלֹמֶיךָ" וְגו'. תֵּאנָא כָּל
מָאן דְּקָרִיב בְּרִיָּה לְקָרְבָּנָא דָּא, כְּאֵלּוּ
אֲקָרִיב כָּל קָרְבָּנִין דְּעֵלְמָא לְקַמִּיָּה
דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְכְאֵלּוּ בְּנֵי

מֵרָאָה אֵשׁ

לְיִשְׂרָאֵל, כְּאֵלּוּ עֲמַדְתֶּם בְּעֶצְמְכֶם בְּגוֹפְכֶם הַגִּשְׁמִי
עַל הָרִי סִינִי, בְּשַׁעֲתָ שְׁנַתֵּן הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת
הַתּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל.

פִּתַּח אִידָךְ פִּתַּח אָדָם אַחֵר וְאָמַר עַל הַפִּסּוּק (שְׁמוֹת
כ, כא): "מִזְבַּח אֲדָמָה תַּעֲשֶׂה לִּי, וְזִבְחָתָ עָלָיו
אֶת עֲלִיתֶיךָ וְאֶת שְׁלֹמֶיךָ" וְגו'. תֵּאנָא כָּל מָאן דְּקָרִיב
בְּרִיָּה לְקָרְבָּנָא דָּא, כָּל מִי שְׁמִקְרִיב אֶת בְּנוֹ לְקָרְבָּן
זֶה, שֶׁהוּא בְּרִית מִילָּה, כְּאֵלּוּ אֲקָרִיב כָּל קָרְבָּנִין
דְּעֵלְמָא לְקַמִּיָּה דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, נַחֲשָׁב לוֹ כְּאֵלּוּ
הַקָּרִיב כָּל הַקָּרְבָּנוֹת שֶׁבְּעוֹלָם לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-

מִדְבַּחַּא שְׁלִימַתָּא קָמִיָּה, בְּגִינִי כֶּךָ
 בָּעִי לְסִדְרָא מִדְבַּחַּא בְּמֵאנָא חַד מְלִיא
 אֲרָעָא, לְמַגְזֹר עָלֶיהָ הָאִי קִימָא
 קִדִּישָׁא, וְאַתְחַשִּׁיב קָמִי קִדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא, כְּאֵלּוּ אֲדַבַּח עָלֶיהָ עֲלֹן וְקִרְבָּנִין
 עֲאֵנָא וְתוֹרִי, וְנִיחָא לִיהָ יִתִּיר מִכְּלָהּ,
 וְכֵאלּוּ בְּנֵי מִדְבַּחַּא שְׁלִימַתָּא קָמִיָּה, וְכֵאלּוּ

 מראה אש

בְּנֵה מִזְבֵּחַ שָׁלֵם לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. בְּגִינִי כֶּךָ
 בָּעִי לְסִדְרָא מִדְבַּחַּא בְּמֵאנָא חַד מְלִיא אֲרָעָא,
 בְּשָׁבִיל זֶה צְרִיכִים לְהַכִּין מִזְבֵּחַ, הֵינּוּ כָּלִי מְלֵא
 עֶפֶר, לְמַגְזֹר עָלֶיהָ הָאִי קִימָא קִדִּישָׁא, לְהַכְנִים בְּזֶה
 אֶת הָעֶרְלָה [וְכֶךָ נֹוֹהֲגִים כָּל הַמֹּוֹהֲלִים הִירָאִים
 וְהַשְּׁלֵמִים, שְׂמֻכִּינִים קִדְּם הַבְּרִית צִלַּחַת עִם עֶפֶר,
 כְּדִי לָשִׁים שָׂמָּה אֶת הָעֶרְלָה שְׁחוֹתְכִים, וְנַחֲשָׁב
 כְּאֵלּוּ שְׂמוֹ שֵׁם מִזְבֵּחַ אֲדָמָה]. וְאַתְחַשִּׁיב קָמִי
 קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּאֵלּוּ אֲדַבַּח עָלֶיהָ עֲלֹן וְקִרְבָּנִין
 עֲאֵנָא וְתוֹרִי, וְהַדְּבָר הַזֶּה נַחֲשָׁב לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא, כְּאֵלּוּ זָבַח עָלָיו עֹלוֹת וְזִבְחִים שֶׁל צֶאֱן וּבָקָר,
 וְנִיחָא לִיהָ יִתִּיר מִכְּלָהּ, וַיֵּשׁ לְהַקְדֹּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא

דְּכַתִּיב: "וְזָבַחַת עָלָיו אֶת עֲלִיתִיךָ וְאֶת
שְׁלֹמִיךָ" וְגו'. "בְּכָל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר
אֶזְכִּיר אֶת שְׁמִי", מֵהוּ אֶזְכִּיר אֶת
שְׁמִי? דָּא מִילָה, דְּכַתִּיב בָּהּ: "סוּד
הוּי" ה' לִירְאָיו וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעֵם"; הֵא

מראה אש

נִיחָא מִהֲבְרִית מִילָה, יוֹתֵר מִכָּל הַקְּרָבָנוֹת, דְּכַתִּיב
"מִזְבַּח אֲדָמָה תַּעֲשֶׂה לִּי, וְזָבַחַת עָלָיו אֶת עֲלִיתִיךָ
וְאֶת שְׁלֹמִיךָ" וְגו'. וְכָתוּב אַחֲר־כֵּן: "בְּכָל הַמָּקוֹם
אֲשֶׁר אֶזְכִּיר אֶת שְׁמִי", מֵהוּ אֶזְכִּיר אֶת שְׁמִי? דָּא
מִילָה, זֶה סוּד שֵׁם הוּי"ה, שְׁנַחֲקֵן בָּאוֹת בְּרִית קֹדֶשׁ
בַּעַת בְּרִית מִילָה, דְּכַתִּיב בָּהּ (תְּהִלִּים כה, יד): "סוּד
הוּי" ה' לִירְאָיו וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעֵם"; כִּי בְּתוֹךְ הַבְּרִית
קֹדֶשׁ נַחֲקֵן שֵׁם הוּי"ה. וְזֶה פְּרוּשׁ הַפָּסוּק: "מִזְבַּח
אֲדָמָה תַּעֲשֶׂה לִּי, וְזָבַחַת עָלָיו אֶת עֲלִיתִיךָ וְאֶת
שְׁלֹמִיךָ, אֶת צֹאנְךָ וְאֶת בָּקָרְךָ, בְּכָל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר
אֶזְכִּיר אֶת שְׁמִי, אָבוֹא אֵלֶיךָ וּבִרְכָּתִיךָ", אֶף-עַל-פִּי
שְׁאִמְרֵתִי לָךְ מִזְבַּח אֲדָמָה תַּעֲשֶׂה לִּי, וְתִקְרִיב עָלָיו
כָּל הַקְּרָבָנוֹת, עִם כָּל זֹאת מִצּוֹת מִילָה חֲשׁוּבָה יוֹתֵר
אֲצִלִּי, כִּי בְּהִזְכָּרַת שְׁמִי שֵׁם, אָבוֹא אֵלֶיךָ וּבִרְכָּתִיךָ.

מִזְבֵּחַ אֲדָמָה וְדֹאֵי כֶּמֶה דְּאֲמִינָא,
 בְּתֵרִיָּה מַה כְּתִיב, "וְאִם מִזְבֵּחַ אֲבָנִים
 תַּעֲשֶׂה לִּי", רִמְזוּ לְגִיּוּרָא כַּד אֲתַגְיָר,
 דְּאִיהוּ מֵעַם קָשִׁי קָדְל וְקָשִׁי לְבָא, הֵאִי
 אֲקָרִי מִזְבֵּחַ אֲבָנִים, לֹא תִבְנֶה אֶתְהֵן
 גְּזִית — מֵאִי הוּא, דְּבָעִי לְאַעְלָא לִיָּה
 בְּפִלְחָנָא דְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְלֹא יִגְזֹר

מראה אש

הֵאִי מִזְבֵּחַ אֲדָמָה וְדֹאֵי כֶּמֶה דְּאֲמִינָא, הַפְּסוּק הַזֶּה
 וְדֹאֵי הוּא כְּמוֹ שֶׁפִּרְשְׁנוּ. בְּתֵרִיָּה מַה כְּתִיב, מַה
 כְּתוּב אַחֵר הַפְּסוּק הַזֶּה: "וְאִם מִזְבֵּחַ אֲבָנִים תַּעֲשֶׂה
 לִי", הַפְּסוּק הַזֶּה הוּא רִמְזוּ לְגִיּוּרָא כַּד אֲתַגְיָר —
 לְגַר שְׁמִתְגִּיר, דְּאִיהוּ מֵעַם קָשִׁי קָדְל וְקָשִׁי לְבָא,
 שְׁבֹא מֵעַם קָשֶׁה עֲרָף וְקָשֶׁה לֵב, שְׁהֵם אֲמוֹת
 הָעוֹלָם, שְׁטַבְעִים רַע, וְלִבָּם קָשֶׁה כְּאֶבֶן. הֵאִי אֲקָרִי
 מִזְבֵּחַ אֲבָנִים, הַבְּרִית מִלָּה שְׁעוֹשִׂים לְגַר, זֶה נִקְרָא
 מִזְבֵּחַ אֲבָנִים, מִפְּנֵי שֶׁהוּא בָּא מֵעַם קָשֶׁה כְּאֶבֶן,
 וְקָשֶׁה לוֹ לְפָרֵשׁ מִסּוּרוֹ הָרַע שֶׁהִרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ. לֹא
 תִבְנֶה אֶתְהֵן גְּזִית — מֵאִי הוּא, וּמַה הַפְּרוּשׁ שֶׁל
 הַמֶּשֶׁךְ הַפְּסוּק? אֵלָּא דְּבָעִי לְאַעְלָא לִיָּה בְּפִלְחָנָא

יְתִיָּה עַד דִּינָשִׁי פִלְחָנָא אַחֲרָא דְעֵבֶד
 עַד הָכָא, וַיַּעֲדִי מְנִיָּה הַהוּא קִשְׁיו
 דְּלָבָא, וְאִי אֶתְגָּזַר וְלֹא אַעֲדִי מְנִיָּה
 הַהוּא קִשְׁיו דְּלָבָא, לְמִיַּעַל בְּפִלְחָנָא
 קַדִּישָׁא דְקֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הָרִי הוּא
 כְּהֹאִי פְסִילָא דְאַבְנָא, דְּגִזְרִי לִיָּה
 מִהֹאִי גִיסָא וּמִהֹאִי גִיסָא, וְאַשְׁתֵּאֲר

 מראה אש

דְּקֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֶלָּא שְׁצָרִיכִין בְּהִתְחַלָּה
 לְהַכְנִיסוּ בְּעִבּוּדַת הַקְדוּשָׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְעַט מְעַט,
 וְלֹא יִגְזַר יְתִיָּה עַד דִּינָשִׁי פִלְחָנָא אַחֲרָא דְעֵבֶד עַד
 הָכָא, וְלֹא יְמוּל אוֹתוֹ, עַד שְׁיִשְׁכַּח וַיַּעֲקֹר אֶת
 הָעִבּוּדָה זָרָה שְׁעֵבֶד עַד עַכְשָׁו. וַיַּעֲדִי מְנִיָּה הַהוּא
 קִשְׁיו דְּלָבָא, וַיַּסִּיר מִמֶּנּוּ קִשְׁי לְבֹו. וְאִי אֶתְגָּזַר וְאִם
 הוּא מָל אוֹתוֹ, וְלֹא אַעֲדִי מְנִיָּה הַהוּא קִשְׁיו דְּלָבָא,
 וְלֹא הִסִּיר מִמֶּנּוּ קִשְׁיוֹת הַלֵּב, לְמִיַּעַל בְּפִלְחָנָא
 קַדִּישָׁא דְקֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לְהַכְנִס בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם
 יִתְבָּרֵךְ, הָרִי הוּא כְּהֹאִי פְסִילָא דְאַבְנָא, הָרִי הוּא
 כְּאַבֵּן שְׁחוֹתָכִים וּפּוֹסְלִים אוֹתָהּ, דְּגִזְרִי לִיָּה מִהֹאִי
 גִיסָא חוֹתָכִים אוֹתוֹ מִצַּד אֶחָד, וּמִהֹאִי גִיסָא —

אֲבָנָא כְּדִבְקִדְמִיתָא, בְּגִין כֶּךָ לֹא
 תִּבְנֶה אֶתְהֶן גְּזִית, דְּאִי אֶשְׁתָּאֵר
 בְּקִשְׁוִיתִיה, "כִּי חֲרַבְךָ הִנֵּפֶת עָלֶיךָ
 וְתַחֲלִיךָ", כְּלוּמַר הֵהוּא גְזִירו
 דְּאֶתְגְּזֵר לֹא מֵהֵנִיא לִיה, בְּגִינִי כֶּךָ

 מראה אש

וּמִצֵּד שְׁנִי, וְאֶשְׁתָּאֵר אֲבָנָא כְּדִבְקִדְמִיתָא, וְנִשְׁאַרְת
 אֶבֶן כְּמוֹ בְּתַחֲלָה. בְּגִין כֶּךָ בְּשָׁבִיל זֶה, לֹא תִבְנֶה
 אֶתְהֶן גְּזִית, לֹא תִמּוּל אוֹתוֹ שִׁיְהִיָּה כְּמוֹ אֶבֶן גְּזִית,
 דְּאִי אֶשְׁתָּאֵר בְּקִשְׁוִיתִיה, כִּי אִם נִשְׁאַר בְּקִשְׁוִית לְבוֹ,
 עָלִיו נֶאֱמַר: "כִּי חֲרַבְךָ הִנֵּפֶת עָלֶיךָ וְתַחֲלִיךָ",
 כְּלוּמַר הֵהוּא גְזִירו דְּאֶתְגְּזֵר לֹא מֵהֵנִיא לִיה, אוֹתָהּ
 הַמִּלָּה שֶׁנִּמּוּל אֵינָה מוֹעֵלֶת לוֹ [וּבְשָׁבִיל זֶה
 מְלַמְּדִים אֶת הַגֵּר לִפְנֵי שְׁמַלִּים אוֹתוֹ — הַלְכוֹת,
 וּמִזְהִירִים אוֹתוֹ, שֶׁעַד עַכְשָׁיו אִם אֵתָּה מְחַלֵּל שַׁבָּת,
 אֵינְךָ חַיֵּב מִיתָה, אֲבָל אַחֲר־כֶּךָ כִּשְׁתַּחֲלִל שַׁבָּת
 תִּתְחַיֵּב מִיתָה. וְכֵן בְּכָל מִצְוֹת הַתּוֹרָה מִזְהִירִים
 אוֹתוֹ קֹדֶם, כְּדִי שִׁיקְבֵּל עָלָיו עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם עִם
 אֱמֶת, וְאַחֲר־כֶּךָ מוֹהֲלִים אוֹתוֹ, וְאִזּוֹ מוֹעִילָה לוֹ
 הַמִּלָּה]. בְּגִינִי כֶּךָ בְּשָׁבִיל זֶה, זִכְאָה חוֹלָקִיָּה דְּמָאן

זָבָאָה חוֹלָקִיָּה דְמָאן דְאֶקְרִיב הָאִי
 קֶרְבָּנָא בְּחִדּוֹתָא בְּרַעְוָא קָמִי קֳדָשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא. וּבָעִי לְמַחְדֵּי בְּהָאִי חוֹלָקָא
 כָּל יוֹמָא, דְכָתִיב: "וַיִּשְׁמְחוּ כָּל חוֹסֵי
 בְּךָ לְעוֹלָם יִרְנְנוּ, וְתַסֵּף עָלֵימוּ וַיַּעֲלִצוּ
 בְּךָ אֶהְבִּי שְׁמֶךָ".

מראה אש

דְאֶקְרִיב הָאִי קֶרְבָּנָא בְּחִדּוֹתָא בְּרַעְוָא קָמִי קֳדָשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא: אֲשֶׁרִי חָלְקוּ שֶׁל אָדָם שְׁמֶקְרִיב אֶת בְּנוֹ
 לְבָרִית מִלָּה בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא, וּבָעִי לְמַחְדֵּי בְּהָאִי חוֹלָקָא כָּל יוֹמָא, וְצָרִיךְ
 לְשִׁמְחָה בְּחָלְקוֹ הַזֶּה שְׂזוּכָה לְמוֹל אֶת בְּנוֹ כָּל הַיָּמִים,
 דְכָתִיב (תְּהִלִּים ה', יב): "וַיִּשְׁמְחוּ כָּל חוֹסֵי בְּךָ לְעוֹלָם
 יִרְנְנוּ, וְתַסֵּף עָלֵימוּ וַיַּעֲלִצוּ בְּךָ אֶהְבִּי שְׁמֶךָ"; הֵינּוּ
 מִי שְׂזוּכָה לְקַיֵּם מִצְוֹת מִלָּה, הוּא חוֹסֶה בְּצִלוֹ שֶׁל
 הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְצָרִיךְ לְשִׁמְחָה לְעוֹלָם, שְׂזוּכָה
 לְקַיֵּם מִצְוֹת מִלָּה, וְהַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְסַכֵּף עָלָיו
 כָּל הַיָּמִים וְשׁוֹמְרוֹ מְכָל רָע. וּמִי שְׂזוּכָה לְשִׁמְחָה
 שֶׁהוּא נְמוֹל, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא בְּכֹלֵל אוֹהֲבֵי שְׁמוֹ
 יִתְבָּרֵךְ, וְתַמִּיד הוּא בְּשִׁמְחָה.

פֶּתַח אֵיךְ וְאָמַר: "וַיְהִי אֲבָרָם בֶּן
תִּשְׁעִים שָׁנָה וְתִשְׁעִים שָׁנִים,
וַיֵּרָא ה' וְגו'; אָנִי אֶל שְׂדֵי הַתְּהַלֵּךְ
לִפְנֵי" וְגו'; הָאִי קָרָא אֵת לְעֵינָא בֵּיה,
וְקָשָׂא בְּכַמָּה אֲרַחֲיָן, וְכִי עַד הַשְׁתָּא
לֹא אֶתְגַּלִּי לִיה קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
לְאַבְרָהָם, אֱלֹא הָאִידְנָא כֹּד מָטָא לְהִנִּי
יוֹמִין וַיֵּרָא ה' אֶל אֲבָרָם וְלֹא קָדָם,

מראה אש

פֶּתַח אֵיךְ פֶּתַח אָדָם אַחֵר, וְאָמַר עַל הַפְּסוּק
(בְּרֵאשִׁית יז, א): "וַיְהִי אֲבָרָם בֶּן תִּשְׁעִים שָׁנָה
וְתִשְׁעִים שָׁנִים, וַיֵּרָא ה' וְגו', אָנִי אֶל שְׂדֵי הַתְּהַלֵּךְ
לִפְנֵי" וְגו'; הָאִי קָרָא אֵת לְעֵינָא בֵּיה, בְּפִסּוּק זֶה
יֵשׁ לְעֵין בּוֹ, וְקָשָׂא בְּכַמָּה אֲרַחֲיָן, כִּי קָשָׁה לְהַבִּינוּ
בְּכַמָּה דְּרָכִים, וְכִי עַד הַשְׁתָּא לֹא אֶתְגַּלִּי לִיה קִדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא לְאַבְרָהָם, הָאִם עַד עַתָּה לֹא נִתְגַּלָּה
הַקְּדוּשָׁא בְּרוּךְ הוּא אֶל אֲבָרָהָם אֲבִינוּ? אֱלֹא
הָאִידְנָא כֹּד מָטָא לְהִנִּי יוֹמִין וַיֵּרָא ה' אֶל אֲבָרָם וְלֹא
קָדָם, אֱלֹא כְּשֶׁהֲגִיעַ לְגִיל צ"ט שָׁנִים, רַק עֲכָשׁוּ

וְהִכְתִּיב: "וַיֹּאמֶר ה' אֶל אֲבָרָם", "וְה' אָמַר אֶל אֲבָרָם", "וַיֹּאמֶר לְאֲבָרָם יִדְוֹעַ תִּדְעַ" וְגו', וְהֵאִידְנָא מִנִּי חוּשְׁבֹן יוֹמִין, וְכֵד מִנִּי לְהוֹ כְּתִיב: "וַיֵּרָא ה' אֶל אֲבָרָם", אֲשֶׁתִּמְעַ דְּעַד הַשְׁתָּא לֹא אֲתַגְלִי עָלּוּי, וְעוֹד דְּכְתִיב "בֵּין תַּשְׁעִים

מַרְאֵה אֵשׁ

נִתְגַּלָּה אֵלָיו, וְקָדָם לֹא, וְהִכְתִּיב הָרִי כְּתוּב: "וַיֹּאמֶר ה' אֶל אֲבָרָם, לֶךְ לְךָ מֵאֶרֶץ וּמִמּוֹלַדְתְּךָ" וְגו', וְכֵן כְּתִיב "וְה' אָמַר אֶל אֲבָרָם" — בְּבְרִית בֵּין הַבְּתָרִים, וְכֵן כְּתִיב: "וַיֹּאמֶר לְאֲבָרָם יִדְוֹעַ תִּדְעַ וְגו', מַה שִּׁיקְרָה עִם בְּנִיף" וְכו', הָרִי שֶׁדִּבֶּר עִמוֹ הִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כָּבֵד לִפְנֵי זֶה הָרַבָּה פְּעָמִים, וְהֵאִידְנָא מִנִּי חוּשְׁבֹן יוֹמִין, וְעַכְשָׁו כְּשִׁמוּנָה חֲשֹׁבֹן יָמָיו, שֶׁהוּא בֵּין תַּשְׁעִים וְתַשְׁעֵי שָׁנִים, וְכֵד מִנִּי לְהוֹ כְּשִׁמְזָכִיר בֵּין כַּמָּה הוּא, אֲזַי כְּתִיב: "וַיֵּרָא ה' אֶל אֲבָרָם", אֲשֶׁתִּמְעַ מִשְׁמַע מִזֶּה דְּעַד הַשְׁתָּא לֹא אֲתַגְלִי עָלּוּי, שֶׁעַד עַכְשָׁו לֹא הִתְגַּלָּה אֵלָיו הִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְעוֹד קָשָׁה לְהַבִּין: דְּכְתִיב "בֵּין תַּשְׁעִים שָׁנָה וְתַשְׁעֵי שָׁנִים", בְּקִדְמִיתָא שָׁנָה וּלְבִסּוּף שָׁנִים,

שָׁנָה וְתִשַׁע שָׁנִים", בְּקִדְמִיתָא שָׁנָה
וּלְבִסּוּף שָׁנִים? אֵלָא הֵכִי תֵּאֲנָא, כֹּל
אֲנֹן יוֹמִין לֹא כְּתִיב וַיֵּרָא, מֵאִי
טַעמָא? אֵלָא כֹּל כַּמָּה דִּהְוָה אֲטִים
וְסִתִּים, קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹא אֲתַגְלִי
עָלֶיהָ כְּדִקְחָזִי, וְהֵאִידְנָא אֲתַגְלִי עָלֶיהָ
דְּכְתִיב וַיֵּרָא. מֵאִי טַעמָא? מִשּׁוּם

מֵרָאָה אֵשׁ

כְּשִׁמְזָכִיר תַּשְׁעִים שָׁהוּא שָׁנִים רַבּוֹת, הוּא אוֹמֵר
שָׁנָה — לְשׁוֹן יָחִיד, וְכְשִׁמְזָכִיר תַּשְׁע שָׁהוּא שָׁנִים
מוֹעֲטוֹת, הוּא אוֹמֵר שָׁנִים — לְשׁוֹן רַבִּים? אֵלָא
הֵכִי תֵּאֲנָא, אֵלָא כֹּךְ לְמִדְנֹו, כֹּל אֲנֹן יוֹמִין לֹא כְּתִיב
וַיֵּרָא, כֹּל הַשָּׁנִים לֹא כְּתוּב אֲצֵל אַבְרָהָם הַלְשׁוֹן
וַיֵּרָא, שְׁנַתְּגַלָּה אֱלִיו הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, מֵאִי טַעמָא
— וְלָמָּה? אֵלָא כֹּל כַּמָּה דִּהְוָה אֲטִים וְסִתִּים, כֹּל
זְמַן שְׁלֹא מָל אֶת עֲצָמוֹ, וְהֵיִתָּה אֲצֵלוֹ הָעֲרָלָה
שְׁחַפְפָה עָלָיו, קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹא אֲתַגְלִי עָלֶיהָ
כְּדִקְחָזִי, הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לֹא נִתְגַּלָּה אֱלִיו
בְּבַחֲיִנַת רְאִיָּה מוֹחֲשִׁית, וְהֵאִידְנָא אַחֵר שְׁמַל אֶת
עֲצָמוֹ, אֲתַגְלִי עָלֶיהָ בְּרְאִיָּה מוֹחֲשִׁית, דְּכְתִיב וַיֵּרָא.

דְּבַעַא לְגַלְיָא בֵּיהּ הָאִי אַתְּ כְּתָרָא
 קְדִישָׁא, וְעוֹד דְּבַעַא קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא
 לְאַפְקָא מִנִּיהּ זִרְעָא קְדִישָׁא, וְקְדִישָׁא
 לֹא לְהוּי בְּעוֹד דְּאִיהוּ אֲטִים בְּשָׂרָא,

מראה אש

מאי טעמא, משום דבַּעַא לְגַלְיָא בֵּיהּ הָאִי אַתְּ כְּתָרָא
 קְדִישָׁא, כִּי אַחֲרָ שְׁמַל אַתְּ עֲצָמוֹ, וְהוֹרִיד מִמֶּנּוּ אַתְּ
 הָעֶרְלָה, אַז נִתְגַּלָּה אֱלִיּוֹ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּכֶתֶר
 הָעֲלִיּוֹן, הֵינּוּ בְּגִלּוּי רַב וְנוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד. כִּי בְּרַגְעַ
 שְׁאָדָם מָל אַתְּ עֲצָמוֹ, אַז נִטְהַר מִחוּ לְגַמְרִי, וְזוֹכָה
 לְמַחֲיָן נְקִיִּים, וּמַדְבֵּק אַתְּ עֲצָמוֹ בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ
 הוּא, וְנִתְגַּלָּה אֱלִיּוֹ כְּתָר עֲלָאָה, שֶׁהוּא אוֹר הַמְקִיף
 שְׁנַכְנֵס בְּאוֹר הַפְּנִימִי, וּמֵרַב בְּטוּלוֹ אֶל הָאֵין סוּף
 בְּרוּךְ הוּא, הוּא שׁוֹמֵעַ אֶת קוּלוֹ יִתְבָּרַךְ מְדַבֵּר אֱלִיּוֹ.
 וְעוֹד אוֹמֵר טַעַם: לָמָּה לֹא מָל אַתְּ עֲצָמוֹ עַד עַכְשָׁו,
 דְּבַעַא קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַפְקָא מִנִּיהּ זִרְעָא
 קְדִישָׁא, שְׂרָצָה הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהוּצִיא מִמֶּנּוּ
 זֶרַע קֹדֶשׁ, שֶׁהוּא יִצְחָק, שְׁנוּלָד בְּקִדְשָׁה אַחֲרָ שְׁמַל,
 וְקְדִישָׁא לֹא לְהוּי בְּעוֹד דְּאִיהוּ אֲטִים בְּשָׂרָא, וְלֹא
 הָיָה יָכוֹל לְהוֹלִיד בְּקִדְשָׁה כָּל זְמַן שֶׁהָיָה עָרֵל, אֲלֹא

אֵלֶּא אָמַר: הַשְׁתָּא דְּהוּא בֶּן תַּשְׁעִים
 שָׁנָה וְתַשְׁע שָׁנִים, וְזִמֵּן קָרִיב הוּא
 דִּינְפֻק מִנִּיה זֶרְעָא קִדִּישָׁא, לַהּוּי הוּא
 קִדִּישָׁא בְּקִדְמִיתָא, וְלִבְתָּר יִנְפֻק מִנִּיה
 זֶרְעָא קִדִּישָׁא, בְּגִין כֹּךְ מָנִי יוֹמוּי
 בְּהֵאִי, וְלֹא בְּכָל הָנִי זְמָנִי קִדְמִיתָא,
 תּוּ תַשְׁעִים שָׁנָה, דְּכָל יוֹמֵי קִדְמָאִי לֹא

מראה אש

אָמַר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: הַשְׁתָּא דְּהוּא בֶּן תַּשְׁעִים
 שָׁנָה וְתַשְׁע שָׁנִים, וְזִמֵּן קָרִיב הוּא דִּינְפֻק מִנִּיה
 זֶרְעָא קִדִּישָׁא, וְהַזִּמֵּן קָרוֹב שְׂיֵצֵא מִמֶּנּוּ זֶרַע קִדְשׁ,
 כִּי הָרִי יִצְחָק נוֹלֵד בְּמֵאָה שָׁנִים, לַהּוּי הוּא קִדִּישָׁא
 בְּקִדְמִיתָא, וּכְדִי שְׂיִהְיֶה קְדוּשׁ בְּקִדְשֵׁי הַבְּרִית,
 עַל-יְדֵי מִצּוֹת מִלָּה בְּהִתְחַלָּה, וְלִבְתָּר יִנְפֻק מִנִּיה
 זֶרְעָא קִדִּישָׁא, וְאַחֲרֵי-כֵן יֵצֵא מִמֶּנּוּ זֶרַע קִדְשׁ שֶׁהוּא
 יִצְחָק, בְּגִין כֹּךְ מָנִי יוֹמוּי בְּהֵאִי, וְלִכְּן מָנָה אֶת יָמָיו
 רַק עֲכָשׁוּ, וְלֹא בְּכָל הָנִי זְמָנִי קִדְמִיתָא, וְלֹא כָּל
 הַזִּמֵּן קִדְשׁ. תּוּ תַשְׁעִים שָׁנָה, וְלִכְּן כְּשֶׁמִּזְכִּיר אֶת
 הַמִּנְיָן מְרַבֵּה תַשְׁעִים, הוּא לֹא מִזְכִּיר שָׁנִים בְּלִשׁוֹן
 רַבִּים, אֵלֶּא שָׁנָה — בְּלִשׁוֹן יְחִיד, דְּכָל יוֹמֵי קִדְמָאִי

הוּוּ שָׁנִים אֶלֶּא כְּחַד שָׁנָה; דִּלֹּא הוּוּ
יוֹמֵי יוֹמִין, הַשְׁתָּא דְּמָטָא לְהֵאֵי
שָׁנִים, שָׁנִים אֵינֹן וְלֹא שָׁנָה, "וַיֹּאמֶר
אֱלִיו אֲנִי אֶל שְׂדֵי", מֵאִי מִשְׁמַע דְּעַד

מראה אש

לֹא הוּוּ שָׁנִים אֶלֶּא כְּחַד שָׁנָה; כִּי כָּל הַשָּׁנִים הָאֵלֹו
שְׁלֹא הָיָה נִמּוּל, אֵינֶן עוֹלוֹת בְּמִסְפָּר, אֶלֶּא כְּמוֹ
שָׁנָה אַחַת, דִּלֹּא הוּוּ יוֹמֵי יוֹמִין, כִּי יָמִיו לֹא הָיוּ
שְׁלֵמִים, כִּי כָּל זְמַן שְׁאָדָם הוּא עָרֵל, וְעָרְלָה דְּבוּקָה
בוֹ, אֵינֹן נִקְרָא חַיִּים, וְלִכְּן לֹא יְכוּלִים לְמָנוֹת אֶת
זֶה בְּלִשׁוֹן שָׁנִים. הַשְׁתָּא אַחֲרֵי שְׁמַל, וְהוֹרִיד מִמֶּנּוּ
אֶת הָעָרְלָה, דְּמָטָא לְהֵאֵי שָׁנִים — הִגִּיעַ לְמִסְפָּר
גָּדוֹל שֶׁהוּא שָׁנִים; כִּי בְּרָגַע שְׁאָדָם מוֹרִיד מִמֶּנּוּ אֶת
הָעָרְלָה, נִתְרַחֲבִים מִחוּ וְדַעְתּוֹ לְגַמְרִי, וְזוּכָה לְבִטּוֹל
אֶל הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְנִתְבַּטַּל אֶצְלוֹ הַזְּמַן
וְהַמָּקוֹם. וְלִכְּן שָׁנִים אֵינֹן וְלֹא שָׁנָה, הֵינּוּ לִשׁוֹן
רַבִּים — שָׁנִים, כִּי עַל-יְדֵי טְהֵרַת הַמַּח, שְׁזוּכִים
עַל-יְדֵי שְׁמוֹרִידִים אֶת הָעָרְלָה, בְּקֶצֶר זְמַן, הוּא
כָּאֵלֹו שְׁחֵי שָׁנִים רַבּוֹת, וְלֹא שָׁנָה בְּלִשׁוֹן יַחֲדָה.
וַיֹּאמֶר אֱלִיו אֲנִי אֶל שְׂדֵי, מֵאִי מִשְׁמַע דְּעַד הַשְׁתָּא

הַשִּׁתָּא לָא קֹאמֵר אֲנִי אֵל שְׂדִי? אֵלָא
הָכִי תֵּאנָא, עֶבֶד קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
בְּתַרְיִן תַּתְּאִין דְּלֹא קִדְּשִׁין לְתַתָּא,
וְכָל אֵינּוֹן דְּלֹא אֲתַגְזְרוּ, יִסְתַּאבּוֹן
בְּהוֹן וְרִשְׁמִין בְּהוֹן, וּמַאי רִישׁוּמָא
אֵית בְּהוֹן? דְּאֲתַחְזִי בְּהוֹ שִׁי"ן דְּל"ת

מראה אש

לֹא קֹאמֵר אֲנִי אֵל שְׂדִי, לָמָּה עַד עֲכָשׁוּ לֹא אָמַר לוֹ
הַקְדּוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת הַלְשׁוֹן הַזֶּה: אֲנִי א"ל שְׂדִי"?
אֵלָא הָכִי תֵּאנָא, אֵלָא כֶּף לְמִדְנֹה, עֶבֶד קִדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא בְּתַרְיִן תַּתְּאִין דְּלֹא קִדְּשִׁין לְתַתָּא, בְּשַׁעָה
שְׁבָרָא הַקְדּוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת עוֹלָמוֹ, עַל-יְדֵי עֶשֶׂר
סְפִירוֹת דְּקִדְשָׁה, אֶת זֶה לְעֻמַּת זֶה בְּרָא גַם עֶשֶׂר
סְפִירוֹת שְׂאִינָן קְדוּשׁוֹת, שְׁבָהֵן יֵשׁ אַחֲזִיזַת הַסְטֵרָא
אַחֲרָא, כִּי (קִהְלֵת ז, יד): "זֶה לְעֻמַּת זֶה עֲשֵׂה
הָאֱלֹקִים", וְכָל אֵינּוֹן דְּלֹא אֲתַגְזְרוּ, וְכָל אֱלוֹ שְׁלֹא
נְמוּלִים, יִסְתַּאבּוֹן בְּהוֹן — מְטַמְּאִים עֲצָמָם בָּהֶם,
וְרִשְׁמִין בְּהוֹן — וְנִרְשָׁמִים בְּסְפִירוֹת הָאֱלוֹ. וּמַאי
רִישׁוּמָא אֵית בְּהוֹן? וּבְאֵילוֹ רִשְׁמִימוֹת הֵם נִרְשָׁמִים?
דְּאֲתַחְזִי בְּהוֹ שִׁי"ן דְּל"ת וְלֹא יִתִּיר, שְׁמַתְחַזְּהָ

וְלֹא יִתִּיר, וּבִגִּין כֶּךָ אֶסְתַּאבּוֹן בְּהוּ
וְאֶתְדַבְּקוֹן בְּהוּ, בְּתֵר דְּאֶתְגָּזְרוּ נִפְקִין
מֵאֵלִין וְעֵאֵלִין בְּגִדְפּוּי דְשְׂכִינְתָּא,
וְאֶתְגָּלִיָּא בְּהוּ יו"ד רְשׁוּמָא קַדִּישָׁא,
אֶת קִימָא שְׁלִים, וְאֶתְרְשִׁים בְּהוּ
שַׁד"י, וְאֶשְׁתְּלִים בְּקִיּוּמָא שְׁלִים, וְעַל

מְרָאָה אֵשׁ

אֶצְלָם שְׁתֵּי הָאוֹתִיּוֹת ש' ד' — שֶׁהֵן אוֹתִיּוֹת שַׁד"ד,
שֶׁהַשְּׂדִים וְהָרוּחֹת מֵתְאַחֲזִים בָּהֶם, וּבִגִּין כֶּךָ
אֶסְתַּאבּוֹן בְּהוּ וְאֶתְדַבְּקוֹן בְּהוּ, בְּשָׁבִיל זֶה מִי שֶׁלֹּא
נִמּוּל הוּא נִטְמָא עַל-יְדֵי הַשְּׂדִים, וְהֵם מֵתְדַבְּקִים
בּוּ. בְּתֵר דְּאֶתְגָּזְרוּ אַחֵר שְׁנִמּוּלִים, נִפְקִין מֵאֵלִין
יוֹצְאִים מֵאֵלּוּ הַשְּׂדִים שְׂרוּצִים לְהִתְאַחֵז בָּהֶם,
וְעֵאֵלִין בְּגִדְפּוּי דְשְׂכִינְתָּא, וְנִכְנָסִים בְּכִנְפֵי הַשְּׂכִינָה.
וְאֶתְגָּלִיָּא בְּהוּ יו"ד רְשׁוּמָא קַדִּישָׁא, וְנִתְגַּלָּה אֲזֵי אוֹת
י', כִּי בָעֵת הַחֲתוּךְ וְהַפְרִיעָה נִחְקַקֶּת בְּאָדָם אוֹת י'
שֶׁל שֵׁם הַיְּגִ"ה בְּרוּךְ הוּא וּבְרוּךְ שְׁמוֹ, אֶת קִימָא
שְׁלִים, אֲזֵי אוֹת בְּרִית קֹדֶשׁ שְׁלוֹ בְּשָׁלְמוֹת, וְאֶתְרְשִׁים
בְּהוּ שַׁד"י, כִּי מֵתְחַבְּרוֹת אוֹתִיּוֹת ש' ד' אֶל י',
וְנַעֲשֶׂה שַׁד"י, וְאֶשְׁתְּלִים בְּקִיּוּמָא שְׁלִים, וְנִשְׁלָם

דָּא כְּתִיב בְּהָאֵי: "אֲנִי אֵל שְׂדֵי,
הִתְהַלֵּךְ לִפְנֵי וְהָיָה תַּמִּים" — שְׁלִים,
דְּהַשְׁתָּא אֶת חֶסֶר בְּרִשְׁמָא דְשִׁי"ן
וְדָל"ת, גִּזַּר גְּרַמָּךְ וְהוּי שְׁלִים
בְּרִשְׁמָא דִּיּו"ד, וּמָאן דְּאִיהוּ
בְּרִשְׁמָא דָּא אֶתְחִזִּי לְאֶתְבָּרְכָא
בְּשִׁמָּא דָּא, דְּכְתִיב: "וְאֵל שְׂדֵי יִבְרַךְ
אֶתְךָ"; מַהוּ אֵל שְׂדֵי, הַחוּא דְּבָרְכָאן

מראה אש

הָאָדָם בְּשָׁלְמוֹת; כִּי אַחֲרֵי הַבְּרִית מֵאִיר בּוֹ שֵׁם
שְׂדִי. וְעַל דָּא כְּתִיב, וּבִשְׁבִיל זֶה כְּתִיב בְּהָאֵי כָּאן,
אַחֲרֵי שְׁנֵמוֹל: "אֲנִי אֵל שְׂדֵי, הִתְהַלֵּךְ לִפְנֵי וְהָיָה
תַּמִּים" — שְׁלִים, וְנִשְׁלַם הָאָדָם בְּתַכְלִית
הַשְׁלָמוֹת. דְּהַשְׁתָּא אֶת חֶסֶר בְּרִשְׁמָא דְשִׁי"ן
וְדָל"ת, כִּי עַד עַכְשָׁו לִפְנֵי שְׁנֵמוֹל, חֶסֶר אוֹת י', גִּזַּר
גְּרַמָּךְ וְהוּי שְׁלִים בְּרִשְׁמָא דִּיּו"ד, וְאִיךְ שְׁמַל אֶת
עֲצָמוֹ, אֲזַ נִשְׁלַם בְּאוֹת י'. וּמָאן דְּאִיהוּ בְּרִשְׁמָא דָּא
אֶתְחִזִּי לְאֶתְבָּרְכָא בְּשִׁמָּא דָּא, וּמִי שְׁנַרְשָׁם בְּשֵׁם
שְׂדִי, עַל-יְדֵי-זֶה רָאוּי לְבָרְכָה בְּשֵׁם הַזֶּה, דְּכְתִיב
(בְּרֵאשִׁית כח, ג): "וְאֵל שְׂדֵי יִבְרַךְ אֶתְךָ"; מַהוּ אֵל

נִפְקָן מִנִּיה; הוּא דְשָׁלִיט עַל כָּל כְּתָרִין
תְּתָאִין, וְכָלֹא מִדְּחַלְתִּיה דְּחִלִּין
וּמִזְדַּעְזְעִין, בְּגִינִי כִּךְ מָאן דְּאִתְגְּזַר,
כָּל אֵינֹן דְּלֹא קִדִּישִׁין אִתְרַחֲקֹן מִנִּיה,
וְלֹא שְׁלֹטִין בֵּיה, וְלֹא עוֹד אֱלֹא, דְּלֹא
נְחִית לְגִיחָנָם, דְּכְתִיב: "וְעַמֶּךָ כָּלָם

מראה אש

שְׂדֵי, עַל מַה מְרַמֵּז שֵׁם הַקָּדוֹשׁ א"ל שְׂד"י? הֵהוּא
דְּבִרְכָאן נִפְקָן מִנִּיה; כִּי מִמֵּדַת הַיְסוֹד הֵינּוּ הַבְּרִית
קֳדָשׁ, שְׂרָשִׁים בּוֹ שֵׁם שְׂד"י, יוֹצֵא דְרָכוֹ כָּל
הַבְּרָכוֹת, הוּא דְשָׁלִיט עַל כָּל כְּתָרִין תְּתָאִין, וְהַשֵּׁם
הַזֶּה שְׁחָקוּק בְּתוֹךְ הַבְּרִית קֳדָשׁ, שׁוֹלֵט עַל כָּל
הַסְּפִירוֹת שְׂאִינָן בְּקֳדָשָׁה, וְכָלֹא מִדְּחַלְתִּיה דְּחִלִּין
וּמִזְדַּעְזְעִין, וְכָלֹם מִפְּחָדוֹ מִפְּחָדִים וּמִזְדַּעְזְעִים
מִמֶּנּוּ, בְּגִינִי כִּךְ מָאן דְּאִתְגְּזַר, בְּשָׁבִיל, זֶה כָּל מִי
שְׁנִמּוֹל, כָּל אֵינֹן דְּלֹא קִדִּישִׁין אִתְרַחֲקֹן מִנִּיה, כָּל
אֱלוֹ שְׂאִינָם מִסְטָרָא דְּקֳדָשָׁה מִתְרַחֲקִים מִמֶּנּוּ, וְלֹא
שְׁלֹטִין בֵּיה, וְלֹא שׁוֹלְטִים בּוֹ, וְלֹא עוֹד אֱלֹא, דְּלֹא
נְחִית לְגִיחָנָם, וְלֹא רַק זֶה שְׁהַסְטָרָא אֲחֵרָא
מִתְרַחֲקִים מִמֶּנּוּ, אֱלֹא גַם שְׁלֹא יוֹרֵד לְגִיחָנָם,

צַדִּיקִים" וְגו'. (כָּל אֵינּוֹן דְּאַתְגָּזְרוּ
 אֶקְרוּן צַדִּיקִים, וּבְגִין כֶּךָ: "לְעוֹלָם
 יִירָשׁוּ אֶרֶץ", דְּלֹא יִרִית הָאִי אֶרֶץ,
 אֲלֹא הֵהוּא דְּאֶקְרִי צַדִּיק, אוֹף הֵכָא:
 "וְעַמָּךְ כָּלָם צַדִּיקִים לְעוֹלָם יִירָשׁוּ
 אֶרֶץ" וְגו').

 מראה אש

דְּכַתִּיב (יִשְׁעִיָּה ס, כא): "וְעַמָּךְ כָּלָם צַדִּיקִים" וְגו'.
 כָּל אֵינּוֹן דְּאַתְגָּזְרוּ אֶקְרוּן צַדִּיקִים, כָּל אֱלוֹ שְׁנִמּוּלוֹ
 נִקְרְאִים צַדִּיקִים. וּבְגִין כֶּךָ וּבִשְׁבִיל זֶה — "לְעוֹלָם
 יִירָשׁוּ אֶרֶץ", הֵם יִירָשׁוּ אֶת הָאֶרֶץ הַגְּשֻׁמִּית
 וְהַחֲמִרִית, לְהַפְּכוֹ לְרוּחָנִי, כִּי מִי שְׁזוּכָה לְהַמּוֹל,
 וְשׁוֹמֵר עַל בְּרִיתוֹ, עוֹד יוֹרֵשׁ אֱלֻקּוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּזוֹ
 הָאֶרֶץ הַגְּשֻׁמִּית, שְׁגָם כָּאֵן הוּא יָכוֹל לִרְאוֹת גְּלוּי
 אֱלֻקּוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, דְּלֹא יִרִית הָאִי אֶרֶץ, כִּי לֹא יוֹרֵשׁ
 אֶת הָאֶרֶץ הַתַּחְתּוֹנָה, וַיִּזְכֶּה לְבִטְלָה אֶל אֱלֻקּוֹתוֹ
 יִתְבָּרֵךְ, אֲלֹא הֵהוּא דְּאֶקְרִי צַדִּיק, אֲלֹא מִי שְׁנִקְרָא
 צַדִּיק שְׁנִמּוֹל, אוֹף הֵכָא — בִּשְׁבִיל זֶה: "וְעַמָּךְ
 כָּלָם צַדִּיקִים לְעוֹלָם יִירָשׁוּ אֶרֶץ" וְגו', עִם יִשְׂרָאֵל
 הֵם נִקְרְאִים צַדִּיקִים עַל שֵׁם שְׁנִמּוּלִים, וְלְעוֹלָם

אָמַר רַבִּי אֲבָא: זָכְאִין אֶתוֹן בְּעֵלְמָא
 דִּין וּבְעֵלְמָא דְּאֵתִי, זָכְאָה
 חוּלְקִי, דְּאֵתִינָא לְמִשְׁמַע מְלִין אֱלִין
 מִפּוּמִיכוֹן, כָּלְכוּ קְדִישִׁין כָּלְכוּ בְּנֵי
 אֱלֹהָא קְדִישָׁא, עָלִיכוּ כְּתִיב: "זֶה

מְרָאָה אַשׁ

יִירָשׁוּ אֶת הָאָרֶץ הַתַּחְתּוֹנָה לְגִלּוֹת גַּם שֵׁם אֱלֻקוֹתוֹ
 יִתְבָּרֵךְ. וּמִכָּל זֶה תָּבִין וְתִשְׁכִּיל אֶת מַעַלְתַּת הָאָדָם
 הַזּוֹכֶה לְשֹׁמֵר אֶת בְּרִיתוֹ, שֶׁמֶתְבָּרֵךְ מִפִּי אֵל עֲלִיוֹן,
 כִּי נִחְקֶקֶת בּוֹ אוֹת י' מִשֵּׁם הַיִּי"ה בְּרוּךְ הוּא,
 וְנִתְפָּרְדִּים מִמֶּנּוּ הַשְּׂדִים וְהָרוּחוֹת, וְנִחְקֶק בּוֹ שֵׁם
 שַׁד"י, שֶׁמִּשֵּׁם בָּאוֹת כָּל הַבְּרָכוֹת.

אָמַר רַבִּי אֲבָא: לְכָל אֱלוֹ שְׁבָאוֹ לְבְרִית בְּכַפֵּר
 טְרָשָׁא: זָכְאִין אֶתוֹן בְּעֵלְמָא דִּין וּבְעֵלְמָא
 דְּאֵתִי, אֲשֶׁרִיכֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, זָכְאָה
 חוּלְקִי, אֲשֶׁרִי חֻלְקִי דְּאֵתִינָא לְמִשְׁמַע מְלִין אֱלִין
 מִפּוּמִיכוֹן, שְׁבָאֵתִי לְשֹׁמֵעַ אֱלוֹ הַחַדוּשִׁים שְׁחַדְשָׁתֶּם
 מִפִּיכֶם. כָּלְכוּ קְדִישִׁין כָּלְכֶם אֲנָשִׁים קְדוּשִׁים, כָּלְכוּ
 בְּנֵי אֱלֹהָא קְדִישָׁא, כָּלְכֶם אַתֶּם בָּנִים לְהַקְדוּשׁ-

יֹאמַר לֹה' אֲנִי, וְזֶה יִקְרָא בְשֵׁם יַעֲקֹב,
וְזֶה יִכְתֹּב יָדוֹ לֹה', וּבְשֵׁם יִשְׂרָאֵל
יִכְנֶה", כָּל חֵד מִנְכוּן אַחִיד וְאַתְקֻשָׁר
בְּמִלְכָּא קִדִּישָׁא עֲלָאָה, וְאַתּוּן רַבְרַבִּין
מִמָּנָן תְּרִיסִין מֵהֵהִיא אֶרֶץ דְּאִקְרִי
אֶרֶץ הַחַיִּים, דְּרַבְרַבְנוּי אַכְלִין מִמָּנָא
דְּטָלָא קִדִּישָׁא.

מראה אש

בְּרוּךְ-הוּא, עָלֵינוּ עֲלֵיכֶם כְּתִיב (יִשְׁעִיָּה מִד, ה): "זֶה
יֹאמַר לֹה' אֲנִי, וְזֶה יִקְרָא בְשֵׁם יַעֲקֹב, וְזֶה יִכְתֹּב יָדוֹ
לֹה', וּבְשֵׁם יִשְׂרָאֵל יִכְנֶה", כִּי הַפְּסוּק הַזֶּה גִּחְלַק
לְאַרְבַּעַה חֻלְקִים, וְלָכֵן הוּא תַּפֵּס אֶת הַפְּסוּק הַזֶּה,
שֶׁכָּל אֶחָד יֵשׁ לוֹ חֵלֶק בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, הֵינּוּ כָּל חֵד
מִנְכוּן אַחִיד וְאַתְקֻשָׁר בְּמִלְכָּא קִדִּישָׁא עֲלָאָה, כָּל
אֶחָד מֵכֶם מְאֹחָד וּמִקְשָׁר בְּמִלְךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְאַתּוּן רַבְרַבִּין וְאַתֶּם גְּדוּלִים,
מִמָּנָן תְּרִיסִין וְשָׂרִים גְּדוּלִים, מֵהֵהִיא אֶרֶץ דְּאִקְרִי
אֶרֶץ הַחַיִּים, וְאַתֶּם נִמְשָׁכִים מְאֹד הַבִּינָה, שְׁמִשָּׁם
נִמְשָׁךְ חַיִּים מִחַי הַחַיִּים, דְּרַבְרַבְנוּי אֱלֹהֵי הַשָּׂרִים
אַכְלִין מִמָּנָא דְּטָלָא קִדִּישָׁא, הָאוּכְלִים מִן מֵהִטֵּל

פֶּתַח אֵיךְ וְאָמַר: "אֲשֶׁרֶךְ אֶרֶץ
שְׂמֶלֶכְךָ בֶּן חוּרִים, וְשֶׁרֶךְ
בָּעֵת יֹאכְלוּ", וּכְתִיב: "אִי לָךְ אֶרֶץ
שְׂמֶלֶכְךָ נָעַר וְשֶׁרֶךְ בַּבֶּקֶר יֹאכְלוּ",
הֲנִי קָרָאִי קִשְׁיוֹ אֶהְדִּי, וְלֹא קִשְׁיוֹ,

מראה אש

הַקְדוּשׁ; הֵינוּ מֵאַחַר שֶׁזָּכּוּ לְחֹדֶשׁ סוּדוֹת נוֹרָאִים
וְנִפְלָאִים כָּאֵלוּ, בּוֹדְאֵי כָּלֶם דְּבוּקִים בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ,
וּמִמְשִׁיכִים חַיּוֹת מַחֵי הַחַיִּים מֵאוֹר הַבִּינָה, וְהֵם
כְּדִגְמַת הַטֵּל הַיּוֹרֵד מִלְמַעְלָה, כִּי אֶלְמָלָא זֹאת, אֵיךְ
הָיוּ יְכוּלִים לְחֹדֶשׁ סוּדוֹת נוֹרָאִים וְנִסְתָּרִים כָּאֵלוּ.

פֶּתַח אֵיךְ רַבִּי אַבָּא וְאָמַר (קֹהֶלֶת י, יז): "אֲשֶׁרֶךְ
אֶרֶץ שְׂמֶלֶכְךָ בֶּן חוּרִים, וְשֶׁרֶךְ בָּעֵת יֹאכְלוּ",
וּכְתִיב (שֵׁם טז): "אִי לָךְ אֶרֶץ שְׂמֶלֶכְךָ נָעַר וְשֶׁרֶךְ
בַּבֶּקֶר יֹאכְלוּ", הֲנִי קָרָאִי קִשְׁיוֹ אֶהְדִּי, אֵלוּ
הַפְּסוּקִים קָשִׁים אֵלוּ עַל אֵלוּ, כִּי הִזָּה צָרִיךְ לוֹמַר,
"אִי לָךְ אֶרֶץ שְׂמֶלֶכְךָ נָעַר", "אֲשֶׁרֶךְ אֶרֶץ שְׂמֶלֶכְךָ
זֶקֶן", אוֹ הִזָּה צָרִיךְ לוֹמַר: "אִי לָךְ אֶרֶץ שְׂמֶלֶכְךָ
עֶבֶד", "אֲשֶׁרֶךְ אֶרֶץ שְׂמֶלֶכְךָ בֶּן חוּרִין", כִּי הֲרִי
הוּא דָּבָר וְהַפּוֹכּוֹ, וּמִתְרַץ: וְלֹא קִשְׁיוֹ, אֵינוֹ קִשְׁיָה

הַאִי דְּכַתִּיב "אֲשֶׁרֶיךָ אֶרֶץ", דָּא אֶרֶץ
 דְּלַעִילָא, דְּשִׁלְטָא עַל כָּל אֵינוֹן חַיִּין
 דְּלַעִילָא, וּבְגִינִי כָּךְ אֶקְרִי אֶרֶץ הַחַיִּים,
 וְעֵלָּה כְּתִיב: "אֶרֶץ אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ
 דִּרְשׁ אֹתָהּ תָּמִיד", וְכַתִּיב: "אֶרֶץ

מראה אש

כָּלֹל, כִּי יֵשׁ בְּזֶה סוּד נִפְלָא, הַאִי דְּכַתִּיב זֶה שְׁכָתוֹב:
 "אֲשֶׁרֶיךָ אֶרֶץ", דָּא אֶרֶץ דְּלַעִילָא, זֶה מְרַמֵּז עַל
 בִּינָה אֲמָא עֲלָאָה, דְּשִׁלְטָא עַל כָּל אֵינוֹן חַיִּין
 דְּלַעִילָא, שְׁשׁוּלְטַת עַל כָּל הַחַיִּים שְׁלַמְעֵלָה, הֵינוּ
 כִּי הַבִּינָה הִיא הָאֲמָא שְׁמַקְבֶּלֶת מִהֶאָבָא, שֶׁהוּא
 חֲכָמָה, וּמִשְׁפַּעַת לְמַטָּה לְכָל הַסְפִירוֹת, כִּי מִמֶּנָּה
 יוֹצֵא זַעִיר אֲנִפִּין וְנוֹקְבָא דְלִיָּה, וּבְגִינִי כָּךְ אֶקְרִי
 אֶרֶץ הַחַיִּים, וּבְשִׁבִיל זֶה נִקְרָאת אֶרֶץ הַחַיִּים, כִּי כָּל
 הַחַיִּים דְּלַעִילָא רוֹחֲנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹת, הַשְׁפַּעַת
 חַיּוֹת אֱלֻקֵּי יוֹצֵא מִשָּׁם. וְעֵלָּה כְּתִיב (דְּבָרִים יא, יב):
 "אֶרֶץ אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ דִּרְשׁ אֹתָהּ תָּמִיד", וְעֵלָּה
 נֶאֱמַר "אֶרֶץ" דְּלִתְתָּא, שְׁנוֹ אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הַמְּלָכוֹת,
 נּוֹקְבָא דְזַעִיר אֲנִפִּין, "אֲשֶׁר הוּיָ"ה אֱלֻקֵּיךָ", סוּד
 אָבָא וְאֲמָא, "דִּרְשׁ אֹתָהּ תָּמִיד", מֶה הִיא חֲסִדָּה,

אֲשֶׁר לֹא בַּמִּסְכָּנֹת תֹאכַל בָּהּ לֶחֶם, לֹא
תַחֲסֹר כָּל בָּהּ"; לֹא תַחֲסֹר כָּל בָּהּ
דִּיקָא, וְכָל כֶּךָ לָמָּה? מִשּׁוּם דְּכִתִּיב:
"שְׂמֹלֶכְךָ בֶּן חוּרִין", דָּא קֹדֶשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, כִּמְה דְּאֵת אָמַר: "בְּנֵי בְכָרֵי

מְרָאָה אַשׁ

כִּי הָאָבָא מְשַׁפִּיעַ לְאָמָא, שְׁהִיא אֶרֶץ דְּלַעִילָא,
וְאָמָא מְשַׁפִּיעָה לְזַעִיר אַנְפִּין וּלְנוֹקְבָא דְּלִיה.
וְכִתִּיב: "אֶרֶץ אֲשֶׁר לֹא בַּמִּסְכָּנֹת תֹאכַל בָּהּ לֶחֶם,
לֹא תַחֲסֹר כָּל בָּהּ; הֵינוּ אֶרֶץ דְּלִתְתָּא שְׁהִיא
הַמְּלָכוֹת, לֹא תַחֲסֹר כָּל בָּהּ דִּיקָא, כִּי כָל הוּא
הִיסוּד, שְׂמוּרִיד אֵת הַשֹּׁפֵעַ מִזַּעִיר אַנְפִּין הַמְּקַבֵּל
מִבִּינָה אָמָא עֲלָאָה, וְעַל־יְדִיָּזָה אֵין בְּאֶרֶץ
הַתַּחְתּוֹנָה שְׁהִיא הַמְּלָכוֹת, שׁוּם מִסְכָּנוֹת וְעֲנִיּוֹת, כִּי
יֵשׁ שָׁם שֹׁפֵעַ גָּדוֹל. וְכָל־כֶּךָ לָמָּה? מִשּׁוּם דְּכִתִּיב:
"שְׂמֹלֶכְךָ בֶּן חוּרִין", דָּא קֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כִּי
בְּרַגְעַ שְׁהַמְּלָכוֹת דְּלִתְתָּא מְקַבֵּלִת שֹׁפֵעַ מִהַזַּעִיר
אַנְפִּין, שְׁהוּא מְקַבֵּל מִבִּינָה, שְׂמֹקְבֵלִת מִחֲכָמָה,
עַל־יְדִיָּזָה גַם הִיא נַעֲשִׂית בֶּן חוּרִין. כִּמְה דְּאֵת
אָמַר (שְׁמוֹת ד, כב): "בְּנֵי בְכָרֵי יִשְׂרָאֵל"; כִּי עַם

יִשְׂרָאֵל"; בֶּן חוֹרִין מֵהוּ בֶּן חוֹרִין?
כִּמָּה דָּאת אָמַר: "יֹזֶבֶל הִיא קִדְשׁ
תְּהִיָּה לָכֶם", וּכְתִיב: "וַיִּקְרָאתֶם דְּרוֹר
בְּאַרְץ", דְּהָא כָּל חִירוֹ מִיֹּזֶבֶלָא קָא
אַתִּי, בְּגִינִי כֶּף בֶּן חוֹרִין, וְאִי תִימָא

מראה אש

יִשְׂרָאֵל הֵם בְּחִינַת בֶּן לְגַבִּי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
וּבְרִגְעָא שְׁהֵם דְּבוּקִים בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, עַל-יְדֵי-
זֶה נַעֲשִׂים בֶּן חוֹרִין, בֶּן חוֹרִין מִשְׁעָבוֹד, בֶּן חוֹרִין
מִמְּלָאךְ הַמָּוֶת, בֶּן חוֹרִין מִמָּשׁ. מֵהוּ בֶּן חוֹרִין? עַל
מָה מְרַמֵּז שֶׁהוּא בֶּן חוֹרִין? כִּמָּה דָּאת אָמַר (וַיִּקְרָא
כֹּה, יב): "יֹזֶבֶל הִיא קִדְשׁ תְּהִיָּה לָכֶם", וּכְתִיב:
"וַיִּקְרָאתֶם דְּרוֹר בְּאַרְץ", דְּהָא כָּל חִירוֹ מִיֹּזֶבֶלָא קָא
אַתִּי; כִּי בַעֲת הַיּוֹזֶבֶל כָּלִם יוֹצְאִים לְחֵרוֹת, וְהַיּוֹזֶבֶל
בָּא מִבִּינָה אִמָּא עֲלָאָה. בְּגִינִי כֶּף בֶּן חוֹרִין, וּבְשָׁבִיל
זֶה מִי שְׁמַדְבֵּק אֶת עַצְמוֹ בְּבִינָה אִמָּא עֲלָאָה, הוּא
מִמָּשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ אוֹרוֹ יִתְבָּרֵךְ, עַל-יְדֵי הַתְּבוּנָנוּתוֹ
בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, עַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה בֶּן חוֹרִין
מִמָּשׁ, שְׂאֵין עָלָיו שׁוּם שְׁעָבוֹד, וְהוּא נִמְצָא תָּמִיד
בְּמַחֲזִין דְּגִדְלוּת, דְּבוּק בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְאִי

בֶּן חוּרִין, וְלֹא כְּתִיב בֶּן חֲרוּת, הַכִּי
הוּא וְדַאי, דְּבֶן חֲרוּת מִבְּעֵי לִיה, אֲלֹא
בְּמִתְנִיתָא סְתִימָא דִּילָן תְּנִינָא, כִּד
מִתְחַבְּרָן יו"ד בַּה"א, כְּדִין כְּתִיב:

מראה אש

תִּימָא בֶּן חוּרִין, וְאִם תֵּאמַר לָמָּה כְּתִיב בֶּן חוּרִין,
וְלֹא כְּתִיב בֶּן חֲרוּת, וְלָמָּה לֹא כָּתוּב בֶּן חֲרוּת? כִּי
בֶּן חוּרִין הוּא מְלָשׁוֹן רַבִּים, וּבֶן חֲרוּת הוּא מְלָשׁוֹן
יָחִיד, וְאִם אֲנַחְנוּ אוֹמְרִים שְׂמַקְבֵּל אֶת חִיּוּתוֹ מִבִּינָה
אִמָּא עֲלָאָה, הִיא צְרִיף לְכַתֵּב בְּלָשׁוֹן יָחִיד — בֶּן
חֲרוּת, הַכִּי הוּא וְדַאי, דְּבֶן חֲרוּת מִבְּעֵי לִיה, כִּי כָּךְ
הִיא בּוֹדַאי צְרִיף לְהַקְרָא — בֶּן חֲרוּת, שֶׁהִיא בִּינָה
אִמָּא עֲלָאָה; כִּי בַּשָּׂעָה שְׂאָדָם עוֹלָה עַד הַבִּינָה,
וּמִתְבּוֹנֵן רַק בְּאֵין סוּף בְּרוּף הוּא, וְהוּא מְדַבֵּק אֶת
עֲצָמוֹ בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ עַל-יְדֵי הַתְּבּוֹנְנוּתוֹ בְּגִלּוּי אֱלֻקוּתוֹ
יִתְבַּרֵּךְ, הַמַּחֲיָה וּמַהֲוָה אֶת כָּל הַבְּרִיָּאָה כְּלָה, הִיא
צְרִיף לְהַקְרָא בֶּן חֲרוּת, אֲלֹא בְּמִתְנִיתָא סְתִימָא
דִּילָן תְּנִינָא, אֲלֹא בַּמִּשְׁנָה שְׁלָנוּ שְׂבָה מִתְּגָלִים
סוּדוֹת וְרִזִּין סְתוּמִים לְמַדְנּוּ, כִּד מִתְחַבְּרָן יו"ד
בַּה"א, כְּשֶׁמִּתְחַבְּרִין אָבָא וְאִמָּא, שְׁהִם סוּד י"ה
מִשְׁם הַיְי"ה בְּרוּף הוּא, שְׁנָה נִקְרָא זָווג עֲלִיוֹן בֵּין

"וְנָהָר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן";
וְלֹא תִימָא כֹד מִתְחַבְּרִין, אֵלֹא
מִתְחַבְּרִין וְדַאי, וּבְגִינִי כֹד בֶּן חוּרִין

מראה אש

אָבָא וְאַמָּא, כְּדִין כְּתִיב (בְּרֵאשִׁית ב, י): "וְנָהָר יֵצֵא
מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן"; אִז עַל זֶה נֶאמַר: "וְנָהָר
יֵצֵא", הֵינוּ שֹׁפֵעַ אֹר אֱלֹקֵי יוֹצֵא מִסּוּד אָבָא, מֵעֵדֶן
אֶל יְסוּד אָמָא, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מִתְעַבְּרַת בְּאֹר אֱלֹקֵי,
לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן, שֶׁהֵם זְעִיר אַנְפִּין וְנוֹקְבָא, הֵינוּ
סוּד ו"ה מִשֵּׁם הַיָּיִץ הַבְּרוּךְ הוּא; כִּי כְּשֶׁאָדָם בָּטָל
וּמִבָּטָל אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וּמִתְבּוֹנֵן בָּאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא,
עַל-יְדֵי-זֶה מִתְחַבְּרִין אֶצְלוֹ הַמַּחֲזִין הַנִּקְרָאִים י"ה
— אָבָא וְאַמָּא, וּמִשֵּׁם נִשְׁפָּעַת הַתְּעוֹרְרוֹת אֵלָיו
בְּאַהֲבָה וִירְאָה, שֶׁזֶּה סוּד זְעִיר אַנְפִּין וְנוֹקְבָא,
הַנִּקְרָאִים ו"ה. כִּי כְּשֶׁאָדָם מִתְבּוֹנֵן תָּמִיד בָּאִין סוּף
בְּרוּךְ הוּא, וְיִודָע וְעַד שְׁאִין לוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם רַק אֶת
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֶצְמוֹ, בְּזֶה נוֹלָד אֶצְלוֹ אַהֲבָה
וִירְאָה, שֶׁהוּא אוֹהֵב רַק אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
וְאֵינוֹ מִפְּחָד רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ. וְלֹא תִימָא כֹד
מִתְחַבְּרִין, וְאֵל תֹּאמַר אֶת הַלְשׁוֹן כְּשֶׁמִּתְחַבְּרִין, הֵינוּ
כְּאֵלוֹ יֵשׁ זְמַן שֶׁהָאָבָא וְאַמָּא הַמַּחֲזִין אֵינָם

כְּתִיב, וְעַל דָּא "אֲשֶׁרֶיךָ אֶרֶץ שְׂמִלְכָךָ
בֶּן חוּרִים, וְשֶׁרֶיךָ בָּעֵת יֹאכְלוּ",
בְּחִדּוֹתָא בְּשְׁלִימוֹ בְּרַעְוָא, "אִי לָךְ

מראה אש

מִתְחַבְּרִין, אֵלָא מִתְחַבְּרִין וְדֹא, אֵלָא הֵם מִתְחַבְּרִין
בְּוֹדֵאֵי תָּמִיד בְּיַחְדָּא תְּדִיר, כִּי הִבְטוּל בָּאִין סוּף
בְּרוּךְ הוּא, זֶה נִמְצָא בְּדַקּוֹת אֶצֶל כָּל בֶּר יִשְׂרָאֵל,
כִּי תָּמִיד נִשְׁמַת בֶּר יִשְׂרָאֵל מִשְׁתּוֹקֶקֶת אֶל הָאִין סוּף
בְּרוּךְ הוּא, וּבְגִינֵי כֶּךָ בֶּן חוּרִין כְּתִיב, וּבִשְׁבִיל זֶה
כְּתוּב בֶּן חוּרִין בְּלִשׁוֹן רַבִּים, כִּי הִזְעִיר אֲנַפִּין מְקַבֵּל
אֶת הַמַּחִין מִשְׁנִיָּהֶם יַחַד, הִינּוּ מֵאֲבָא וְאֲמָא, וְלֹא
כְּתִיב בֶּן חֲרוּת, שְׂרָק מֵאֲמָא הוּא מְקַבֵּל. וְעַל דָּא
וְעַל זֶה נֶאֱמַר: "אֲשֶׁרֶיךָ אֶרֶץ שְׂמִלְכָךָ בֶּן חוּרִים",
אֶרֶץ הִיא הַמְּלָכוֹת שְׂמִקְבָּלָת מִזְעִיר אֲנַפִּין, וְלִכְּנָן
הִיא בֶּן חוּרִין דִּיקָא, כִּי זְעִיר וְנוֹקְבָא מְקַבְּלִין מֵאֲבָא
וְאֲמָא, אֲשֶׁר בְּזֶה נִשְׁלַם שֵׁם הָיִי"ה בְּרוּךְ הוּא, י"ה
אֲבָא וְאֲמָא, ו"ה זְעִיר וְנוֹקְבָא. וְשֶׁרֶיךָ בָּעֵת יֹאכְלוּ",
שְׁזֶה כָּלֵל יִשְׂרָאֵל שְׂמִקְבָּלִים אֶת הַשְּׁפַע מִהִיחודִים
הָאֵלּוּ, בְּחִדּוֹתָא — בְּשִׁמְחָה, בְּשְׁלִימוֹ בְּרַעְוָא —
בְּשִׁלְמוֹת הֶרְצוֹן; הִינּוּ כְּשֶׁבֶר יִשְׂרָאֵל רַק חוֹשֵׁב

אֶרֶץ שְׂמֵלֶכָךְ נָעַר", הֲאִי אֶרֶץ
 דְּלַתְתָּא, דְּתַנִּיא כָּל שְׂאֵר אֲרָעִי,
 דְּשְׂאֵר עַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה,
 אֲתִיְהִיבוּ לְרַבְרַבִּין תְּרִיסִין דְּמִמָּנָן
 עֲלֵיהּ, וְעִילָא מְכַלְהוּ הֵהוּא דְכְּתִיב
 בֵּיהּ: "נָעַר הָיִיתִי גַם זָקֵנְתִּי", וְתֵאנָא

מראה אש

מִמָּנוּ יִתְבָּרֵךְ, אֲזִי נוֹלָד בּוֹ אֶהְבֶּה וְיִרְאֶה, שְׂאוּהֵב
 אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ וּמִפְּחָד רַק מִמָּנוּ יִתְבָּרֵךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה
 נִשְׁפָּע עָלָיו שֹׁפֵעַ הַמַּחֲיִן, שֶׁמִּתְרַחֵב לוֹ בְּגִשְׁמִיּוֹת
 וּבְרוּחָנִיּוֹת גַּם יַחַד. וְאִם תֹּאמַר מָה שֶׁכָּתוּב: "אִי
 לָךְ אֶרֶץ שְׂמֵלֶכָךְ נָעַר", עַל מִי זֶה סוֹבֵב? אֵלָּא הֲאִי
 אֶרֶץ דְּלַתְתָּא, זֶה סוֹבֵב עַל אֶרֶץ הַתַּחְתּוֹנָה, הֵינּוּ
 מְקוֹם הַשְּׂרָאֵת הַטְּמְאָה, שֶׁהֵם אֶרֶץ עַמִּמִּין, דְּתַנִּיא
 כָּל שְׂאֵר אֲרָעִי, דְּשְׂאֵר עַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה, כִּי
 כָּךְ לְמַדְנוּ, שֶׁכָּל שְׂאֵר אֲרָצוֹת הָעַמִּים, אֲתִיְהִיבוּ
 לְרַבְרַבִּין תְּרִיסִין דְּמִמָּנָן עֲלֵיהּ, נִמְסְרוּ לְשָׂרִים
 חֲזָקִים הַמְּמַנִּים עֲלֵיהֶם, וְעִילָא מְכַלְהוּ וּלְמַעְלָה
 מְכַל הַשָּׂרִים, הֵהוּא עַל זֶה סוֹבֵב הַפְּסוּק דְכְּתִיב בֵּיהּ
 (תְּהִלִּים לז, כה): "נָעַר הָיִיתִי גַם זָקֵנְתִּי", "נָעַר" זֶה

הָאִי קָרָא שָׂרוּ שֶׁל עוֹלָם אָמְרוּ, וְעַל
דָּא כְּתִיב: "אִי לָךְ אֶרֶץ שְׂמִלְכָךְ נֶעֱר",
וְיִ לְעֵלְמָא דְּמִסְטָרָא דָּא יִנְקָא, וְכֵד
יִשְׂרָאֵל בְּגָלוּתָא, יִנְקִין כְּמָאן דִּינִיק
מִרְשׁוּתָא אַחֲרָא, "וְשָׂרִיךְ בְּבִקָּר
יֵאכְלוּ", וְלֹא בְּכֵלִי יוֹמָא, בְּבִקָּר וְלֹא

מִרְאָה אִשׁ

מִלְאָךְ מִט"ט, "זְקִנְתִּי" זֶה אֶרֶיךְ אֲנִפִּין סוּד הַכֶּתֶר.
וְתֵאנָא וְלִמְדֵנוּ הָאִי קָרָא הַפְסוּק הַזֶּה שָׂרוּ שֶׁל עוֹלָם
אָמְרוּ, הֵינּוּ מִלְאָךְ מִט"ט אָמְרוּ, וְעַל דָּא כְּתִיב: "אִי
לָךְ אֶרֶץ שְׂמִלְכָךְ נֶעֱר, וְיִ לְעֵלְמָא דְּמִסְטָרָא דָּא
יִנְקָא, אוֹי לְעוֹלָם כְּשִׁיוֹנָקִים מִצֵּד מִט"ט שְׁנִקְרָא
נֶעֱר, שְׂאִין מוֹרִיד שְׁפַע כְּמוֹ שְׂצָרִיךְ. וְכֵד יִשְׂרָאֵל
בְּגָלוּתָא, כְּשַׁעַם יִשְׂרָאֵל הֵם בְּגָלוּת, יִנְקִין כְּמָאן
דִּינִיק מִרְשׁוּתָא אַחֲרָא, הֵם יוֹנְקִים שְׁפַע כְּמוֹ
שְׁיוֹנָקִים אֲמוֹת הָעוֹלָם, וְעוֹד פְּחוֹת מִזֶּה, וְהֵם
מְקַבְּלִים רַק אֶת הַתְּמָצִית, מִה שְׁנִשְׁאָר מֵאֲמוֹת
הָעוֹלָם, אוֹי וְיִ לְצַעַר הַזֶּה, שְׁנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל צְרִיכִים
לִינֵק וּלְקַבֵּל שְׁפַע רַק מִה שְׁנִשְׁאָר מֵאֲמוֹת הָעוֹלָם.
"וְשָׂרִיךְ בְּבִקָּר יֵאכְלוּ", שְׂרִי אֲמוֹת שְׂמִקְבָּלִים אֶת

בְּזִמְנָא אַחֲרָא דִּיּוֹמָא, דִּתְנִיא
בְּשַׁעְתָּא דְּחֻמָּה זֹרְחָת, וְאַתִּין וְסַגְדִּין
לִיה לְשִׁמְשָׁא, רוֹגְזָא תְּלִי בְּעֻלְמָא,

מראה אש

הַשְּׁפַע בְּבִקְרַת הַשָּׁכֶם, וְלֹא בְּכִלֵּי יוֹמָא, וְלֹא מִקְבָּלִים
כָּל הַיּוֹם, כִּי רַק בְּבִקְרַת הַשָּׁכֶם הֵם מִקְבָּלִים אֶת
הַשְּׁפַע, וְלֹא בְּזִמְנָא אַחֲרָא דִּיּוֹמָא, וְלֹא בְּשַׁעְתוֹת
אַחֲרוֹת בַּיּוֹם, דִּתְנִיא כִּי כֹךְ לְמַדְנֹו (בְּרֻכּוֹת ז.):
בְּשַׁעְתָּא דְּחֻמָּה זֹרְחָת, וְאַתִּין וְסַגְדִּין לִיה לְשִׁמְשָׁא,
רוֹגְזָא תְּלִי בְּעֻלְמָא, בְּשַׁעְתָּה שֶׁהַחֻמָּה זֹרְחָת, וְאַמּוֹת
הָעוֹלָם בָּאִים וּמִשְׁתַּחֲוִּים לְשִׁמְשׁ, אֲזִי כַּעַס וְרוֹגֵז
תְּלוּיִים בְּעוֹלָם, וְלָכֵן אֲזִי נִפְסָק הַשְּׁפַע מֵהֶם. לֹא-כֵן
אִם נִשְׁמּוֹת יִשְׂרָאֵל יִזְכּוּ לְדַבֵּק אֶת עֲצָמָם בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ
בַּעֲת זְרִיחַת הַשֶּׁמֶשׁ, וְיִתְפַּלְּלוּ אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, אֲזִי
הַשְּׁפַע יִשְׁפַּע עֲלֵיהֶם רַק מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ, וְלֹא יִצְטָרְכוּ
לִינֹק דְּרֹךְ אַמּוֹת הָעוֹלָם. וְלָכֵן הוּא דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד
לְהִתְפַּלֵּל מִה שִׁיּוֹתֵר מִקֶּדֶם וּבְצָבוֹר דִּיקָא, שְׁעַל זֶה
אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּרֻכּוֹת ח.): אֵימָתִי עֵת
רְצוֹן? בְּשַׁעְתָּה שֶׁהַצָּבוֹר מִתְפַּלְּלִין. וּבְזֻכּוֹת הַרְבֵּים
יֵשׁ לָהֶם כַּח לְהַמְשִׁיךְ אֶת הַשְּׁפַע מִהַכֶּתֶר, מֵאַרְיֵךְ
אֲנָפִין בְּלִי שׁוּם לְבוּשִׁים. וְצָרִיךְ לְדַעַת, אֲשֶׁר

בְּשַׁעֲתָא דְּמִנְחָה רוּגְזָא תִּלְיָא בְּעֵלְמָא,
מָאן גָּרִים הָאִי? מְשׁוּם דְּמִלְכָּךְ נַעַר,
הָהוּא דְּאֶקְרִי נַעַר, וְאַתּוּן זָכְאִי קִשׁוּט
קַדִּישִׁי עֲלִיוֹנִין בְּנֵי מִלְכָּא קַדִּישָׁא, לָא
יִנְקִין מֵהָאִי סְטֵרָא, אֱלָא מֵהָהוּא אֲתֵר
קַדִּישָׁא דְּלַעִילָא, עֲלִיכוּ כְּתִיב: "וְאַתֶּם

מראה אש

בְּשַׁעֲתָא דְּמִנְחָה בְּשַׁעֲתָא הַמִּנְחָה אַחֲרֵי הַצְהָרִים,
רוּגְזָא תִּלְיָא בְּעֵלְמָא, מִדַּת הַדִּין שׁוֹרָה בְּעוֹלָם. מָאן
גָּרִים הָאִי? מִי גוֹרֵם דְּבָר זֶה? מְשׁוּם דְּמִלְכָּךְ נַעַר,
שָׂאז שׁוֹלֵט מִט"ט שֶׁר הָעוֹלָם הָהוּא דְּאֶקְרִי נַעַר,
שֶׁהוּא נִקְרָא נַעַר, כִּי אֵין לוֹ כַּח לְקַבֵּל אֶת הַשְּׁפַע
בְּגִלּוּי, כִּי מִט"ט בּוֹ מִתְלַבֵּשׁ הַטֶּבַע. וְסִיִּים רַבִּי אָבָא
אֶת דְּבָרָיו, וְאָמַר לָהֶם לֵאלּוּ שְׁעֵשׂוּ אֶת הַבְּרִית
וּלְכָל הַמְּסַבִּין שֶׁהִיוּ שָׁם: וְאַתּוּן זָכְאִי קִשׁוּט אַתֶּם
צְדִיקֵי אֱמֶת קַדִּישִׁי עֲלִיוֹנִין קְדוּשִׁים עֲלִיוֹנִים, בְּנֵי
מִלְכָּא קַדִּישָׁא, בְּנֵי הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ, לָא יִנְקִין מֵהָאִי
סְטֵרָא, אֵינְכֶם יוֹנְקִים מִמִּט"ט שֶׁר הַפָּנִים, שֶׁהוּא
הַשְּׁפַע שֶׁמִּלְכָּשׁ בְּטֶבַע, אֱלָא מֵהָהוּא אֲתֵר קַדִּישָׁא
דְּלַעִילָא, אֱלָא מִמָּקוֹם קְדוּשׁ הָעֲלִיּוֹן, מִסּוּד אֲרִיף

הַדְּבָקִים בַּה' אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כָּלְכֶם הַיּוֹם.

מראה אש

אֲנִפִּין, סוּד הַכֶּתֶר, שְׁמֶשׁ יוֹרֵד זְוֹג בֵּין אָבָא וְאַמָּא, שְׁמֵמְשִׁיכִים שְׁפַע לְזַעִיר וְנוֹקְבָא. עֲלִיכוּ כְּתִיב עֲלִיכֶם כָּתוּב הַפְּסוּק (דְּבָרִים ד, ד): "וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בַּה' אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כָּלְכֶם הַיּוֹם"; כִּי מִי שְׁזוּכָה לְהִיּוֹת נִמּוּל וְנוֹטֵר הַבְּרִית, שְׁלֹא יִכָּשֶׁל, חֵס וְשָׁלוֹם, בְּהוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה, עַל-יְדֵי-זֶה מֵאִיר עָלָיו סוּד הַכֶּתֶר, שֶׁהוּא רָצוֹן שְׁבָרְצוֹנוֹת [כִּי לְהַפֵּךְ, מִי שֶׁנִּכְשָׁל בַּפֶּגֶם הַבְּרִית, נִתְּהַפֵּךְ אֶצְלוֹ מֵאוֹתִיּוֹת כֶּת"ר אֶל כֶּת"ת, שֶׁהוּא נִכְרֵת מִשְׁרָשׁוֹ, וַיֵּשׁ לוֹ רְצוֹנוֹת שֶׁל הַטְּמָאָה, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן], וְנִתְּחַבְּרִים וּמִתְיַחֲדִים וּמְזִדְּוִגִין הַמַּחֲזִין אָבָא וְאַמָּא בְּיַחַד, שֶׁהֵם סוּד י"ה, וּמִמְשִׁיכִים אוֹר וְזִיו וְחַיּוֹת וּדְבָקוֹת אֶהְבָּה וַיִּרְאֶה, שֶׁהֵם סוּד ו"ה, וְנַעֲשֶׂה יַחֲוֹד הַשָּׁלֵם בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת, וּכְבָר אֵינּוּ נִצְרָךְ אֶל הַבְּרִיּוֹת.

דיני מילה כיצד מלין

(העתק מספר דרך החיים)

(א) המל צריך לחתוך את הערלה, כל העור החופה את העטרה, עד שתתגלה העטרה, ואחר-כך פורעין את הקרום שלמטה, הדרך מהעור בצפרן, ומחזיר לכאן ולכאן, עד שיראה בשר העטרה, ואחר-כך מוצצין המילה עד שיבוא דם מהמקומות הרחוקים, כדי שלא יבוא לידי סכנה, וכל מוהל שאינו מוצץ, מעבירין אותו, ואחר שמוצץ מעבירין עליו אספלגניות או רטיה או אבק העוזרים הדם (רסד).

(ב) מל ולא פרע כאלו לא מל, ויש ציצים המעכבים את המילה, וצריך החותך לחזור אחריהם, הינו דעטרה דלגבי מילה הוא הבשר אשר בראש הגיד כלו, וממקום שמתחיל החוט הגבוה הסובב עם כל הבשר שממנו עד ראש הגיד הוא נקרא עטרה, וצריך לחתוך עד שיתגלה כל הבשר עם חוט הגבוה הסובב, שהיא עקרה ושרשה של העטרה, ואם נשאר ציצין שחופה רב גבה של הבשר, אפלו אינו רק במקום אחד, ואינו

חופה רב הקפה, צריך לחתוך אותם. וכן אם אין חופה גבה הבשר של העטרה, רק שחופה רב הקפה של חוט לבד, צריך לחזור ולחתוך עד שתתגלה החוט הגבוה ולכל הפחות עד שתתגלה רבה, ואם לאו הוי כלא נמול, והרי הוא ערל כמות שהיה (שם).

(ג) קטן שבשרו רך ומדלדל או שהוא בעל בשר הרבה, עד שנראה כאלו אינו מהול, רואים אם בעת שמתקשה נראה מהול, אין צריך למול פעם שנית, ומכל מקום משום מראית עין צריך לתקן עבי הבשר, שמכאן ומכאן לדחק העור לאחוריו היטב שתעמד שם, אבל אין צריך לחתוך כלום, ואם אין נראה מהול בשעת הקשי, צריך לחתוך כל הבשר המדלדל, עד שיהא נראה כנמול בשעת הקשי, ואין צריך שיהא נראה בשעת קשי רב העטרה, הואיל ונמול פעם אחת כהגון, רק אפלו אם נראה מועט עטרה סגי, ואין צריך למולו שנית, וכן תכף אחר שנמול כהגון אם נמשך העור למעלה, ונתדבק שם היטב על העטרה, אם נראה רק מעוט עטרה מגלה סגי, ואין צריך למולו שנית (שם).

(ד) אם נולד מהול לגמרי, או שהיה רק רב גבהה ורב הקפה מגלה, שצריך להטיף דם ברית, והטיפו דם ברית, ואחר-כך נמשך העור למעלה וכסה העטרה מחמת שהוא בעל בשר, ואפלו כשמתקשה אינו נראה אלא מהול קצת שחופה, רב גבהה או רב הקפה, צריך למולו ולחתוך כל הבשר מכאן ומכאן, עד שיהא נמול לגמרי בשעת קשי (שם בש"ף).

(ה) בשעת המילה נכון שיהיו שם עוד מוהלים אחרים, שיראו היטב הפריעה אם היא כהגן, כי יש מקום לטעות, שפעמים נמצא עור דק מאד אחר החתוך כמו (שלימ"ל בלשון אשכנז), והוא כמו ליחה בעלמא, ולפעמים אינו פורע, רק השלימ"ל והעור הפריעה קימת, וצריכין לזהר בזה מאד, כי המל ולא פרע כאלו לא מל (שם בט"ז, סעיף קטן ד').

דיני זמן המילה

(א) אין מלין עד שתגן החמה יום שמונה ללדתו, ואם מל משעלה עמוד השחר יצא, וכל היום כשר למילה, אלא שזריזין מקדימין למצוות

ומלין בבקר, ואפלו מילה שלא בזמנה אינה אלא ביום. עבר ומל בלילה, צריך להטיף ממנו דם ברית ביום, ובשבת אסור להטיף ממנו דם ברית (דלא נתנה שבת לדחות, אלא למילה ממש, ולא על הטפת דם ברית), וכן אם מלו תוף ח' וביום נמי דינא הכי (ט"ז סימן רס"ב וש"ך שם, ובסימן רס"ד סק"ו).

(ב) חולה אין מלין אותו עד שיבריא, וממתינים מעת שנתרפא מחליו ז' ימים מעת לעת, ואז מלין אותו, במה דברים אמורים? בחלי של כל הגוף, כגון שחלצתו חמה וכיוצא בזה, אבל אם חלה באחד מאיבריו, כגון שפאבו לו עיניו כאב מועט, ממתינים לו עד שיבריא, ולאחר שיבריא מלין אותו מיד, ואם פאבו לו עיניו כאב גדול, הינו שהיו שותתין דמעות מחמת הכאב או דם, או שהיה בו ריר מתחלת חליו הוי כחלי של כל הגוף (שם).

(ג) נולד כשהוא מהול, צריך להטיף ממנו דם ברית בעור העטרה במקום המילה, ומיהו בנחת וצריכא מילתא למבדקיה טובא יפה יפה, שמא יש

שם עָרְלָה כְּבוּשָׁה (הִינוּ שָׁמָּה הָעוֹר נִדְבֵק מְאֹד בְּבִשְׁרוֹ), וּבִזְדֵּק בְּיָדַי וּבִמְרָאוֹת עֵינַי וְלֹא בְּבִרְזֹל, דָּלָא לְעֵינַי לִי, וְרוֹאִים וְנִזְהָרִים הָאֵיךְ מְלִין, וּמִמְתִּינִים לוֹ הַרְבֵּה, וְאִינוּ חוֹשֵׁשׁ לְיוֹם שְׁמִינִי לְלִדְתּוֹ, שֶׁלֹּא יִבְיָאֵהוּ לְיָדַי סָכָנָה, וְאִם נִרְאָה לוֹ אִיזוֹ עָרְלָה כְּבוּשָׁה, מְבָרְכִין עַל הַמִּלָּה, וְאֵין מְחַלְלִין עָלֶיהָ אֶת הַשַּׁבָּת, אֲבָל אִם אֵין נִרְאִית לוֹ עָרְלָה כְּבוּשָׁה, אֵין מְבָרְכִין עַל הַמִּלָּה גַּם-כֵּן (סימן רס"ג).

דין איזו מילה דוחה שַׁבָּת וְיוֹם טוֹב

(א) מִלָּה בְּזִמְנָהּ דּוֹחָה שַׁבָּת וְיוֹם טוֹב, אֲבָל שֶׁלֹּא בְּזִמְנָהּ אֵינָה דּוֹחָה, וְאֶפְלוּ בְּזִמְנָהּ אֵינָה דּוֹחָה אֲלֹא הַמִּלָּה עֲצֻמָּה וּפְרִיעָה וּמְצִיצָה, וְאֶפְלוּ אִם פֶּרֶשׁ חוּזָר עַל צִיצִין הַמְּעַכְבִּין אֶת הַמִּלָּה, הִינוּ אִם נִשְׁאָר מִהָעוֹר עוֹר הַחוּפָּה רַב גְּבֻהָה אוֹ רַב הֶקְפָּה, כִּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאָר לְעֵיל, וְעַל צִיצִין שְׂאִין מְעַכְבִּין אִם לֹא פֶרֶשׁ חוּזָר, וְאִם פֶּרֶשׁ אֵינוֹ חוּזָר, וּמִתָּר לְטַלְטֹל הָאֲזֵמֶל לְאַחַר הַמִּלָּה לְהַצְנִיעוֹ, אִף דֹּאֵין צָרִיךְ לוֹ עוֹד בְּאוֹתָהּ שַׁבָּת, אֲבָל מְכַשִּׁירִי מִלָּה אֵינוֹ דּוֹחָה שַׁבָּת, כִּיּוֹן שֶׁהִיא אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹתָם מִבְּעוֹד יוֹם,

וּאֶפְלוּ דֶּרֶךְ כְּרַמְלִית שֶׁהוּא רַק מִדְּרַבָּנָן, אָסוּר
לְהִבִּיא סִכִּין בַּשַּׁבָּת כְּדִי לְמוֹלוֹ (סימן רס"ו).

(ב) מָלוּ אֶת הַקָּטָן בַּשַּׁבָּת, וְאַחֲר־כֵּן נִתְּפְּזְרוּ
הַסִּימָנִים, שׁוֹחֲקִין לוֹ סִימָנִים אֲחֵרִים אֶפְלוּ בַּשַּׁבָּת,
מִפְּנֵי שֶׁסִּפְּנָה הִיא לוֹ, אֲבָל אִם נִתְּפְּזְרוּ הַסִּימָנִים
קֹדֶם הַמִּילָה, אֵין לְחַלֵּל שַׁבָּת וְלִשְׁחַק סִימָנִים, אֲלֹא
דוֹחִין הַמִּילָה עַד לְאַחֲרֵי הַשַּׁבָּת, וְכָל שָׂכָן הֵיכִי
שֶׁלֹא הָיָה לוֹ סִימָנִים מִמֶּרְבַּשׁ שַׁבָּת, שְׂאִין שׁוֹחֲקִין
בַּשַּׁבָּת, אֲלֹא דוֹחִין אֶת הַמִּילָה עַד אַחֲרֵי הַשַּׁבָּת
(שם).

(ג) שֶׁכָּחוּ וְלֹא הִבִּיאוּ סִכִּין מִמֶּרְבַּשׁ שַׁבָּת, אוֹמֵר
לְעַכּוּ"ם לְהִבִּיא סִכִּין בַּשַּׁבָּת, וּבִלְבָד שֶׁלֹא יָבִיא
אוֹתוֹ דֶּרֶךְ רִשּׁוֹת הָרַבִּים רַק דֶּרֶךְ כְּרַמְלִית. כָּלְלוּ שֶׁל
דָּבָר, כָּל דָּבָר שֶׁעָשִׂיתוּ בַּשַּׁבָּת אָסוּרָה עָלָיו מִשּׁוּם
שְׁבוּת, מִתֵּר לַעֲשׂוֹתָהּ בַּשַּׁבָּת עַל-יְדֵי עַכּוּ"ם לְצַרֵּךְ
מִילָה, וְדָבָר שֶׁאָסוּר לוֹ בַּשַּׁבָּת מִשּׁוּם מְלָאכָה
גְּמוּרָה, אָסוּר לַעֲשׂוֹתָהּ בַּשַּׁבָּת עַל-יְדֵי עַכּוּ"ם (שם),
וְלִכֵּן מִתֵּר לְקַח רֶקֶב עֵץ שְׁקוּרִין (מוֹהֵל מַעַל) מִן
הַכֶּתֶל בַּשַּׁבָּת, עַל-יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי, וְאַף שֶׁעוֹשֶׂה
גּוֹמָא מִשּׁוּם דְּחוּפָּר גּוֹמָא, וְאֵין צָרִיךְ אֲלֹא לַעֲפָרָה

פֶּטוּר אֲבָל אֲסוּר, וְעַל-יְדֵי עֲכוּ"ם מִתֵּר אֲפֹלוּ
לְכַתְּחִלָּה לְצַרֵּךְ מִלָּה וְדוֹקָא שֶׁהוּא תַּחוּחַ, אֲבָל
אֲסוּר לְכַתְּשׁוֹ אֲפֹלוּ עַל-יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי (כַּנ"ל).

(ד) אָדָם שֶׁלֹּא מָל מַעוֹלָם לֹא יָמוּל בְּשַׁבָּת,
שֶׁמָּא יִקְלָקֵל וְנִמְצָא מְחַלֵּל שַׁבָּת, וְאִם כָּבֵר מָל
אֲפֹלוּ פַּעַם אַחַת, מִתֵּר לְמוֹל בְּשַׁבָּת (ש"ס).

דין אם נולד בין השמשות

(א) אִם לְאַלְתֵּר כְּשֶׁהוּצִיא הַנֶּלֶד רֹאשׁוֹ חוּץ
לְפָרוּזְדוֹר, נִרְאוּ שְׁלֹשָׁה כּוֹכָבִים בֵּינוֹנִים יֵשׁ לְסִמּוֹ
עֲלֵיהֶם שֶׁהוּא לֵילָה, אֲפֹלוּ אִם לְמַחֲר שַׁבָּת וְנִמּוֹל
בְּשַׁבָּת, וְכָל שָׁכֵן אִם נוֹלֵד בְּפַעַם אַחַת, וְתִכְף
כְּשֶׁנוֹלֵד רָאוּ שְׁלֹשָׁה כּוֹכָבִים בֵּינוֹנִים דִּחְשִׁיב לֵילָה
לְעֲנִין לְמוֹלוֹ בְּשַׁבָּת, אֲבָל אִם הוּצִיא רֹאשׁוֹ חוּץ
לְפָרוּזְדוֹר, וְנִשְׁתַּהֲהָ קֶצֶת עַד שֶׁנוֹלֵד כָּלוּ, וְאַחֲר־כֵּן
כְּשֶׁנוֹלֵד כָּלוּ רָאוּ שְׁלֹשָׁה כּוֹכָבִים בֵּינוֹנִים, אִם לְפִי
הַשְּׁהוּי נִרְאָה לָהֶם שֶׁהָיָה יוֹם בְּהוּצַאת הָרֹאשׁ, אֵין
לָהֶם אֵלָּא מָה שֶׁעִינֵיהֶם רֹאוֹת, וִיְהֵא נִמּוֹל
לְשִׁמוּנָה, אֲפֹלוּ אִם יֵאָרַע בְּשַׁבָּת, הֵינּוּ אִם נוֹלֵד
בְּמוּצָאֵי שַׁבָּת (סִימֵן רס"ב), וְאִם אֵינֶן יְכוּלִין לִידַע

אֲזַלְיָנָן בְּתַר חֲזָקָה דְּהַשְׁתָּא הוּא דְּנוֹלָד, וְאִם הוּא
בְּעָרְב שַׁבָּת מִתָּר לְמוֹלוּ בְּשַׁבָּת, וְאִם בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת
מְלִין אוֹתוֹ בְּיוֹם רֵאשׁוֹן (ש"ך סימן רס"ו, וסעיף קטן ט',
וטעויות סופר המנהג וצריך לומר החזקה).

(ב) אִם נוֹלָד בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת (הֵינּוּ י"ג מְנוּטִין
וְחֲצִי קֹדֶם שֶׁנִּרְאוּ שְׁלֹשָׁה כּוֹכָבִים בִּינוּנִים), שֶׁהוּא
סָפֵק יוֹם וְסָפֵק לַיְלָה, מוֹנִין מִן הַלַּיְלָה וְנִמּוֹל
לְתַשִּׁיעִי, שֶׁהוּא סָפֵק שְׁמִינִי, וְאִם נוֹלָד עָרְב שַׁבָּת
בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת אוֹ שֶׁלֹּא הוֹצִיא רַק רֵאשׁוֹ בֵּין
הַשְּׁמָשׁוֹת, אֵף שֶׁיֵּצֵא כָּלוּ בְּשַׁבָּת, אֵינּוּ דוֹחָה שַׁבָּת
וְלֹא יוֹם טוֹב, וְנִמּוֹל אַחֲר־כֵּן (אֲבָל יוֹם טוֹב שְׁנִי
שֶׁל גְּלִיּוֹת דוֹחָה אֶפְלוּ כִּכָּר עֶבֶר זְמַנָּה וְנִמּוֹל בְּיוֹם
טוֹב שְׁנִי שֶׁל גְּלִיּוֹת, חוּץ מִיוֹם טוֹב שְׁנִי שֶׁל רֵאשׁ
הַשָּׁנָה דְּקִדְשָׁה אַחַת הוּא שֶׁסָּפֵק מִיְלָה, וְכָל שֶׁכֵּן
מִיְלָה שֶׁלֹּא בְּזְמַנָּה אֵינָה דוֹחָה אוֹתָהּ), וְכֵן אִם נוֹלָד
בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת עֲבָדִינָן לְחִמְרָא,
וְאוֹמְרִים שֶׁהוּא לַיְלָה, וְאֵינּוּ נִמּוֹל בְּשַׁבָּת הַבָּאָה רַק
בְּיוֹם רֵאשׁוֹן (סימן רס"ו).

(ג) אִם כְּשֶׁנוֹלָד הָיָה נִרְאָה בְּרָקִיעַ כּוֹכָבִים
קֹטְנִים מְאֹד, וְרָקִיעַ הָיָה מְזֹהִיר כְּעֵין אוֹרָה שֶׁל יוֹם,

אף שֶׁהוא יוֹתֵר מִי"ג מְנוּטִין וְחֲצִי עַד שֶׁיִּהְיֶה נִרְאֶה
 ג' כּוֹכָבִים בִּינוּנִים, אֶף-עַל-פִּי-כֵן מִיחָשֵׁב בְּבֵין
 הַשְּׁמָשׁוֹת, וְיִמָּה שֶׁנִּרְאֶה בַּקָּטָנִים, מִשּׁוּם דְּהֶרְקִיעַ
 הָיָה מְזַהֵיר כְּעֵין אוֹרֶה שֶׁל יוֹם, וְלָכֵן נִרְאִין כְּקָטָנִים
 (סימן רס"ב).

דִּין מִלָּה לְתִינוּק הַנוֹלָד לְז' חֲדָשִׁים אוֹ לַח'

(א) מִי שֶׁנוֹלָד בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי מְלִין אוֹתוֹ
 בְּשַׁבָּת, אֶפְלוּ לֹא נִגְמְרוּ שְׁעָרָיו וְצַפְרָנָיו, אֲבָל מִי
 שֶׁנוֹלָד בַּחֲדָשׁ הַשְּׁמִינִי אֵין מְלִין אוֹתוֹ בְּשַׁבָּת, אֲלֹא
 אִם כֵּן נִגְמְרוּ שְׁעָרָיו וְצַפְרָנָיו, וְאִם הוּא סָפֵק בֵּין
 שְׁמוֹנָה אוֹ בֵּין שִׁבְעָה, אִם גָּמְרוּ שְׁעָרָיו וְצַפְרָנָיו,
 מְלִין אוֹתוֹ בְּשַׁבָּת, וּמִתֵּר לְחַלֵּל עָלָיו שַׁבָּת כְּמוֹ בְּכָל
 תִּינוּק הַנִּמּוּל בְּשַׁבָּת, אֲבָל אִם לֹא נִגְמְרוּ שְׁעָרָיו
 וְצַפְרָנָיו, אֵין מְלִין אוֹתוֹ בְּשַׁבָּת (ט"ז סימן רס"ו).

(ב) מִלָּה שֶׁלֹּא בְּזִמְנָה מִתֵּר לְמוּל בְּיוֹם ה' אוֹ
 בְּיוֹם ו' וְלֹא חִיּוּשֵׁינָן מִפְּנֵי שְׁגוּרָם צָעַר בְּיוֹם הַשַּׁבָּת
 (שם).

קצת דיני מילה וברכות המילה

(א) המל מברך "אשר קדשנו במצותיו וצונו על המילה", ואבי הבן מברך בין חתיכת הערלה לפריעה "אשר קדשנו במצותיו וצונו להכניסו בבריתו של אברהם אבינו", ואם ברח בדיעבד קדם המילה או אחר פריעה — יצא, וכן אם אבי הבן בעצמו הוא המוהל מברך שנים עובר לעשייתה, ואם אין אבי הבן אצל המילה מברך הסנדק בין מילה לפריעה ברכה זו, ולאחרים שעומדים אצל המילה אומרים: "כשם שנכנס לברית, כן יכנס לתורה ולחפה ולמעשים טובים". האב והמוהל כשמברכין צריכים לעמוד, אבל התופס התינוק כשמברך נוהגים שיושב ומברך. כל העם שאצל המילה צריכים לעמוד מלבד הסנדק שהוא יושב, ואחר-כך מברכין על הכוס, ואומרים: "אשר קדש יד"ד" וכו' (סימן רס"ה).

(ב) בנסח הברכה, אם אין לו אב אומרים: "קיים את הילד הזה לאמו" ומדלגין לאביו, ואם אין לו אם אומרים: "קיים את הילד הזה לאביו"

וּמַדְלִיגִין לְאִמּוֹ, וְאִם מֵתוּ שְׁנֵיהֶם אוֹמְרִים: "קָיָם אֶת הַיֵּלֶד הַזֶּה".

(ג) קָטָן שֶׁנּוֹלָד כְּשֶׁהוּא מָהוּל וְאִין צָרִיךְ רַק לְהִטָּפֶת דָּם בְּרִית, אִין מְבָרְכִין עָלָיו שׁוּם בְּרָכָה, לֹא בְּרַכַּת "הַמִּילָה" וְלֹא בְּרַכַּת "לְהַכְנִיסוֹ" וְלֹא בְּרַכַּת "אֲשֶׁר קָדֵשׁ" כּו' (שָׁם).

(ד) מִמְּזֹר כִּישְׂרָאֵל הוּא, וּמְבָרְכִין עָלָיו בְּרַכַּת הַמִּילָה עַד כּוֹרֶת הַבְּרִית, אֲבָל אִין אוֹמְרִים "אֶלְקִינוּ וְאֶלְקֵי אֲבוֹתֵינוּ קָיָם אֶת הַיֵּלֶד" כּו', וְכֵן הָעוֹמְדִים אֶצֶל הַמִּילָה אִין אוֹמְרִים "כָּשֶׁם שֶׁנִּכְנַס" כּו', וְכֵן מִפְּרִסְמִין בְּשַׁעַת הַמִּילָה שֶׁהוּא מִמְּזֹר, וְכֵן מְלִין אוֹתוֹ בַּחֲצַר בֵּית-הַכְּנֶסֶת אֶצֶל פֶּתַח בֵּית-הַכְּנֶסֶת (שָׁם).

(ה) בְּד' צוּמוֹת וְאֶפְלוּ בְּתַשְׁעָה בָּאָב נוֹתְנִין לְתִינוּקוֹת לְשִׁתּוֹת מִן הַכּוֹס שֶׁל בְּרָכָה, וּבִיּוֹם הַכַּפּוּרִים אִין לִתֵּן לְתִינוּקוֹת, רַק נוֹתְנִין לְתִינוּק הַנִּמּוּל מִן הַכּוֹס חוּץ מֵה שֶׁנוֹתְנִין בְּפִי הַתִּינוּק כְּשֶׁאוֹמְרִים "בְּדַמֶּיךָ חַיִּי" (שָׁם).

קלז ברית שלום

(ו) אם יש שני תינוקות למוֹל אָפְלוּ שֶׁל אָדָם אֶחָד, הַמְנִהֵג שֶׁלֹא לְהִבִּיא שְׁנֵיהֶם לְבֵית־הַכְּנֶסֶת לְמוֹל בַּפֶּעַם אֶחָת, אֶלָּא בָּזֶה אַחֵר זֶה, וּמְבָרְכִין כָּל הַבְּרָכוֹת לְכָל אֶחָד וְאֶחָד בְּפָנָיו עֲצֻמוֹ (שָׁם).

(ז) הֵיכִי דְאֶפְשָׁר עֲבָדִינָן לְמִילָה בַּעֲשָׂרָה, וְהֵיכִי דִלָּא אֶפְשָׁר עֲבָדִינָן בְּפָחוֹת מֵעֲשָׂרָה (שָׁם).

(ח) אֵין מְבָרְכִין שְׁהַחֲיֵנוּ בַּשַּׁעַת הַמִּילָה רַק בַּשַּׁעַת פְּדִיוֹן הַבֶּן (שָׁם).

(ט) אָבִי הַבֶּן עוֹמֵד אֶצֶל הַמוֹהֵל לְהוֹדִיעַ שֶׁהוּא שְׁלוּחוֹ (שָׁם).

(י) נוֹתְנִין אֶת הָעֶרְלָה בְּחוּל וְעֶפֶר, וְכֵן רוֹקְקִין דָּם הַמְצִיצָה בְּעֶפֶר, וְאִם הוּא שֹׁבֵת צָרִיף לְהִיּוֹת הַחוּל וְהָעֶפֶר מוֹכָנִים (שָׁם).

(יא) נוֹהֲגִין לַעֲשׂוֹת כֶּסֶּא לְאַלְיָהוּ שֶׁנִּקְרָא מְלֶאךָ הַבְּרִית, וּכְשֶׁמְנִיחִין יֹאמֵר בְּפִרוּשׁ שֶׁהוּא כֶּסֶּא אֲלֵיָהוּ, וְאָבִי הַבֶּן וְהָעוֹמְדִים שָׁם יֹאמְרוּ קִדְּם

הַמִּילָה הַפְּסוּקָה: "אֲשֶׁרִי תִבְחָר וַתִּקְרַב יִשְׁכַּן
חֲצָרֶיךָ" (שם בט"ז).

יב) אַחֲרֵי הַמִּילָה אומרים "עֲלֵינוּ", וְנוֹהֲגִין
שְׁלֹא לַחֲלֹץ הַתְּפִלִּין עַד אַחֲרֵי הַמִּילָה, מִשּׁוּם
שֶׁהַתְּפִלִּין אוֹת וְהַמִּילָה גַם-כֵּן אוֹת (שם סוף סִימָן
בַּש"ך).

**דִּין תֵּינוּק שְׁמֵת קֶדֶם שְׁנֵמוּל וְדִין אִם מֵת
בַּשָּׁבַת אוֹ בַּיּוֹם טוֹב**

א) תֵּינוּק שְׁמֵת קֶדֶם שְׁנֵמוּל מְלִין אוֹתוֹ עַל
קִבְרוֹ בְּצוּר אוֹ בְּקִנָּה, וְאֵין מְבַרְכִין עַל הַמִּילָה, אֲבָל
מְשִׁימִין לוֹ שֵׁם לְזָכַר שִׁירְחָמָהּ מִן שְׁמִים וְיִחְיָה
בְּתַחֲיַת הַמֵּתִים (סִימָן רס"ג).

ב) תֵּינוּק שְׁנֵמוּל אוֹ תֵּינוּקוֹת אַחֲרֵי שְׁלֵשִׁים
לְלִדְתָּהּ שְׁמֵתוֹ בַּיּוֹם טוֹב, אִם הָעֵת קָרָה וְאֵין בְּזִיוֹן
שְׁלֹא אֲשַׁתְּהִי אֵין לְקַבְּרוֹ בַּיּוֹם טוֹב רִאשׁוֹן, אֲפֹלוּ
עַל-יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי, אֲלֹא מִשְׁהִינֵן לוֹ עַל יוֹם טוֹב
שֵׁנִי, וְאִזּוֹ קוֹבְרִין אוֹתוֹ כְּמוֹ גָּדוֹל (מ"א סִימָן תַּקכ"ז
דְּלֹא פְהֵב"ח).

(ג) תינזק שלא נמול מחמת איזו סבה, ומת לאחר שלשים ביום טוב, אף דאשתהי אין קוברין אותו ביום טוב ראשון, מחמת שצריכין למולו ואין למולו ביום טוב ראשון אלא על ידי אינו יהודי, ומשהין לו עד יום טוב שני ומסירין ערלתו וקוברין אותו, וליכא בתיוון בזה שכל זה לכבודו מתר להלינו (א"ר שם).

(ד) תינזק שנמול או נקבה תוך שלשים ללדתה שמתו ביום טוב, בין גמרוו שערי וצפרניו בין שלא גמרוו, אם לא אשתהי, אין קוברים אותו ביום טוב ראשון אפלו על-ידי אינו יהודי, ומשהינן ליה עד יום טוב שני, וקוברין אותו על-ידי אינו יהודי ולא על-ידי ישראל, ואם אשתהי קוברין אותו ביום טוב ראשון על-ידי אינו יהודי, ואם מת ביום טוב שני קוברין אותו בו ביום, על-ידי אינו יהודי, ולא על-ידי ישראל.

(ה) תינזק שלא נמול, ומת בתוך שלשים יום, אפלו גמרוו שערי וצפרניו, ואפלו אשתהי, אין קוברין ביום טוב שני אפלו על-ידי עכו"ם, אלא משהינן ליה עד אחר יום טוב, ומסירין ערלתו

וְקוֹבְרִין אוֹתוֹ (וְלַעֲנִין טְלֹטוּל הַמֶּת מִמָּקוֹם לְמָקוֹם,
עֵין לְקָמָן בְּהִלְכוֹת אֲבֵלוֹת, כִּי שָׁם נִתְבָּאֵר דֵּינוּ עַל
נָכוֹן).

דֵּינֵי אוֹנֵן שֵׁשׁ לוֹ בֶּן לְמוֹל

(א) אוֹנֵן שֵׁשׁ לוֹ בֶּן לְמוֹל, אִם אֶפְשָׁר
לְהַקְוֵבְרִים שְׂתִּפְּלוּ תַּחֲלָה בְּבִקְרָה, וְלִקְבֹּר אֶת הַמֶּת
קֹדֶם שְׂיוּצָאִים מִבֵּית־הַכְּנֶסֶת, יִקְבְּרוּ אֶת הַמֶּת
תַּחֲלָה, כְּדֵי שְׂאֲבִי הַבֶּן יִהְיֶה יָכוֹל לְבָרֵךְ בְּרַפְּת
"לְהַכְנִיסוֹ" וְכוּ', וְאִם אִי אֶפְשָׁר לְקַבְּרוֹ קֹדֶם
שְׂיוּצָאִים מִבֵּית־הַכְּנֶסֶת, יְמוּל הַבֶּן בְּבֵית־הַכְּנֶסֶת
קֹדֶם "עֲלִינוּ", וְהַסֵּנֶדֶק יְבָרֵךְ "לְהַכְנִיסוֹ" וְכוּ',
וְהָאוֹנֵן מִתָּר לְכַנֵּס לְבֵית־הַכְּנֶסֶת רַק לֹא יְבָרֵךְ בְּרַפְּת
"לְהַכְנִיסוֹ" (ט"ז סִימָן שֵׁמ"א בִּיּוֹרָה דְּעָה).

כּוֹנוֹת פִּשְׁטִיּוֹת עַל מִצּוֹת מִילָה

הַעֲתֵק מִסְדּוּר תַּפְּלָה עִם פֶּרוּשׁ "אוֹר הָאוֹרוֹת", שֶׁהוּא כּוֹנֵן הָאֲרִיז"ל

מְשֻׁלָּבִים בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ו"ל

כּוֹנֵן מִצּוֹת מִילָה

מִבְּאֵר בַּכּוֹנוֹת, כִּי הַמִּילָה מְעַכֶּבֶת גְּזֵרָה רָעָה שֶׁל שְׂמוֹנִים שָׁנָה הַנִּמְשָׁכֶת מִבִּינָה, בְּסוּד (תְּהִלִּים צ, י): "וְאִם בַּגְּבוּרֹת שְׂמוֹנִים שָׁנָה", רָצָה לוֹמַר, כִּי יָדוּעַ, אֲשֶׁר הַשְׁתַּלְשְׁלוֹת הַדִּינִים וְהַגְּבוּרֹת בָּאִים מִבִּינָה, שֶׁהִיא הַסְפִּירָה הַשְּׁמִינִית, וְכָל סְפִירָה כְּלוּלָה מֵעֶשֶׂר, וְעַל-כֵּן נִקְרְאת סְפִירַת הַבִּינָה שְׂמוֹנִים שָׁנָה, אֲשֶׁר מִשָּׁם הַשְׁתַּלְשְׁלוֹת הַגְּבוּרֹת, בְּסוּד (שָׁם): "וְאִם בַּגְּבוּרֹת שְׂמוֹנִים שָׁנָה", וּמִינָה דִּינִין מִתְעַרֵּין (זֶהר הַקָּדוֹשׁ אַחֲרֵי סה.); כִּי גְבוּרָה דִּהוּא דִּינָא תִּקְיָפָא נִפְקָא מִבִּינָה (שָׁם תְּרוּמָה קעה:), וְזֶה שְׂמִצּוֹת מִילָה הִיא בְּיוֹם הַשְּׁמִינִי דִּינָא, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרֵאשִׁית יז, יב): "וּבֹךְ שְׁמִנַּת יָמִים יִמּוֹל לָכֶם כָּל זָכָר לְדֹרֹתֵיכֶם" וְגו', וְאוֹמַר (וַיִּקְרָא יב, לג): "וּבְיוֹם הַשְּׁמִינִי יִמּוֹל בָּשָׂר עֲרֻלָּתוֹ", לְהוֹרוֹת כִּי מִצּוֹת מִילָה שְׂרָשָׁה לְהַעֲלוֹת עַד הַבִּינָה וּלְהַמְתִּיקָהּ, כִּי אֵין הַדִּין נִמְתָּק אֶלָּא בְּשִׂרְשׁוֹ (עַץ חַיִּים, שַׁעַר י"ג,

פָּרָק י"א); הֵינּוּ כִּי בְּאַמֶּת הָאָדָם בָּעֵת שֶׁהוּא יוֹצֵא לְעוֹלָם, עֲדִין אֵין לוֹ שׁוּם זְכוּת שִׁיֵּצֵא לְעוֹלָם, וְנוֹלֵד בְּמִתְנֵת חָנָם, וְאִזִּי הוּא בְּחִינַת מְקַבֵּל, שְׁמִשָּׁם אַחֲזִיזַת הָעֲצָבוֹת וְהַדִּין, שְׁמִשָּׁם אַחֲזִיזַת הָעֶרְלָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת הַקְּלָפָה הַקּוֹדֶמֶת לַפָּרִי, וְעַל-כֵּן מִחֲמַת שֶׁהָאָדָם בְּתַחֲלַת יְצִירָתוֹ הוּא בְּבְחִינַת מְקַבֵּל, כִּי אֵין לוֹ שׁוּם זְכוּת עֲדִין, רַק נִבְרָא וְיוֹצֵא לְעוֹלָם בְּחִסְדּוֹ לְבַד בְּמִתְנֵת חָנָם, וְעַל-כֵּן בְּהִכָּרַח שִׁיֵּצֵא לְעוֹלָם עִם הָעֶרְלָה, וְאִנְחֵנוּ בְּזֶה הָעוֹלָם צָרִיכִין לְתַקֵּן אוֹתוֹ.

וְעַל-יְדֵי שֶׁאִנְחֵנוּ מְלִין עֲצָמָנוּ וְאֵת בְּנֵינוּ, עַל-יְדֵי-זֶה אָנוּ בְּעֲצָמָנוּ מְתַקְּנִין עֲצָמָנוּ, כִּי אָנוּ כּוֹרְתִין אֶת הָעֶרְלָה דְּחִפְיָא עַל בְּרִית, שְׁנֵיהֶם עֶקֶר תְּקוּן הָאָדָם, כִּי מִקֵּדָם לָזֶה לֹא הָיָה בְּגֵדֵר אָדָם כָּלֵל, כִּי עֶקֶר צָלָם דְּמוּת אָדָם הוּא בֶּן יִשְׂרָאֵל הַמָּהוּל. נִמְצָא, שֶׁעַל-יְדֵי מִצּוֹת מִלָּה אָנוּ בְּעֲצָמָנוּ מְתַקְּנִין עֲצָמָנוּ, וְעַל-יְדֵי-זֶה בְּעֲצָמוֹ מְכַנִּיעִין וּמַבְטְלִין הָעֶרְלָה בְּשִׁרְשָׁהּ, כִּי עֶקֶר אַחֲזִיזָתָהּ בְּעֲצָבוֹת וְדִינִין, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְקַבֵּל, שְׁנֵיהֶם נִמְשָׁךְ מִחֲמַת שֶׁהָאָדָם נִבְרָא עַל-יְדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּעֲצָמוֹ, אֲבָל עֲכָשׁוּ עַל-יְדֵי מִצּוֹת מִלָּה, זֶה כְּאֵלוֹ אִנְחֵנוּ

בַּעֲצָמָנוּ עָשִׂינוּ אֶת הָאָדָם הַזֶּה, עַל־יְדֵי שְׁאָנוּ מְלִין
 אוֹתוֹ, שְׁעַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה אָדָם, וּכְשֶׁנַּעֲשֶׂה הָאָדָם
 עַל יְדִינוּ נִתְבַּטַּל מִמֶּנּוּ בְּחִינַת מְקַבֵּל, וְעַל־כֵּן
 נִתְבַּטַּלַת הָעֲצָבוֹת, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִתְבַּטַּלַת הָעֶרְלָה
 בְּשֶׁרְשָׁהּ, וְאִזִּי נִתְגַּלָּה הַבְּרִית, שֶׁהוּא צָדִיק יְסוֹד
 עוֹלָם, שֶׁהוּא בְּחִינַת מִשְׁפִּיעַ, כָּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים
 לז, כא): "וְצָדִיק חוֹנֵן וְנוֹתֵן", הַפֶּךְ מְקַבֵּל, כִּי עַד
 עַכְשָׁיו הִיְתָה הָעֶרְלָה חוֹפָה עַל הַבְּרִית שְׁאֲחִיזָתָהּ
 מִבְּחִינַת הָעֲצָבוֹת, בְּחִינַת מְקַבֵּל, וְעַל־כֵּן לֹא נִתְגַּלָּה
 הָאֲרֶת הַצָּדִיק יְסוֹד עוֹלָם, שֶׁהוּא בְּחִינַת מִשְׁפִּיעַ,
 אֲבָל עַכְשָׁיו עַל־יְדֵי שְׁאָנוּ בַּעֲצָמָנוּ זָכִינוּ לְתַקֵּן אֶת
 הַיָּלֶד הַזֶּה, וּלְעַשׂוֹתוֹ בְּרִיָּה חֲדָשָׁה עַל־יְדֵי מִצּוֹת
 מִילָה, וְהַתִּינוּק בַּעֲצָמוֹ סָבֵל צַעַר גָּדוֹל שֶׁל הַמִּילָה,
 בְּשִׁבְיֵל שִׁיזָכָה לְכָנֶס בְּגֶדֶר יִשְׂרָאֵל, עַל־כֵּן נֶחֱשָׁב
 כְּאִלּוּ עָשָׂה אֶת עֲצָמוֹ, וְעַל־כֵּן עַכְשָׁיו כָּבֹד יֵצֵא
 מִבְּחִינַת מְקַבֵּל שֶׁהוּא הָעֶרְלָה, וְנַעֲשֶׂה מִשְׁפִּיעַ,
 שֶׁהוּא הַתְּגִלּוֹת הַבְּרִית (עֵין לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, הַעוֹשֶׂה שְׁלִיחַ
 לְגִבּוֹת חוֹב, הַלָּכָה ב', אוֹת י"א).

ב.

הֵינּוּ כִּי עָקַר הַבְּרִיָּאָה הִיְתָה בְּגִין דִּישְׁתַּמוּדָעוֹן

לִיה, שֶׁבָּרָא אֶת הָאָדָם, שְׂיוֹכָה לְהַכִּירוֹ יִתְבָּרֵךְ פָּנִים
 אֶל פָּנִים, וְלֹא יֵאָכֵל נֶהְמָא דְכְּסוּפָא, כִּי (יְרוּשָׁלַּיִם
 עֲרָלָה, פֶּרֶק א', הֶלְכָה ג'): מֵאֵן דְּאָכִיל דִּלְאוּ דִּידִיה
 בְּהִית לְהַסְתַּכֵּל בְּאַפִּיה, עֵין שָׁם; וּכְשֶׁאוֹכֵל דִּלְאוּ
 דִּידִיה הוּא בְּחִינַת מְקַבֵּל שְׁמִשָּׁם הַדִּינִין, שֶׁהוּא
 בְּחִינַת הָעֲרָלָה הַחוֹפֶפֶת עַל הַבְּרִית קֹדֶשׁ, שֶׁנִּקְרָא
 מִשְׁפִּיעַ כִּידוּעַ. וְעַל-כֵּן כְּשֶׁנוֹלֵד אָדָם, עֲדִין הָעֲרָלָה
 חוֹפֶפֶת וּמְכַסֶּה אֶת הַבְּרִית קֹדֶשׁ, שֶׁזֶה מוֹרָה שֶׁעֲדִין
 הוּא מְלֵא דִינִים, כִּי הוּא בְּחִינַת מְקַבֵּל, כִּי נִסְתַּר
 וְנִכְסָה הַבְּרִית קֹדֶשׁ, שֶׁהוּא הַצִּנּוֹר הַמִּשְׁפִּיעַ עִם
 הָעֲרָלָה, וְעַקֵּר מַצּוֹת מִלָּה לַחֲתוּךְ אֶת הָעֲרָלָה,
 שֶׁהוּא הַמְכַסֶּה הַחוּפֶּף עַל הַבְּרִית קֹדֶשׁ, שֶׁמוֹנְעוֹ
 מִלְּהִיּוֹת מִשְׁפִּיעַ, בְּחִינַת (מְשַׁלֵּי י, כה): "צִדִּיק יִסּוֹד
 עוֹלָם", וְתִכְףּ-וּמִיד כְּשֶׁחוֹתְכִין אֶת הָעֲרָלָה, שֶׁהִיא
 הַקֶּלֶפָה הַסּוֹבֶבֶת אֶת הַפְּרִי, עַל-יְדֵי-זֶה נִמְתָּקִים כָּל
 הַדִּינִים.

וְעַל-כֵּן כָּל סוּד כְּוֹנֵנַת הַמִּלָּה הוּא לְהַמְתִּיק
 דִּינִים, וּלְבַטֵּל כָּל גְּזֵרוֹת קִשּׁוֹת וְרַעוֹת. וְזֶה שֶׁתִּבֶּת
 "מִלָּה" עִם הַכּוֹלֵל — גִּימָטְרִיָּה אֱלֹהִים פָּשׁוּט,
 וְתִבֶּת "עֲרָלָה" — גִּימָטְרִיָּה אֱלֹהִים מְלֵא כְּזֶה:
 אל"ף, למ"ד, ה"י, יו"ד, מ"ם, וּה' אוֹתִיוֹתֶיהָ

הפשוטות, ועל-כן בשעה שהולך לקים את המצוה, יבון אל שם אלהים מלא כנ"ל שעולה "ערלה", שהוא הקלפה המכסה את הברית, והוא תכלית הדינים, כי מסתירים אותו יתברך, כי כל זמן שאין האדם עובד את השם יתברך עם כחות עצמו, ואינו מוכן למסור נפשו בעבורו יתברך, עדין החסדים מסתרים למעלה, והדינים שורין עליו, והוא מלא כפירות וספקות, רחמנא לצלן, ואובד עצות לגמרי, כי (לקוטי-הלכות עבדים, הלכה ב', אות ב'): הערלה שהיא זהמת הנחש, היא בחינת השקר, שהוא הרע והטמאה, וכשמעבירין את הערלה, אזי הוא בחינת חותם אמת, כי עקר הצלם אלקים, צלם דמות תבניתו, כביכול, הוא אדם מהול, שהוא חתום בחותם אמת, אבל כשהערלה חופה על הברית, הוא בחינת שקר, כי אין זה צלם האדם כלל, כי כל זמן שהערלה בו, הוא בעל מום גמור, כמו שפרש רש"י על פסוק (בראשית יז, א): "התהלך לפני והיה תמים", עין שם; נמצא, שהערלה היא בחינת שקר גמור, כי היא משקרת דמות האדם, כי באמת אין הערלה מצלם האדם כלל, והיא נדבקת באדם בשקר גמור, כי נדמה כאלו הוא מגוף האדם, ובאמת הוא שקר גמור, כי

אין זו דמות אדם, כי עקר דמות אדם צלם אלקים הוא, כשחתום בברית קדש בחותם אות אמת, על-ידי העברת הערלה, שאז נקרא תמים. ועל-כן אין הערלה נקראת אלא על שם העכו"ם, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (נדרים לא:), שנאמר (ירמיה ט, כה): "כי כל הגוים ערלים" וגו', ואומר (שמואל-א' יז, לו): "והיה הפלשתי הערל הזה" וגו', ואומר (שמואל-ב' א, כ): "פן תשמחנה בנות פלשתים פן תעלזנה בנות הערלים" וגו' עין שם; ומצות מילה היא המתקת הדינים והמשכת החסדים למטה, ועל-כן "המילה" עם הכולל עולה צ"א כמנין יהו"ה אדנ"י יאהדונה"י, שמקשר קדם הבריאה באחר הבריאה, שמוריד את החסדים הסתומים, ומסלק את הערלה, וזוכה להמשיך רוחניות אלקותו בזה העולם.

ג.

כי באמת הוא יתברך הנה הנה ויהיה, ואין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך ממש, וקדם הבריאה הנה הוא לבדו נמצא, ואין נמצא כמוהו, והנה כלו אחד

וְכָלֹּ אֱמֶת וְכָלֹּ טוֹב וְכָלֹּ קִדְּשׁ (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן,
חֶלֶק א', סִימָן נא); וּבְשָׁבִיל זֶה נִקְרָא שְׁמוֹ יִתְבָּרֵךְ
יְהוָה, כִּי הוּא לְבַדּוֹ נִמְצָא, וּמִמֶּנּוּ "הַתְּהוּוֹת" הַכֹּל,
וְתִכְף-וּמִיד כְּשִׁינְיָהּ הַבְּרִיאָה מִהֶכַח אֶל הַפֻּעַל
נִקְרָא אֲדֻנִּי, שֶׁהוּא אֲדוֹן הַכֹּל וְתִקְיָהּ וּבַעַל יְכָלֶת.
וְעַל-כֵּן עָקֵר הַשְּׁלֵמוֹת הוּא כְּשִׁמְיָחֵדִין אוֹתָם יַחַד
יֵאֱהֻדוּנָה"י, הֵינּוּ אַחֵר הַבְּרִיאָה בְּקֶדֶם הַבְּרִיאָה,
שִׁיְהִיָּה נַעֲשֶׂה אָב וּבֶן כִּפְחָדָא, אֵךְ תִּכְף-וּמִיד
כְּשִׁינְיָהּ הַבְּרִיאָה מִהֶכַח אֶל הַפֻּעַל, אֲזִי נִתְהוּהָ
הַבְּחִירָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת נִגְהָ, שְׁלִפְעָמִים נִכְלָלֶת
בְּקִדְשָׁהּ, וְלִפְעָמִים נִכְלָלֶת בְּטִמְאָהּ, שֶׁהוּא בְּחִינַת
חֶסֶד וְדִין, הַשְּׁנֵחָה וְטִבֵּעַ. וְעַל-כֵּן נִבְרָא אָדָם עִם
"עֶרְלָה" הַחוּפָּה עַל הַבְּרִית בְּשָׁבִיל הַבְּחִירָה
וְהַנְּסִיוֹן, אִם זֹכֶה לְהַסִּירָהּ, עַל-יְדֵי-זֶה נִכְלָל
בְּקִדְשָׁהּ, וּמִמָּשִׁיף עַל עֲצָמוֹ עֲרֻבוֹת נְעִימוֹת זִיו
חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ וְכו'.

וּבְשָׁבִיל זֶה עָקֵר חַיּוֹב מַצּוֹת מִלָּה עַל הָאָב
דִּיקָא, כִּי כְּשֶׁהָאָב מָלֵךְ אֶת בְּנוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה
בְּאַתְעָרוּתָא דְלִתְתָּא אֵיתְעָר לְעִילָא (זִהַר לָךְ-לָךְ פ.ח.),
כִּי עַל-יְדֵי-זֶה גַם הוּא יִתְבָּרֵךְ שֶׁהוּא אָבִינוּ, הוּא
מַעֲבִיר הָעֶרְלָה, שֶׁהוּא הַשֶּׁקֶר, מִכָּלֵל הַבְּרִיאָה, כְּדִי

שִׁיְהִיו אָב וּבֶן כְּחֶדָּא, וּמֵאִירָה בִּיּוֹתֵר הַשְּׁגָחְתּוּ
 יִתְבָּרַךְ בְּעוֹלָם, וְנִתְבַּטְּלִים הַדִּינִים. וְעַל-כֵּן מִצּוֹת
 מִלָּה מַעֲלָתָה גְדוֹלָה מְאֹד מְאֹד, עַד שֶׁאָמְרוּ
 חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (נְדָרִים לֹא): גְּדוֹלָה מִלָּה,
 שְׁאֵלְמָלָא הִיא, לֹא בָּרָא הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת
 עוֹלָמוֹ וְכַנִּ"ל.

כִּי תַכְלִית הַבְּרִיאָה הִיְתָה בְּגִין דִּישְׁתַּמוּדְעוֹן
 לִיה, שִׁיִּזְכּוּ לְהַכִּירוּ יִתְבָּרַךְ פָּנִים אֶל פָּנִים. אַךְ
 מִחֲמַת שֶׁכָּל בְּרִיאַת הָאָדָם הִיא עֲדִין בְּמַתַּנַּת חֲנָם
 בְּחִינַת מְקַבֵּל, שְׁאִין זֶה שְׁלֵמוֹת, עַל-כֵּן בָּרָא אֶת
 הָאָדָם עִם הָעֶרְלָה, שֶׁהִיא הַקְּלָפָה הַחוּפָּה עַל
 הַבְּרִית, וְתַכְף-וּמִיד כְּשֶׁאָדָם חוֹתֵךְ אֶת הָעֶרְלָה,
 עַל-יְדֵי-זֶה הוּא נִכְלָל בְּקִדְשָׁה, וְשֹׁבֵר אֶת הַבְּחִירָה
 לְבַחֵר בְּטוֹב, וְעַל-כֵּן בְּכָל־לִיּוֹת יִשְׂרָאֵל נִקְרְאִים
 צִדִּיקִים, עַל שֵׁם שֶׁהֵם נִמּוּלִים (זֶהֱר הַקְדוּשׁ לָךְ צַג).
 וְעַל-יְדֵי מִצּוֹת מִלָּה כָּבֵד בְּנִקְל יוֹתֵר לְבַחֵר בְּטוֹב
 וּלְהַכִּירוּ יִתְבָּרַךְ. וְעַל-כֵּן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים
 (נְדָרִים לֹא): גְּדוֹלָה מִלָּה, שֶׁכָּל הַמִּצְוֹת שֶׁעָשָׂה
 אֲבֹרָהֶם אָבִינוּ לֹא נִקְרָא שָׁלֵם עַד שֶׁמָּל; כִּי עַקֵּר
 הַשְּׁלֵמוֹת הוּא דִּיקָא כְּשֶׁמְסִירִין אֶת הָעֶרְלָה, שֶׁהֵם
 הַעֲנָנִים דְּמַכְסִּין עֵינָא, וְאִינוּ יָכוֹל לְהַסְתַּכֵּל

וְלֹהֲתַבּוֹנֵן בְּעֲרֻבוֹת נַעַם זִיו שְׁכִינַת עֶזוֹ יִתְבָּרַךְ
הַמַּאִיר בְּכָל הָעוֹלָם. וְעַל-כֵּן בַּשָּׁעָה שְׁאוּמֵר
"הַמִּלָּה", יִכּוֹן שְׁעוֹלָה יֵאֱהָדוּנָה"י, כִּי אִזּוֹ כְּשֶׁהוֹלֵךְ
הַמּוֹהֵל לַחֲתוֹךְ אֶת הָעֶרְלָה וְלִהְסִירָהּ, אִזּוֹ מִיַּחַד אֶת
כָּל הָעוֹלָמוֹת כָּלָם, וּמִקָּשָׁר בֵּין קֶדֶם הַבְּרִיאָה לְאַחֵר
הַבְּרִיאָה, וְנִמְשַׁכֶּת הָאָרֶז נּוֹרָאָה וְנִפְלְאָה לְכָל
הַמַּסְבִּים שֵׁם.

וְעַל-כֵּן הִיא מִצְוָה רַבָּה לִהְיוֹת בְּמָקוֹם שְׁמָלִין
תִּינוּק, כִּי אִזּוֹ יוֹרֶדֶת הָאָרֶז נּוֹרָאָה וְנִפְלְאָה, וְנִמְשַׁכֶּת
הַשְּׂגָחָה שְׁלֵמָה, כִּי נִתְיַחֲדִין אִזּוֹ אָב וּבֵן כְּחֻדָּא,
וְעַל-כֵּן נִתְבַּטְּלָת אֶפְלוֹ גִזְרָה רָעָה שֶׁל שְׁמוֹנִים שָׁנָה
שֶׁבָּאָה מִסְפִּירַת הַבִּינָה, מֵאַחֵר כִּי עַל-יְדֵי מִצְוֹת
מִלָּה "נִגָּה", נִכָּלָל בְּקִדְשָׁה וּמִתְחִיל לְבַחֵר בְּטוֹב,
כִּי "נִגָּה" וְד' אוֹתִיּוֹת — גִּימָטְרִיָּה "בִּינָה" עִם
הַכוֹלֵל, עַל-כֵּן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (גְּדָרִים ל.ב.):
גְּדוּלָּה מִצְוֹת מִלָּה, שֶׁשְׁקוּלָהּ כִּנְגֵד כָּל הַמִּצְוֹת
שֶׁבִּתּוּרָה; כִּי עַל-יְדֵי מִצְוָה זוֹ נִתְבַּטְּלִין אֶפְלוֹ גִזְרָה
רָעָה שֶׁל שְׁמוֹנִים שָׁנָה, וְלִכֵּן מַה טוֹב וּמַה נָּעִים
לִהְיוֹת רָגִיל לֵילֵךְ בְּמָקוֹם שְׁמָקִימִין מִצְוֹת מִלָּה, כִּי
עַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה שֶׁתִּתְבַּטֵּל מִמֶּנּוּ אֶפְלוֹ גִזְרָה רָעָה
שֶׁל שְׁמוֹנִים שָׁנָה. וְהַעֲקָר שִׁיְהִיָּה בָּלָב אֲמַת, וַיָּשׁוּב

אז בתשובה שלמה ויכון כנ"ל — יחוד ב' שמות:
 יהו"ה אדנ"י יאהדונה"י, ויסיר את ערלת לבבו,
 ויכניס בדעתו, כי על-ידי שחותכין את ערלת
 התינוק, כן תחתך ערלת לבבו, ומכל שכן שהאב
 המכניס את בנו למילה, צריך לכון זאת, אשר
 על-ידי חתוף הערלה יחתכו הדינים, שהם כל מיני
 גזרות קשות שנגזרו עליו, חס ושלום. ויתבונן,
 אשר עכשו נתיחדים אב ובן כחדא וכנ"ל —
 באתערוותא דלתתא איתער דלעילא, שגם השם
 יתברך ימול את ערלת לבבו, ואת ערלת כל
 המצויין שם, וכעין שאמרו חכמינו הקדושים
 (מדרש רבה, פרשת שלח, פרשה יז, סימן א'): האב זה
 הקדוש-ברוך-הוא, והבן אלו ישראל, כשם שהאב
 חייב למול את בנו, כן עשה הקדוש-ברוך-הוא
 לישראל וכו', עין שם.

ד.

ומחמת שבשעת קיום מצות מילה נתגלה
 יחוד נפלא כזה, שמקשר קדם הבריאה לאחר
 הבריאה, ונעשה אב ובן כחדא, יחוד יאהדונה"י,
 ומעבב גזרה רעה של שמונים שנה כנ"ל, על-כן

מִצּוֹת מִלָּה הִיא מִצְוָה שֶׁקִּבְּלוּ יִשְׂרָאֵל בְּשִׁמְחָה, וְעִדִּין עוֹשִׂים זֹאת בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (שַׁבַּת קל). כָּל מִצְוָה שֶׁקִּבְּלוּ עָלֵיהֶם בְּשִׁמְחָה כְּגוֹן מִלָּה, דִּכְתִּיב (תהלים קיט, קסב): "שֶׁשׁ אָנֹכִי עַל אִמְרָתְךָ כְּמוֹצֵא שָׁלֹל רָב", עִדִּין עוֹשִׂין אוֹתָהּ בְּשִׁמְחָה, עֵינֵי שָׁם. וְעַל-כֵּן עוֹשִׂים אֹז סַעֲדָה גְדוֹלָה וְהוּא חַיּוּב, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (פְּרָקִי דְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר, פֶּרֶק כט): חַיֵּב אָדָם לַעֲשׂוֹת שִׁמְחָה וּמִשְׁתָּה בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם שֶׁזָּכוּ לְמוֹל אֶת בְּנוֹ כְּאַבְרָהָם אָבִינוּ, שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרֵאשִׁית כא, ח): "וַיַּעַשׂ מִשְׁתָּה גְדוֹלָה וְגו', וְכֵן הוּא (בִּילְקוּט לך, רמז פ"א): מִכָּאן אָמְרוּ, חַיֵּב אָדָם לַעֲשׂוֹת מִשְׁתָּה וְשִׁמְחָה בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם שֶׁזָּכָה לְמוֹל אֶת בְּנוֹ, עֵינֵי שָׁם; וְהֶעֱקָר שְׁתֵּהִיָּה הַסַּעֲדָה שֶׁל בָּשָׂר, כִּי אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (פְּסָחִים קט): אֵין שִׁמְחָה אֱלָא בְּבָשָׂר; וְעַל-כֵּן אֵיתָא בַּפּוֹסְקִים, אֲשֶׁר בְּלִי בָשָׂר לֹא יֵצְאוּ יְדֵי חוֹבֶת שִׁמְחָה (עֵין מִגֵּן אַבְרָהָם, סִימָן רמ"ט, וּבִמְחֻצִּית הַשָּׁקֶל שָׁם); וּמָה שֶׁנֶּהֱגוּ מִקְרֹב לַעֲשׂוֹת סַעֲדָה מִמַּאֲכָלֵי חֵלֶב, סוֹמְכִין עַל הָרִי"ף וְהָרֵא"ש בַּפְּסָחִים קט. שְׁפּוֹסְקִים, שֶׁאַחַר הַחֲרָפָן אֵין שִׁמְחָה בְּבָשָׂר כָּלֹל רַק בֵּינֵן לְבַד, עֵינֵי שָׁם; לָכֵן צָרִיכִים עַל-כָּל-פְּנִים לַשְׁתּוֹת יַיִן בַּסַּעֲדָת בְּרִית מִלָּה, וְרֹאוּי לְשִׁמְחָה

מֵאֵד מֵאֵד בַּיּוֹם שְׁזוֹכָה לְהַכְנִיס בָּנוּ לְבְרִיתוֹ שֶׁל
אֲבִרָהֶם אָבִינוּ, כִּי אָז הוּא כָכֵהֶן גָּדוֹל אֲשֶׁר נִכְנָס
לִפְנֵי וְלִפְנֵים לַעֲשׂוֹת אֶת הָעֲבוּדָה, כִּמוֹ שְׁאָמְרוּ
חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (הוּבָא בִּילְקוּט לִדְ רַמְזוֹ פ"א): מִכָּאֵן
אַתָּה לָמֵד, שֶׁכָּל מִי שֶׁהוּא מַגִּישׁ אֶת בָּנוּ לַמִּלָּה,
כְּאִלּוּ כֵהֶן גָּדוֹל מִקְרִיב מִנְחָתוֹ וְנִסְכּוֹ עַל גִּבֵּי מִזְבֵּחַ
וְכוֹ', עֵינַי שָׁם; וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (מִדְרַשׁ
תַּנְחוּמָא, פֶּרֶשֶׁת חַיִּי שָׁרָה): אֲפִלּוּ אָדָם מִמֶּשְׁכֵּן אֶת
עֲצָמוֹ, כְּשֶׁמֶל בָּנוּ מִשְׁמַח אוֹתוֹ הַיּוֹם וְכוֹ', עֵינַי שָׁם;
וְכֵן אָמְרוּ (שָׁם פֶּרֶשֶׁת תְּצַוָּה): קִטָּן נִמּוֹל לַח' כְּשֶׁם
שְׁנִמּוֹל יִצְחָק אָבִינוּ, שְׂאִין חֲבִיב לִפְנֵי הָאָדָם יוֹתֵר
מִבָּנוּ, וְהוּא מֶל אוֹתוֹ, כְּדֵי לַעֲשׂוֹת רְצוֹן בּוֹרְאוֹ, וְלֹא
עוֹד אֵלָּא שֶׁהוּא מוֹצִיא הוֹצָאוֹת, וְעוֹשֶׂה אוֹתוֹ הַיּוֹם
שֶׁל שְׂמֵחָה וְכוֹ', עֵינַי שָׁם.

וְעַקֵּר הַשְׂמֵחָה הוּא, כִּי עַל-יְדֵי מַצּוֹת מִלָּה
מִכְנִיעַ אֶת קִלְפַּת נִגְהָ וּבּוֹחֵר בְּטוֹב, וְכָל בְּחִירָתוֹ
הִיא רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ. וּמִזֶּה, הֵינּוּ מַמְצּוֹת מִלָּה,
נִטְבָּע בְּלֵב אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי כַח, שִׁיְהִיָּה מוֹכֵן לְמִסֹּר
אֶת נַפְשׁוֹ בְּכָל פֶּעַם אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְכַעֲיִן שְׁאָמְרוּ
חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (הוּבָא בִּילְקוּט וְאַתְחַנֵּן, רַמְזוֹ תתל"ז):
"וּבְכָל נִפְשֶׁךָ" — וְכִי אֶפְשָׁר לוֹמַר לוֹ לְאָדָם לְהִרְגֹּ

בְּכָל יוֹם? אֵלֶּא זֶה מִיִּלָּה, עֵינַי שָׁם וְכֵן"ל; כִּי עַל-יְדֵי
מַצּוֹת מִיִּלָּה נִפְתָּח לִבּוֹ, וְהוּא מוֹכֵן וּמְזַמֵּן לְמִסֵּר
נַפְשׁוֹ בְּכָל עֵת וְרָגַע אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְזֶה עֵקֶר שְׁלָמוֹת
הַשְׁמָחָה, כִּי יֵצֵא מִבְּחִינַת מְקַבֵּל עַל-יְדֵי כְּרִיתוֹת
הָעֶרְלָה, וְנַעֲשֶׂה לְמַשְׁפִּיעַ כֵּן"ל.

וְלֹא רַק שֶׁהַשְׁמָחָה הִיא עַל הָאֵב, אֲלֵא עַל כָּל
הַמְּשִׁתָּפִים בָּהּ, רְאוּי לָהֶם לְשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד, כִּי
אִז נִפְתָּחִים הַשָּׁמַיִם, וְהוּא עֵת רְצוֹן מְאֹד, וּבִפְרֹט
שְׁאֵלִיהֶו מִלֶּאךְ הַכְּרִית הוּא שָׁם, וְנַעֲשֶׂה אִז יַחֲוֹד
גָּדוֹל וְנוֹרָא בְּכָל הָעוֹלָמוֹת.

וְעַל-כֵּן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (וַיִּקְרָא רַבָּה,
פָּרָשָׁה כֹּא, סִימָן ד'): אִם עָשִׂיתָ חֲבִילוֹת שֶׁל עֲבֵרוֹת,
עָשִׂה כְּנִגְדָן חֲבִילוֹת שֶׁל מַצּוֹת, עֵינַיִם רָמוֹת —
וְהָיוּ לְטֹטְפֹת בֵּין עֵינֶיךָ, לְשׁוֹן שֶׁקֶר — וְלִמְדָתָם
אוֹתָם אֶת בְּנֵיכֶם, וְיָדִים שׁוֹפְכוֹת דָּם נָקִי —
וְקִשְׁרָתָם לְאוֹת עַל יָדֶיךָ, לֵב חוֹרֵשׁ אָוֶן — וְהָיוּ
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, רְגָלִים מִמֶּהָרוֹת לָרוּץ לְרָעָה —
הָיוּ רֵץ אַחֵר מִיִּלָּה שֶׁהִיא בֵּין בְּרָכִים, עֵינַיִם שָׁם;
וְעַל-כֵּן מִי שִׂוֹדֵעַ בְּנַפְשׁוֹ, שֶׁהִיא רְגִיל לָרוּץ אַחֵר
רָעָה', וּבִפְרֹט שֶׁהִיא נִכְשָׁל בַּפֶּגֶם הַכְּרִית שֶׁנִּקְרָא

ר'ע' פִּידוּעַ, יִשְׁתַּדֵּל לָרוּץ אַחֵר הַמִּלָּה, לִהְיוֹת
בְּמָקוֹם שֵׁשׁ שָׁם מִצּוֹת מִלָּה, וַיִּשְׁמַח אֶת עֲצָמוֹ
מְאֹד, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִזְכֶּה לַתְּשׁוּבָה שֶׁל אֲהָבָה, כִּי
יִזְכִּיר אֶת עֲצָמוֹ אֵיךְ שֶׁהוּא הֵלֵא גַם הוּא מָהוּל,
וְקִיְמוּ בּוֹ מִצּוֹת מִלָּה. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים
(הוֹבָא בִּילְקוּט מִשְׁלִי, רָמַז תַּתְקַס"ד): הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא
מַצִּיל אֶת יִשְׂרָאֵל לְעוֹלָם הַבָּא מִגִּיהֶנוֹם — בְּזָכוֹת
הַמִּלָּה, עֵין שָׁם.

ה.

וְהִנֵּה יוֹם הַשְּׁמִינִי שָׁבוּ עוֹשִׁין וּמַתְקַנִּין אֶת
הַבְּרִית, הֵינּוּ לְהַעֲבִיר אֶת הָעֶרְלָה, הוּא בְּחִינַת
עֲלָמָא דְאַתִּי, אֲשֶׁר בּוֹ מְאִירָה סְפִירַת הַבִּינָה, וְהִיא
נִחְלָקֶת לְשָׁנִים, בְּסוּד "חֲשֹׁמֶל", מִצֵּד שָׁרְשׁוֹ
לְמַעַלָּה נִקְרָא "חֲשֵׁ", לְשׁוֹן שְׁתִּיקָה, כִּי אֲבֵא וְאֲמֵא
תָּרִין רַעִין דִּלָּא מִתְפָּרְשִׁין, וּסְיָג לְחֲכָמָה שְׁתִּיקָה
(אֲבוֹת, פָּרָק ג'), מַחֲמַת הַשְּׂרָאֵת אֹרֵךְ אֵין סוּף בְּרוּךְ
הוּא, שֶׁשָּׁם נִתְבַּטְּלִים כָּל הַבְּלִי הָעוֹלָם הַזֶּה, וַיּוֹצֵא
מִהֶזְמַן וּמִהַמָּקוֹם, וְהוּא תַּכְלִית הַבְּטוּל, בְּטָל
וּמִבְטָל אֶל הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וּמִצֵּד יִרְיֶדְתּוֹ
לְמַטָּה נִקְרָא "מֶל", לְשׁוֹן רוּחַ מְמַלְלָא, כִּי הוּא

בְּחִינַת הָאוֹתִיּוֹת שֶׁעַל יָדָם יוֹרְדִים וְנִתְגַּלִּים הַמַּדּוֹת
 אֶל הָעוֹלָם הַזֶּה. וּמַחֲמַת שֵׁהֶשֶׁם יִתְבָּרַךְ בָּרָא אֶת
 הָעוֹלָם בְּז' יְמֵי הַבְּנִיָּן, וְהָאָדָם שֶׁנִּבְרָא, עֲדִין אֵין לוֹ
 שׁוּם זְכוּת, וְיוֹצֵא לָעוֹלָם בְּחֶסֶד לְבַד בְּמַתַּנּוּת חֲנָם,
 עַל-כֵּן מִילָּה בְּשִׁמְיִנִית דִּיקָא, כְּדֵי שֶׁיִּחְזֹר וְיִתְעַלֶּה
 עַד עוֹלָם הַבִּינָה, וְהַעֲקָר שֶׁיַּעֲלֶה עַד בְּחִינַת "חש"

ממש.

הֵינּוּ כִּי בְּאַמַּת עֶקֶר הַתְּכַלִּית הוּא, שְׂיִזְכָּה
 לַדַּעַת שְׁלֵמָה הַנִּ"ל, שְׂיִזְכָּה לְהַגִּיעַ עַל-יְדֵי עֲבוּדָתוֹ
 אֶל סוּד בְּטוֹל כְּזֶה, אֲשֶׁר שֵׁם הוּא לְמַעַלָּה מִהַזְמַן
 וּלְמַעַלָּה מִהַמָּקוֹם, שְׁזוּהֵי מִדְּרַגַּת הַמִּילָּה, שְׁחוּתָךְ
 אֶת הָעֶרְלָה, וְנִתְגַּלָּה לוֹ גְּלוּי אֹר עֲלִיוֹן שְׁלֵמַעַלָּה
 מִהַשְׁתַּלְשְׁלוֹת אַרְבָּעָה עוֹלָמוֹת: אֲצִילוּת, בְּרִיָּאָה,
 יְצִירָה, עֲשִׂיָּה, וְהוּא הָאֹר הַכָּלְלִי, אֲשֶׁר הוּא
 רִאשִׁית הַהִמְשָׁכָה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, לְהִיּוֹת חֵיוֹת כָּלְלִי
 לְכָל הָעוֹלָמוֹת, וְנִקְרָא רַעְוָא דְרַעְוִין, כִּי הַשֵּׁם
 יִתְבָּרַךְ הוּא לְמַעַלָּה מִהַזְמַן, וְאִי אֶפְשָׁר לְהַכִּירוֹ
 יִתְבָּרַךְ כָּרְאוּי, כִּי אִם מִי שְׁזוּכָה לַדַּעַת הַשְׁלֵמָה הַזֶּה,
 עַד שֶׁיִּתְבַּטֵּל אֲצִלוֹ הַזְמַן לְגַמְרִי, שְׁזוּהוּ כָּל שַׁעֲשׁוּעַ
 עוֹלָם הַבָּא, שֶׁהוּא לְמַעַלָּה מִהַזְמַן, כִּמוֹ שְׁאָמַר רַבֵּנוּ
 ו"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ז'), שֶׁכָּל הַזְמַן שֶׁל

העולם הזה מה שהיה ומה שיהיה, אינו עולה
אפלו נגד שעה אחת של עולם הבא, כי שם הוא
למעלה מהזמן. וזה עקר התכלית של האדם —
לזכות לחיי עולם הבא, שהוא למעלה מהזמן,
ששם מכירין את השם יתברך, שזה עקר התכלית
של כל התורה והמצוות, שבשביל זה נברא האדם.
וכל זמן שאין זוכין לזה, זה מצד הערלה. ועל-כן
באה מצות מילה, שהיא לחתך ולהעביר את
הערלה דחפזא על ברית, שעל-ידי-זה מעבירין
הכסילות והשטות החופה על המח, כי על-ידי
מילה ופריעה מעבירין הענגין דמכסין על עינין
דאינון רומי רבתא ורומי זעירתא, וענגין דמכסין
על עינין, הן הקלפות הקודמות לפרי, החופות על
המח, שמהם נמשכין כל הכסילות והעדר הדעת,
שמשם עקר הזמן, שעל-ידי-זה כל התאוות
ורדיפת העולם הזה הנמשך מתחת הזמן דיקא, כי
למעלה מהזמן גלוי אור האין סוף ברוך הוא, שם
נתבטלין כל התאוות, ואין אחיזה להתאוות
והבלבולים ומגיעות ועבודת הבורא יתברך.

ועל-כן נקרא "מילה", על שם מ"ל י"ה,
לגלות את המחין שהם אבא ואמא הנקראין י"ה,

ובשביל זה עקר המצוה הוא החתוך והפריעה והמציצה. ושלשה ענינים אלו מעוררין ומרמזין על הנ"ל, הינו על גלוי אורו יתברך של קדם הבריאה. וזה חיתו"ך אותיות חי"ת כ"ו, הינו ביום החי"ת יתגלה יהו"ה שעולה כ"ו פידוע, וכן פריע"ה אותיות פר"ע י"ה, לשון גלוי שם י"ה, ומציצ"ה אותיות מצץ י"ה, להוציא ולמצץ את כל הדמים שהם הדינים, עד שיתגלה י"ה. ועל-כן בשעת חיתו"ך יכון חי"ת יהו"ה, עכשו ביום החי"ת שהוא עלמא דאיתי, נתגלה שם יהו"ה, ואנו צריכים להוריד גלוי אלקות מעצם האצילות עד למטה.

ועל-כן בשעת חתוך המילה יכון: מ"ל יו"ד ה"י, ובשעת פריע"ה יכון: פרע יו"ד ה"א, ובשעת מציצה יכון: מצץ יו"ד ה"ה, וצריכים שלשתן דיקא, כדי להשלים את ג' צרופי י"ה. וזה שאמרו חכמינו הקדושים (שבת קלז.): מל ולא פרע כאלו לא מל, כי העקר הוא גלוי עצם אלקותו יתברך גם כן אל העולמות התחתונים, שהם: בריאה, יצירה, עשיה, גם בתחת הזמן והמקום. ועקר המילה הוא לגלות העטרה, שהוא בחינת מלכות

כִּידוּעַ, כִּי הָעֲרָלָה דְּחִפְיָא עַל בְּרִית קֹדֶשׁ, נִמְשַׁכַּת
בְּשִׁרְשָׁהּ מִבְּחִינַת עֲרֵלַת לֵב, טַפְשׁוֹת לֵב, שֶׁהוּא
קִלְקוּל הַבְּרִיאָה, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה נַעֲלָם וְנִסְתָּר גִּלּוּי
הָאֹר אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְאֵין נִתְגַּלִּית מַלְכוּתוֹ
יִתְבָּרַךְ בְּעוֹלָם, וּמִשָּׁם נִמְשַׁכַּת הָעֲרָלָה דְּחִפְיָא עַל
הָעֲטָרָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת מַלְכוּת, דְּהֵינּוּ שְׁנֵת עֲלָמַת
וְנִתְכַּסִּית מַלְכוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּבִיכּוּל, וְעַל-כֵּן אָנוּ
מְזַהְרִין לְמוֹל וּלְחַתּוֹךְ אֶת הָעֲרָלָה, וּלְפָרַע גַּם-כֵּן
עוֹר הַפְּרִיעָה עַד שֶׁתִּתְגַּלֶּה הָעֲטָרָה, הֵינּוּ כְּדִי
שֶׁתִּתְגַּלֶּה מַלְכוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר בְּשִׁבִּיל זֶה הִיָּתָה
כָּל הַבְּרִיאָה (לְקוּטֵי-הַמַּלְכוּת, מִיָּלָה, הַלֵּכָה א', אוֹת ב').

ו.

וּמַחֲמַת שְׁכָל סוּד הַמִּילָה לַעֲלוֹת עַד אֵין סוּף
בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהוּא לְמַעַל מִהַזְמַן, גִּלּוּי אֹרֹו יִתְבָּרַךְ
בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת, בְּחִינַת "חֹשׁ", שִׁשָּׁם בְּחִינַת
הַכֶּתֶר, שֶׁתֵּק כָּךְ עָלָה בְּמַחֲשָׁבָה, עַל-כֵּן מְכִינִים
כֶּסֶּא לְאַלְיָהוּ הַנְּבִיא דִּיקָא בְּעֵת הַמִּילָה, כִּי אֲלֵיָּהּ
זָכָה לַעֲלוֹת בְּחַיָּיו לְשָׁמַיִם, כִּי זָכָה לְבַטֵּל הַזְמַן
בְּחַיָּיו, וְעַל-כֵּן לֹא הֶעֱרַךְ לְמוֹת, כִּי מַחֲמַת זִהְמַת
הַנֶּחֱשׁ מִחֲטָא אָדָם הָרָאשׁוֹן, אִי אֶפְשָׁר לְכַלֵּל

ברית שלום

קנט

בְּשִׁלְמוֹת בָּזָה הָעוֹלָם, בְּבַחֲיִנַת לְמַעַלָּה מִהַזְמַן,
וְעַל-כֵּן צָרִיכִין לָמוֹת, וְאִזּוּ כְּשִׁיּוּצָאִין מִהַגּוֹף
וְהַנְּשָׁמָה מִזְדַּכְכָּת, הוּא זֹכָה לַעֲלוֹת וּלְכָלֵּל שָׁם
בְּבַחֲיִנַת לְמַעַלָּה מִהַזְמַן, שְׁאֵלוֹ חַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא
כַּנִּ"ל. אֲבָל אֵלֵיהּ זָכָה לְשִׁלְמוֹת הַדַּעַת בְּחַיָּיו, עַד
שֶׁלֹא הִצְרִיךְ לָמוֹת (עֵינִן לְקוּטִי-הֶלְכוֹת, מִלָּה, הֶלְכָּה ד',
אוֹת ט"ו); וְזֶה שְׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בִּירוּשְׁלָמִי
שְׁקָלִים, פָּרָק ג', הֶלְכָּה ג'): תַּחֲתֵית הַמַּתִּים מֵבִיא לִידֵי
אֵלֵיהּ וְכַנִּ"ל; כִּי זֶה תְּלוּי בָּזָה, כִּי הוּא חַי לְעוֹלָם,
וְעַל-כֵּן אֵלֵיהּ יָבוֹא וַיִּבְשֹׁר גְּאֻלַּת מָשִׁיחַ, כִּי מָשִׁיחַ
יִזְכֶּה לָזֶה הַדַּעַת שֶׁל בִּטּוֹל הַזְמַן בְּשִׁלְמוֹת, שְׁאִין
שִׁלְמוֹת אַחֲרָיו, כִּי הוּא יִזְכֶּה לִיְחִידָה דִּיחִידָה.
וְעַל-כֵּן אֵלֵיהּ שְׁזָכָה לְבִטּוֹל הַזְמַן לְגַמְרִי, עַל-כֵּן
הוּא דִּיקָא יָבוֹא וַיִּגְלֶה אֶת מָשִׁיחַ צְדִקְנוּ, אֲשֶׁר הוּא
יִזְכֶּה בְּשִׁלְמוֹת לְבִטּוֹל הַזְמַן (עֵינִן לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק
ב', סִימָן סא), [וְעֵינִן בְּזִהַר הַקְדוּשׁ (פֶּרֶשֶׁת בְּרֵאשִׁית מו:):
עַל הָאָרֶץ דָּא אֵלֵיהּ, דְּאֶשְׁתַּכַּח תְּדִיר בְּאַרְעָא וְלֹא
מִסְטָרָא דְּאָבָא וְאֶמָּא אֶשְׁתַּכַּח, עֵינִן שָׁם; כִּי הוּא
לְמַעַלָּה מֵאָבָא וְאֶמָּא, כִּי נִכְלָל לְגַמְרִי בּוֹ יְתִבְרִיךְ];
וְעַל-כֵּן מִזְכִּירִין אֶת אֵלֵיהּ קֹדֶם הַמִּלָּה וּמְכִינִין לוֹ
כֶּסֶף, כִּי עֶקֶר מַצּוֹת מִלָּה הוּא לְבִטּוֹל הַזְמַן, שְׁשָׁם
עֶקֶר אַחִיזַת כָּל הַתְּאוּוֹת וְעַמַּל הָעוֹלָם הַזֶּה כַּנִּ"ל.

וְאַלְיָהוּ הַנְּבִיא עַל־יְדֵי כְחוֹ וּזְכוּתוֹ מִטְהָרִין עוֹלָם
הַעֲשִׂיָה שֶׁהוּא שֵׁם ב"ן, הֵינּוּ שֶׁבִּכְחוֹ מִבְּטָלִין הַזִּמָּן,
שֶׁעָקֹר אַחִיזְתוֹ בְּזֶה עוֹלָם הַעֲשִׂיָה, וְזוֹכִים לְהַמְשִׁיךְ
בְּזֶה הָעוֹלָם הָאֶרֶת הַדַּעַת הָאֲמִתִּית, שֶׁהוּא בְּטוֹל
הַזִּמָּן, גְּלוּי אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּתַכְלִית הַמַּדְרָגָה
הָעֲלִיוֹנָה.

וְזֶה סוֹד הַמְּנֻהָג לִהְיוֹת עַר כָּל הַלֵּילָה לַפָּנִי
הַמִּילָה, וְנִקְרָא (וּוּאךְ נֶאֱכַט) לַיִל שְׁמוּרִים, כִּי מוֹבָא
בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קיז):
אַלְיָהוּ מִבְּטֵל אֶת הַשָּׁנָה וְכו', עֵינֵי שֵׁם.

וְזֶה שְׁאוּמְרִים בַּשַּׁעַת הַבְּרִית פָּסוּק (בְּרֵאשִׁית מו),
(יח): "לִישׁוּעָתְךָ קוּיָתִי ה'", שֶׁאָמַר יַעֲקֹב עַל דָּן,
כִּינּוֹן שֶׁרָאָה אוֹתוֹ — אָמַר: אֵין זֶה מִבִּיא אֶת
הַגְּאֻלָּה, אֶלָּא מַגֵּד, שֶׁנֶּאֱמַר (שם): "גֵּד גִּדּוֹד יְגוּדְנוּ,
וְהוּא יְגַד עָקֹב", לְאוֹתוֹ שֶׁהוּא בָּא בַּעֲקֹב "הִנֵּה
אֲנֹכִי שׁוֹלַח לָכֶם אֶת אֲלִיָּהוּ הַנְּבִיא", שֶׁבָּא מִשְׁבֵּט
גֵּד (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה צט, סִימָן יב); וְזֶה שֶׁאָנוּ
מִתְּפַלְלִין בַּשְּׁמוּנָה־עֶשְׂרֵה בְּרָכוֹת, בְּבִרְכַּת "אֶת
צֶמַח וְכו', כִּי לִישׁוּעָתְךָ קוּיָנוּ כָּל הַיּוֹם", הֵינּוּ
בְּחִינַת "לִישׁוּעָתְךָ קוּיָתִי ה'" הַנ"ל שֶׁאָמַר יַעֲקֹב,

שְׁנַסְמָךְ לְבִרְכַּת "גֹּד גְּדוֹד יְגוּדְנוּ", הֵינּוּ שְׁעֵתָה אָנוּ
מְקוּיִם רַק לִישׁוּעָתְךָ, עַל־יְדֵי זֶרַע גֹּד, שֶׁהוּא אֱלֹהֵינוּ
שִׁבּוּא בְּקִרּוֹב, וַיִּבְשְׁרֵנוּ עַל הַגְּאֻלָּה. וְעַל־כֵּן בִּרְכַּת
"אֵת צֶמַח" כְּנֶגֶד גֹּד (עֵין לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, תַּפְלָה, הַלְכָה ה'),
אוֹת ג'); וְעַל־כֵּן צְרִיכִים לְהַזְכִּיר בַּפֶּה דִּיקָא: "זֶה
הַכֶּסֶּא שֶׁל אֱלֹהֵינוּ הַנְּבִיא", כַּמּוּבָא בַּזֶּהר הַקָּדוֹשׁ
(בַּהֲקֻדְמָה יג:): אֶצְטְרִיךְ לְתַקְנָא לִיה כּוּרְסִיא
וּלְאַדְכָּרָא בַּפּוּמִיָּה דָּא כּוּרְסִיא דְּאֱלֹהֵינוּ, וְאִי לָאו לָא
שְׂאֵרֵי תַמָּן, עֵין שָׁם. כִּי הָעֵקֶר לְהוֹרִיד אֶת מ"ל
חֲסָדִים, הֵינּוּ שְׁלֹא יִשְׁאַר בְּבַחֲיַנְתָּ ח"שׁ, בְּחִינַת
מַכְסָּה, כִּי אִם מ"ל, לְשׁוֹן רוּחַ מְמַלְלָא, שֶׁהוּא
הַדְּבוּר דִּיקָא, וְכַנ"ל. וְעַל־כֵּן מִי שְׁזוּכָה לְזַכֵּךְ אֶת
עַצְמוֹ, יָכוֹל לִרְאוֹת אִיזוֹ בְּחִינָה שֶׁל נְצוּץ גְּלוּי
אֱלֹהֵינוּ הַנְּבִיא, כִּי יֵשׁ בָּזֶה כֹּמֶה וְכֹמֶה בְּחִינּוֹת
וּמִדְּרָגוֹת, כַּמּוּבָא (בַּתְּקוּנֵי־זֶהר חֲדָשׁ): אֵית לְמָאן דָּאֵת
עֲתִיד לְאַתְּגַלֵּיא לִיה מַסְטָרָא דְּנִשְׁמַתִּיה בְּשִׁכְל
דִּילִיה, וְאֵית לְמָאן דָּאֵת עֲתִיד לְאַתְּגַלֵּיא לִיה
בְּחִכְמַתִּיה, וְאֵית לְמָאן דָּאֵת עֲתִיד לְאַתְּגַלֵּיא לִיה
בְּפָנִים בְּפָנִים מַסְטָרָא דְּגוּפִיה, עֵין שָׁם; וְעַל־כֵּן
בְּשַׁעֲה שְׂאוּמְרִים בְּקוֹל רָם אֱלֹהֵינוּ הַנְּבִיא, יְכוֹן

בְּמַלּוּי אֱלֹהֵינוּ בְּשִׁלְשָׁה יַחֲוִידִים כְּזֶה:

אלף, למד, יוד, הי, ויו
אלף, למד, יוד, הא, ואו
אלף, למד, יוד, הה, וו

וְכֵן יִכּוֹן ב' פְּעָמִים שֵׁם הַיְי"ה הָעוֹלָה כְּמִנְיֵן
אֱלֹהֵינוּ בְּאַפֵּן הַזֶּה יִיְהוּוֹהָ, וְכֵן יִכּוֹן שֵׁם ב"ן:
יו"ד ה"ה ו"ו ה"ה, הָעוֹלָה כְּמִנְיֵן אֱלֹהֵינוּ, וַיַּחֲוִידִים
אֵלֵינוּ הֵם מְסֻגָּלִים מְאֹד מְאֹד לְהַמְשִׁכַת אֵינָה נִצּוֹץ
דְּנִצּוֹץ וְכו', אֵינֵנו הָאָרֶה אוֹ אֵינָה זֵיו בְּעֶלְמָא
מֵאֱלֹהֵינוּ הַנָּבִיא, כָּל אֶחָד כָּפִי זְכוּכוּ.

וְרֵאוּנִי לְכָל אָדָם אֲזִי לְהַתְעוֹרֵר בְּתִשּׁוּבָה אֲמִתִּית
וּבְבוֹשָׁה גְדוֹלָה, כִּי אֲזִי נִתְאַחֲדִים כָּל הָעוֹלָמוֹת כָּלָם
קִדְם הַבְּרִיאָה לְאַחֵר הַבְּרִיאָה, וְנַעֲשֶׂה אָב וּבֵן
כְּחֵדָא, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹרֵד כְּבִיכּוֹל וּפְמִלִּיָה דִּילִיָּה
לְרֵאוֹת וּלְהַשְׁתַּתֵּף יַחַד בְּשִׂמְחַת מִצּוֹת מִיָּלָה,
כְּמוֹכָא בְּזִהָר הַקָּדוֹשׁ (פִּרְשֵׁת לָךְ צ.ג.): בְּזִמְנָא דְּבֵר נִשׁ
אָסִיק בְּרִיָּה לְאַעֲלִיָּה לְהֵאֵי בְרִית קָרִי קִדְשָׁא בְּרִיָּה
הוּא לְפִמְלִיָּא דִּילִיָּה וְאָמַר חֲמוּ מֵאֵי בְרִיָּה עֲבָדִית
בְּעֶלְמָא בֵּיה שְׁעֵתָא אֲזַדְמֵן אֱלֹהֵינוּ וְטָאֵס עֲלָמָא בְּד'

טאסין ואזדמן תמן, ועל דא תנינן דבעי בר נש לתקנא כרסיא אחרא ליקרא דיליה, ויימא דא כרסיא דאליהו, ואי לאו לא שרי תמן, והוא סלק ואסהיד קמי קדשא בריך הוא, עין שם; ומכל שכן וכל שכן שאבי הבן צריך להתעורר אז בתשובה אמתית, ויתביש מאד מאד, כי לפניו יש גלוי שכינה ביותר, אם יזכה רק להבין ולהרגיש, כי (שם צו): והאי מאריה דהלולא דא (שהוא הבעל-הבית שעושה את השמחה הזאת), זכה לכלא למחזי קדשא בריך הוא אנפין באנפין בהאי יומא, עין שם.

ז.

והנה מבאר בפונות, בתחלה טרם שנתפשטו החסדים בו' קצוות (שהם חג"ת נה"י), הנה אז הערלה, שהיא קלפת נגה, חופפת ונאחזת ביסוד שלו סביב. וזהו (יחזקאל א, ד): "ונגה לו סביב" וכו', ובהיות ערלה זו חופפת על היסוד, אין החסדים יורדים עד היסוד, כדי שלא יינקו הקלפות מהם, ולא יתאחזו באורות הגדולים וכו', ולכן אינם יורדים ונופלים עד היסוד וכו', ועל-כן

הם נשׂארים לַמַּעֲלָה בְּשֵׁרֶשׁם בְּדַעַת דּוֹזְעִיר, וְאִינָם
מִתְפַּשְׁטִים לַמָּטָה, כִּי נֶאֱחָזָה הָעֶרְלָה בִּיסּוּד שָׁלוֹם,
וְאִם כֵּן כֹּאֲשֶׁר מְלִין וְכוּרְתִין הָעֶרְלָה הִיא,
מִסְתַּלְקֶת מִשָּׁם קִלְפַת נִגָּה, וְאִזּוּ יוֹרְדִים הַחֲסָדִים
לַמָּטָה. וְהַעֲנִין הוּא כִנ"ל, שֶׁעָקַר הַתִּכְלִית שֶׁנִּבְרָא
הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם הִזֶּה, כְּדֵי שִׁיחְזוֹר וְיִכְלֹל בּוֹ
יִתְבַּרֵּךְ לְגַמְרִי, הֵינּוּ שִׁיסְתָּם עֵינָיו לְגַמְרִי מַחִיזוֹי
דֵּהֲאִי עֲלָמָא, וְיַעֲלָה עַד אֵין סוּף מִמָּשׁ, עַד שִׁיגִיעַ
אֶל רוּם הַמַּעֲלֹת גְּלוֹי הַמַּחִין, שֶׁהֵם הָאֲרֶת שִׁפְעַ
אַלְקוּתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, הַשְּׁגַת הַדַּעַת, שֶׁהִיא הַתּוֹרָה
הַקְּדוּשָׁה דַּעַתוֹ יִתְבַּרֵּךְ (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן
סה); וְכִשִּׁיחְזוֹר אֶל זֶה הָעוֹלָם, יִמְשִׁיךְ תּוֹרָה שֶׁהִיא
שִׁפְעַ רוּחָנִיּוֹת (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קנט);
אֲךָ כְּשֶׁעֲדִין חוֹפֵף עַל הִיסּוּד, שֶׁהוּא צִנּוֹר הַמִּשְׁפִּיעַ
כָּל טוֹב — הָעֶרְלָה, שִׁזּוֹ זִהְמַת הַנְּחָשׁ, מִשָּׁם
נִמְשָׁכִין כָּל הַפְּגָמִים הַנֶּאֱחָזִין בְּתַאֲוֹת עוֹלָם הַזֶּה,
שֶׁהֵם חִיזוֹ דֵּהֲאִי עֲלָמָא, כִּי הָעֶרְלָה הִיא עֲנָנִין
דְּמַכְסִין עַל עֵינִין, שֶׁהוּא בְּחִינַת הָעֲנָן וְהַחֲשֵׁךְ שֶׁל
תַּאֲוֹת עוֹלָם הַזֶּה וְהַבְּלִיּוֹ, שֶׁמִּתְגַּבְּרִין עַל הָעֵינַיִם,
שֶׁלֹּא יִכּוֹנְנוּ הָרְאוֹת לְהַסְתַּכֵּל עַל הַתִּכְלִית הַנֶּצְחִית
לְהַכְלִיל בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, רַק לְהַסְתַּכֵּל מִן הַצַּד, חֵס

קסה ברית שלום

ושלום, על הבלי עולם הזה, שהם חיזו דהאי
עלמא שפלה.

כי באמת, העינים הם דברים עליונים וגבוהים
מאד, והם רואים תמיד דברים גדולים ונוראים,
ואם היה האדם זוכה לעינים כשרות, היה יודע
דברים גדולים רק ממה שעניו רואות, כי הן
רואות תמיד (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רנד); כי
ישראל קדושים, שרשם במחשבה דקדשא בריה
הוא, אף למה אין רואים? זה מצד הערלה דחפיא
על ברית. כי אז מרב מהירות וכו', אינו רואה שום
דבר, ועל-כן כל הסתכלותו היא רק אל הצד, ולא
אל השרש העליון, ועל-כן אי אפשר להחסדים
להתפשט למטה. ועל-כן כשצריכים להעביר
הערלה הזאת, צריכים לסבל צער וכאב גדול,
שהוא בחינת צער וכאב המילה שסובל התינוק,
כדי שעל-ידי הצער והכאב הגדול הזה, יסתם
עיניו בחזק גדול כנראה בחוש, שעל-ידי-זה הוא
נכלל בהתכלית, על-ידי שסותם ועוצם עיניו
בחזקה מחיזו דהאי עלמא, שזהו בעצמו חתוף
וכריתות הערלה, שהיא ענגין דמכסין על עיניו
(לקוטי-הלכות, מילה, הלכה ה', אות א'); אף תכף-ומיד

כְּשִׁזְכִּים לְכָרוֹת אֶת הָעֲרָלָה, אֲזִי נִשְׁפָּעִים הַחֲסָדִים
לְמַטָּה.

וְלִהְבִּינוּ יוֹתֵר בְּדֶרֶךְ עֲבוּדָה בְּהִסָּבֵר מִתֵּק וְטַעַם
עָרֵב, כִּי חֲכָמֵינוּ הִקְדוּשִׁים אָמְרוּ (חֲגִיגָה יג:): מֵאִי
חֲשַׁמֶּל? חֵיוֹת הַקֶּדֶשׁ, עֲתִים חָשׁוֹת עֲתִים מִמְּלָלוֹת;
הֵינּוּ, הַמְּלֹאכִים הַמְּקַבְּלִים חֵיוֹת מִחֲשַׁמֶּל, הֵם
לְפַעֲמִים חָשׁוֹת, הֵינּוּ בִּשְׁעָה שֵׁשׁ גְּלוֹי אֱלֻקוֹת
בְּהֶאֱרָה נִוְרָאָה וְנִפְלְאָה — אֲזִי חָשׁוֹת, כִּי הֵם אֲזִי
מִצַּד הַבְּטוּל לְגַמְרִי אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְלְפַעֲמִים
מִמְּלָלוֹת, כְּשֶׁאֵין הַגְּלוֹי אֱלֻקוֹת בְּהִתְגַּלוֹת רַק
בְּהִסָּתֵר — וְאֲזִי מִמְּלָלוֹת, שׁוֹאֲגוֹת "קִדּוּשׁ קִדּוּשׁ"
וְכוּ'. וְעַל דֶּרֶךְ זֶה גַם לְמַטָּה בְּהִנְבְּרָאִים, אִי אֶפְשָׁר
לְהַמְשִׁיךְ שׁוֹם שֹׁפֵעַ, רַק עַל־יָדֵי תִּפְלָה, שֶׁהִיא
בְּחִינַת "מַל", בְּחִינַת מִמְּלָלוֹת, וְאֲזִי אַחֲר־כֵּן נִשְׁפָּע
הַשֹּׁפֵעַ, שֶׁהוּא שֹׁפֵעַ הַדַּעַת, גְּלוֹי אֱלֻקוֹת בְּחִינַת
"חֵשׁ", בְּחִינַת חָשׁוֹת.

כִּי לְכַאוּרָה קִנְשָׁה, מֵאַחֵר שֶׁבִּאֲמַת כָּל מֵה
שֶׁהָשֵׁם יִתְבָּרֵךְ עוֹשֶׂה עִם הָאָדָם, הַכֹּל הוּא לְטוֹבָתוֹ,
כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הִקְדוּשִׁים (בְּרָכוֹת ס:), שֶׁצָּרִיךְ
הָאָדָם לֹאמַר כָּל מֵה דְּעֵבְדִּין מִן שְׁמִיָּא — לְטַב

הוא דִּעְבְּדִין; אם כֵּן לָמָּה צִוּנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ
 לְהִתְפַּלֵּל עַל הַצָּרָה, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, הֲלֹא כָּל הַיְסוּרִין
 וְהַצָּרוֹת, חֶסֶד וְחֵלִילָהּ, הֵם טוֹבוֹת גְּדוּלוֹת בְּאַמֶּת,
 לְזִכּוֹתָיו עַל יָדָם לַחַיִּים נִצְחָיִים? אֵךְ בְּאַמֶּת בּוֹדֵאי
 מֶה שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עוֹשֶׂה לְהָאָדָם — הַכֹּל לְטוֹבָה,
 וְאַף-עַל-פִּי-כֵן הוּא צָרִיךְ לְהִתְפַּלֵּל לַהֲשֵׁם יִתְבָּרֵךְ,
 וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ בְּרַחֲמִים וּבִתְחֻנוּנִים, לְצֵאת מֵהַצָּרָה
 לְרוּחָהּ.

כִּי עָקַר בְּרִיאַת הָעוֹלָם הָיָה בְּשָׂבִיל הָאָדָם
 הַבֶּעַל בְּחִירָה, הִינּוּ שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בָּרָא אֶת הָעוֹלָם,
 שִׁיְהִיָּה הַכֹּל נִמְסָר בְּיַד הָאָדָם, שֶׁהָאָדָם דִּיּקָא יַעֲשֶׂה
 כָּלִים וְצִנּוּרוֹת לְהַמְשִׁיךְ שְׁפָעוֹ וְחֶסְדּוֹ יִתְבָּרֵךְ לְמַטָּה,
 וּבְלֹא תִקּוּנֵי הַכָּלִים הַנַּעֲשִׂים עַל-יְדֵי הָאָדָם, אֵין
 שְׁפַע הַחֶסֶד יָכוֹל לִירֹד לְמַטָּה, כִּי אִם יֵרֵד הַחֶסֶד
 קֹדֶם תִּקּוּנֵי הַכָּלִים, יִהְיֶה בְּבַחֲיַנַּת רַבּוּי אֹר, רַבּוּי
 הַשֶּׁמֶן הַגּוֹרֵם כְּבוֹי הָאֹר, וְאַזִּי נִתְהַפֵּךְ הַחֶסֶד לְדִין
 קָשָׁה, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, וְעָקַר הַכָּלִי הוּא עַל-יְדֵי תִפְלָה,
 שֶׁהוּא בְּחִינַת חַיּוֹת אֵשׁ מִמְּלָלוֹת כַּנ"ל. וְכֹל מֶה
 שִׁירָבָה בְּתִפְלָה, יוֹתֵר יִבְנֶה לְעַצְמוֹ כָּלִים לְקַבֵּל
 בָּהֶם שְׁפַע הָאֹר וְהַדַּעַת, שֶׁהוּא הַגְּלוּי אֱלֻקוֹת
 בְּחִינַת חֲשׁוֹת, שֶׁהוּא הַשְּׂגַת הַתּוֹרָה בְּשִׁרְשָׁהּ.

וזו כל כוונת מילה, שהיא — לגלות החסדים הסתומים למעלה, ולהמשיכן למטה אל מקום גלוי החסדים, הינו כנ"ל, על-ידי מצות מילה, שעל-ידי-זה נכללין באחד על-ידי עצם הכאב של התינוק, שעל-ידי-זה מעצים עיניו מחיזו דהאי עלמא לגמרי, שזהו בעצמו חתוף והעברת הערלה, על-ידי-זה ממשיכין ומגלין החסדים למטה, שאז עקר המשכת החסדים בעולם, כידוע בפונות, שכל זמן שהחסדים סתומים למעלה, אין החסדים נמשכין בעולם, רק כשזוכין לתקנן עד שימשיכו אותם במקום הגלוי, אז מאירין ומתפשטין בעולם.

ולכאורה קשה — אם כן, מדוע נקראים בשם חסדים כל זמן שהם סתומים, כי הלא עקר חסדו יתברך הוא כשעושה חסד עם הברואים, שזוהי מדת החסד, אבל כל זמן שהם סתומים ואינם מתגלים למטה, והשפע של החסד אינו מתפשט עדין, מדוע נקראים בשם חסדים? אף על-פי הנ"ל מובן הדבר היטב, כי מה שהחסדים סתומים, ואינם מתפשטים למטה, הוא רק מחמת שעדין לא זכינו לתקן כלים כראוי בשביל קבלת החסדים, ועל-כן אז אדרבה, זהו עצם החסד, מה שהחסדים

סתומים למעלה, ואין נשפע מהם למטה, כי אם מעט דמעט כידוע, כי זה לטובה גדולה, כי מאחר שעדין אין כלים לקבל, זהו חסד גדול שהם סתומים, ואין נמשך מהם למטה, כי אם מעט מאד, כדי שלא יזיק רבוי השפע, חס וחלילה. ועל-כן על-ידי מצות מילה, שעל-ידי-זה סותם עיניו מחיזו דהאי עלמא, שזהו בחינת העברת הערלה ונכלל באחד, ואחר-כך שב משם בבחינת רצוא ושוב, ונעשה "חשמל" — "חש" מצד הבטול, "מל" מצד התגלות החסדים השבעים אורות שנתפשטים בז' תחתונות וכו' (עין לקוטי-הלכות, מילה הלכה ה', אות ד' ואות ו', עין שם).

ח.

ועקר מצות מילה להעביר את הערלה הוא, על-ידי חתוף ופריעה, כי הן שתי מצוות, וכעין שאמרו חכמינו הקדושים (הובא בילקוט משלי, רמז תתקסד): כי כל ביתה לבוש שנים, אל תקרי שני"ם אלא שני"ם — מילה ופריעה, עין שם; ואמרו (בשיר השירים רבה, פרשה א'): הנה יפה במילה, הנה יפה בפריעה, עין שם; ואמרו (שם, פרק ו'): מה

אָגוֹז יֵשׁ בּוֹ שְׁתֵּי קַלְפוֹת, כִּךְ יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לָהֶן שְׁתֵּי
מַצּוֹת — מִילָה וּפְרִיעָה, עֵינֵן שָׁם; כִּי "הָעֶרְלָה"
כְּלוּלָה מִשְׁתֵּי קַלְפוֹת, שֶׁהֵם: עֲשׂוֹ וַיִּשְׁמַעְאֵל, שְׁנֵי
עֲנָנִין דְּמַכְסִּין עַל עֵינִין, וְעַל-כֵּן צָרִיכִים חֲתוּף
וּפְרִיעָה, דִּיקָא שְׁנֵיהֶם, כְּדֵי לְבַטֵּל שְׁנֵיהֶם. וְאִם לֹא
קַיִם שְׁנֵיהֶם, הָרִי כָּאֵלּוּ לֹא מָל, כָּמוֹ שְׁאַמְרוּ חֲכָמֵינוּ
הַקְדוּשִׁים (שַׁבָּת קלז.): מָל וְלֹא פָּרַע, כָּאֵלּוּ לֹא מָל.

כִּי קַלְפַּת עֲשׂוֹ, שֶׁהוּא הָרַע גָּמוּר שֶׁבְּעֶרְלָה,
הוּא כּוֹפֵר בְּכָל, רַחֲמָנָא לְצֻלָּן, וְעַל-כֵּן מְטַעָה אֶת
הָאָדָם לְגַמְרִי, וּמַרְאָה לוֹ כָּאֵלּוּ לִית דִּין וְלִית דִּין,
רַחֲמָנָא לְצֻלָּן, וְעַל-כֵּן בְּרֵאשׁוֹנָה צָרִיכִים לַחֲתוּף אֶת
הָעֶרְלָה לְגַמְרִי, כִּי קַלְפָּה זֹו הוּא הָרַע גָּמוּר
שֶׁבְּעֶרְלָה, כְּלָלִיּוֹת הַשְּׁלֵשׁ קַלְפוֹת הַטְּמָאוֹת, כִּי
כּוֹפֵר בְּעֶקֶר, וְאִין שִׁיךְ אֶצְלוֹ תַּפְלָה כָּלָל, רַחֲמָנָא
לְצֻלָּן. וְקַלְפַּת יִשְׁמַעְאֵל הִיא קַלְפַּת נִגְהָ שֶׁבְּעֶרְלָה,
שֶׁהִיא קַלְפָּה דְּקָה, שְׁמַשֵּׁם נִמְשָׁךְ הַטְּעוֹת בְּלִב
לְהַתְרַשֵּׁל מִתַּפְלָה, חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי כְּבָר נִשְׁמַעָה
תַּפְלָתָהּ, וְעַל-כֵּן מִתְרַשֵּׁל אַחֲרֵי-כֵךְ לְגַמְרִי. וְעַל-כֵּן
צָרִיכִים כְּנִגְדָּה פְּרִיעָה — לְגַלוֹת אֶת הַמַּחֲזִין,
בְּחִינַת פֶּר"ע י"ה, לְגַלוֹת כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שׁוֹמֵעַ

בְּכָל פַּעַם תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, וְאִין שׁוּם תְּפִלָּה לָרִיק
(עֵין לְקוּטִי-הֶלְכוֹת, נְחִלוֹת, הֶלְכָּה ד', אוֹת כג).

הֵינּוּ כִּי קִלְפֹת עָשׂוּ כּוֹפֶרֶת לְגַמְרִי, הֵן בְּבַחֲיִנַת
"חש", וְהֵן בְּבַחֲיִנַת "מל", וְקִלְפֹת יִשְׁמָעֵאל אֵינּוּ
כּוֹפֵר בְּבַחֲיִנַת "חש", אֲלֹא בְּבַחֲיִנַת "מל", וְעַל-כֵּן
צָרִיכִים חֲתוּף וּפְרִיעָה דִּיקָא. וְזֶה שְׁאָנוּ אוֹמְרִים
שְׁתֵּי פְעָמִים: "וְאָמַר לָךְ בְּדַמִּיךְ חֵי", "וְאָמַר לָךְ
בְּדַמִּיךְ חֵי", שֶׁהוּא כְּנֶגֶד מִילָה וּפְרִיעָה, כְּמוֹבָא
בְּזִהַר הַקְדוּשׁ (פֶּרֶשֶׁת אֱמֹר צא:): בְּדַמִּיךְ, בְּתַרִּי — חַד
דְּמִילָה וְחַד דְּפְרִיעָה, חַד דְּגִזְרֵי דְכִנְסַת יִשְׂרָאֵל,
וְחַד דְּפְרִיעָה בְּצַדִּיק יִסּוֹד עוֹלָם. וְאֵלִין תִּרְיִן דְּמִין
דְּבַר נֶשׁ קָאִים בְּגַנְיָהּ בְּקִיּוּמָא דְּעֵלְמָא דְּאֵתִי וְכו',
עֵין שָׁם; כִּי עַל-יְדֵי חֲתִיכַת הָעֶרְלָה מְבַטְלִין הַשְּׁלֵשׁ
קִלְפוֹת הַטְּמְאוֹת לְגַמְרִי, שֶׁהֵם: רוּחַ סְעָרָה, וְעָנָן
גָּדוֹל, וְאֵשׁ מִתְּלַקְחַת, שֶׁהֵם שְׁלֹשָׁה עוֹרוֹת הַחוּפִּים
עַל הַבְּרִית. וְעַל-יְדֵי פְרִיעָה מְבַטְלִין הַקִּלְפָּה
הַרְבִּיעִית, שֶׁהִיא קִלְפֹת נִגְהָ, עוֹר דִּק (עֵין לְקוּטִי-
מוֹתֵר"ן, חֶלֶק א', סִימָן פב), שֶׁהִיא מְעַרְבֶת בֵּין טוֹב
לְרָע, כִּי לְפָעָמִים נִכְלָלַת בְּרָע וְלְפָעָמִים בְּטוֹב,
וְעַל-יְדֵי מִצּוֹת חֲתוּף וּפְרִיעָה מְבַטְלִין אֶת הַקִּלְפוֹת,

וְזוֹכִין לְהָאִיר עַל נַפְשׁוֹ עֲרֻבוֹת אֹר זִיו חַיִּים
אֱלָקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ.

וְעַל-כֵּן אוֹמְרִים שְׁתֵּי פְעָמִים "וְאָמַר לָךְ בְּדַמֶּיךָ
חַיִּי", "וְאָמַר לָךְ בְּדַמֶּיךָ חַיִּי" וְכַנֵּ"ל, הֵינּוּ בְּדַמֶּיךָ,
שֶׁהוּא הַצֶּעַר וְהַכָּאֵב הַגָּדוֹל שֶׁסּוּבֵל בְּעַת הַחַתּוּן
שֶׁנִּשְׁפָּךְ דָּמוֹ. וְהַתְקוּן לָזֶה — לְבָרַח אֶל הַתְּכָלִית,
וְזֶהוּ "בְּדַמֶּיךָ חַיִּי", כִּי שָׁם עָקַר הַחַיִּים וְהַחַיִּים,
וְכִמּוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים לו'): "כִּי עִמָּךְ מְקוֹר חַיִּים",
וְחוּזָר וְכוֹפֵל "בְּדַמֶּיךָ חַיִּי", שֶׁמִּמָּשִׁיכִין אַחֵר
הַבְּטוּל חַיִּים, שֶׁמִּנְחָמִין עֲצָמָן עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה,
שֶׁהוּא שֹׁפֵעַ הַחֲסָדִים שֶׁמִּקְבָּלִים אַחֲר־כֶּךָ, הֵינּוּ פַּעַם
אַחַת נֶגֶד הַבְּטוּל, שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת "חֹשׁ", וּפַעַם אַחַת
נֶגֶד הַמְּשַׁכֵּת הַחֲסָדִים, בַּחֲיִנַת "מַל".

וְעַל-כֵּן אַז בְּשַׁעַת מִלָּה דִּיקָא, נוֹתְנִים
לְהַתִּינוּק שְׁמוֹ, כִּי עָקַר הַשֵּׁם הוּא עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה
(עֵינִי לְקוּטִי-מוֹתֵרֵן, חֶלֶק א', סִימָן נו'), כִּי אוֹרִיתָא שְׁמָא
דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּמִשָּׁם נִמְשָׁכִין כָּל הַשְּׁמוֹת שֶׁל
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁכֻּלָּם כָּלוּלִים בְּהַתּוֹרָה, כִּי קִדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא וְאוֹרִיתָא וַיִּשְׂרָאֵל חֵד הוּא (עֵינִי לְקוּטִי-
הֶלְכוֹת, מִלָּה, הֶלְכָּה ד', אוֹת ג'); וְעַל-כֵּן אַז דִּיקָא

נַעֲשִׂית שְׁמָחָה גְּדוּלָּה, כִּי אַחֲרֵי שֶׁהוּא זָכָה כָּבֹד
 לְהַכְלִיל בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, עַל־יְדֵי כָּאֵב וְצָעַר הַמִּילָה,
 וּכְשֶׁחֻזַּר מִשָּׁם, הוּא בָּא עִם כָּל הַחֲסָדִים, וְעַל־כֵּן
 נַעֲשֶׂה אִזּוֹ שְׁמָחָה גְּדוּלָּה, וְנוֹתְנִים לוֹ שֵׁם, כִּי בִשְׁם
 הָאָדָם שֵׁם כָּל הָאָדָם, כָּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל
 (שִׁיחֻת־הַר"ן, סִימָן מֵד), כִּי בְּהֵשֵׁם שֶׁל הָאָדָם מְרָמֵז
 כָּל עֲנִיָּנוּ וּבְחִינָתוֹ, וְכָל אֶחָד כָּפִי עֲנִיָּנוּ וּמִדְּרָגָתוֹ,
 כֵּן יֵשׁ לוֹ צְרוּף וְרָמֵז עַל שְׁמוֹ, "כִּי הַשֵּׁם שֶׁל הָאָדָם
 הוּא הַלְבוּשׁ שֶׁלוֹ לְאַחֵר מוֹתוֹ", וְהַשֵּׁם שֶׁנוֹתְנִין
 לְהָאָדָם, הוּא לְפִי הַפְּעֻלָּה שֶׁיֵּשׁ לוֹ לַעֲשׂוֹת בְּעוֹלָם,
 וּכְשֶׁגָּמַר פְּעֻלָּתוֹ בַּחֲצִי יָמָיו וְנִחְלָה, אִזּוֹ צָרִיף לְקָרָא
 לוֹ שֵׁם אַחֵר, שִׁיתְקַיֵּם עוֹד בְּזֶה הָעוֹלָם (שֵׁם סִימָן צה),
 כִּי עַל־יְדֵי שְׁנוֹתְנִין לוֹ שֵׁם בְּעוֹלָם, נַעֲשֶׂה בְּחִינַת
 מִשְׁפִּיעַ, כִּי יוּצֵא מִהַעֲצָבוֹת וְנִהְיָא דְכִסּוּפָא,
 וּמִמִּשְׁיף אֹר הַחֲסָדִים בְּעוֹלָם.

וְזֶה שֶׁכָּתַב רַבֵּנוּ ז"ל (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת מוֹהֵל, סִימָן
 ו'): מִי שֶׁגּוֹמֵל חֶסֶד, שֵׁם אֲשֶׁר יִקְרָא יִתְקַיֵּם; בְּשִׁבִּיל
 זֶה קֹדֶם שֶׁיִּקְרָא שֵׁם לְתִינוּק — יִגְמַל חֶסֶד,
 וְעַל־יְדֵי־זֶה יִתְקַיֵּם הַשֵּׁם וְכַנ"ל; כִּי צָרִיף לַעֲשׂוֹת
 אִזּוֹ חֶסֶד, כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה בְּבְחִינַת צְדִיק הָעוֹשֶׂה צְדָקָה
 וְחֶסֶד וּמִשְׁפִּיעַ חֲסָדִים (עֵין לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, שְׁלִיחַ הָעוֹשֶׂה

לגבות חוב, הלכה ב', אות יט), [ועי' בזהר הקדוש
(פרשת לך-לך פט): עד לא אתגזר בר נש, לא
אתאחיד בשמא דקדשא בריך הוא, כיון דאתגזר
עאל בשמיה ואתאחיד ביה וכו', עי' שם].

וזה הכוס יין שמביאין לברך אחר המילה, כי
יין — זכה נעשה ראש, לא זכה נעשה רש (יומא
עו:). ועכשו על-ידי שכבר נעשה בחינת צדיק
משפיע, זה מורה שנעשה בחינת ראש, ועל-כן
היין נעשה יין המשמח, יין המשמר לעתיד, כמו
שנאמר (שיר השירים א, ד): "נגילה ונשמחה בך,
נזכירה דרך מיין", והכוס גימטריה אלהים —
שהוא הדינים. ועכשו אנו מגלים, שכבר נמתקו
הדינים.

ועל-כן שמחת ברית מילה היא מצוה רבה עד
מאד, וממתקת ומבטלת אפלו גבורות שכבר נגזרו
על האדם, חס ושלום, כי אז נתיחדים כל
העולמות — בין קדם הבריאה לאחר הבריאה,
ועל-כן אז הוא תקף השמחה ומחילת עוונות,
וראוי לקבל על עצמו בשעת מצות מילה, כי
מהיום ישמר את פיו, כי "פה" איהו בחושבן

קעה ברית שלום

"מילה" (תקוני-זהר, תקון ס"ט ק"ה:); וברית הלשון תלויה בברית קדש, כפי שמקדש דבורו, כמו-כן זוכה להיות שומר את הברית, וכן על-ידי דבור האדם, יכולים לידע ולהבין, איך אוהז בשמירת הברית.

כי זה תלוי בזה, וכפי שהאדם ישמר מהיום והלאה את דבורו שהוא ברית הלשון, כמו-כן יהיה נשמר אצלו אות ברית קדש, ויזכה שיאיר לפניו תמיד שמו יתברך, כמובא (בהקדמת התקונים): מ'י' י'עלה' ל'נו' ה'שמימה' — ראשי תבות מ'י'ל'ה', וסופי תבות שמו יתברך יהו"ה, הינו אם יזכה לשמר את דבורו, ויתמיד בתפלה ובלמוד התורה הקדושה, על-ידי-זה יזכה להיות נוטר הברית, ואפלו אם קלקל כבר עד עכשו ברית הלשון ואות ברית קדש, אף-על-פי-כן בשעה שמקימין מצות מילה, אז הוא עת רצון גדול מאד, ויכולין לתקן הכל, ולקבל על עצמו על-כל-פנים מהיום והלאה שיקדש את עצמו, אז אינו זז משם עד שמוחלין לו, וזכות המצוה תהיה לו לעזר גדול, ויאיר עליו אור נפלא מהארת נעם ערבות זיו שכינת עזו יתברך, ויאיר לפני עיניו תמיד

שמותיו יתברך, ויטיל בכל העולמות כמטיל
בפרד"ס נאה, אשרי לו ואשרי חלקו!

ספר המדות אות מוהל

(א) צריך לחזר אחר מוהל צדיק וירא שמים,
כי כשהמוהל אינו טוב, יכול להיות שלא יהיה
מוליד, חס וחלילה, הנמול על ידו, גם על-ידי
שהמוהל אינו טוב, על-ידי-זה בא התינוק, חס
וחלילה, לידי חלי נופל.

(ב) אשה שאינה יכולה להתעבר, תביט על
הספין של מילה אחר המילה.

(ג) המוהל נותן הבנה להנמול בלמוד התורה.

(ד) מצות מילה יש לה כח שיש לבגדי כהן
גדול.

(ה) מי שנולד מהול, בידוע שפח המדמה שלו
טוב ויפה.

קעז ברית שלום

ו) מי שגומל חסד, שם אשר יקרא יתקיים,
בשביל זה קדם שיקרא שם להתינוק יגמל חסד,
ועל-ידי-זה יתקיים השם.

ועין באות פדיון שבויים, סימן י"ב

מי שהוא רגיל להיות מוהל, או לספק צרכי
סעדת ברית מילה של עני, על-ידי-זה נצול מבית
האסורין.

סדר המילה וברכותיה

יבין כסא רחב לכסא של אליהו הנביא, ואם אין
לו יקח שני כסאות זה אצל זה, ויכסם עם
כרים, הכסא של אליהו הוא מצד ימין, וכסא של
הסנדק הוא מצד שמאל. ונוהגים לשים את הכסא
לצד צפון בין מזרח למערב, לפי שהמילה היא
בעולה, ועולה שחיתטה בצפון, ומה טוב אם הוא
לפני ארון הקדש.

*

ראוי לכל העומד שם להתעורר בתשובה חזקה,
ולהכניס בדעתו אמונה אמיתית, כי אליהו
מלאך הברית יושב כאן, ולכן ראוי לעמוד שם

בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ גְּדוֹל וּבִבְשֶׁת פָּנִים, וּמִכָּל שֶׁכֶּן שְׁלֹא
יִדְבֹּר שֵׁם דְּבָרִים בְּטָלִים וְשֶׁל מָה בְּכָף.

*

כְּשֶׁעוֹשִׁין כָּל הַהֲכָנוֹת לְצֶרֶךְ הַבְּרִית, יִזְדָּרוּ הָאָב
וַיֹּאמֶר תִּפְלָה זֶה מֶלֶךְ בְּמֶלֶךְ בְּכֻנָּה
עֲצוּמָה וּבְשִׁמְחָה רַבָּה עַד מְאֹד, שְׂזָכָה אוֹתוֹ הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ בְּמִצְוֵה גְדוֹלָה וְנִפְלְאוֹה כְּזוֹ מִצְוֹת מִלָּה.

תִּפְלָה לָאָב קֳדָם הַמִּלָּה

(מספר עבודת הקדש)

לְשֵׁם יְחִיד קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשִׁכְנִיתִיה
בְּדַחִילוֹ וּרְחִימוֹ בְּרַחֲמֵינוּ וּדְחִילוֹ
לְיַחַד שֵׁם י"ה בּו"ה בְּיַחְוָדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל
יִשְׂרָאֵל. הִנֵּה אָנֹכִי בָּא לְקַיֵּם מִצְוֹת עֲשֵׂה:
"וּבִיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִמּוֹל בְּשֵׁר עַרְלָתוֹ", לְתַקֵּן
אֶת שְׂרָשָׁה בְּמָקוֹם עֲלִיוֹן, וְחֲרִינִי מוֹסֵר
בְּנִי לַמּוֹחֵל, וְאֲנִי מִמֶּנָּה אוֹתוֹ שְׁלִיחַ גָּמוֹר
שְׂיָמוֹל אֶת בְּנֵי כְּדַת מָה לַעֲשׂוֹת. וַיְהִי
רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי,

שְׁתַּעֲלָה עָלַי כְּאֵלֹו קִנְיַמְתִּי מִצֹּחַ זֶה עִם כָּל
הַבִּנּוֹת הָרְאוּיֹת לְבֹן בְּמִצּוֹת מִילָה
וּפְרִיעָה וּמִצִּיצָה, וַיִּתְּנֵנִי חֲסִידִים בְּמִשְׁפַּט
הָאֲוִרִים, וַתֵּהֱא מִצֹּחַ זֶה חֲשׁוּבָה לְפָנֶיךָ
כְּרִיחַ נִיחֹחַ, וְתִשְׁפִּיעַ נִשְׁמָה קְדוֹשָׁה לִילְדִי,
וְאֵלֶיהִי חֲנֻכָּיָה זָכוֹר לְטוֹב, יִשְׁמַר הַיֶּלֶד
לְשֹׁמֵר בְּרִיתוֹ, וְשֵׁלָא יַחֲטֵא כָּלֵל, וְתִזְכְּנִי
לִי וּלְאִמִּי לְגִדְלוֹ לְתוֹרָה וּלְמִצְוֹת, וַיְהִיָּה
חֶכֶם וְחָסִיד וּבַעַל מַדּוֹת טוֹבוֹת וּבָרִיא
מִזִּלְיָה, וְנִשְׁמַח בּוֹ וּבְתוֹרָתוֹ וְנִגִּיעָהוּ
לְחַפָּה. וְעַתָּה הִנֵּה הֵבֵאתִי אֶת רֵאשִׁית פְּרִי
הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נָתַתָּ לִי לְקֹנִים מִצְוֹתֶיךָ
בִּירָאָה וּבִאֲהָבָה וּבְשִׂמְחָה רַבָּה בָּאתִי
הַיּוֹם לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ. וְאַתָּה בָּרַב רַחֲמֶיךָ
תְּבָרַכְנוּ מִבְּרָכוֹתֶיךָ וְתִשְׁמַחְנוּ בְּעִבּוֹדְתְּךָ,
וְתִצְּלֵנוּ מִכָּל חֲטָא, וְתִזְכְּנִי לְקֹנִים כָּל
הַמִּצְוֹת שֶׁבְּתוֹרָה. חֲנֻנִי יְהוָה כִּי אֵלֶיךָ
אֶקְרָא כָּל הַיּוֹם: עֲזָרְנוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עַל

דְּבַר כְּבוֹד שְׁמֶךָ, וְהִצִּילֵנוּ וְכִפֵּר עַל
חַטֹּאתֵינוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ:

(וְיוֹסִיף תַּפְלָה זוֹ מִסְפָּר לְקוּטִי-תַפְלוֹת)

וּתְרַחֵם עַל כָּל יְלָדֵי עַמֶּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל
הַנִּכְנָסִין לְבְרִיתוֹ שֶׁל אֲבִרָהָם
אֲבֵינוּ, וְתַזְמִין לְכָל תַּמִּיד מוֹהֲלִים
כְּשָׂרִים וְהַגּוֹנִים וְאַמְנִים וְזִרְיָיִם בְּאַמֶּת,
בְּאֶפֶן שִׁיקִימוּ מִצֻּת מִילָה וּפְרִיעָה
בְּתַכְלִית חֲשִׁלְמוֹת כְּרִצּוֹנָךְ הַטּוֹב, כִּי אַתָּה
קִדְשָׁתָּ יָדִיד מִבֶּטֶן וְצֶאֱצֵאִיו חֲתָמָתָ בְּאוֹת
בְּרִית קִדְשׁ, וְצוֹיִתָּנוּ בְּרַחֲמֶיךָ לְמוֹל אֶת
בְּנֵינוּ בֶּן שְׁמוֹנֶת יָמִים, לְהַכְנִיסָם בְּבְרִיתוֹ
שֶׁל אֲבִרָהָם אֲבֵינוּ. עַל־כֵּן זִכְנוּ וְעֲזָרְנוּ
וְתַזְמִין תַּמִּיד מוֹהֲלִים כְּשָׂרִים וְהַגּוֹנִים
וְאַמְנִים, וְרֵאיוּיִם לַעֲסֹק בְּמִצְוָה נִזְרָאָה
הַזֹּאת. וְתַעֲמֵד עַל יְמִינָם וְתַסְמְכֵם, שִיזְכוּ
לְקַיֵּם מִצְוָה זֹאת בְּשִׁלְמוֹת הִרְאֹוִי, בְּאֶפֶן
שֶׁלֹא יִקְלָקְלוּ, חֵם וְשָׁלוֹם, לְהַתִּינוֹק הַנִּמּוֹל

עַל יָדָם, רַק יִתְקַנּוּ אוֹתוֹ בְּכָל הַתְּקוּנִים
וְהַקְדָּשׁוֹת שְׁצָרִיכִין לְתַקֵּן וּלְקַדֵּשׁ אֶת
הַתִּינוּק עַל־יְדֵי מַצּוֹת מִלָּה. וַיְהִי נִמְשָׁךְ
עָלָיו צָלָם אֱלֹקִים, צָלָם דְּמוּת תַּבְּנִיתוֹ,
וַיִּזְכֶּה לַחַיּוֹת שׁוֹמֵר הַבְּרִית בְּאַמֶּת, וְלֹא
יִכָּגֵם בַּבְּרִיתוֹ לְעוֹלָם. וַיִּלְכוּ יוֹנְקוֹתָיו,
וַיִּזְכֶּה לְהוֹלִיד בָּנִים וּבָנוֹת חַיִּים וְקַיָּמִים
לְעַבְדָּתְךָ וּלְיִרְאָתְךָ, וַיֵּצְאוּ מִכָּל אֶחָד
מִיִּשְׂרָאֵל דּוֹרוֹת הַרְבֵּה עַד סוֹף כָּל
הַדּוֹרוֹת, וְכָל־ם יִפִּירוּ וַיֵּדְעוּ אֶת שְׁמֶךָ
הַגָּדוֹל. וַיַּעֲשׂוּ רְצוֹנְךָ בְּאַמֶּת כָּל יְמֵיהֶם
לְעוֹלָם, לְמַעַן יִתְגַּלֶּה אֱלֹהוּתְךָ בְּכָל
הָעוֹלָמוֹת עַל־יְדֵי יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ, אֲשֶׁר בָּהֶם
בַּחֲרָתְךָ:

וַיְהִי נָעַם אֲדָנִי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה
יְדֵינוּ כּוֹנֵנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ
כּוֹנֵנָהוּ.

אחר כך יאמר זאת:

הריני מקשר עצמי בקיום מצות מילה לכל
הצדיקים האמתיים שבדורנו ולכל הצדיקים
האמתיים שוכני עפר, קדושים אשר בארץ
המה, ובפרט לרבנו הקדוש צדיק יסוד עולם
נחל נובע מ'קור ח'כמה, רבנו נחמן בן פייגא,
זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן.

כשמביאים את התינוק אל בית-הכנסת יאמרו בקול גדול:

ברוך הבא

ויכון "הבא" עולה ח', רצה לומר ברוך הנמול לשמונה, ועוד
יציר בדעתו שם"ט אורות משערי בינה באים עמו, ועל-ידי
כונה זו ממשיך רוח אליהו בנער.

אחר-כך יאמר האב בקול רם פסוק זה:

אשרי תבחר ותקרב ישכון חצריך

והעומדים שם אומרים:

נשבעה בטוב ביתך, קדוש היכלך

מנהג ארץ ישראל תובב"א: האב מקבל את התינוק
מה'קנאטער', ואומר 'שמע ישראל' וכו', והקהל חוזר אחרי

פסוק בפסוק:

שִׁמְעֵ יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד :

יְהוָה מֶלֶךְ יְהוָה מֶלֶךְ יְהוָה יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעַד :

יְהוָה מֶלֶךְ יְהוָה מֶלֶךְ יְהוָה יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעַד :

אָנָּה יְהוָה הוֹשִׁיעָה נָּא : אָנָּה יְהוָה הוֹשִׁיעָה נָּא :

אָנָּה יְהוָה הַצְּלִיחָה נָּא : אָנָּה יְהוָה הַצְּלִיחָה נָּא :

אַחֲר־כֵּן יְשִׁימוּ אֶת הַתִּינוּק עַל כֶּסֶּא שֶׁל אֱלֹהֵי הַנְּבִיא, וַיֹּאמְרוּ

בְּקוֹל רֶם ג' פְּעָמִים :

זֶה הַכֶּסֶּא שֶׁל אֱלֹהֵינוּ זָכוֹר לְטוֹב

וּבְכָל פַּעַם שִׁיאֲמַר 'אֱלֹהֵינוּ' יִכּוֹן בְּמַלּוּי אַחֵר :

אֶל"ף לַמ"ד יו"ד ה"י וי"ו

אֶל"ף לַמ"ד יו"ד ה"א וא"ו

אֶל"ף לַמ"ד יו"ד ה"ה ו"ו

וַיִּתְעוֹרֶר אָז בְּתִשְׁוּקָה עֲצוּמָה, וַיִּכְנִיס בְּדַעְתּוֹ
אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה, שֶׁאֱלֹהֵינוּ הַנְּבִיא מְלֶאךְ הַבְּרִית
נִמְצָא עֹכָשׁוֹ כָּאֵן, וַיִּכּוֹן ב' פְּעָמִים שֵׁם הַיְיָ"ה
הָעוֹלָה כְּמִנְיֵן אֱלֹהֵינוּ בְּאִפְּן הַזֶּה יִהְיֶהוּוֹה"ה, וְכֵן
יִכּוֹן שֵׁם ב"ן : יו"ד ה"ה ו"ו ה"ה, הָעוֹלָה כְּמִנְיֵן

אֱלֹהֵינוּ, וְעַל-יְדֵי-זֶה אִם יִהְיֶה רָאוּי, יִמָּשֶׁךְ עָלָיו
אֵיזָה נִצּוּץ מִגְלוֹי הָאֶרֶת זֵיו אֱלֹהֵיו הַנָּבִיא וְכו'.

אַחֲר־כֵּן יֹאמַר הַמּוֹהֵל פְּסוּקִים אֵלָיו, וַיִּכְנֹן אֶת שְׁמוֹת הַנְּי"ה
בְּמִלּוֹי ב"ן כְּזֶה:

לִישׁוּעָתְךָ	קוֹיִתִּי	יְהוָה	יְי"ד ה"ה וְי"ו ה"ה	שְׁבַרְתִּי
לִישׁוּעָתְךָ	יְהוָה	יְי"ד ה"ה וְי"ו ה"ה	וּמִצּוּוֹתֶיךָ	

עָשִׂיתִי: אֱלֹהֵיו מִלְּאֹךְ הַבְּרִית, הִנֵּה שְׁלַךְ לִפְנֵיךְ,
עָמַד עַל יְמִינִי וְסִמְכָנִי, שְׁבַרְתִּי לִישׁוּעָתְךָ
יְהוָה יְי"ד ה"ה
וְי"ו
ה"ה שֶׁשׁ אָנֹכִי עַל אִמְרָתְךָ, כְּמוֹצֵא שְׁלַל
רַב: שְׁלוֹם רַב לְאַהֲבֵי תוֹרָתְךָ, וְאֵין לָמוּ מִכְשׁוֹל:

אַחֲר־כֵּן יִחְזֹר הָאֵב וַיֹּאמֶר בְּקוֹל רֶם פְּסוּק זֶה:
אֲשֶׁרִי תִבְחַר וּתִקְרָב יִשְׁכֵּן חֲצָרֶיךָ:

וְהַעֲוֹמְדִים שָׁם אוֹמְרִים:
נִשְׁבָּעָה בְּטוֹב בֵּיתְךָ, קְדוֹשׁ הַיְכָלְךָ

אַחֲר־כֵּן נוֹטְלִין אֶת הַתִּינוּק מִכֶּסֶּא שֶׁל אֱלֹהֵיו
הַנָּבִיא, וּמְשִׁימִין אוֹתוֹ עַל יְרֵכֵי הַסִּנְדֵּק,
וּמִצּוֹת סִנְדֵּק הִיא רַבָּה וְגְדוֹלָה מְאֹד, כִּי רַגְלָיו
דּוֹמֹת לְמִזְבֵּחַ, וּכְאֵלּוּ מִקְטִיר קִטְרֶת, וְזוֹכָה
לְעֲשִׂירוֹת, וְהוּא תִקּוֹן גָּדוֹל לְפָנֶיךָ הַבְּרִית. וְכָתַב

ברית שלום

קפה

בַּמֶּהָרִי"ל, דִּכְשֶׁהָיָה סַנְדֵּק, הָיָה טוֹבֵל עֲצָמוֹ לְהַכְנִיס
הַתִּינוּק לְבְרִית בְּטֶהְרָה, וְעַל-כֵּן רָאוּי וְנִכּוֹן מְאֹד
שֶׁלֹא יִהְיֶה אָדָם סַנְדֵּק אִם לֹא טָבֵל, כִּי אֵיךְ יִגַּשׁ
לְמִזְבֵּחַ, וְטַמְאָתוֹ עָלָיו. וַיִּשְׁמַח מְאֹד הַסַּנְדֵּק עַל גִּדְּל
הַזְכוּת שֶׁזָּכָה. וְאָמְרוּ חַז"ל (הוֹבָא בִּילְקוּט תַּהֲלִים, רַמְז'
תשכג): אָמַר דָּוִד לְפָנָי הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: אֲנִי
מִשְׁבַּחְךָ בְּכָל אֵיבָרֵי וּמְקָנִים בָּהֶן הַמַּצּוֹת וְכוּ', הַגִּיד
בּוֹ מִצּוֹת מִלָּה וּפְרִיעָה, בְּרַכִּים בָּהֶן אֲנִי עוֹשֶׂה
סַנְדִּיקוֹס לִילָדִים בְּשַׁעַת מִלָּה וּפְרִיעָה וְכוּ', עֵינַי שָׁם
[וְעֵינַי] (בְּמִדְרַשׁ רַבָּה, פָּרָשַׁת נִשְׂא, פָּרָשַׁת יֵד, סִימָן כד):
מִלָּאָה קְטָרֶת כְּנֶגֶד הַמִּלָּה הַכְּתוּב מְדַבֵּר, שְׂבַעַת
שָׁמְלוּ יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם, שֶׁנֶּאֱמַר (יִחְזַקְאֵל טז, ו):
"וְאֶרְאֶךָ מִתְּבוֹסֶסֶת בְּדַמֶּיךָ, וְאָמַר לָךְ בְּדַמֶּיךָ חַיִּי
וְאָמַר לָךְ בְּדַמֶּיךָ חַיִּי", הָיָה רֵיחַ הַדָּם וְהַעֲרָלָה עָרַב
לְפָנָי הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּבָשָׂמִים וְכוּ', עֵינַי שָׁם].

וְהָאֵב יֹאמַר בְּלַחֲשׁ:

הִנְנִי מוֹכֵן וּמְזַמֵּן לְקִנִּים מִצּוֹת עֲשֵׂה שְׂצוֹנֵי הַבּוֹרֵא
יִתְבָּרֵךְ לְמוֹל אֶת בְּנִי.

וַיֹּאמֶר לְהַמּוֹהֵל: "אֲנִי עוֹשֶׂה אֶתְכֶם שְׁלִיחַ לְמוֹל
אֶת בְּנִי".

וַיִּכּוֹן שְׁמוֹסֵר אֶת בְּנוֹ לְקַרְבֵּן לַיהוָה יִתְבָּרֵךְ,
וְכַמְאֲמָרָם ו"ל (מִדְרַשׁ רַבָּה, פָּרָשַׁת אֶמֶר, פָּרָשַׁת כז, סִימָן

א': מִשְׁפַּט אָדָם וּמִשְׁפַּט בְּהֵמָה שְׁוִין, מִשְׁפַּט אָדָם
 "וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִמּוֹל בָּשָׂר עָרְלָתוֹ", מִשְׁפַּט בְּהֵמָה
 "וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי וְהִלָּאָה יִרְצָה". וְהֶעֱקָר שִׁיְהִיָּה בָּלָב
 אֲמַת וְתָמִים. אַחִי, אַחִי! אֵין אַתָּה יָכוֹל לְשַׁעַר אֶת
 גְּדֹל הַשַּׁעֲשׂוּעִים וְהַנִּחַת רוּחַ שְׁעוּלָה עֲכָשׁוּ לְפָנָיו
 יִתְבָּרַךְ.

וְהַמּוֹהֵל אוֹמֵר בְּקוֹל:

אֲמַר הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְאַבְרָהָם אָבִינוּ: הִתְהַלֵּךְ
 לְפָנַי וְהָיָה תָמִים. הִנְנִי מוֹכֵן וּמְזַמֵּן לְקַיִם
 מִצְוֹת עֲשֵׂה שְׁצוֹנִי הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ לְמוֹל, לְשֵׁם יְחִיד
 קֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתָּהּ בְּדַחִילוֹ וּרְחִימוֹ בְּשֵׁם
 כָּל יִשְׂרָאֵל.

וּכְשֶׁהַמּוֹהֵל פּוֹתֵחַ הַתִּינוּק לְמוֹלוֹ, וְהוּא רוֹאֶה עֲרוֹת
 הַתִּינוּק, אָז יִדְמָה בְּעֵינָיו שְׂרוּאָה בּוֹ כָּל
 הַדִּינִים, כִּי עֲדִין הָעֶרְלָה עָלָיו, וַיִּכְּוֶן 'עֶרְלָה'
 גִּימְטְרִיָּה אֱלֹהִי"ם מְלֵא כְּזָה: אֵל"ף לַמ"ד ה"י יו"ד
 מ"ם, וְה' אוֹתִיוֹתֶיהָ הַפְּשׁוּטִים, וְכֵן מִל"ה עִם
 הַכּוֹלֵל גִּימְטְרִיָּה אֱלֹהִי"ם פְּשׁוּט, וְהוּא עֲכָשׁוּ מוֹכֵן
 לַחֲתוֹךְ אֶת הָעֶרְלָה שֶׁהֵם הַדִּינִים, וְלִהְיוֹת שִׁיךְ רַחֲמִים

קפז

בְּרִית שְׁלוֹם

וְחֻסְדִּים, אֲשֶׁר הָיוּ עַד עַכְשָׁיו מְכַסִּים וְנִעְלָמִים
לְמַעַלָּה.

אַחֲר־כֵּן יֹאמַר הַבְּרָכָה בְּקוֹל רָם:

בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה ^{יו"ד ה"י} אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ
הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ
עַל הַמִּילָה ^{יאהדונהי:}

בְּשַׁעַת הַזְכָּרַת הַיּוֹ"ה יִכּוֹן אֵל שֵׁם ע"ב, שֶׁהוּא
הַמְשַׁכֵּת הַחֻסְדִּים, וְכַשִּׁיאֵמַר תַּבַּת 'הַמִּילָה',
יִכּוֹן אֵל יְחִוֵּד יְהוָה אֲדֹנָי יֹאֲהֲדוֹנָה"י, שֶׁעוֹלָה
בְּתַבַּת 'הַמִּילָה', כִּי עַכְשָׁיו נַעֲשֶׂה יְחִוֵּד בֵּין כָּל
הָעוֹלָמוֹת, בֵּין אָב וּבֶן קִדְּם הַבְּרִיאָה לְאַחֵר
הַבְּרִיאָה, וּבְשַׁעַת הַחֲתוּף יִכּוֹן חֲתוּף פְּזָה: חִי"ת
כ"ו יְהוָה, גַּם יִכּוֹן מִלָּ"ה: מָל יו"ד ה"י, וְתַכְף
וּמִיד בְּזִרְיֹת נִפְלְאָה יַעֲשֶׂה אֶת הַפְּרִיעָ"ה, וַיִּכּוֹן:
פֶּר"ע יו"ד ה"א, וַיֹּאמֶר בְּקוֹל נִתְגַּלָּה הָעֶטְרָה,
וַיִּכּוֹן שְׁעַל-יָדֵי הַחֲתוּף נַעֲשֶׂה יו"ד, וְנִשְׁלַם שֵׁם
שְׂדֵי, כִּי עַד עַכְשָׁיו הָיָה תַּחַת יַד הַסֵּטְרָא אַחֲרָא
בְּחִינַת ש"ד, וְעַכְשָׁיו עַל-יָדֵי הַתְּגִלּוֹת הָעֶטְרָה נִשְׁלַם
בְּצוּרַת אָדָם, וּמֵאִיר בּוֹ הַשֵּׁם שְׂדֵי, וַיִּכּוֹן מְלוּי תַּבַּת
יֶצֶ"ר פְּזָה: יו"ד צד"י רי"ש, שֶׁהוּא סוּפֵי תַבּוֹת
הַשֵּׁם שְׂדֵי"י, וּבְזָה יִהְיֶה נִשְׁמַר הַתִּינוּק מִהִיצֵר.

וּבַעֲדֵי שֶׁהַמֹּהֵל עוֹסֵק בַּפְּרִיעָה, יֹאמֶר הָאֵב הַבֶּרֶכָה
בְּקוֹל רָם, וַיִּכְוֶן בְּהִזְכָּרַת הַיְי"ה אֶל שֵׁם ס"ג,
שֶׁהוּא בְּבִינָה, שֵׁשׁ מִתּוֹק הַגְּבוּרוֹת וְהַמְּשַׁכֵּת
הַחֲסָדִים.

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַיְי"ה וְאַתָּה יְיָ הַיְי"ה
מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו
וְצִוָּנוּ לְהַכְנִיסוֹ בְּבְרִיתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם
אָבִינוּ:

(וַיִּכְוֶן שְׁאֲבָרָהּ אָבִינוּ רֹאשׁ לְגִמְטוֹלִים עוֹמֵד שֵׁם עֶכְשׁוֹ, וַיִּצִּיל
אֶת בָּנוּ מִרְדַּת שַׁחַת, חֵס וְחִלְיָהּ.)

וְהַעֲוֹמְדִים שֵׁם עוֹנִים:

כֶּשֶׁם שֶׁנִּכְנַס לְבְרִית, כֵּן יִכְנַס לְתוֹרָה וּלְחֻפָּה
וּלְמַעֲשִׂים טוֹבִים.

הַמֹּהֵל יַעֲשֶׂה אֶת הַמְּצִיָּצָה בִּפְהַ דִּיקָא, וַיִּכְוֶן
מִל"ה גִּימְטְרִיָּה פ"ה, וְכֵן יִכְוֶן מַצ"ץ
יו"ד ה"ה.

וַיִּמְלֵא פִּי זֵין, וַיִּמְצֵץ עִם הַיֵּין אֶת כָּל הַדָּם, וַיִּכְוֶן
שְׁיִין גַּם כֵּן בַּגְּבוּרָה, וְעֶכְשׁוֹ עָלָיו לְהוֹצִיא
אֶת כָּל הַגְּבוּרוֹת, וּלְהַמְשִׁיךְ אֶת כָּל הַחֲסָדִים
הַסְּתוּמִּים, כִּי הַדָּם הוּא מִדַּת הַדִּין, וַיֵּין אָדָם הוּא
גַּם-כֵּן מִדַּת הַדִּין, מִצָּא מִין אֶת מִינוֹ וְנִעֹזֵר. וְלִכְן

קפט

ברית שלום

זורקין יין בפה על המילה, לומר כי אנו רוצים
למתק הדין מבפנים.

ועל-כן עכשו כשכבר מצץ את הדם, ונמתקים
הדינים מכל השעור קומה, שהוא רל"ו
גימטריה מציץ"ה עם הכולל, על-כן מה טוב ומה
נעים לכוון את השעור קומה שהם: ע"ב ס"ג מ"ה
ב"ן.

יו"ד ה"א

יו"ד ה"י

וא"ו

וי"ו

ה"י

ה"י

יו"ד ה"א

וא"ו

ה"א

יו"ד ה"ה

ו"ו

ה"ה

אשר עם הד' יחודים בכלליות עולה מציץ"ה.

*

והמל תינוק בכונה זו, לעולם לא יטמא בריתו,
ויהיה מורה הוראה בישראל, דבוק באלקים
חיים, אשרי לו ואשרי חלקו!

*

אחר שִׁכְּסוּ אֶת הַתִּינוּק, יִמְסֹר אוֹתוֹ אֶל סַנְדֵּק שְׁנִי,
שֶׁנֶּקְרָא סַנְדֵּק מְעַמָּד.

*

וימלא כוס יין

וַיִּכְוֶן כִּי כו"ס גִּימְטְרִיָּה אֱלֹהִים, וְעַכְשָׁו כָּבֹר
נִמְתָּקָה מִדַּת הַדִּין, וַיִּמְלֵא יֵין שֶׁהוּא
גִּימְטְרִיָּה ע', וַיִּכְוֶן אֶל הָע' אִוְרוֹת שֶׁנִּתְּגַלּוּ עַכְשָׁו
בְּסוּד מ"ל, כִּי כָל סְפִירָה כְּלוּלָה מֵעֶשְׂרֶה, וְכִשְׂיֻצָּאוֹ
מֵאָמָא נַעֲשֹׂו בִּיחַד ע', וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְגַּלּוּ לוֹ סוּדוֹת
הַתּוֹרָה, כִּי סו"ד בְּגִימְטְרִיָּה ע', וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
הַקְדוּשִׁים (מִדְּרַשׁ רַבָּה, פָּרָשַׁת וַיְרָא, פָּרָשָׁה מַט, סִימָן ב'):
אָמַר לוֹ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְאַבְרָהָם, אִם תִּמְלֹךְ תִּטַּל
סוּד ה', מַה סוּד ה' ? ס' שְׁשִׁים, ו' שִׁשָּׁה, ד' אַרְבָּעָה
— הָרִי שְׁבָעִים, שְׁבָעִים אֲנִי מַעֲמִיד מִמֶּךָ בְּזִכּוֹת
הַמִּלָּה וְכו', וּמַעֲמִיד אֲנִי מֵהֶם מִשָּׁה, שֶׁהוּא הוֹגָה
בַּתּוֹרָה בְּשְׁבָעִים לָשׁוֹן, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים א, ה):
"הוֹאִיל מִשָּׁה בָּאֵר אֶת הַתּוֹרָה הַזֹּאת", בְּזִכּוֹת מִי?
בְּזִכּוֹת הַמִּלָּה, שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים כה, יא): "סוּד ה'
לִירָאוֹ וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעֵם", עֵינִן שָׁם. וְעֵינִן בְּגִמְטְרֵא
(עֲרוּבִין סה): יֵין נִתֵּן בְּע' אוֹתִיּוֹת, וְסוּד נִתֵּן בְּע'
אוֹתִיּוֹת, נִכְנָס יֵין יֵצֵא סוּד, עֵינִן שָׁם וְדו"ק.
וַיִּכְרֹךְ בְּרַכַּת בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן, וּבִהְזָכִירוֹ אֶת

קצא

ברית שלום

שם הוי"ה יכון אל שם מ"ה

אלהינו

יו"ד ה"א
וא"ו
ה"א

ברוך אתה יהוה

מלך העולם בורא פרי הגפן :

ויכון כי כוס היא [בגימטריה] אלהי"ם, והיין
שבתוכו כבר ממתק, כי נתבטלו הדינים והגבורות
ונמשכו החסדים פנ"ל.

*

אחר-כך יברך ברכה זאת, ובהזכירו פעמים את
שם הוי"ה יכון אל שם ב"ן, העולה
כמנין אליה"ו, ובאמרו "אשר קדש ידיד מבטן"
— יכון אל אברהם, "וחק בשארו שם" — יכון
אל יצחק, "וצאצאיו חתם באות ברית קדש" —
יכון אל יעקב ובניו, ותכף ומיד כשמזכיר זכות
האבות, אזי השכינה שם, כמובא בזהר הקדוש
(שלח קעד.): באתר דאית תמן אבות אית תמן
שכינתא, עין שם; "על-כן בשכר זאת" — שהיא
השכינה הנקראת 'זאת' כידוע, "אל חי" — שהוא
יסוד צדיק, "חלקנו צורנו", רבנו של עולם,
שיהיה גם חלקנו משומרי הברית, ולא רק חלקנו

יִהְיֶה בָּאֵל חַי שׁוֹמְרֵי הַבְּרִית, אֲלֵא גַם "צִוָּה לְהַצִּיל
יְדִידוֹת שְׂאֲרֵנוּ מִשַּׁחַת", שֶׁתְּצִוָּה לְהַצִּיל אֶת בְּנֵינוּ
מֵעֶבֶר שַׁחַת, שֶׁהוּא פָּגַם הַבְּרִית הוֹצֵאת זֶרַע
לְבִטּוּלָה וְכוּ', "לְמַעַן בְּרִיתוֹ אֲשֶׁר שָׁם בְּבִשְׂרָנוּ" —
שֶׁהוּא יַחֲוֹד יְהו"ה אֲדֹנָי יֵאֱהָדוּנָהי הָעוֹלָה כְּתִבַּת
הַמִּיל"ה כִּנ"ל.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה ^{יְיָ ה' ה' ה'} אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ
הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדַּשׁ יָדֶיךָ מִבְּטָן, וְחָק בִּשְׂאֵרוֹ
שֵׁם, וְצִאֲצִאֵיו חָתַם בָּאוֹת בְּרִית קִדְּשׁ, עַל-כֵּן בִּשְׁכַר
זֹאת, אֵל חַי חֲלָקֵנוּ צוּרֵנוּ, צִוָּה לְהַצִּיל יְדִידוֹת
שְׂאֲרֵנוּ מִשַּׁחַת, לְמַעַן בְּרִיתוֹ אֲשֶׁר שָׁם בְּבִשְׂרָנוּ.
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה ^{יְיָ ה' ה' ה'} כּוֹרֵת הַבְּרִית.

קִדְּם שְׁנוֹתֶיךָ אֶת הַשֵּׁם יִזְכֹּר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, שֶׁאָמַר
(סִפְר־הַמִּדּוֹת, אוֹת מוֹהֵל, סִימָן ו'): מִי שֶׁגִּמַּל חֶסֶד,
שֵׁם אֲשֶׁר יִקְרָא יִתְקַיֵּם; בִּשְׁבִיל זֶה קִדְּם שִׁיקְרָא שֵׁם
לְתִינוּק יִגְמַל חֶסֶד, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְקַיֵּם הַשֵּׁם, עַיִן
שֵׁם.

(וְעַל-כֵּן טוֹב שִׁיְהִיָּה מוֹכֵן אֲצִלוֹ אִז מַעוֹת לְצִדְקָה
וּגְמִילוֹת חֶסֶד, וְכֵן יִכִּין אָדָם שֶׁיַּעֲמֵד שֵׁם, שֶׁיִּכּוֹל
לַעֲשׂוֹת עִמּוֹ הַצִּדְקָה וְהַגְּמִילוֹת חֶסֶד).

וּבְשָׁנוֹתָן אֶת הַשֵּׁם לְבָנוּ, מֵה טוֹב כְּשֵׁיכוֹל לְשַׁלְּבוֹ
 עִם שֵׁם יְהוָה אֲדֹנָיִי, הֵינּוּ שֵׁיכָנִים אֶת שֵׁם
 הַתִּינוּק בֵּין אוֹתִיּוֹת שְׁמוֹתָיו יִתְבָּרֵךְ, כִּי שְׁמוֹ יִתְבָּרֵךְ
 מִשְׁתַּף בְּשִׁמְנוּ (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק ב', סִימָן סז),
 וְעֲכָשׁוּ גוֹרֵם יְחִוּד בְּכָל הָעוֹלָמוֹת. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
 הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת ז:): מָנָא לָן דְּשִׁמְא גָרִים, אָמַר רַבִּי
 אֶלְעָזָר דְּאָמַר קָרָא (תְּהִלִּים מו, ט): "לְכוּ חֲזוּ מַפְעָלוֹת
 ה', אֲשֶׁר שֵׁם שְׁמוֹת בְּאֶרֶץ", אֵל תִּקְרִי שְׁמוֹת אֱלֹהֵי
 שְׁמוֹת, עֵין שָׁם. וְאָמְרוּ (יוֹמָא פג:): רַבִּי מֵאִיר דִּיק
 בְּשִׁמְא, עֵין שָׁם. וְכֵן הוּא בִּזְהַר הַקְּדוֹשׁ (תְּצִוָּה
 קעט:): דְּשִׁמְא גָרִים וְצִרוּפָא דְּאִתָּוֶן דָּא בְּדָא גְרָמִין
 עֲבָדָא הֵן לְטַב הֵן לְבִישׁ וְכו', עֵין שָׁם; וְעַל-כֵּן
 צָרִיף לְהִזְהַר מְאֹד מְאֹד לֹא לִתֵּן שֵׁם אַחֵר רָשָׁע, חֶסֶם
 וְשָׁלוֹם. וְכַעֲיֵן שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יוֹמָא לח:):
 מֵאִי "וְשֵׁם רָשָׁעִים יִרְקַב", רִקְבִיבוֹת תַּעֲלֶה בְּשְׁמוֹתָן
 דְּלֹא מִסְקִינָן בְּשִׁמְיָהוּ, עֵין שָׁם. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
 הַקְּדוֹשִׁים (מִדְּרַשׁ תַּנְחוּמָא, פֶּרֶשֶׁת הָאֲזִינוּ): לְעוֹלָם יִבְדֹּק
 אָדָם בְּשְׁמוֹת לְקָרָא לְבָנוּ הָרְאוּי לְהִיּוֹת צַדִּיק, כִּי
 לְפַעֲמִים הַשֵּׁם גוֹרֵם טוֹב אוֹ גוֹרֵם רָע, עֵין שָׁם. וְכֵן
 יִזְהַר מְאֹד לֹא לִתֵּן שֵׁם שֶׁל עֲכוּ"ם הִנָּהוּג עֲכָשׁוּ, כִּי
 חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (וַיִּקְרָא רַבֵּה, פֶּרֶשָׁה לב, סִימָן
 ה'): בְּשֹׁכֵר שְׁלֹא שָׁנוּ יִשְׂרָאֵל שְׁמָם בְּמִצְרַיִם —

נגאלו, עין שם; ואמרו (בזהר הקדוש פרשת משפטים קכב.): ישראל אקרון קדש, ובגין דאינון קדש אסור ליה לאיניש למקרי לחבריה בשמא דגנאי, ולא לכנאה שמא לחבריה, וענשיה סגי וכו', עין שם.

אלהינו ואלהי אבותינו, קים את הילד הזה לאביו ולאמו, ויקרא שמו בישראל (פלוני בן פלוני), ישמח האב ביוצא חלציו, ותגל אמו בפרי בטנה, כפתוב: "ישמח אביו ואמך ותגל יולדתך". ונאמר: "ואעבור עליך ואראך מתבוססת בדמין, ואמר לך בדמין חיי, ואמר לך בדמין חיי". ונאמר: "זכר לעולם בריתו, דבר צוה לאלף דור, אשר פרת את אברהם ושבועתו לישחק, ויעמידה ליעקב לחק, לישראל ברית עולם". ונאמר: "וימל אברהם את יצחק בנו בן שמונת ימים, כאשר צוה אתו אלהים": הודו ליהוה כי טוב, כי לעולם חסדו, הודו ליהוה כי טוב, כי לעולם חסדו. (פלוני בן פלוני) זה הקטן גדול יהיה, כשם שנכנס לברית, בן יכנס לתורה ולחפה ולמעשים טובים.

ואמר המוהל:

מי שברך אבותינו אברהם, יצחק ויעקב, הוא יברך את הילד בך הנמול (פלוני בן פלוני), בעבור

קצה

ברית שלום

שְׁנַכְנַס לְבָרִית, וּכְשֵׁם שְׁנַכְנַס לְבָרִית, כֵּן יִכְנַס
לְתוֹרָה וּלְחֻפָּה וּלְמַעֲשִׂים טוֹבִים, וְנֹאמַר אָמֵן:

תַּפְּלָה לָאֵב אַחֵר הַמִּלָּה:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי, שֶׁתֵּהָא
מִצְוָה זוֹ שְׁקִימְתִי חֲשׁוּבָה וּמְרֻצָּה וּמִקְבֵּלָת
לְפָנֶיךָ כָּאֵלּוּ הַקְּרִבְתִּיהָ לְפָנַי כִּסֵּא כְבוֹדְךָ. וְאַתָּה
בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים שְׁלַח עַל-יָדֵי מַלְאָכֶיךָ הַקְּדוֹשִׁים
נִשְׁמָה קְדוֹשָׁה וּטְהוֹרָה לְבָנִי (פְּלוֹנִי בֶן פְּלוֹנִי) הַנִּמּוּל
עָתָה לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל, שִׁיְהִיָּה לְבוֹ פֶּתוּחַ כְּפֶתַחַּו שֶׁל
אוֹלָם בְּתוֹרָתְךָ הַקְּדוֹשָׁה לְלִמּוּד וּלְלִמּוּד, לְשִׁמּוֹר
וּלְעֲשׂוֹת, וְתֵן לוֹ אֲרִיכוֹת יָמִים וְשָׁנִים, חַיִּים שֶׁל
יְרֵאת חֹטָא, חַיִּים שֶׁל עֶשֶׂר וְכְבוֹד, חַיִּים שֶׁתִּמְלֵא
כָּל מִשְׁאָלוֹת לְבוֹ לְטוֹבָה, וִיְהֵא שְׁמוֹר מִן הַחֹטָא כָּל
יָמָיו, וְלֹא יֵאָרֶע לוֹ שׁוֹם מִקְרָה רָע, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, וְלֹא
יִפְגַּם בְּרִיתוֹ לְעוֹלָם, וְזַכָּנִי לְגִדְלוֹ לְתוֹרָה וּלְחֻפָּה
וּלְמַעֲשִׂים טוֹבִים, וְאַזְכֶּה לְהַשִּׁיאוֹ קֶדֶם שִׁיִּגִיעַ לְבֶן
עֶשְׂרִים, וְלִרְאוֹת מִמֶּנּוּ בָּנִים וּבָנִי בָּנִים עוֹסְקִים
בְּתוֹרָה וּבְמִצְוֹת, וְתִקְבֵּל תַּפְּלָתִי בְּקֶרֶב תַּפְּלַת כָּל
יִשְׂרָאֵל, וִיְהִי לְרָצוֹן אִמְרֵי כִּי וְהַגִּיוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ
יְהוָה צוּרִי וְגוֹאֲלִי, אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן:

קצו

בְּרִית שְׁלוֹם

יְהוָה יִחְוָדנָה יִאֲהֲדֹנָהי מֶלֶךְ יְהוָה יִחְוָדנָה יִאֲהֲדֹנָהי
מֶלֶךְ יְהוָה יִחְוָדנָה יִאֲהֲדֹנָהי לְעֵלָם וָעַד: ב"פ

אֲנֵא יְהוָה יִחְוָדנָה יִאֲהֲדֹנָהי הוֹשִׁיעָה נָא: ב"פ

אֲנֵא יְהוָה יִחְוָדנָה יִאֲהֲדֹנָהי הַצְלִיחָה נָא: ב"פ

ואח"כ יאמר אבי הבן:

אֲשֶׁרִי תִבְחַר וְתִקְרַב יִשְׁכֹּן חֲצִירִיד.

ועונים העומדים: נִשְׁבַּעָה בְּטוֹב בֵּיתְךָ, קֹדֶשׁ
הַיִּכְלָד:

ואומר אח"כ: בְּרִשׁוֹת מִזְרֵי וְרִבּוֹתֵי:

ועונים הקהל: שְׁמַיִם: ומברך מעומד.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה יִחְוָדנָה יִאֲהֲדֹנָהי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ
הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ
לְהַכְנִיסוֹ בְּבְרִיתוֹ שֶׁל אֲבִרָהָם אֲבִינוּ:

ועונים אמן, ואח"כ אומרים:

בְּשֵׁם שְׁנֵכֶנָם לְבְרִית, כֶּךָ תִּזְכֶּה לְהַכְנִיסוֹ

בְּרִית שְׁלוֹם

קֶצֶח

לְתוֹרָה, וְלַמִּצְוֹת וְלַחֻפָּה וְלַמַּעֲשִׂים טוֹבִים:

וישב הסנדק על הכסא ומניח התינוק על ברכיו, ואומר המוהל:

זֶה חֶפְסָא שֶׁל אֱלִיָּהוּ הַנָּבִיא מִלֵּאךְ הַבְּרִית
זָכוֹר לְטוֹב:

וקודם שימול, יברך המוהל ברכה זו:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ
הַעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ עַל
הַמִּילָה:

ואחרי שימול, יברך אבי הבן ברכה זו:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ
הַעוֹלָם, שֶׁהַחֲיָנוּ וְקִיַּמְנוּ וְהִגִּיעָנוּ לְזִמְנְךָ הַזֶּה:

ולוקח המוהל או אדם אחר כוס יין ומברך:

סְבִירֵי מִרְנָן: ועונים. לְחַיִּים

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ
הַעוֹלָם, בּוֹרֵא פְּרֵי הַגֶּפֶן:

ואחר כך לוקח הדס או מיני בשמים אחרים ומברך:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ
הָעוֹלָם, בּוֹרֵא עֵצִי/עֹשֶׂבִי/מִינֵי בְשָׁמִים:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ
הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדֵּשׁ יָדַי מִבֶּטֶן, וְחָק בְּשִׁאֲרוֹ
שָׁם, וְצִאצָּאִיו חֲתָם בָּאוֹת בְּרִית קִדְּשׁ. עַל
כֵּן בְּשֹׁכֵר זֶה, אֵל חַי חֶלְקֵנוּ צוּרֵנוּ צִוָּה לְהַצִּיל
יְדֵידוֹת זֶרַע קִדְּשׁ שִׁאֲרֵנוּ מִשַּׁחַת, לְמַעַן
בְּרִיתוֹ אֲשֶׁר שָׁם בְּבִשְׂרָנוּ. בְּרוּךְ אַתָּה
יְיָ אֱלֹהֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵנוּ בּוֹרֵת הַבְּרִית:

יטעם מעט מהכוס ואח"כ יאמר:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ קָנִים אֶת הַיֶּלֶד הַזֶּה
לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ, וַיִּקְרָא שְׁמוֹ בִּישְׂרָאֵל
(פלוגי). יִשְׁמַח הָאִישׁ בְּיוֹצֵא חֲלָצִיו, וְתִגַּל
הָאִשָּׁה בְּפָרִי בִטְנָהּ, בְּאִמּוֹר: יִשְׁמַח-אֲבִיךָ
וְאִמְךָ. וְתִגַּל יוֹלְדֶתְךָ: וְנֶאֱמַר: וְאֶעֱבֹר עָלֶיךָ
וְאֶרְאֶךָ מִתְּבוֹסֶסֶת בְּדַמֶּיךָ. וְאִמַּר לָךְ (נוהגין
כשמגיע לבדמיך חיי לתת מהיין באצבעו בפי התינוק, וכן
בפעם השניה כשחוזר לומר ואומר לך) בְּדַמֶּיךָ חַיִּי וְאִמַּר

לָךְ בְּדַמֶּיךָ חַיִּי: וְנֹאמַר: זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ.
 דְּבַר צִוְהָ לְאַלְפָּה דֹּוֹר: אֲשֶׁר כָּרַת אֶת־אֲבֵרָהָם.
 וּשְׁבוּעָתוֹ לִישָׁחֵק: וַיַּעֲמִידָהּ לִיעֲקֹב לְחֵק.
 לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם: הוֹדוּ לַיהוָה יֵאֱהָדוּנָהּ
 כִּי טוֹב. כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ: (פְּלוֹנִי) זֶה הַקָּטָן,
 הַשֵּׁם יִגְדֵּלְהוּ, כְּשֵׁם שֶׁנִּכְנַס לְבְּרִית, כִּךְ יִכְנַס
 לְתוֹרָה וּלְמִצְוֹת וּלְחֻפָּה וּלְמַעֲשִׂים טוֹבִים,
 וַיִּקְיָם בּוֹ מִקָּרָא שְׁכֶתוֹב: יִשְׁימֵךְ אֱלֹהִים
 כְּאֶפְרַיִם וְכַמְנַשֶּׁה. וְכֵן יְהִי רָצוֹן וְנֹאמַר
 אָמֵן:

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת אֲשֶׁר־יִרְאֵה יְהוָה
 יֵאֱהָדוּנָהּ תְּהִלָּתְךָ בְּדַרְכָּיו: יִגִּיעַ כַּפֶּיךָ כִּי תֹאכַל
 אֲשֶׁר־יֵטֵב לָךְ: אֲשֶׁתֶּךָ כְּגִפֶּן פְּרִיָּה בִּירְכָתִי
 בֵּיתְךָ בְּנִיךָ כְּשֶׁתִּלִּי זֵיתִים סָבִיב לְשִׁלְחָנְךָ:
 הִנֵּה כִּי־כֵן יִבְרַךְ גָּבֵר יִרְאֵה יְהוָה יֵאֱהָדוּנָהּ:
 יִבְרַכְךָ יְהוָה יֵאֱהָדוּנָהּ מִצִּיּוֹן וּרְאֵה בְטוֹב
 יְרוּשָׁלַיִם כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ: וּרְאֵה־בָנִים לְבְנֶיךָ
 שְׁלוֹם עַל־יִשְׂרָאֵל:

מִנְהֵג יִשְׂרָאֵל לֹמֵר "עֲלִינוּ לְשִׁבְחָ" אַחֵר סֵדֶר
הַבְּרִית, וְאוֹמְרִים אַחֵר כֶּךָ קִדִּישׁ יְתוֹם,
וְאוֹמְרִים אֶת זֹאת בְּעוֹד שֶׁהִתִּינוּק נִמְצָא שֵׁם, וְהִיא
סִגְלָה גְדוֹלָה לְהִתִּינוּק לְהַשְׁמֵר מִכָּל רַע, שֶׁשׁוֹמֵעַ אֶת
הַקִּדִּישׁ הָרִאשׁוֹן מֵאִז שֶׁנִּכְנָס לְבְרִיתוֹ שֶׁל אֲבִרְהָם
אֲבִינוּ.

עֲלִינוּ לְשִׁבְחָ לְאֲדוֹן הַכֹּל. לָתֵת גְּדֻלָּה לְיוֹצֵר
בְּרֵאשִׁית. שְׁלֹא עֲשֵׂנוּ כְּגוֹיֵי הָאֲרָצוֹת. וְלֹא
שָׁמְנוּ כְּמִשְׁפָּחוֹת הָאֲדָמָה. שְׁלֹא שֵׁם חָלַקְנוּ כֶּהֱם
וְגוֹרְלָנוּ כְּכָל הַמוֹנִם: שֶׁהֵם מִשְׁתַּחֲוִים לְהֶבֶל וְרִיק
וּמִתְפַּלְלִים אֶל אֵל לֹא יוֹשִׁיעַ: וְאֲנַחְנוּ כּוֹרְעִים
וּמִשְׁתַּחֲוִים וּמוֹדִים לִפְנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים
הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. שֶׁהוּא נוֹטֶה שָׁמַיִם וְיוֹסֵד אֶרֶץ.
וּמוֹשֵׁב יְקָרוֹ בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל. וְשֹׁכֵנֵת עִזּוֹ בְּגִבְהֵי
מְרוֹמִים. הוּא אֱלֹהֵינוּ אֵין עוֹד. אֱמֶת מַלְכֵנוּ. אֶפֶס
זוּלָתוֹ. כִּפְתּוֹב בְּתוֹרָתוֹ. וַיִּדְעַת הַיּוֹם וְהַשַּׁבָּת אֶל
לְבָבָךְ. כִּי יִהְיֶה הוּא הָאֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל
הָאֶרֶץ מִתַּחַת. אֵין עוֹד:

וְעַל כֵּן נִקְוָה לָךְ יִהְיֶה אֱלֹהֵינוּ לְרֵאוֹת מְהֵרָה

בַּתִּפְּאֶרֶת עֲזָה. לְהַעֲבִיר גְּלוּלִים מִן הָאָרֶץ.
וְהָאֱלִילִים כָּרוֹת יִפְרֹתוֹן. לְתַקֵּן עוֹלָם בְּמַלְכוּת שְׁדֵי,
וְכָל בְּנֵי בָשָׂר יִקְרְאוּ בְּשִׁמְךָ לְהַפְנוֹת אֵלֶיךָ כָּל רָשָׁעֵי
אָרֶץ. יִכִּירוּ וַיֵּדְעוּ כָּל יוֹשְׁבֵי תְּבֵל. כִּי לָךְ תִּכְרַע כָּל
בָּרֶךְ. תִּשָּׁבַע כָּל לָשׁוֹן. לְפָנֶיךָ יִהְיֶה אֱלֹהֵינוּ יִכְרְעוּ
וַיִּפְּלוּ. וְלִכְבוֹד שִׁמְךָ יִקָּר יִתְּנוּ. וַיִּקְבְּלוּ כָּל־ם אֶת עַל
מַלְכוּתֶךָ. וְתִמְלֹךְ עֲלֵיהֶם מִהֲרָה לְעוֹלָם וָעֶד. כִּי
הַמַּלְכוּת שֶׁלָּךְ הִיא וּלְעוֹלָמִי עַד תִּמְלֹךְ בְּכָבוֹד.
כִּפְתּוּב בְּתוֹרָתֶךָ: יִהְיֶה יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד: וְנֹאמַר:
וְהָיָה יִהְיֶה לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ. בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה
יִהְיֶה אַחֵד וְשִׁמוֹ אַחֵד: קֹדֶשׁ יְתוֹם

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמֶה רַבָּא. אֲמֵן בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא
כִרְעוּתָהּ וַיִּמְלִיךְ מַלְכוּתָהּ וַיַּצְמַח פְּרָקְנָהּ
וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. אֲמֵן בְּחַיִּיכוּן וּבְיוֹמִיכוּן וּבְחַיִּי דְכָל
בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּעֶגְלָא וּבְזֶמֶן קָרִיב. וְאִמְרוּ אֲמֵן: יְהֵא
שְׁמֶה רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמִי עָלְמָיָא יִתְבָּרַךְ:
וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלָּה
וַיִּתְהַלָּל שְׁמֶה דְקֹדְשָׁא. בְּרִיךְ הוּא. לְעָלָא (בעשי"ת
וּלְעָלָא מְכָל) מִן כָּל בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא תִּשְׁבַּחְתָּא
וְנִחַמְתָּא דְאַמִּירָן בְּעֶלְמָא. וְאִמְרוּ אֲמֵן:

רג ברית שלום

יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא וְחַיִּים טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל
כָּל יִשְׂרָאֵל. וְאָמְרוּ אָמֵן:

עוֹשֶׂה שְׁלוֹם (בעשי"ת הַשְּׁלוֹם) בְּמִרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה
שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאָמְרוּ אָמֵן:

אַחֲר־כֵּן עוֹשִׂים סְעָדָה, וְהִיא סְעֵדַת מַצָּה
רַבָּה עַד מָאֵד, וְכָל הַנֶּהֱנֶה מִסְעָדָה
זוֹ, מוֹחֲלִין לוֹ עֲווֹנוֹתָיו, וּבִפְרָטִיּוֹת פְּגָמֵי
הַבְּרִית, רַחֲמָנָא לְצֻלָּן. וְרֵאשֵׁי לְשׁוֹחֲחַ אֲזַ
בְּדִבְרֵי תוֹרָה מַעֲנִינֵי מַצּוֹת מִלָּה, כָּל אֶחָד
כְּפִי מְנַהֲגוֹ — הֵן לְקַשְּׁרוֹ לְפָרֶשֶׁת הַשְּׁבוּעַ
וְכוֹ', וְהֵן לְמַאֲמְרֵי חֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים וְכוֹ'.

וּבְתוֹךְ הַסְעָדָה מְזַמְרִים פִּיוֹט יוֹם לַיִּבְשָׁה

חִבְרוּ רַבְּנֵינוּ יְהוּדָה הַלֵּוִי רֹאשׁ הַמְּשׁוֹרְרִים, וְהָיָה בִּימֵי מְהֵרָ"י וְ
מִיָּגָאשׁ, רַבּוֹ שֶׁל הַרְמָב"ם, וְחֻתוֹם יְהוּדָה הַלֵּוִי בְּרֹאשֵׁי
הַחֲרוּזִים:

יוֹם לִיבֹשָׁה נִהְפְּכוּ מְצוּלִים. שִׁירָה חֲדָשָׁה שִׁבְחוּ
גְּאוּלִּים: הִטְבַּעְתָּ בְּתִרְמִית. רַגְלֵי בֵּת עֲנָמִית.
וּפַעֲמֵי שׁוּלְמִית. יָפוּ בְּנֻעָלִים.

שִׁירָה חֲדָשָׁה שִׁבְחוּ גְּאוּלִּים:

וְכָל רוֹאֵי יְשׁוּרוּן. בְּבֵית הוֹדֵי יְשָׁרְרוּן. אֵין כָּאֵל
יְשׁוּרוּן. וְאוֹיְבֵינוּ פְּלִילִים.

שִׁירָה:

דְּגָלֵי כֶּן תָּרִים. עַל הַנְּשָׁאָרִים. וּתְלַקֵּט נַפְזָרִים.
כְּמִלְקֵט שְׂבָלִים.

שִׁירָה:

הַבָּאִים עִמָּךְ. בְּבְרִית חוֹתֶמָךְ. וּמִבֶּטֶן לְשִׁמְךָ. הִמָּה
נִמּוּלִים.

שִׁירָה:

הִרְאָה אוֹתוֹתֶם. לְכָל רוֹאֵי אוֹתֶם. וְעַל כַּנְפֵי
כְּסוּתֶם. יַעֲשׂוּ גְדִילִים.

שִׁירָה:

לְמִי זֹאת נִרְשָׁמְתָּ. הִכָּר נָא דְבַר אֱמֶת. לְמִי
הַחוֹתֶמֶת. וּלְמִי הַפְּתִילִים.

שִׁירָה:

רה ברית שלום

וְשׁוּב שְׁנִית לְקִדְשָׁהּ. וְאֵל תּוֹסִיף לְגִרְשָׁהּ. וְהַעֲלֵה
אֹר שְׁמֶשָׁה. וְנָסוּ הַצִּלְלִים.

שִׁירָה:

יְדִידִים רוֹמְמוֹף. בְּשִׁירָה קִדְמוֹף. מִי כְמוֹכָה. יְהוָה
בְּאֵלִים.

שִׁירָה:

בְּגִלְל אָבוֹת תּוֹשִׁיעַ בָּנִים וְתָבִיא גְאֻלָּה לְבָנִי
בְּנֵיהֶם:

קודם ברכת המזון אומרים:

לְמַנְצֵחַ בְּנִינַת מְזֻמּוֹר שִׁיר: אֱלֹהִים יַחַנְנוּ
וַיְבָרְכֵנוּ יְאֵר פָּנָיו אֶתָּנוּ סִלָּה: לְדַעַת
בְּאֶרֶץ יִרְכֶּךָ בְּכָל גּוֹיִם יִשׁוּעָתְךָ: יוֹדוּךָ עַמִּים
אֱלֹהִים יוֹדוּךָ עַמִּים כָּלָם: יִשְׁמְחוּ וַיִּרְנְנוּ לְאֻמִּים,
כִּי תִשְׁפֹּט עַמִּים מִיִּשׁוֹר וּלְאֻמִּים בְּאֶרֶץ תִּנְחֵם
סִלָּה: יוֹדוּךָ עַמִּים אֱלֹהִים יוֹדוּךָ עַמִּים כָּלָם: אֶרֶץ
נִתְּנָה יְבוּלָהּ, יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים אֱלֹהֵינוּ: יְבָרְכֵנוּ
אֱלֹהִים וַיִּירָאוּ אוֹתוֹ כָּל אֲפָסֵי אֶרֶץ:

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת. בָּשׁוּב יְהוָה אֶת שִׁיבַת צִיּוֹן הָיִינוּ
כַּחֲלָמִים: אֲזִי יִמָּלֵא שְׁחוֹק פִּינוּ וּלְשׁוֹנֵנוּ
רִנָּה. אֲזִי יֹאמְרוּ בַּגּוֹיִם הַגְדִּיל יְהוָה לַעֲשׂוֹת עִם
אֱלֹהֵי: הַגְדִּיל יְהוָה לַעֲשׂוֹת עִמָּנוּ. הָיִינוּ שְׂמֵחִים:
שׁוֹבָה יְהוָה אֶת שְׁבִיתֵנוּ כַּאֲפִיקִים בְּנֶגֶב: הַזֹּרְעִים
בְּדִמְעָה בְּרִנָּה יִקְצְרוּ: הַלֹּוֹךְ יֵלֵךְ וּבִכָּה נִשָּׂא מִשָּׁן
הַזֶּרַע. בֹּא יְבֹא בְרִנָּה. נִשָּׂא אֱלֹמָתִיו:

אַבְרָכָה אֶת יְהוָה בְּכָל עֵת תָּמִיד תִּהְלְתוּ בִּפִּי: סוּף
דָּבָר הַכֹּל נִשְׁמָע. אֶת הָאֱלֹהִים יֵרָא וְאֶת
מִצּוֹתָיו שְׁמור. כִּי זֶה כָּל הָאָדָם: תִּהְלֵת יְהוָה יִדְבָּר
פִּי. וַיִּבְרָךְ כָּל בָּשָׂר שֵׁם קֹדֶשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד: וַאֲנַחְנוּ
נִבְרָךְ יְהוָה. מִעַתָּה וְעַד עוֹלָם. הַלְלוּיָהּ:

מים אחרונים חובה קודם ברכת המזון, ולא להפסיק בין
נטילה לברכת המזון אף בדברי תורה. וישים מגבעתו על
ראשו כשמברך ברכת המזון משום הכון לקראת אלהיך
ישראל. כשנוטל כוס לברך ברהמ"ז נוהגין לומר "כוס
ישועות אשא ובשם ה' אקרא" וקודם שיברך יאמר:

**הַנְּגִי מוֹכֵן וּמִזְמֵן לְקִיָּם מִצּוֹת עֲשֵׂה
שֶׁל בְּרַכַּת הַמִּזּוֹן שֶׁנֶּאֱמַר, וְאָכַלְתָּ**

רז ברית שלום

וְשָׁבַעְתָּ וּבֵרַכְתָּ אֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ, עַל
הָאָרֶץ הַטּוֹבָה, אֲשֶׁר נָתַן לָךְ:

שלושה שאכלו כאחד חיבין בזימון, וכך מזמנין:

המזמן אומר: רְבוּתִי. מִיר ווִילְעֵן בַּעֲנִטְשֵׁן או (רְבוּתִי
נְבִרָךְ:)

המסובים עונים: יְהִי שֵׁם יְהוָה מְבָרָךְ מֵעַתָּה וְעַד
עוֹלָם:

נודה לְשִׁמְךָ בְּתוֹךְ אֲמוּנִי. בְּרוּכִים אַתֶּם
לִיהוָה:

בְּרִשּׁוֹת אֶל אֲיוֹם וְנוֹרָא. מְשֻׁבָּ לְעֵתוֹת בַּצָּרָה.
אֶל נֶאֱזָר בְּגִבּוֹרָה. אֲדִיר בַּמָּרוֹם יְהוָה.
נודה:

בְּרִשּׁוֹת הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה. טְהוֹרָה הִיא וְגַם
פְּרוּשָׁה. צְנִיה לָנוּ מוֹרְשָׁה. מַשֶּׁה עֶבֶד
יהוָה. נודה:

בְּרִשּׁוֹת הַכְּהֻנִּים וְהַלְוִיִּם. אֶקְרָא לְאֱלֹהֵי
הָעִבְרִיִּים. אֶהוֹדְנוּ בְּכָל אֵיִם. אֲבָרְכָה
את יהוָה. נודה:

בְּרִשׁוֹת מֶרְנָן וְרַבָּנָן וְרַבּוֹתֵי. אֶפְתָּחָה בְּשִׁיר פִּי
וּשְׁפָתֵי. וְתֹאמְרָנָה עֲצָמוֹתֵי. בְּרוּךְ
הַבָּא בְּשֵׁם יְהוָה.
נודה:

ברשות מרנן ורבתי נברך אלהנו שאכלנו משלו:
ועונים המסובין ואחכ המברך

יחיד אינו אומר: ברוך הוא וברוך שמו.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם.
הֵזֵן אֶת הָעוֹלָם כֻּלּוֹ. בְּטוֹבוֹ בָּחַן
בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים. הוּא נוֹתֵן לָחֶם לְכָל
בֶּשֶׂר. כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ. וּבְטוֹבוֹ הַגָּדוֹל
תָּמִיד לֹא חָסַר לָנוּ וְאֵל יַחֲסֹר לָנוּ מְזוֹן
לְעוֹלָם וָעֶד. בַּעֲבוּר שְׁמוֹ הַגָּדוֹל. כִּי הוּא
אֵל זֶן וּמַפְרִיֵּס לְכָל, וּמַטִּיב לְכָל וּמַכִּין
מְזוֹן לְכָל בְּרִיּוֹתָיו אֲשֶׁר בָּרָא. כָּאֲמֹר.
פּוֹתַח אֶת יָדָךְ וּמַשְׁבִּיעַ לְכָל חַי רָצוֹן:
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. הֵזֵן בְּרַחֲמָיו אֶת הַכֹּל:

נודה לך יְהוָה אֱלֹהֵינוּ. עַל שֶׁהִנַּחֲלַת
לְאַבּוֹתֵינוּ אֶרֶץ חֲמֻדָּה טוֹבָה וּרְחֻבָּה.
וְעַל שֶׁהוֹצֵאתָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם.

וּפָדִיתָנוּ מִבֵּית עֲבָדִים. וְעַל בְּרִיתְךָ שְׁחַתַּמְתָּ
 בְּבִשְׁרֵנוּ. וְעַל תּוֹרַתְךָ שְׁלַמְדָּתָנוּ. וְעַל חֻקֶּיךָ
 שֶׁהוֹדַעְתָּנוּ. וְעַל חַיִּים חֵן וְחֶסֶד שֶׁחֻנַּנְתָּנוּ.
 וְעַל אֲכִילַת מִזֶּזֶן שְׁאַתָּה זֶן וּמִפְרִנֶּס אוֹתָנוּ
 תָּמִיד. בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה:

בחנוכה ובפורים אומרים זה:

וְעַל הַנְּסִים וְעַל הַפְּרָקָן וְעַל הַגְּבוּרוֹת וְעַל
 הַתְּשׁוּעוֹת וְעַל הַנִּפְלְאוֹת וְעַל הַנְּחֻמוֹת וְעַל
 הַמְּלַחְמוֹת. שְׁעֲשִׂיתָ לְאַבוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם בְּזִמָּן
 הַזֶּה:

לחנוכה

בִּימֵי מַתְתִּיָּהוּ בֶן יוֹחָנָן כֹּהֵן גָּדוֹל חֲשָׁמוֹנָאִי וּבְנָיו.
 כְּשֶׁעָמְדָה מַלְכוּת יוֹן הַרְשָׁעָה עַל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל.
 לְהַשְׁפִּיחַם תּוֹרַתְךָ וּלְהַעֲבִירָם מִחֻקֵּי רְצוֹנְךָ. וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ
 הַרְבִּים, עָמַדְתָּ לָהֶם בָּעֵת צָרָתָם. רַבַּת אֶת רִיבָם. דִּנְתָּ אֶת
 דִּינָם. נִקְמַתָּ אֶת נִקְמָתָם. מָסַרְתָּ גְבוּרִים בְּיַד חֲלָשִׁים. וְרַבִּים
 בְּיַד מְעֻטִּים. וּטְמָאִים בְּיַד טְהוֹרִים. וּרְשָׁעִים בְּיַד צַדִּיקִים.
 וְזוֹדִים בְּיַד עוֹסְקֵי תּוֹרַתְךָ. וּלְךָ עֲשִׂיתָ שֵׁם גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ
 בְּעוֹלָמְךָ. וּלְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל עֲשִׂיתָ תְּשׁוּעָה גְדוֹלָה וּפְרָקָן
 כְּהִיּוֹם הַזֶּה. וְאַחֵר כֵּךְ בָּאוּ בְּנֶיךָ לְדַבֵּר בִּיתְךָ. וּפָנּוּ אֶת
 הַיִּכְלָךְ. וְטִהְרוּ אֶת מִקְדָּשְׁךָ. וְהִדְלִיקוּ גִירוֹת בְּחִצְרוֹת קִדְשְׁךָ.

ברית שלום

וְקִבְּעוּ שְׁמוֹנֶת (יָמִים אֱלוֹ בְּהִלָּל וּבְהוֹדָאָה וְעֲשִׂיתָ עִמָּהֶם
גַּם וּפָלֵא וְנוֹדָה לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל סֵלָה) יָמֵי חֲנֻכָּה אֱלוֹ.
לְהוֹדוֹת וּלְהִלָּל לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל:

לפורים

בִּימֵי מָרְדֳּכַי וְאַסְתֵּר בְּשׁוֹשַׁן הַבִּירָה. כְּשֶׁעָמַד עֲלֵיהֶם הָמָן
הָרָשָׁע. בִּקֵּשׁ לְהַשְׁמִיד לְהַרוֹג וּלְאַבֵּד אֶת כָּל
הַיְּהוּדִים. מִנֶּעַר וְעַד זָקֵן. טָף וְנָשִׁים. בְּיוֹם אֶחָד. בְּשִׁלְשָׁה
עָשָׂר לְחֹדֶשׁ שְׁנַיִם עָשָׂר הוּא חֹדֶשׁ אֲדָר וּשְׁלָלָם לְבוֹז. וְאַתָּה
בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים הִפְרַתָּ אֶת עֲצָתוֹ. וְקִלְקַלְתָּ אֶת מַחֲשַׁבְתּוֹ.
וְהַשְׁבוֹתָ לוֹ גָּמוּלוֹ בְּרֹאשׁוֹ. וְתָלוּ אוֹתוֹ וְאֶת בָּנָיו עַל הָעֵץ.
(וְעֲשִׂיתָ עִמָּהֶם גַּם וּפָלֵא וְנוֹדָה לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל סֵלָה):

וְעַל הַכֹּל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֲנַחֲנוּ מוֹדִים לָךְ וּמְבָרְכִים
אוֹתְךָ. יִתְבָּרֶךְ שִׁמְךָ בְּפִי כָל חַי תָּמִיד לְעוֹלָם
וָעֶד. כִּפְתּוּב. וְאַכְלַתָּ וּשְׂבַעְתָּ וּבִרְכַתָּ אֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
עַל הָאָרֶץ הַטֶּבֶה אֲשֶׁר נָתַן לָךְ: בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. עַל
הָאָרֶץ וְעַל הַמָּזוֹן:

רַחֵם נָא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עַל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ. וְעַל
ירוּשָׁלַיִם עִירְךָ. וְעַל צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ. וְעַל
מַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחֶךָ. וְעַל הַבַּיִת הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ
שֶׁנִּקְרָא שִׁמְךָ עָלָיו: אֱלֹהֵינוּ. אָבִינוּ. רַעֲנוּ זִוְגֵנוּ

ברית שלום ריא

פֶּרְנִסְנוּ וְכָל־כְּלָנוּ וְהִרְוִיחֵנוּ, וְהִרְוַח לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
מִהָרָה מְכַל צָרוֹתֵינוּ. וְנָא אֶל תַּצְרִיכֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
לֹא לִיָּדֵי מַתָּנָת בָּשָׂר וָדָם וְלֹא לִיָּדֵי הַלְוָאָתָם. כִּי אִם
לְיָדֶךָ הַמְּלָאָה. הַפְּתוּחָה. הַקְּדוּשָׁה וְהַרְחֲבָה. שְׁלֹא
נִבּוֹשׁ וְלֹא נִכָּלָם לְעוֹלָם וָעֶד:

בראש חודש ובחול המועד אומרים זה:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ יַעֲלֶה וְיָבֵא וְיַגִּיעַ וְיִרְאֶה וְיִרְצֶה
וְיִשְׁמַע וְיִפְקֹד וְיִזְכֹּר זַכְרוֹנֵנוּ וּפְקֻדוֹנֵנוּ וְזַכְרוֹן
אֲבוֹתֵינוּ וְזַכְרוֹן מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עֲבָדְךָ וְזַכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם עִיר
קֹדֶשְׁךָ וְזַכְרוֹן כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לִפְנֶיךָ לְפָלִיטָה לְטוֹבָה
לְחַן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם

בחוהמ"ס

בחוהמ"פ

בראש חודש

רֹאשׁ הַחֹדֶשׁ חַג הַמִּצּוֹת חַג הַסִּכּוֹת
זַכְרֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה וּפְקֻדָּנוּ בּוֹ לְבִרְכָּה וְהוֹשִׁיעֵנוּ
בּוֹ לְחַיִּים טוֹבִים. וּבִדְבַר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים חוּס וְחַנּוּנוּ וְרַחֵם
עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם
אַתָּה:

וּבִנְה יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקֹּדֶשׁ בְּמַהֲרָה
בְּיָמֵינוּ. בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. בּוֹנֵה
בְּרַחֲמָיו יְרוּשָׁלַיִם. אָמֵן:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ
הָעוֹלָם. הָאֵל. אָבִינוּ. מִלְכֵנוּ.
אֲדִירָנוּ. בּוֹרְאָנוּ. גּוֹאֲלָנוּ. יוֹצֵרָנוּ.
קְדוֹשֵׁנוּ קְדוֹשׁ יַעֲקֹב. רוֹעֵנוּ רוֹעֵה
יִשְׂרָאֵל. הַמֶּלֶךְ הַטּוֹב וְהַמְּטִיב לְכָל.
שֶׁבְכָל יוֹם וַיּוֹם הוּא הַטֵּיב הוּא מְטִיב
הוּא יֵיטִיב לָנוּ. הוּא גִמְלָנוּ הוּא
גּוֹמְלָנוּ הוּא יְגַמְלָנוּ לָעֵד, לְחַן וּלְחֶסֶד
וּלְרַחֲמִים וּלְרוּחַ הַצֵּלָה וְהַצִּלָּה
בְּרָכָה וַיְשׁוּעָה נְחֻמָּה פְּרִנָּסָה וְכִלְכָּלָה
וּרְחֻמִּים וְחַיִּים וְשְׁלוֹם וְכָל טוֹב.
וּמִכָּל טוֹב לְעוֹלָם אֵל יַחֲסִירָנוּ : אֲמֵן

הַרְחֵמֶן הוּא יְמִלֵךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם
וָעֵד : הַרְחֵמֶן הוּא יִתְבָּרַךְ
בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ : הַרְחֵמֶן הוּא יִשְׁתַּבַּח

לְדֹר דֹּרִים. וַיִּתְּפֹאֲר בָּנוּ לְעַד וּלְנֶצַח
נִצָּחִים. וַיִּתְּהַדֵּר בָּנוּ לְעַד וּלְעוֹלָמִי
עוֹלָמִים: הֶרְחַמֵּן הוּא יִפְרֹנְסֵנוּ
בְּכָבוֹד: הֶרְחַמֵּן הוּא יִשְׁבֹּר עֲלֵנוּ מֵעַל
צָוָארֵנוּ וְהוּא יוֹלִיכֵנוּ קוֹמָמִיּוֹת
לְאַרְצֵנוּ: הֶרְחַמֵּן הוּא יִשְׁלַח לָנוּ
בְּרָכָה מְרֻבָּה בְּבֵית הַזֶּה וְעַל שְׁלַחַן
זֶה שְׂאֵכְלָנוּ עָלָיו: הֶרְחַמֵּן הוּא יִשְׁלַח
לָנוּ אֶת אֱלֹהֵינוּ הַנָּבִיא זְכוּר לְטוֹב
וַיִּבְשָׁר לָנוּ בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת יְשׁוּעוֹת
וְנַחֲמוֹת: הֶרְחַמֵּן הוּא יְבָרֵךְ אֶת (אָבִי
מוֹרִי) בְּעַל הַבַּיִת הַזֶּה וְאֶת (אִמִּי
מוֹרְתִי) בְּעֵלַת הַבַּיִת הַזֶּה. אוֹתָם וְאֶת
בֵּיתָם וְאֶת זֶרְעָם וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לָהֶם.
(וְאֵם סִמוּךְ עַל שְׁלַחַן עֲצָמוּ יֹאמֵר: הֶרְחַמֵּן

הוּא יְבָרֵךְ אוֹתִי (וְאָבִי וְאִמִּי) וְאֶשְׁתִּי
וְזִרְעִי וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לִי, אוֹתָנוּ וְאֶת
כָּל אֲשֶׁר לָנוּ. כָּמוֹ שֶׁנִּתְבָּרְכוּ אֲבוֹתֵינוּ
אֲבָרְקָהּ יִצְחָק וְיַעֲקֹב בְּכָל מְכַל כָּל.
כֵּן יְבָרֵךְ אוֹתָנוּ כָּלָנוּ יַחַד בְּבִרְכָּה
שְׁלָמָה. וְנֹאמַר אָמֵן :

מִמָּרוֹם יִלְמְדוּ עָלֵיהֶם וְעָלֵינוּ זְכוֹת
שֶׁתִּהְיֶה לְמִשְׁמֶרֶת שְׁלוֹם
וְנִשְׁאָר בְּרָכָה מֵאֵת יְהוָה. וְיִצְדָּקָה
מֵאֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. וְנִמְצָא חֵן וְשִׁכָּל טוֹב
בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וְאָדָם :

אם הוא אוכל על שלחן אחרים יברך לבעה"ב:

יְהִי רָצוֹן שְׁלֹא יִבוֹשׁ בַּעַל הַבֵּית בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא
יָכִיל לְעוֹלָם הַבָּא. וְיִצְלַח מְאֹד בְּכָל נִכְסָיו.
וְיִהְיוּ נִכְסָיו וְנִכְסֵינוּ מוֹצְלָחִים וְקְרוֹבִים לְעִיר, וְאֵל
יִשְׁלוּט שְׁטֵן לֹא בִּמְעָשָׂה יָדָיו וְלֹא בִּמְעָשָׂה יָדֵינוּ,

וְאֵל יִזְדַּקֵּק לֹא לְפָנָיו וְלֹא לְפָנֵינוּ שׁוֹם דְּבַר הַרְהוֹר
חֲטָא וְעִבְרָה וְעוֹן מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם:

לראש חדש: הַרְחֵמֶן הוּא יַחֲדֵשׁ עָלֵינוּ אֶת הַחֲדָשׁ
הַזֶּה לְטוֹבָה וְלִבְרָכָה:

לסוכות: הַרְחֵמֶן הוּא יָקִים לָנוּ אֶת סֵכַת דָּוִד
הַנוֹפֶלֶת:

הַרְחֵמֶן הוּא יִזְכֵּנוּ לְבִיאַת הַמָּשִׁיחַ וּלְחַיֵּי
הָעוֹלָם הַבָּא:

מִגְדִּיל (ביום שיש בו מוסף אומר מִגְדִּיל)
יְשׁוּעוֹת מַלְכוּ וְעֲשֵׂה חֶסֶד לְמַשִּׁיחוֹ
לְדָוִד וּלְזִרְעוֹ עַד עוֹלָם: עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו
הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל,
וְאָמְרוּ אָמֵן:

יִרְאוּ אֶת יְהוָה קְדוֹשֵׁיוּ כִּי אֵין מַחְסוֹר
לִירָאָיו: כְּפִירִים רָשׁוּ וְרָעִבוּ וְדוֹרְשֵׁי
יְהוָה לֹא יַחְסְרוּ כָּל טוֹב: הוֹדוּ לַיהוָה כִּי

טוב כי לעולם חסדו: פותח את ידך
 ומשביע לכל חי רצון: ברוך הגבר אשר
 יבטח ביהוה והיה יהוה מבטחו: נער הייתי
 גם זקנתי ולא ראיתי צדיק נעזב וזרעו
 מבקש לחם: יהוה עז לעמו יתן יהוה יברך
 את עמו בשלום:

(* לברית מילה אחר בעיני אלהים ואדם יאמר זה:
 הרחמן, הוא יברך אבי הילד ואמו, ויזכו לגדלו ולחנכו
 ולחכמו, מיום השמיני והלאה ירצה דמו, ויהי
 יי אלהיו עמו. אמן

הרחמן, הוא יברך בעל ברית המילה, אשר שש לעשות
 צדק בגילה, וישלם פעלו ומשכרתו כפולה,
 ויתנהו למעלה למעלה. אמן

הרחמן, הוא יברך רך הנמול לשמונה, ויהיו ידיו ולבו
 לאל אמונה, ויזכה לראות פני השכינה, שלש
 פעמים בשנה. אמן

הרחמן, הוא יברך המל בשר הערלה, ופרע ומצץ דמי

המילה, איש הירא ורך הלכב ירצה עבודתו
 כשרה. אם שלש אלה יעשה לה. אמן
 הרחמן, הוא ישלח לנו משיחו הולך תמים, בזכות חתן
 למולות דמים, לבשר בשורות טובות ונחומים,
 לעם אחד מפזר ומפךר בין העמים. אמן
 הרחמן, הוא ישלח לנו כהן צדק אשר לקח לעילום, עד
 הוכן כסאו כשמש ויהלום, וילט פניו באדרתו
 ויגלום, בריתי היתה אתו החיים והשלום. אמן

הרחמן הוא יזכנו לביאת המשיח וכו'.

סדר ברכת המזון לעדות המזרח
 למנצח בנגינת מזמור שיר: אלהים יחנונו
 ויברכנו יאר פניו אתנו סלה: לדעת
 בארץ דרכך בכל-גוים ישועתך: יודוך
 עמים אלהים יודוך עמים כלם: ישמחו
 וירננו לאמים ביית-שפט עמים מישר
 ולאמים בארץ תנחם סלה: יודוך עמים
 אלהים יודוך עמים כלם: ארץ נתנה יבולה
 יברכנו אלהים אלהינו: יברכנו אלהים
 וייראו אותו כל-אפסי-ארץ:

אֲבָרְכָה אֶת־יְהוָה יֵאֱחָדוּנְהִי בְּכָל־עֵת. תָּמִיד
 תִּהְיֶה בְּפִי: סוּף דְּבַר הַכֹּל נִשְׁמָע.
 אֶת־הָאֱלֹהִים יֵרָא וְאֶת־מִצּוֹתָיו שְׁמוֹר, כִּי־
 זֶה כָּל־הָאָדָם: תִּהְיֶה יְהוָה יֵאֱחָדוּנְהִי יִדְבַּר פִּי.
 וַיְבָרֶךְ כָּל־בָּשָׂר שֵׁם קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:
 וַאֲנַחְנוּ נִבְרַךְ יְהִי מִעַתָּה וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:
 וַיִּדְבַּר אֵלַי, זֶה הַשְּׁלָחַן אֲשֶׁר לִפְנֵי יְהוָה
 יֵאֱחָדוּנְהִי:

שלשה שאכלו כאחד חייבים לזמן. ואם הם עשרה
 מזמנים בשם.

המזמן: בְּרִשׁוֹתְכֶם.

עונים: שְׁמַיִם.

המזמן: נִבְרַךְ (בעשרה ויותר: אֱלֹהֵינוּ) שְׁאֲכַלְנוּ
 מִשְּׁלוֹ

והמסובים עונים: בָּרוּךְ (בעשרה ויותר: אֱלֹהֵינוּ)
 שְׁאֲכַלְנוּ מִשְּׁלוֹ וּבָטוּבוֹ הַגָּדוֹל תָּמִיד חַיֵּינוּ:
 וחוזר המזמן: בָּרוּךְ (בעשרה ויותר: אֱלֹהֵינוּ)
 שְׁאֲכַלְנוּ מִשְּׁלוֹ וּבָטוּבוֹ הַגָּדוֹל תָּמִיד חַיֵּינוּ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה יֵאֱחָדוּנְהִי אֱלֹהֵינוּ מְלֶךְ
 הָעוֹלָם, הָאֵל הַיּוֹן אוֹתָנוּ וְאֶת הָעוֹלָם

כִּלּוֹ בְטוֹבוֹ, בַּחֵן בַּחֶסֶד בְּרוּחַ וּבְרַחֲמִים
 רַבִּים. נָתַן לָחֶם לְכָל בֶּשֶׂר. כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדוֹ:
 וּבְטוֹבוֹ הַגָּדוֹל תִּמְיֵד לֹא חֶסֶד לָנוּ, וְאֵל יַחֲסֹר
 לָנוּ מִזֶּזֶן תִּמְיֵד לְעוֹלָם וָעֶד. כִּי הוּא אֵל זֶן
 וּמִפְרָנִם לְכָל וְשִׁלַּחֲנוּ עֲרוֹךְ לְכָל, וְהַתְקִין
 מַחִיָּה וּמִזֶּזֶן לְכָל בְּרִיּוֹתָיו אֲשֶׁר בָּרָא
 בְּרַחֲמָיו וּבִרְבַּח חֶסֶדָיו, פֶּאֶמּוֹר: פּוֹתַח אֶת
 יָדָךְ יְכוּיִן מְאֹד בַּפְּסוֹק זֶה, כִּי בּוֹ עִיקַר הַפְּרִנְסָה, וַיְכוּיִן שֶׁה' יִתְבָּרֵךְ מִשְׁגִּיחַ

זֶן וּמִפְרָנִס לְכָל. וּכְשִׁיאֲמַר פּוֹתַח אֶת יָדְךָ יְכוּיִן ר"ת פֶּאֶ"י שֶׁהוּא בְּגִימָטְרִיא הוּ"ה
 אֲדֻנּוּת־יֵאֱהֻדְנָה"י וְכֵן בְּגִימָטְרִיא סֵא"ל, וְס"ת חֲת"ךְ. וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל־
 חַי רִצּוֹן: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ וְאַדְנֵי יֵאֱהֻדְנָה חַיֵּן אֶת
 הַכָּל:

נִזְרָה לָךְ, יְיָ וְאַדְנֵי יֵאֱהֻדְנָה אֱלֹהֵינוּ, עַל שֶׁנִּחַלְתָּ
 לְאַבּוֹתֵינוּ אֶרֶץ חֲמֻדָּה טוֹבָה וְרַחֲבָה,
 בְּרִית וְתוֹרָה, חַיִּים וּמִזֶּזֶן, עַל שֶׁהוֹצֵאתָנוּ
 מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, וּפְדִיתָנוּ מִבֵּית עַבְדִּים, וְעַל
 בְּרִיתְךָ שְׁחַתְמַת בְּבִשְׁרָנוּ, וְעַל תּוֹרַתְךָ
 שֶׁלְּמַדְתָּנוּ, וְעַל חֻקֵּי רִצְנֶךָ שֶׁהוֹדַעְתָּנוּ, וְעַל
 חַיִּים שֶׁחֻנַּנְתָּנוּ, וְעַל הַמִּזֶּזֶן שֶׁאַתָּה זֶן
 וּמִפְרָנִם אוֹתָנוּ.

בַּחֲנוּכָה וּפּוֹרִים מוֹסִיפִים כֹּאן עַל הַנְּסִים. וְאִם שָׁכַח

לאמרו, ונזכר קודם שאמר מלת ה' של ברכת על הארץ, חוזר. ואם נזכר לאחר שאמר ה', אינו חוזר

וְעַל הַנְּפִלְאוֹת וְעַל הַפְּרָקָן וְעַל הַגְּבוּרֹת וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת וְעַל הַנִּפְלְאוֹת וְעַל הַנְּחֻמּוֹת, שְׁעֵשִׂית לַאֲבוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם בַּזְּמַן הַזֶּה:

לחנוכה

בַּיָּמִי מִתְתִּיחַ בֶּן יוֹחָנָן כֹּהֵן גָּדוֹל חֲשֹׁמוֹנָאִי וּבָנָיו, כְּשֶׁעָמְדָה מַלְכוּת יוֹן הַרְשָׁעָה עַל עַמּוֹת יִשְׂרָאֵל לְשַׁכָּחַם תּוֹרַתָּךְ וּלְהַעֲבִירָם מִחֻקֵּי רְצוֹנָךְ, וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּיּוֹת, עָמַדְתָּ לָהֶם בְּעֵת צָרָתָם, רַבְתָּ אֶת רִיבָם, דָּגַתָּ אֶת דִּינָם, נִקְמַתָּ אֶת נִקְמָתָם, מִסִּרְתָּ גְבוּרִים בְּיַד חֲלָשִׁים, וְרַבִּים בְּיַד מְעַטִּים, וְרָשָׁעִים בְּיַד צַדִּיקִים, וְטִמְאִים בְּיַד טְהוֹרִים, וְזָדִים בְּיַד עוֹסְקֵי תּוֹרַתָּךְ. לָךְ עָשִׂיתָ שֵׁם גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ בְּעוֹלָמְךָ, וְלַעֲמֹת יִשְׂרָאֵל עָשִׂיתָ תְּשׁוּעָה גְּדוֹלָה וּפְרָקָן כְּתִיוֹם הַזֶּה. וְאַחֲרֵי כֵךְ בָּאוּ בָנֶיךָ לְדַבֵּיר בֵּיתְךָ, וּפָנּוּ אֶת הַיְכָלְךָ, וְטָהְרוּ אֶת־מִקְדָּשְׁךָ, וְהִדְלִיקוּ נֵרוֹת בְּחִצְרוֹת קִדְשֶׁךָ, וְקִבְּעוּ שְׁמוֹנֶת יָמֵי חֲנֻכָּה אֵלּוּ בְּתַלְל וּבְהוֹדָאָה, וְעָשִׂיתָ עִמָּהֶם נִסִּים וְנִפְלְאוֹת, וְנוֹדַתָּ לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל, סֶלָה.

לפורים

בימי מרדכי ואסתר בשושן הבירה, בשעמד עליהם
 המן הרשע, בקש להשמיד להרוג ולאבד את כל
 היהודים מנער ועד זקן טף ונשים ביום אחד, בשלשה
 עשר לחדש שנים עשר, הוא חדש אדר, ושללם לבוז.
 ואתה ברחמיך הרבים הפרת את עצתו, וקלקלת את
 מחשבתו, והשבות לו גמולו בראשו, ותלו אותו ואת
 בניו על העץ. ועשית עמהם נסים ונפלאות ונודה
 לשמו הגדול, סלה.

על הכל יהוה יאהדונהי אלהינו אנחנו מודים
 לך ומברכים את שמך, באמור: ואכלת
 ושבעת. וברכת (כשיאמר תיבת את ימזוג הכוס)
 את יהוה יאהדונהי אלהיך, על הארץ הטבה
 אשר נתת-לך: ברוך אתה יהוה יאהדונהי על
 הארץ ועל המזון:

רחם יהוה יאהדונהי אלהינו עלינו ועל
 ישראל עמך, ועל ירושלים עירך, ועל
 הר ציון משכן כבודך, ועל היכלך ועל
 מעונך ועל דבירך, ועל הבית הגדול
 והקדוש שנקרא שמך עליו. אבינו רענו,

זִנְנוּ, פִּרְנָסְנוּ, כָּל־כָּלְנוּ, הִרְוִיחְנוּ, הִרְוַח לָנוּ
 מִהָרָה מִכָּל צָרוֹתֵינוּ, וְאַל תִּצְרִיכְנוּ יְהוָה
 יִאֲחֲדוּנָהּ לִידֵי אֱלֹהֵינוּ, לִידֵי מַתָּנוֹת בֶּשֶׁר וָדָם וְלֹא
 לִידֵי הַלּוֹאֲתָם, אֲלֵא לִידֵי הַמְּלָאָה וְהַרְחֲבָה,
 הַעֲשִׂירָה וְהַפְתּוּחָה. יְהִי רָצוֹן שְׁלֹא נִבּוֹשׁ
 בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְלֹא נִכְלָם לְעוֹלָם הַבָּא, וּמַלְכוּת
 בֵּית דָּוִד מְשִׁיחָךְ תִּחְזִירָנָה לְמָקוֹמָהּ בְּמִהְרָה
 בְּיָמֵינוּ.

בשבת מוסיפים:

רָצָה וְהִחְלִיצָנוּ יְהוָה יִאֲחֲדוּנָהּ לִידֵי אֱלֹהֵינוּ, בְּמַצּוֹתֶיךָ
 וּבְמַצּוֹת יוֹם הַשַּׁבָּת, הַשָּׁבֶת הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ
 הַזֶּה, כִּי יוֹם גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ הוּא מְלַכְּנִיךָ. נִשְׁבּוֹת בּוֹ
 וְנִנְוַח בּוֹ וְנִתְעַנֵּג בּוֹ בְּמַצּוֹת חֲקֵי רְצוֹנְךָ, וְאַל־תִּהְיֶה
 צָרָה וְיָגוֹן בְּיוֹם מְנוּחָתֵנוּ, וְחֲרָאֵנוּ בְּנַחֲמַת צִיּוֹן
 בְּמִהְרָה בְּיָמֵינוּ, כִּי אַתָּה הוּא בֹּעַל הַנַּחֲמוֹת. וְהִגַּם
 שְׂאֵבֵלְנוּ וְשִׁתֵּינוּ, חֲרָפֵן בֵּיתְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ לֹא
 שִׁכְחָנוּ. אֵל תִּשְׁכַּחֲנוּ לִנְצַח וְאַל תִּזְנַחֲנוּ לְעַד, כִּי אֵל
 מְלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אַתָּה.

בראש־חודש, ביום טוב ובחול־המועד אומרים כאן יעלה ויבוא,
 ואם שכח אינו חוזר, חוץ מליל ראשון של פסח וליל ראשון
 של סוכות, שאם שכח חוזר לראש ברהמ"ז.

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, יַעֲלֶה וַיָּבֵא, וַיַּגִּיעַ
וַיִּרְאֶה וַיִּרְצֶה, וַיִּשְׁמַע וַיִּפְקֹד וַיִּזְכֹּר
זְכוּרָנוּ וְזְכוּרֹן אֲבוֹתֵינוּ, זְכוּרֹן יְרוּשָׁלַיִם
עִירָךְ, וְזְכוּרֹן מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עַבְדְּךָ, וְזְכוּרֹן
כָּל־עַמֶּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לִפְנֶיךָ, לְפִלְטָה לְטוֹבָה
לְחֵן לְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים, לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם,
בְּיוֹם

בראש חודש: ראש חֹדֶשׁ הַזֶּה,

בפסח: חַג הַמִּצּוֹת הַזֶּה, בְּיוֹם (בִּי"ט מוֹסִיף:

טוֹב) מִקְרָא קֹדֶשׁ הַזֶּה,

בשבועות: חַג הַשָּׁבוּעוֹת הַזֶּה, בְּיוֹם טוֹב מִקְרָא

קֹדֶשׁ הַזֶּה,

בראש השנה: הַזְּכוּרֹן הַזֶּה, בְּיוֹם טוֹב מִקְרָא קֹדֶשׁ

הַזֶּה,

בסוכות: חַג הַסֻּכּוֹת הַזֶּה, בְּיוֹם (בִּי"ט מוֹסִיף: טוֹב)

מִקְרָא קֹדֶשׁ הַזֶּה,

בשמיני עצרת: שְׁמִינִי חַג עֲצֶרֶת הַזֶּה, בְּיוֹם טוֹב

מִקְרָא קֹדֶשׁ הַזֶּה, לְרַחֵם בּוֹ עָלֵינוּ וּלְהוֹשִׁיעֵנוּ.

זְכוּרָנוּ יְהוָהּ יֵאָחֲזֵנָּה אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה,

וּפָקֵדְנוּ בּוֹ לְבִרְכָּה, וְהוֹשִׁיעֵנוּ בּוֹ

לְחַיִּים טוֹבִים, בְּדַבֵּר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים. חוֹם
וְחִנּוּ וְחֶמֶל וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנו, כִּי אֵלֶיךָ
עֵינֵינוּ, כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנוּן וְרַחוּם אַתָּה.

וְתִבְנֶה יְרוּשָׁלַיִם עִירךָ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ.
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְאֹהֲדוּנְהִי בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַיִם.
(בלחש: אָמֵן):

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְאֹהֲדוּנְהִי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ
הָעוֹלָם לְעַד, הָאֵל אֲבֵינוּ, מִלְכֵנוּ,
אֲדִירֵנוּ, בּוֹרְאֵנוּ, גּוֹאֲלֵנוּ, קְדוֹשֵׁנוּ קְדוֹשׁ
יַעֲקֹב, רוֹעֵנוּ רוֹעֵה יִשְׂרָאֵל, הַמֶּלֶךְ הַטוֹב
וְהַמְּטִיב לְכָל, שֶׁבְכָל־יוֹם וַיּוֹם הוּא הַטִּיב
לָנוּ, הוּא מְטִיב לָנוּ, הוּא יִטֵּיב לָנוּ. הוּא
גִּמְלָנוּ, הוּא גּוֹמְלָנוּ, הוּא יִגְמֹלֵנוּ לְעַד חַן
וְחֶסֶד וְרַחֲמִים וְרוּחַ וְהַצְלָח וְכָל־טוֹב:

הַרְחֵמֵנוּ הוּא יִשְׁתַּבַּח עַל כְּפֹא כְבוֹדוֹ. הַרְחֵמֵנוּ
הוּא יִשְׁתַּבַּח בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ.
הַרְחֵמֵנוּ הוּא יִשְׁתַּבַּח בָּנוּ לְדוֹר וָדוֹר.
הַרְחֵמֵנוּ הוּא קָרָן לְעַמּוֹ יְרִים. הַרְחֵמֵנוּ הוּא
יִתְפָּאֵר בָּנוּ לְנֹצֶחַ נְצָחִים. הַרְחֵמֵנוּ הוּא

יִפְרֹנְסֵנוּ בְּכָבוֹד וְלֹא בְּבִזּוּי, בְּהִתֵּר וְלֹא
בְּאִסּוּר, בְּנִחָת וְלֹא בְּצָעַר. הֶרְחַמְנוּ הוּא יִתֵּן
שָׁלוֹם בֵּינֵינוּ. הֶרְחַמְנוּ הוּא יִשְׁלַח בְּרָכָה
רוּחָה וְהַצִּלָּה בְּכָל מַעֲשֵׂה יָדָיו. הֶרְחַמְנוּ
הוּא יַצְלִיחַ אֶת־דְּרָכֵינוּ. הֶרְחַמְנוּ הוּא יִשְׁבֹּר
עַל גְּלוֹת מִהָרָה מִעַל צוּאֲרֵנוּ. הֶרְחַמְנוּ הוּא
יִוְלִיכֵנוּ מִהָרָה קִוְּמִמִּיּוֹת בְּאֶרְצֵנוּ. הֶרְחַמְנוּ
הוּא יִרְפָּאֵנוּ רַפּוּאָה שְׁלֵמָה. הֶרְחַמְנוּ הוּא
יִפְתָּח לָנוּ אֶת־יָדָיו הֶרְחַבְתָּ. הֶרְחַמְנוּ הוּא
יְבָרֵךְ כָּל־אֶחָד וְאֶחָד מִמֶּנּוּ בִּשְׁמוֹ הַגָּדוֹל,
כִּמּוֹ שְׁנַת־בְּרָכּוֹ אֲבוֹתֵינוּ אֲבָרָהָם יִצְחָק
וַיַּעֲקֹב, בְּכָל מִכָּל כָּל, כֵּן יְבָרֵךְ אוֹתָנוּ יַחַד
בְּרָכָה שְׁלֵמָה, וְכֵן יְהִי רָצוֹן וְנֹאמַר אָמֵן.
הֶרְחַמְנוּ הוּא יִפְרֹשׁ עָלֵינוּ סֶכֶת שְׁלוֹמוֹ.

בשבת: הֶרְחַמְנוּ הוּא יִנְחִילָנוּ עוֹלָם שְׁכָלוֹ שִׁבְתָּ
וּמְנוּחָה, לְחַיֵּי הָעוֹלָמִים.
בראש חודש: הֶרְחַמְנוּ הוּא יַחֲדֹשׁ עָלֵינוּ אֶת הַחֹדֶשׁ
הַזֶּה, לְטוֹבָה וְלְבָרָכָה.
בראש־הַשָּׁנָה: הֶרְחַמְנוּ הוּא יַחֲדֹשׁ עָלֵינוּ שָׁנָה
טוֹבָה וּמְבֹרָכָה.
בסוכות: הֶרְחַמְנוּ הוּא יִזְכֵּנוּ לִישֵׁב בְּסֶכֶת עוֹרוֹ

שֶׁל לְוִיתָן. הַרְחֵמֶן הוּא יִשְׁפִּיעַ עָלֵינוּ שְׁפַע
קִדְשָׁה וּמְהֵרָה מִשְׁבָּעָה אֲשֶׁפִּיזִין עֲלֵאִין
קִדְיָשִׁין, וְזִכּוֹתָם תִּהְיֶה מִגֵּן וְצִנָּה בַּעֲדָנוּ.
הַרְחֵמֶן הוּא יָקִים לָנוּ אֶת־סִכַּת דָּוִד הַנּוֹפֶלֶת.
בְּמוֹעֲדִים: הַרְחֵמֶן הוּא יִגְיַעֲנוּ לְמוֹעֲדִים אַחֲרֵים,
הַבָּאִים לְקִרְאָתָנוּ לְשָׁלוֹם.

בְּיוֹם טוֹב: הַרְחֵמֶן הוּא יִנְחִילָנוּ לְיוֹם שְׁכָלוֹ טוֹב.
הַרְחֵמֶן הוּא יִטַּע תּוֹרָתוֹ וְאַהֲבָתוֹ בְּלִבָּנוּ,
וְתִהְיֶה יִרְאָתוֹ עַל פְּנֵינוּ לְבִלְתִּי נַחֲטָא, וְיִהְיֶה
כָּל מַעֲשֵׂינוּ לְשֵׁם שָׁמַיִם.

ברכת אורח

הַרְחֵמֶן הוּא יְבָרֶךְ אֶת הַשְּׁלַחַן הַזֶּה שְׂאֵכְלָנוּ
עָלָיו וַיִּסְדֹּר בּוֹ כָּל־מַעֲדָנֵי עוֹלָם,
וְיִהְיֶה כְּשִׁלְחָנוּ שֶׁל אַבְרָהָם אֲבִינוּ עָלָיו
הַשְּׁלוֹם, כָּל־רָעַב מִמֶּנּוּ יֹאכֵל וְכָל־צָמָא מִמֶּנּוּ
יִשְׁתֶּה, וְאֵל־יַחֲסֹר מִמֶּנּוּ כָּל־טוֹב לָעַד וּלְעוֹלָמֵי
עוֹלָמִים, אָמֵן. הַרְחֵמֶן הוּא יְבָרֶךְ אֶת בֶּעַל
הַבֵּית הַזֶּה וּבֶעַל הַסַּעֲדָה הַזֹּאת, הוּא וּבָנָיו
וְאִשְׁתּוֹ וְכָל־אֲשֶׁר־לוֹ, בְּבָנִים שִׁיחִיו וּבְנָכְסִים
שִׁירְבוּ. בָּרֶךְ יְהוָה יֵאֱחָדּוּנָהּ חִילוֹ וּפְעֵל
יָדָיו תִּרְצֶה. וְיִהְיֶה נֶכְסֵינוּ וְנֶכְסֵינוּ מְצֻלָּחִים

וְקִרְוּבִים לָעִיר, וְאֵל־יִזְדַּקק לְפָנָיו וְלֹא לְפָנֵינוּ
שׁוֹם דְּבַר חֵטָא וְהִרְחֹרַר עֵז, שֶׁשׁ וְשִׁמְחָה
כָּל־חַיִּים בְּעֶשֶׂר וְכָבוֹד, מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם.
לֹא יָבוֹשׁ בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא יִכָּלֵם לְעוֹלָם הַבֵּא,
אֲמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן.

בסעודת חתן:

הַרְחֲמֵן הוּא יְבָרֶךְ אֶת הַחֲתָן וְהַכֶּלֶה בְּבָנִים
וְזָכָרִים לְעִבּוּדָתוֹ יִתְבָּרֵךְ.

הַרְחֲמֵן הוּא יְבָרֶךְ אֶת־כָּל־הַמַּסְבִּין בִּשְׁלֶחֶן
הַזֶּה, וַיִּתֵּן לָנוּ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, כָּל
מִשְׁאָלוֹת לִבֵּנוּ לְטוֹבָה.

בסעודת מילה:

הַרְחֲמֵן הוּא יְבָרֶךְ אֶת בֶּעַל הַבֵּית הַזֶּה אָבִי הַבֵּן, הוּא
וְאִשְׁתּוֹ הַיּוֹלָדָת, מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם.

הַרְחֲמֵן הוּא יְבָרֶךְ אֶת הַיֶּלֶד הַנּוֹלָד, וּכְשֶׁם שֶׁזָּכְחוּ
הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְמִילָה, כֵּן יִזְכְּחוּ לִפְנֵים לַתּוֹרָה
וְלַחֲפָה וְלַמִּצּוֹת וְלַמַּעֲשִׂים טוֹבִים, וְכֵן יְהִי רָצוֹן וְנֶאֱמַר
אֲמֵן.

הַרְחֲמֵן הוּא יְבָרֶךְ אֶת מַעֲלַת הַסַּנְדֵּק וְהַמּוֹהֵל וְשֵׁאֵר
הַמְּשֻׁתָּדָלִים בַּמִּצְוָה, הֵם וְכָל אֲשֶׁר לָהֶם.

הַרְחֵמֵן הוּא יַחֲיֵינוּ וַיַּצִּילֵנוּ וַיִּקְרַבֵּנוּ לְיָמֹות
הַמָּשִׁיחַ וּלְבָנִין בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וּלְחַיֵּי

הָעוֹלָם הַבָּא. מִגְדִּיל (בְּיוֹם שְׁמַת פְּלָלִים בּו מוֹסֶף, וּבְמוֹצָשׁ"ק

אוֹמְרִים: מִגְדֹּל) יִשְׁוּעוֹת מַלְכוּ, וְעֹשֶׂה חֶסֶד

לְמַשִּׁיחוֹ לְדוֹד וּלְזָרְעוֹ עַד-עוֹלָם: כְּפִירִים

רִשׁוֹ וְרַעְבוֹ. וְדוֹרְשֵׁי יְהוָה יִאֲהַדְּוֵנֵהּ יִאֲהַדְּוֵנֵהּ לֹא-

יִחְסְרוּ כָל-טוֹב: נֶעַר הָיִיתִי גַם-זֶקֶנְתִּי. וְלֹא-

רָאִיתִי צָדִיק נֶעֱזָב, וְזָרְעוֹ מִבֶּקֶשׁ-לֶחֶם: כָּל-

הַיּוֹם חוֹנֵן וּמְלֹוֶה. וְזָרְעוֹ לְבִרְכָּה: מִה

שֶׁאֲכַלְנוּ יִהְיֶה לְשִׁבְעָה. וּמִה שֶׁשְּׂתִינוּ יִהְיֶה

לְרַפּוּאָה. וּמִה שֶׁחֹתְרֵנוּ יִהְיֶה לְבִרְכָּה,

כְּדָכְתִּיב: וַיִּתֵּן לְפָנֵיהֶם וַיֹּאכְלוּ וַיִּוֹתְרוּ

כְּדָבַר יְהוָה יִאֲהַדְּוֵנֵהּ בְּרוּכִים אַתֶּם לִיהוָה

יִאֲהַדְּוֵנֵהּ. עֹשֶׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ: בְּרוּךְ הַגֹּבֵר אֲשֶׁר

יִבְטַח בִּיהוָה יִאֲהַדְּוֵנֵהּ וְהִיָּה יְהוָה יִאֲהַדְּוֵנֵהּ

מִבְטַחוֹ: יְהוָה יִאֲהַדְּוֵנֵהּ עַז לְעַמּוֹ יִתֵּן. יְהוָה

יִאֲהַדְּוֵנֵהּ יְבָרֵךְ אֶת-עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם: עוֹשֶׂה שְׁלוֹם

בְּמִרוֹמָיו, הוּא בִרְחָמָיו יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ,

וְעַל כָּל-עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל, וְאָמְרוּ אָמֵן.

רכט

בְּרִית שְׁלוֹם

אם מברכים על הכוס אומר המזמן:

כּוֹס־יְשׁוּעוֹת אֵשָׁא. וּבְשֵׁם יְהוָה־יֵהוּא יֵהוּדָה
אֶקְרָא:

סְבְּרֵי מִרְנָן: וְעוֹנִים: לְחַיִּים.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה־יֵהוּדָה יֵהוּדָה, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ
הָעוֹלָם, בּוֹרֵא פְּרֵי הַגֶּפֶן.

כל דבר שצריך כוס, צריך לשתות ממנו מלא לוגמיו
שהוא רוב רביעית (44 גרם), ומצוה לשתות רביעית
שלימה. ואם שתה רביעית (87 גרם) יברך ברכה זו:

צָרִיף לְלַמֵּד אֶת הַתִּינוּק דֶּרֶךְ אֶרֶץ מִנְעוּרָיו
(סִפְר־הַמִּדּוֹת, אוֹת בָּנִים, סִימָן סד); כִּי (מִשְׁלִי
כב, ו): "חֲנֹךְ לִנְעָר עַל־פִּי דֶּרֶכּוֹ, גַּם כִּי יִזְקִין
לֹא יִסּוּר מִמֶּנָּה", וְאַף שְׁדֶּרֶךְ הַתִּינוּק, שֶׁהוּא
שׁוֹבֵב וְקוֹפֵץ כָּעֵז וּמִתְקוּטֵט וְכו', זֶהוּ טִבְעוֹ
הַבְּרִיא, (כִּי, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, כְּשֶׁאֵינוֹ עוֹשֶׂה זֹאת
— אֵינוֹ טוֹב, כִּי הוּא סִימָן שֶׁאֵינוֹ בְּרִיא, חֶסֶד
וְשָׁלוֹם). וְעַל־כֵּן כְּשֶׁבָנִיךְ וּבְנוֹתֶיךָ הֵם
שׁוֹבְבִים וְכו' — תַּנִּיחַ אוֹתָם, כִּי כְּשֶׁיִּגְדְּלוּ
תֵּלֶךְ מֵהֶם שׁוֹבְבוֹתָם, אַךְ עַל עֲזוֹת צָרִיכִים
לְמַחוֹת מְאֹד, כִּי עֲזוֹת הֵיא מְדָה רָעָה וּמִגָּנָה
עַד מְאֹד, וְצָרִיף לְהַרְגִּילָם מִקְטָנוֹתָם לֹא
לְבִישׁ שׁוֹם בַּר יִשְׂרָאֵל, וְלֹא לְצַעַר, חֶסֶד
וְשָׁלוֹם, אֶת שׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם. וְעַל עֲזוֹת
צָרִיכִים לְמַסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ מְאֹד בְּבֵיתוֹ, וּלְיִסֵּר
אֶת בָּנָיו וּבְנוֹתָיו, כִּי כִּיּוֹן שְׁמִרְגִּיל עֲצָמוֹ
הַתִּינוּק בְּמִדַּת הָעֲזוֹת, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, הוּא
עָלוּל לַעֲבֹר עַל כָּל הָעֲבֻרוֹת שֶׁבַתּוֹרָה, חֶסֶד
וְשָׁלוֹם, וּלְהַכְפֵּךְ — אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים
(נִדְרִים כ.): "בַּעֲבוּר תִּהְיֶה יִרְאָתוֹ עַל פְּנֵיכֶם"
— זֶה בּוֹשָׁה, "לְבַלְתִּי תַחֲטְאוּ" — מְלַמֵּד
שֶׁהַבּוֹשָׁה מְבִיאָה לְיָדֵי יִרְאָת חֲטָא, עֵינִן שָׂם.

קונטרס

שמות ישׂראל

בו יבאר ממעלת ההורים שנותנים לילדיהם שם יהודי, וגדל המעלה בזה, כי כל הצלחת הילדים בימי חייהם תלויה אף ורק כפי שמותיהם, כי השם הוא הנפש, וממשיך עליהם אור וזיו וחיות ודבקות אין סוף ברוך הוא.

בנוי ומיסד על-פי דברי

רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון

בוצינא קדישא עלאה, אדוננו, מורנו ורבנו

רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו הגאון

הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אגים ליה

רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ומשלב בפסוקי תורה, גביאים, כתובים ומאמרי

חכמינו הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש

הובא לדפוס על-ידי

חסיד ברסלב

עיה"ק ירושלים תובב"א

צָרִיכִים לְהִזָּהֵר מְאֹד לֹא לְשִׁיר לְתִינוּק שִׁירֵי
עֲגָבִים וְנִגְוֵי עֲכוּ"ם, כִּי הוּא פּוֹגֵם
מְאֹד בְּנֶפֶשׁ הַתִּינוּק. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים
(יְרוּשָׁלַּיִם יְבֻמוֹת, פָּרָק א', הִלְכָּה ו') עַל רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ,
שֶׁהִיטָּה אָמוּ מוֹלַכְתָּ עֲרִיסָתוֹ לְבֵית-הַכְּנֶסֶת
בְּשִׁבִּיל שִׁתְּדָבְקוּ אֲזָנָיו בְּדַבְרֵי תוֹרָה, עֵינָיו שָׁם;
וַיִּדּוּעַ אֶצְלוֹ, שָׂרְבָנוּ ז"ל אָמַר, שֶׁהוּא מַחֲזִיק
טוֹבָה גְדוֹלָה לְאָמוּ, אֲשֶׁר כָּל יָמֵי עֲבוּרָה עִמּוֹ
הִיטָּה מִתְפַּלֵּל עָלָיו, וְכֵן אַחֲר־כֵּן כְּשֶׁנּוֹלַד,
הִיטָּה דְרָכָה לָבוֹא עִם עֲרִיסָתוֹ לְצִיּוֹן שֶׁל
הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְדוּשׁ זי"ע, וְהִיטָּה מִנִּיחָה
אֶת עֲרִיסָתוֹ עַל הַצִּיּוֹן, וּמִרְבָּה שָׁם עָלָיו
בְּרַחֲמִים וּבִתְחִנּוּנִים, שֶׁיַּצְלִיחַ בְּתוֹרָה וּבַעֲבוּדַת
הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וְעַל-כֵּן בִּקְשׁ רַבָּנוּ ז"ל כְּשִׁיזְכִּירוּ
אֶת שְׁמוֹ בַּתְּפִלָּה, יִקְרְאוּ אוֹתוֹ עַל שֵׁם אָמוּ,
וְלֹא כְּשֶׁאֵר אֲנָשִׁים, שֶׁקוֹרְאִים אוֹתָם עַל שֵׁם
אֲבִיהֶם, וְזֶה בְּשִׁבִּיל שֶׁמַּחֲזִיק לָהּ טוֹבָה כַּנ"ל.

*

קוֹנְטֵרס

נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל

בְּנֵי וּבָנוֹתֵי הַיְּקָרִים! עֲלֵיכֶם לְדַעַת, כִּי עַקֵּר
הַצִּלְחַת הַיְּלָדִים הִיא כְּפִי הַנִּשְׁמוֹת שֶׁמְקַבְּלִים, וְלִכְן
צָרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְהִזָּהֵר אֵינָה שֵׁם נוֹתְנִים
לְיְלָדִים, כִּי הַשֵּׁם שֶׁל הָאָדָם הוּא הַנֶּפֶשׁ שֶׁלוֹ, כְּמוֹ
שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית ב'): "נֶפֶשׁ חַיָּה הוּא שְׁמוֹ", וְאָמְרוּ
חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (פְּנִיחֻמָּא הָאֲזִינֻ): לְעוֹלָם יִבְדֹּק
אָדָם בְּשִׁמּוֹת לְקַרְא לְבָנוֹ הָרְאוּי לְהִיּוֹת צַדִּיק, כִּי
לְפַעֲמִים הַשֵּׁם גּוֹרֵם טוֹב אוֹ גּוֹרֵם רָע; וְלִכְן עַל
הַהוֹרִים הַיְּקָרִים לְהִשָּׁמֵר מְאֹד מְאֹד אֵינָה שֵׁם
נוֹתְנִים לְיְלָדִים שְׁנוּלָדִים. וְאָמַר רַבֵּנוּ ו'ל (שִׁיחוֹת-
הַר"ן, סִימָן צה), שֶׁהַשֵּׁם שְׁנוֹתֵנִין לוֹ לְאָדָם הוּא לְפִי
הַפֶּעֱלָה שֶׁיֵּשׁ לוֹ לְאָדָם לַעֲשׂוֹת בְּעוֹלָם. וְיֵשׁ אַחֵד
שֶׁעוֹשֶׂה הַפֶּעֱלָה שֶׁלוֹ בַּחֲצֵי שָׁנִים שֶׁיֵּשׁ לוֹ, וְצָרִיךְ

לְקַרְא לֹו שֵׁם אַחֵר, דְּהִינּוּ שֵׁם חֲדָשׁ. כִּי הַשֵּׁם
שְׁנוּתָנִין לְאָדָם, הוּא לְאַחֵר מוֹתוֹ לְבוֹשִׁין שְׁלוֹ, כִּי
הַשֵּׁם הוּא סוּד הַלְבוּשִׁין, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (יִשְׁעִיָּה מֵב,
ח): "אֲנִי ה' הוּא שְׁמִי וְכְבוֹדִי" וְגו', 'כְּבוֹדִי' זֶה
עֲנִין לְבוֹשִׁין, כִּי (שְׁכֵת קִיג:): 'רַבִּי יוֹחָנָן קָרָא
לְמֵאנָה מְכַבְּדוּתָא', כִּי הִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִקְרָא
הַיְיָ"ה, כִּי בְשֵׁם הַיְיָ"ה נִתְּהוּהָ כָּל הָעוֹלָמוֹת, אֲבָל
לְמַעַלָּה מִכָּל הָעוֹלָמוֹת אֵין לֹו שֵׁם, כִּי לְמַעַלָּה
מִכָּל הָעוֹלָמוֹת אֵי אִפְשָׁר לְהַשִּׁיג אוֹתוֹ, וְזֶהוּ
(תְּהִלִּים קלח, ב): "כִּי הִגִּדְלָתָ עַל כָּל שְׁמֶךָ אִמְרַתְךָ",
'אִמְרַתְךָ' זֶה הַפְּעָלָה, כִּי (אָבוֹת ה, א): 'בְּמֵאמָר נִבְרָא
הָעוֹלָם', דְּהִינּוּ הַפְּעָלָה, הִינּוּ לְפִי הַפְּעָלוֹת שֶׁל
הִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְמַעַלָּה מִכָּל הָעוֹלָמוֹת, הוּא
גָּדוֹל מִכָּל הַשְּׁמוֹת שֶׁיֵּשׁ לֹו יִתְבַּרֵּךְ, כִּי לְמַעַלָּה
מִכָּל הָעוֹלָמוֹת אֵין לֹו שֵׁם כָּלָל. וְזֶהוּ "כִּי הִגִּדְלָתָ
עַל כָּל שְׁמֶךָ אִמְרַתְךָ". [הִינּוּ לְמַעַלָּה מִכָּל
הָעוֹלָמוֹת שֶׁהֵם הַעֲשָׂרָה מְאֻמְרוֹת, בְּחִינַת
"אִמְרַתְךָ", שֵׁם הוּא יִתְבַּרֵּךְ גָּדוֹל עַל כָּל הַשְּׁמוֹת,
הִינּוּ שֶׁשֵּׁם אֵין כָּבֹר לֹו יִתְבַּרֵּךְ שׁוֹם שֵׁם כְּבִיכּוֹל].
וְזֶהוּ שֶׁכְּתוּב לַעֲתִיד לָבוֹא (יִשְׁעִיָּה סב, ב): "וְרָאוּ
גוֹיִם צִדְקָךָ וְכָל מְלָכִים כְּבוֹדְךָ, וְקָרָא לְךָ שֵׁם
חֲדָשׁ, אֲשֶׁר פִּי הַיְיָ"ה יִקְבְּנוּ", כִּי הָאֱמוּנוֹת יִהְיוּ

רואים הפעלה שיהיה לישראל, ויקראו להם שם חדש. כמו־כן יש אחד שעושה הפעלה שלו לפי השם שיש לו בחצי שנותיו, ועושה אחר־כך פעלות חדשות, וצריך לקרא לו שם חדש, ויש בזה סודות גדולים ונוראים מאד מאד. וזהו שקורין לחולה שם אחר, כי השם שיש לו מקדם, כבר עשה הפעלה שלו כפי אותו השם שהיה לו, והיה ראוי לו למות, לפיכך קוראין לו שם אחר, שתהיה לו פעלה אחרת, ויוכל לחיות עוד כמה שנים על־ידי שקוראין לו שם אחר, כדי לעשות הפעלה כפי אותו השם. ועל־כן משה רבנו היו לו כמה שמות, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (מגלה יג): "יֵרֵד" זה משה, ולמה נקרא שמו "יֵרֵד"? שֵׁיֵרֵד להם לישראל מן בימיו. "גֵּדֵר" — שגֵּדֵר פרצותיהן של ישראל. "חֶבֶר" — שחֶבֶר את ישראל לאֲבִיהֶן שבשמים. "סוֹכוֹ" — שנעשה להם לישראל כסכה. "יְקוֹתִיאֵל" — שקוֹוֹ יִשְׂרָאֵל לֵאל בִּימיו. "זְנוּחַ" — שהִזְנוּחַ עוֹנוֹתֵיהֶן של ישראל; כי בְּכָל פֶּעַם עָשָׂה הַפְּעָלָה שלו כְּבָר לְפִי הַשֵּׁם, וְהָיָה צָרִיךְ בְּכָל פֶּעַם שֵׁם אֲחֵר לַעֲשׂוֹת פְּעֻלּוֹת אַחֲרוֹת. וְלָכֵן צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְהִזְהָר אִילוֹ שְׁמוֹת נוֹתְנִים לִילָדִים. וְלֹא כְּמוֹ שְׁנוֹהֵג

היום, אשר באים מינים ואפיקורסים, זדים ארורים, שחללו את שמות בני ישראל, ונותנים להם שמות בדויים מצוצים מהאצבע, על שם אבנים וצמחים וכו', אשר לא בחנם שסובלים בעבור זה הילדים. כי עקר החיות של כל בר ישראל הוא כפי השם שלו, ולכן אם נותנים לילדים שמות של צדיקים וצדקניות, הרי הם יהיו צדיקים, מה שאין כן אם נותנים לילדים שמות של צמחים, הילדים יהיו כמו צמח, רחמנא לשזבן, כי באמת אלו הרשעים שנותנים שמות בדויים, כגון: טל, שחר, אילן, אור, שי, וכו' וכו', פונתם לעקר את המשמעות של הנשמה, נשמות ישראל, שהן חלק אלוך ממעל, ורוצים להטביע בנשמה כאלו היא, רחמנא לישזבן, טבע, מקרה ומזל, לעקר אותה משרשה.

ובאמת השם של האדם הוא עקר האדם, ובזה תלוי כל האדם, כמאמרם ז"ל (ברכות ז:): מנא לן דשמא גרים? אמר רבי אליעזר דאמר קרא (תהלים מו): "לכו חזו מפעלות ה'", אשר שם שמות בארץ", אל תקרי שמות אלא שמות; ואמרו בזהר (בראשית נח:): תא חזי נח כד אתיליד,

קרון ליה על שמא דנחמה וכו', אמר רבי יוסי,
ח"ן היינו נ"ח, בצדיקיא שמיהון גרים לטב,
בחיביא שמיהון גרים לביש, בנח כתיב (בראשית
ו'): "ונח מצא חן בעיני הוי"ה", בער בכור יהודה
אתהפכו אתווי לביש, ע"ר אותיות ר"ע, כדכתיב
(בראשית לח): "רע בעיני הוי"ה"; ומובא (ספר
חסידים, סימן רמד), שהשם גורם לטובה או לרעה.
לטובה — יש אדם שכל הנקראים בשמו יצליחו
לגדלה, וזהו (בראשית מח, טז): "ויקרא בהם שמי
ושם אבותי", וכתיב (ישעיה סו, כב): "כי פאשר
השמים החדשים והארץ החדשה אשר אני עשה
עמדים לפני נאם הוי"ה, כן יעמד זרעכם
ושמכם", וכתיב (שם מג, א): "קראתי בשמך לי
אתה"; הרי שיש אדם שכל אותם הנקראים על
שמו יחיו, ויהיו בניו קיימים, ויעמידו תולדות,
ויש שכל אלה להם להפך, שנאמר (שם סה, טו)
"והנחתם שמכם לשבועה לבחירי והמיתך אדני
ה', ולעבדיו יקרא שם אחר", וכתיב (שם יד, כב)
"והכרתי לבבל שם ושאר גוין ונקד", וכתיב (איוב
יח, יט): "לא גין לו ולא נקד בעמו ואין שריד
במגוריו", וכתיב (שם שם יז): "ולא שם לו על פני
חוץ". לכן יתפלל אדם שכל הנקראים בשמו,

יִהְיוּ בָּהֶם מִדּוֹת טוֹבוֹת הָאֵלֶּה, לֹא אַחַת מִן
הַמִּדּוֹת הָרָעוֹת, וְשֵׁלֹא יִקְרְאוּ זֶרְעוֹ עַל אוֹתָן
שְׁמִדוֹת רָעוֹת תְּלוּיוֹת בָּהֶן. וּמוֹבֵא בְּדַבְּרֵי הָאִישׁ
הָאֱלֹקִי הַרְבֵּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ מִלִּיז'עֵנְסֶק זִי"ע (נַעַם
אֱלִימֶלֶךְ בַּמִּדְבָּר), שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּרוּךְ הוּא גִזַּר
בְּבְרִיאת הָעוֹלָם, שִׁיְהֶא כָךְ וְכָךְ שְׁמוֹת רְאוּבֵן, וְכָךְ
וְכָךְ שְׁמוֹת שְׁמַעוֹן, וְעַתָּה כְּשֶׁנִּתְגַּלְגַּל אֵיזָה אָדָם
בְּעוֹלָם, וְנוֹתֵנִין לוֹ שֵׁם בְּשֵׁם צָדִיק אֶחָד שֶׁהִיא
כָּכָר בְּעוֹלָם, זֶה גּוֹרֵם לָאִישׁ הַלְזָה שִׁיְהֶיהָ גַם-כֵּן
צָדִיק, מַחֲמַת שְׁנֵתְעוֹרֵר הָאוֹר שֶׁל הַצָּדִיק שֶׁהוּא
בְּעוֹלָם הָעֲלִיוֹן.

וְלָכֵן הוּא דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד לִתֵּן שֵׁם שֶׁל בְּנוֹ
אוֹ שֶׁל בָּתוֹ אַחֵר שֵׁם שֶׁל צָדִיק גָּדוֹל אוֹ צַדִּיקָת
גָּדוֹלָה, כִּי הַשֵּׁם שְׁנוֹתָנִים לִילָדִים, זֶה שְׁרָשָׁם
לְמַעַלָּה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת. וְעַל-כֵּן צָרִיכִים מְאֹד מְאֹד
לְשָׁמֹר אֵיזָה שֵׁם נוֹתָנִים לִילָדִים, כִּי מוֹבֵא בְּדַבְּרֵי
מוֹהֲרַנ"ת ז"ל (לְקוּטֵי-הַלְכוֹת תְּפִלִּין, הַלְכָּה ז', אוֹת ח'):
שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֵם סוּד שֵׁם הַשֵּׁם, כִּי שְׁמוֹ
יִתְבָּרֵךְ מִשְׁתַּף בְּשְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וְלָכֵן צָרִיכִים
מְאֹד מְאֹד לְהַשְׁמֵר לֹא לָתֵת לִילָדִים שְׁמוֹת בְּדוּיִים
מְצוּצִים מִהָאֶצְבַּע, כִּי זֶה גּוֹרֵם לָהֶם אַחֲר־כָּךְ כָּל

יְמִיהֶם צָרוֹת וַיְסוּרִים. וַאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים
 (רות רבָּה, פָּרָשָׁה ב', סִימָן ה'): רַבִּי מֵאִיר הָיָה דוֹרֵשׁ
 שְׁמוֹת, רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן קֶרְחָה הָיָה דוֹרֵשׁ שְׁמוֹת:
 וְשֵׁם הָאִישׁ אֱלִימֶלֶךְ, שֶׁהָיָה אוֹמֵר אֵלַי תָּבוֹא
 מְלָכוֹת, וְשֵׁם אִשְׁתּוֹ נַעֲמִי, שֶׁהָיָה מַעֲשִׂיהָ נָאִים
 וְנַעֲיָמִים, וְשֵׁם שְׁנֵי בָנָיו מַחֲלוֹן וְכִלְיוֹן, מַחֲלוֹן —
 שֶׁנִּמְחָחוּ מִן הָעוֹלָם, וְכִלְיוֹן — שֶׁכָּלוּ מִן הָעוֹלָם;
 וְאָף אֶחָד אֵינוֹ תוֹפֵס, שֶׁבָּשֵׁם הַיְלָדִים תְּלוּי
 עֲתִידָם. וְלָכֵן צָרִיכִים מְאֹד מְאֹד לִשְׁמֹר אֵילֹו
 שְׁמוֹת נֹתָנִים לַיְלָדִים, וּלְהַתִּיעֵץ עִם צָדִיק
 מִפָּרֶסֶם, שֶׁדְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֵיזָה שֵׁם לָתֵת לַיְלָדִיו,
 כִּי לֹא כָּל מָה שֶׁרוֹצִים לָתֵן שֵׁם לְפִי שֶׁכָּלוּ הַמַּגִּשָּׁם
 צָרִיכִים לָתֵת. וְצָרִיכִים לִזְכֹּר, אֲשֶׁר מוֹבָא בְּדִבְרֵי
 הַיֵּעֵב"ץ בְּסִפְרוֹ (עֲמוּדֵי שְׁמַיִם), אֲשֶׁר מוֹבָא בְּשֵׁם
 הָאֲרִיז"ל, שֶׁכָּל הַשְּׁמוֹת שֶׁבָּעוֹלָם אֵינָם בְּמִקְרָה,
 כְּמוֹ שֶׁחֹשְׁבִים הַבְּרִיּוֹת, שֶׁאָבִיו קוֹרָא לוֹ בֶּן
 בְּמִקְרָה בְּלִי שׁוּם טַעַם, אֲלֹא הַכֹּל בְּהִסְפָּמָה מֵאֲתוֹ
 יִתְבָּרֵךְ, שֶׁגְּלוּי לְפָנָיו מָה עֲנִין הָאִישׁ הַזֶּה וּפְעֻלָּתוֹ,
 כֵּן מִזְדַּמֵּן בָּפֶה אָבִיו לְקִרְאוֹ בְּשֵׁם, שֶׁהַשֵּׁם מִמֶּשׁ
 יוֹרָה עַל עֲנִין וּפְעֻלָּה שֶׁבָּאוֹתוֹ הָאָדָם, אִם הוּא
 מַצְדֵּה הַטּוֹב אוֹ מַצְדֵּה הָרָע, וּבְאֵיזָה אִפֶּן יִהְיֶה הַטּוֹב
 שָׁבוּ, וּבְאֵיזָה עֲנִין הָרָע שָׁבוּ, הַכֹּל יוֹרָה עָלָיו שְׁמוֹ,

וְהַכֹּל מִרְמָז מִשְׁמוֹ, וְלֹא זֶה הַשֵּׁם עֲצָמוֹ, אֲלֹא
אֲפִלוּ מִסֵּפֶר שְׁמוֹ, וְכָל אוֹת וְאוֹת וּנְקֻדָּה שֶׁבְּשֵׁמוֹ
מוֹרָה עַל פְּעֻלָּתוֹ וְעִנְיָנוֹ אֲשֶׁר בְּאוֹתוֹ הָאִישׁ, בְּאִפֶּן
שְׂאִין דָּבָר קָטָן וְגָדוֹל שֶׁבְּכָל אִישׁ וְאִישׁ, שֶׁלֹּא
יִוָּרָה עָלָיו שְׁמוֹ. וְלָכֵן אֲשֶׁרִי הָאָדָם שֹׁשׁוֹמֵר עַל
שְׁמוֹת בָּנָיו וּבְנוֹתָיו. וּכְכֹר אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (שיחות-
הַר"ן, סִימָן מ"ד): הַשֵּׁם הוּא דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד, וּבְכָל
שֵׁם שֶׁל בְּנֵי-אָדָם יֵשׁ צְרוּפֵי אוֹתִיּוֹת. וּמוֹכָא (סֵפֶר
הַגְּלוּלִים, פֶּרֶק נ"ט): הַשֵּׁם שֶׁקּוֹרִין לוֹ אָבִיו וְאִמּוֹ
בְּעֵת שֶׁנִּמּוֹל, הוּא נִכְתָּב לְמַעַלָּה, כִּי אֵין הַדָּבָר
בְּאַקְרָאִי, כִּי הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְזַמֵּן אוֹתוֹ הַשֵּׁם
בְּפִי אָבִיו וְאִמּוֹ שִׁיקְרָאוּהוּ כֵּן. וְלָכֵן רַבִּי מֵאִיר
וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בְּדִקְוֹ בִּשְׁמָא, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
הַקְדוֹשִׁים (תְּנַחֲוּמָא וַיִּקְהֵל): שְׁלֹשָׁה שְׁמוֹת נִקְרְאוּ לוֹ
לְאָדָם, אֶחָד מֵה שִׁקּוּרָאִים לוֹ אָבִיו וְאִמּוֹ, וְאֶחָד
מֵה שִׁקּוּרָאִין לוֹ בְּנֵי אָדָם, וְאֶחָד מֵה שִׁקּוּנָה הוּא
לְעַצְמוֹ, טוֹב מִכָּלֵן מֵה שִׁקּוּנָה הוּא לְעַצְמוֹ, תִּדַּע
לָךְ, שֶׁהָרִי בְּצִלָּאֵל עַל-יְדֵי שִׁקּוּנָה שֵׁם טוֹב, זָכָה
שִׁיעֲשֶׂה מְלָאכַת הַמֶּשְׁכָּן; הֵינּוּ אֵף שְׁנוֹתָנִים לְאָדָם
שֵׁם, הָעֶקֶר הוּא כְּפִי שְׁזוּכִים הֵבֵן אוֹ הִבֵּת לְקַדֵּשׁ
אֶת שְׁמָם, עַל-יְדֵי מַעֲשֵׂיהֶם הַטּוֹבִים, כֹּךְ נִמְשָׁךְ
שְׁמָם בְּעוֹלָם.

וְצָרִיךְ שְׁתַּדְּעוּ, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיִּקְרִים! אֲשֶׁר
 קָרִיאַת הַשֵּׁם לִבֶּן נֹתָנִים בְּעֵת הַבְּרִית, (וְנוֹהֲגִים
 לֹא לִפְרָסָם אֶת הַשֵּׁם לְאַף אֶחָד עַד הַבְּרִית), וּלְבֵת
 נֹתָנִים אֶת הַשֵּׁם בְּעֵת קָרִיאָהּ בַּתּוֹרָה, וַיֵּשׁ בָּזֶה
 חֲלוּקֵי מִנְהָגִים, יֵשׁ נוֹהֲגִים שְׂמֵחִים עַד שַׁבָּת
 בְּעֵת קָרִיאַת הַתּוֹרָה, וְאַחֲר־כֵּךְ נֹתָנִים קָדוֹשׁ,
 לִפְרָסָם אֶת הַשְּׂמֵחָה, וַיֵּשׁ נוֹהֲגִים שְׂאִינָם מִחֲכִים
 עַד שַׁבָּת, אֲלֹא בִקְרִיאָהּ הָרֵאשׁוֹנָה אַחֲרֵי הַלֵּלָהּ,
 (וְנוֹהֲגִים לֹא לִפְרָסָם אֶת הַשֵּׁם לְאַף אֶחָד, עַד אַחֲרֵי
 הַקְּרִיאָהּ בַּתּוֹרָה), וְכָל אֶחָד יַחְזִיק בְּמִנְהָגוֹ.
 וְצָרִיכִים לִשְׁמֹר מְאֹד לֹא לָרִיב בְּעֵנִין הַשְּׂמוֹת, כִּי
 זֶה גֹרֵם אַחֲר־כֵּךְ לְצָרוֹת וְרָעוֹת רַבּוֹת. וְלָכֵן אֲשֶׁרִי
 מִי שְׂמַתִּיעֵץ בְּעֵנִין קָרִיאַת הַשְּׂמוֹת עִם אֵיזֶה צָדִיק
 מִפְּרָסָם הַדְּבֹק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ. וַיֵּשׁ שְׂמֵקִידִים לֹא
 לָתֵת שֵׁם אַחֲרֵי אָדָם שְׁחִי, וַיֵּשׁ שְׂאִינָם מִקְּפִידִים
 לָתֵת שֵׁם אַחֲרֵי אָדָם שְׁחִי. וַיֵּשׁ שְׂנוֹתָנִים אַחֲרֵי שֵׁם
 צָדִיק גָּדוֹל מִפְּרָסָם בְּעוֹלָם, אֲפִלּוּ שֶׁהוּא עֲדִין חִי,
 וְאֵין בָּזֶה שׁוּם קַפְדָּה, אֲדַרְבֵּה זְכוֹת הַצָּדִיק תִּלְוֶהָ
 אוֹתוֹ. וּמִצַּד מִצּוֹת כְּבוֹד אָב וָאִם שֶׁהִיא חֲמוּרָה
 מְאֹד, נוֹהֲגִים לָתֵת שֵׁם אַחֲרֵי אָבִי וָאִם אָבִיו, וְכֵן
 אַחֲרֵי אָבִי וָאִם אִמּוֹ, שֶׁכְּבֹר נִסְתַּלְקוּ מִן הָעוֹלָם, וְזֶה
 דְּבַר גָּדוֹל מְאֹד לְהַמְשִׁיךְ אֶת שְׂמוֹתָם בְּעוֹלָם.

שמות ישראל

וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁנִּזְקַר מְאֹד בְּעֲנִינֵי שְׁמוֹת, שְׁנוֹתָן
שְׁמוֹת לְבָנָיו וְלִבְנוֹתָיו אַחֵר צְדִיקִים וְצַדִּיקָנוֹת,
שָׂאז זְכוּתָם תִּגַּן עֲלֵיהֶם.

תם וְנִשְׁלָם, שְׁבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם !

הספר הקדוש הזה נדפס

לעילוי נשמת

אבינו היקר והנעלה

הרב אֲדֹרֵי מֹשֶׁה בֶּן

אַלְגֵּרָה כְּהֵן ז"ל

נפטר ח' בשבט

ת.נ.צ.ב.ה.

זכות רבינו הקדוש זי"ע תהא

מליץ יושר עליו.

סוד ה' לִירָאִיו וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעַם
זֶה שְׁמוֹ נָאָה לוֹ

תְּקוּן הַכֶּלֶל

תְּקוּן נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד מְאֹד לְכָל־לִיּוֹת הַחֲטָאִים
וְהוּא פָּגַם הַבְּרִית, רַחֲמָנָא לְצִלָּן

*

וּמִסְגָּל מְאֹד גַּם לְפִרְנֶסָה וּלְהַצְלָחָה
בְּכָל הָעוֹנִינִים בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת
אֲשֶׁר־י מִי שְׂיֵאמְרֵם בְּכָל יוֹם

*

יִסְדּוּ, תְּקַנּוּ, גָּלוּ וְצִוְה לְפָרְסְמוֹ לְכָל יִשְׂרָאֵל.
רַבְּנֵי הַקְּדוֹשׁ וְהַנוֹרָא אֹרִי הַגָּנוּז וְהַצָּפוֹן
בוֹצִינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרֵנוּ וְרַבְּנֵנוּ

רַבִּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלֵב, זְכוּתוֹ יִגָּן עָלֵינוּ

*

הוֹבָא לְדָפוּס עַל־יְדֵי

חֲסִידֵי בְּרֶסְלֵב

עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹבֵב"א

תקון הכללי

טוב לומר זאת לפני אמירת העשרה מזמורים:

הריני מקשר עצמי באמירת העשרה מזמורים אלו לכל הצדיקים
האמתיים שבדורנו, ולכל הצדיקים האמתיים שוכני עפר, קדושים
אשר בארץ המה, ובפרט לרבנו הקדוש צדיק יסוד עולם נחל נובע
מקור חכמה, רבנו נחמן בן פיגא, זכותו גגן עלינו, שגלה תקון זה.

לכו נרננה ליהנה נריצה לצור ישענו: נקדמה פניו בתודה בזמירות
נריע לו: כי אל גדול יהנה ומלך גדול על כל אלהים:

קודם שיתחיל תהלים יאמר זה:

הריני מזמן את פי להודות ולהלל ולשבח את בוראי לשם יחוד
קדשא בריך הוא ושכינתה בדחילו ורחימו על ידי שהוא טמיר
ונעלם בשם כל ישראל:

טז א מכתם לדוד שמרני אל כי חסיתי בך:
ב אמרת ליהוה אדני אתה טובתי בל עליך:
ג לקדושים אשר בארץ המה ואדירי כל חפציו
ד ירבו עצבותם אחר מהרו בל אסוף
ה נספיהם מדם ובל אשא את שמותם על שפתי:
ו יהוה מנת חלקי וכוסי אתה תומיך גורלי:
ז חבלים נפלתי לי בנעמים אף נחלת שפרה עלי:
ח אברך את יהוה אשר יעצני אף לילות יפרוני
ט כליותי: ה שויתי יהוה לנגדי תמיד כי מימיני
בל אמוט: ט לבן א שמח לבי ויגל כבודי אף
בשרי ישכן לבטח: י כי א לא תעזב נפשי לשאול
לא תתן חסידך לראות שחת: יא תודיעני ארח
חיים שבע שמחות את פניך נעמות בימיך
נצח:

לב * לְדוֹד מִשְׁכִּיל אֲשֶׁר־נִשְׁוֶה פֶּשַׁע כְּסוּי חֲטָאָה:
 ב אֲשֶׁר־אָדָם לֹא יַחְשֹׁב יִהְיֶה לוֹ עוֹן וְאִין
 בְּרוּחוֹ רְמִיָּה: ג כִּי־הִחַרְשָׁתִּי בָּלוּ עֲצָמַי בִּשְׂאֵנֹתַי
 כָּל־הַיּוֹם: ד כִּי | יוֹמָם וּלְיָלָה תִּכְבֹּד עָלַי יָדָךְ נִהַפְּךָ
 לַשָּׁדַי בַּחֲרַבְנִי קִיץ סָלָה: ה חֲטָאתִי אוֹדִיעֶךָ וְעוֹנִי
 לֹא־כִסִּיתִי אֲמַרְתִּי אוֹדָה עָלַי פֶּשַׁעִי לִיהוָה וְאַתָּה
 נָשָׂאתָ עוֹן חֲטָאתִי סָלָה: ו עַל־זֹאת יִתְפַּלֵּל
 כָּל־חֹסִיד | אֵלֶיךָ לָעַת מָצֵא רַק לִשְׁטֹף מִיָּם רַבִּים
 אֵלָיו לֹא יִגִּיעוּ: ז אַתָּה | סֹתֵר לִי * מִצָּר תַּצַּרְנִי
 רַנִּי פִלַּט תִּסּוּבְּנִי סָלָה: ח אֲשַׁכִּילְךָ | וְאוֹרְךָ
 בְּדֶרֶךְ־זוֹ תִלְךָ אִיעֲצָה עָלֶיךָ עֵינַי: ט אֶל־תִּחִיו |
 כְּסוּם כְּפָרֵד אִין הָבִין בְּמִתְגַּוְרֶסֶן עָדִיו לְבָלוּם
 בַּל קָרַב אֵלֶיךָ: י רַבִּים מִכְּאוֹבִים לָרָשָׁע וְהַבּוֹטָח
 בִּיהוָה חֹסֵד יִסּוּבְּנֻ: יא שְׂמַחוּ בִיהוָה וְגִילוּ
 צַדִּיקִים וְהַרְנִינוּ כָּל־יִשְׂרָאֵל־לֵב:

מא * לְמַנְצַח מוֹמֹזֵר לְדוֹד: ב אֲשֶׁר־יִמְשָׁכִיל אֶל־
 דָּל בַּיּוֹם רָעָה יִמְלִטְהוּ יִהְיֶה: ג יִהְיֶה | יִשְׁמְרֶהוּ
 וַיִּתִּיחוּ וְאֲשֶׁר בָּאָרֶץ וְאֶל־תִּתְּנֶהוּ בְּנַפְשׁ אִיְּבָיו:
 ד יִהְיֶה | יִסְעֲדֵנוּ עַל־עֶרֶשׁ דָּוִי כָּל־מִשְׁכָּבוֹ הַפְּכֵת
 בַּחֲלָיו: ה אֲנִי־אֲמַרְתִּי יִהְיֶה חָנְנִי רַפָּאָה נַפְשִׁי
 כִּי־חֲטָאתִי לָךְ: ו אוֹיְבֵי יֹאמְרוּ רַע לִי מָתִי יָמוּת
 וְאֶבֶד שְׁמוֹ: ז וְאִם־בָּא לָרְאוֹת | שׁוּא יִדְבֹּר לְבוֹ

(*) אחר אתה סתר לי — צריך להפסיק מעט (עיין בלקו"מ ח"א סי' ריג)

יִקְבֹּץ-אֶנּוֹן לוֹ יֵצֵא לַחוּץ יִדְבֹּר: ה יֵחַד עָלַי יִתְלַחֶשׁוּ
כָּל-שֹׁנְאֵי עָלַי | יִחַשְׁבוּ רָעָה לִּי: ט דְּבַר-בְּלִיעַל
יִצּוֹק בּוֹ וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא-יוֹסִיף לָקוּם: י גַּם-אִישׁ
שְׁלוֹמִי | אֲשֶׁר-בִּטַּחְתִּי בּוֹ אוֹכַל לַחֲמִי הַגְדִּיל עָלַי
עֶקֶב: יא וְאַתָּה יְהוָה חַנּוּן וְחַקִּימָנִי וְאַשְׁלֵמָה לָהֶם:
יב בּוֹזֵאת יִדְעָתִי כִּי-חִפְצָתָהּ בִּי כִּי לֹא-יָרִיעַ אִיבִי
עָלַי: יג וְאֲנִי בְּתַמִּי תִּמְכַּת בִּי וְתַצִּיבֵנִי לִפְנֵיךָ
לְעוֹלָם: יד בָּרוּךְ יְהוָה | אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם
וְעַד-הָעוֹלָם אָמֵן | וְאָמֵן:

מב * לְמַנְצָה מְשֻׁכֵּל לְבָנֵי-קָרָת: ב כֹּאִיל תִּעְרַג
עַל-אֲפִיקֵי-מַיִם כֵּן נַפְשִׁי תִּעְרַג אֵלֶיךָ אֱלֹהִים:
ג צִמְאָה נַפְשִׁי | לְאֱלֹהִים לֹאֵל חַי מָתִי אָבוֹא
וְאַרְאֶה פָּנֵי אֱלֹהִים: ד הִיתָה-לִּי דְמָעָתִי לֶחֶם יוֹמָם
וְלַיְלָה בְּאֹמֶר אֵלֵי כָּל-חַיּוֹם אֵינִי אֱלֹהֶיךָ: ה אֵלֶּה
אֲזַכְּרָה | וְאֲשַׁכַּח עָלַי | נַפְשִׁי כִּי אֶעֱבֹר | בִּסְף
אֲדָדִם עַד-בֵּית אֱלֹהִים בְּקוֹל-רִנָּה וְתוֹדָה הַמּוֹן
חוֹגֵג: ו מִה־תִּשְׁתַּחֲוִּי | נַפְשִׁי וְתַהֲמִי עָלֶי הוֹחֲלִי
לְאֱלֹהִים כִּי-עוֹד אוֹדְנוּ יִשׁוּעוֹת פָּנִינוּ: ז אֱלֹהֵי עָלִי
נַפְשִׁי תִּשְׁתַּחֲוֶה עַל-בֶּן אֲזַכְּרֶךָ מֵאֲרִץ יִרְדֵּן
וְחֶרְמוֹנִים מִהַר מְצָעַר: ח תְּהוֹם-אֶל-תְּהוֹם קוֹרָא
לְקוֹל צִנּוּרֶיךָ כָּל-מִשְׁבְּרֶיךָ וְגִלְיָךְ עָלֶי עֲבְרוּ:
ט יוֹמָם | יֵצֵה יְהוָה | חֲסִדּוֹ וּבִלְיָלָה שִׁירָה עָמִי
תִּפְלָה לֹאֵל חַיִּי: י אוֹמְרָה | לֹאֵל סְלַעִי לָמָּה

שְׁכַחְתָּנִי לְמַח־קֶדֶר אֶלֶף בְּלִחִין אוֹיֵב: יא בְּרַצַּח |
 בְּעֲצָמוֹתַי חֲרָפוֹנִי צוֹרְרֵי בְּאִמְרָם אֵלֵי כָל־הַיּוֹם
 אֵיחָ אֱלֹהֶיךָ: יב מַח־תִּשְׁתַּחֲוִי | נַפְשִׁי וּמַח־תִּהְיֶה
 עָלַי הוֹחִילִי לֵאלֹהִים כִּי־עוֹד אוֹדְנוּ יִשׁוּעַת פָּנֵי
 וְאֱלֹהֵי:

נט * לְמַנְצָה אֶל־תִּשְׁחַת לְדוֹד מִכְתָּם בְּשִׁלַּח
 שְׁאוּל וַיִּשְׁמְרוּ אֶת־הַבֵּית לַחֲמִיתוֹ: ב הֲצִילָנִי
 מֵאִיֵּבִי | אֱלֹהֵי מִמְתְּקוֹמִי תִשְׁגְּבֵנִי: ג הֲצִילָנִי
 מִפַּעְלֵי אֹוֶן וּמֵאֲנָשֵׁי דָמִים הוֹשִׁיעֵנִי: ד כִּי הִנֵּה
 אָרְבוּ לְנַפְשִׁי יָגוּרוּ עָלַי עֲזִים לֹא־פֹשְׁעֵי וְלֹא־
 חֲטָאתִי יִהְיֶה: ה בְּלִי־עוֹן יִרְצוֹן וַיְפֹנְנוּ עוֹרָה
 לְקִרְאתִי וּרְאָה: ו וְאַתָּה יְהוָה־אֱלֹהִים | צְבָאוֹת
 אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִקִּיצָה לְפָקֶד כָּל־הַגּוֹיִם אֶל־תַּחֵן
 כָּל־בְּגֵדֵי אֹוֶן סָלָה: ז יָשׁוּבוּ לָעֶרֶב יִהְיוּ כַּפְּלָב
 וַיִּסּוּבּוּ עִיר: ח הִנֵּה | יַבִּיעוֹן בְּפִיהֶם חֲרָבוֹת
 בְּשִׁפְתוֹתֵיהֶם כִּי־מִי שָׁמַע: ט וְאַתָּה יְהוָה תִּשְׁחַק־
 לָמוֹ תִלְעַג לְכָל־גּוֹיִם: י עֲזוּ אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁמְרָה כִּי־
 אֱלֹהִים מִשְׁגְּבֵי: יא אֱלֹהֵי חֲסָדֵי יִקְדָּמֵנִי אֱלֹהִים
 יִרְאֵנִי בְּשִׁרְרֵי: יב אֶל־תִּהְרָגֶם | פֶּן־יִשְׁכַּחוּ עַמִּי
 הִנִּיעֵמוּ בְּחִילְךָ וְהוֹרִידֵמוּ מִגִּגְנוֹ אֲדָנִי: יג חֲטָאת־
 פִּימוֹ דְּבַר־שִׁפְתֵימוֹ וַיִּלְכְּדוּ בְּגֹאוֹנָם וּמֵאֱלֹהֶה
 וּמִמַּבְחַשׁ יִסְפְּרוּ: יד כָּל־הָ בְּחֻמָּה כָּל־הָ וְאִינָמוּ וַיִּדְעוּ
 כִּי־אֱלֹהִים מוֹשֵׁל בַּיַּעֲקֹב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סָלָה:

טו וַיָּשְׁבוּ לָעֶרֶב יַהֲמוּ כָּכָל־בּוֹ וַיִּסּוּבּוּ עִיר: טז הִמָּה
יִנְיֵעוֹן לֶאֱכֹל אִם־לֹא יִשְׁבְּעוּ וַיִּלְיִנוּ: יז וְאֲנִי |
אֲשִׁיר עֹדָה וְאֶרְנֵן לְבִקְרָה חֲסִדָּה כִּי־הָיִיתָ מְשֻׁבָּה לִי
וּמָנוּס בְּיוֹם צָר־לִי: יח עֲזִי אֵלֶיךָ אֲזַמְּרָה כִּי־אֱלֹהִים
מְשֻׁבָּהי אֱלֹהֵי חֲסִדִּי:

עז א לְמִנְצָה עַל־ יְדוּתוֹן לְאֶסֶף מְזֻמּוֹר: ב קוֹלִי (*)
אֶל־אֱלֹהִים וְאֶצְעָקָה קוֹלִי אֶל־אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין
אֵלַי: ג בְּיוֹם צָרָתִי אֲדַנִּי דִרְשָׁתִּי יָדִי | לִילָה נִגְרָה
וְלֹא תִפּוּג מֵאַנָּה הִנָּחֵם נַפְשִׁי: ד אֲזַכְּרָה אֱלֹהִים
וְאֶהְמִיָּה אֲשִׁיחָה | וְתִתְעַטֵּף רוּחִי סֶלָה: ה אֲחֹזֶת
שְׁמֵרוֹת עֵינַי נִפְעָמָתִי וְלֹא אֲדַבֵּר: ו חֲשַׁבְתִּי יָמִים
מִקֶּדֶם שָׁנוֹת עוֹלָמִים: ז אֲזַכְּרָה נִגְיַנָתִי בַלִּילָה
עִם־לִבִּי אֲשִׁיחָה וַיַּחַפֵּשׁ רוּחִי: ח הֲלִעוֹלָמִים
יִזְנַח | אֲדַנִּי וְלֹא־יִסִּיף לְרָצוֹת עוֹד: ט הֶאֱפֵס לְנִצָּחַ
חֲסִדּוֹ גָּמַר אָמַר לָדָר וְדָר: י הַשְׁכַּח חַנּוּת אֶל
אִם־קָפִין בָּאֵף רַחֲמָיו סֶלָה: יא וְאָמַר חֲלוּתִי הִיא
שָׁנוֹת יָמִין עֲלִיוֹן: יב אֲזַכּוֹר מַעֲלָלֶי־יָהּ כִּי־אֲזַכְּרָה
מִקֶּדֶם פְּלֹאֲדָה: יג וְהִגִּיתִי בְּכָל־פְּעֻלָּךְ וּבַעֲלִילוֹתֶיךָ
אֲשִׁיחָה: יד אֱלֹהִים בִּקְדָּשׁ דִּרְבָּךְ מִי־אֵל גָּדוֹל
בְּאֱלֹהִים: טו אַתָּה הָאֵל עֲשֵׂה פֶלֶא הוֹדַעְתָּ בַּעֲמִים
עֹדָה: טז גְּאֻלָּתְךָ בְּזִרְעֵ עַמְּךָ בְּנֵי־יִעֲקֹב וַיּוֹסֶף סֶלָה:
יז רָאוּךָ מִים | אֱלֹהִים רָאוּךָ מִים יַחֲלִילוּ אֵף יִרְגְּזוּ

(*) באמרוך אל אלהים תכווין המילוי כזה אל"ף למ"ד אל"ף למ"ד הי"י יו"ד מ"ם

תַּהֲמוֹת: יח זֶרְמוּ מִים | עֲבוֹת קוֹל נָתַנוּ שְׁחָקִים
אֶף־חֲצִצִּיף יִתְהַלְכוּ: יט קוֹל רַעְמָךְ | בְּגִלְגֹּל הָאִירוֹ
בָּרָקִים תִּבֵּל רָגְזָה וְתַרְעַשׂ הָאָרֶץ: כ בֵּים דְּרַכְךָ
וּשְׁבִילְךָ בְּמִים רַבִּים וְעַקְבוֹתֶיךָ לֹא נָדְעוּ:
כא נָחִיתָ כִּצְאָן עִמָּךְ בִּיד־מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

צ * תִּפְלָה לְמֹשֶׁה אִישׁ־הָאֱלֹהִים אֲדֹנִי מַעֲזָן אַתָּה
הָיִיתָ לָנוּ בָּדָר וְדָר: כ בָּטָרָם | הָרִים יִלְדוּ
וְתַחֲלֹל אֶרֶץ וְתִבֵּל וּמַעֲזָלָם עַד־עוֹלָם אַתָּה אֵל:
ג תָּשָׁב אֲנוֹשׁ עַד־דָּכָא וְתֹאמַר שׁוּבוּ בְנֵי־אָדָם:
ד כִּי אֶלֶף שָׁנִים בְּעֵינֶיךָ כִּיּוֹם אֶתְמוֹל כִּי יַעֲבֹר
וְאַשְׁמוּרָה בִּלְיָלָה: ה זֶרְמָתָם שָׁנָה יִהְיוּ בִּבְקָר
כַּחֲצִיר יִחְלָף: ו בִּבְקָר יִצִּיץ וְחִלָּף לָעֶרֶב יִמּוֹלֵל
וַיִּבֶשׁ: ז כִּי־כָלִינוּ בְּאַפָּךְ וּבַחֲמָתְךָ נִבְהָלְנוּ:
ח שִׁתָּה עֲזֹנְתִינוּ לְנִגְדֶּךָ עֲלַמְנוּ לְמֹאֹר פָּנֶיךָ: ט כִּי
כָל־יָמִינוּ פָּנוּ בַּעֲבֹרְתְךָ כָלִינוּ שָׁנִינוּ כְּמוֹ־הֶגְהָ:
י יָמֵי־שָׁנוֹתִינוּ בָּהֶם שְׁבָעִים שָׁנָה וְאִם בְּגִבּוֹרֶת |
שְׁמוֹנִים שָׁנָה וְרַחֲבָם עָמַל וְאוֹן כִּי־גִזַּח חֵישׁ וְנִעְפָּה:
יא מִי־יֹדַע עֵז אַפָּךְ וּכִירָאֲתָךְ עֲבֹרְתְךָ: יב לְמִנּוֹת
יָמִינוּ כֵּן הוֹדַע וְנָבֵא לִבִּב חֲכָמָה: יג שׁוּבָה יְהוָה
עַד־מָתִי וְהִנָּחֵם עַל־עֲבֹדֶיךָ: יד שְׁבַעְנוּ בִּבְקָר
חֲסִדְךָ וְנִרְנְנָה וְנִשְׁמָחָה בְּכָל־יָמִינוּ: טו שְׁמַחְנוּ
כִּימֹת עֲנִיתָנוּ שָׁנוֹת רָאִינוּ רָעָה: טז יִרְאֶה אֵל־
עֲבָדֶיךָ פָּעִלְךָ וְהִדְרֶךְ עַל־בְּנֵיהֶם: יז וַיְהִי | גַּם

אֲדַנִּי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָה עָלֵינוּ
וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָהוּ:

קה א הוֹדוּ לַיהוָה קִרְאוּ בְשֵׁמוֹ הוֹדִיעוּ בְּעַמִּים
עֲלִילוֹתָיו: ב שִׁירוּ-לוֹ וּמְרוּ-לוֹ שִׁיחוּ בְּכָל-
נִפְלְאוֹתָיו: ג הִתְחַלְלוּ בְּשֵׁם קִדְשׁוֹ יִשְׂמַח לֵב א
מִבְּקָשֵׁי יְהוָה: ד הִרְשׁוּ יְהוָה וְעִזּוּ בִּקְשׁוֹ פָּנָיו
תָּמִיד: ה זָכְרוּ נִפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר-עָשָׂה מִפְתּוֹ
וּמִשְׁפָּטֵי-פִיו: ו זָרַע אֲבָרָהֶם עֲבָדוּ בְּנֵי יַעֲקֹב
בְּחִירָיו: ז הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּכָל-הָאָרֶץ
מִשְׁפָּטָיו: ח זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ דָּבָר צוּה לְאַלְף
דּוֹר: ט אֲשֶׁר כָּרַת אֶת-אֲבָרָהֶם וּשְׁבוּעָתוֹ לְיִשְׁחָק:
י וַיַּעֲמִידָהּ לְיַעֲקֹב לְחֹק לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם:
יא לֵאמֹר לְךָ אֶתֵּן אֶת-אֶרֶץ-כְּנָעַן חֵבֶל נַחֲלָתְכֶם:
יב בְּהִיוֹתָם מִתִּי מִסְפָּר כְּמַעַט וְגָרִים בָּהֶם:
יג וַיִּתְּחַלְכוּ מִגּוֹי אֶל-גּוֹי מִמַּמְלָכָה אֶל-עַם אֲחֵר:
יד לֹא-הָנִיחַ אָדָם לַעֲשֹׂקָם וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם מְלָכִים:
טו אֶל-תִּגְעוּ בְּמִשְׁיַחִי וּלְנִבְיָאִי אֶל-תִּרְעוּ:
טז וַיִּקְרָא רָעַב עַל-הָאָרֶץ כָּל-מִטְהַלְחָם שָׁבַר:
יז שָׁלַח לְפָנֵיהֶם אִישׁ לַעֲבֹד נִמְכָּר יוֹסֵף: יח עָנוּ
בְּכָבֶל רָגְלוֹ בְּרֹזֶל בָּאָה נִפְשׁוֹ: יט עַד-עַתָּה
בְּאֲדָבָרוֹ אִמְרַת יְהוָה עֲרַפְתָּהוּ: כ שָׁלַח מֶלֶךְ
וַיִּתִּירָהוּ מִשְׁל עַמִּים וַיַּפְתָּחָהוּ: כא שָׁמוֹ אֲדוֹן
לְבֵיתוֹ וּמִשְׁל בְּכָל-קִנְיָנוֹ: כב לְאִסֵּר שָׂרָיו בְּנִפְשׁוֹ

וּזְקַנְיוּ יַחֲכִים: כג וַיָּבֹא יִשְׂרָאֵל מִצִּירִים וַיַּעֲקֹב גֵּר
בְּאֶרֶץ־חָם: כד וַיִּכַּר אֶת־עֲמוּ מָאֵד וַיַּעֲצִמְהוּ
מִצִּירָיו: כה הִפָּךְ לָבָם לְשֵׁנָא עֲמוּ לְהַתְנַכֵּל בְּעַבְדָּיו:
כו שָׁלַח מֹשֶׁה עֲבָדָיו אַחֲרָן אֲשֶׁר בָּחַר־בוֹ: כז שָׁמוּ־
בָם דְּבָרֵי אֱתוּתָיו וּמִפְתִּים בְּאֶרֶץ חָם: כח שָׁלַח
חֲשָׁךְ וַיַּחֲשֹׁךְ וְלֹא־מָרוּ אֶת־דְּבָרוֹ: כט הִפָּךְ אֶת־
מִימֵיהֶם לָדָם וַיָּמָת אֶת־דָּגְתָם: ל שְׂרִץ אֲרָצָם
צִפְרֹדָעִים בַּחֲדָרֵי מַלְכֵיהֶם: לא אָמַר וַיָּבֹא עָרֹב
כְּנִים בְּכָל־גְּבוּלָם: לב נָתַן גְּשָׁמֵיהֶם בָּרֶד אֵשׁ
לְהָבוֹת בְּאֲרָצָם: לג וַיֵּךְ גִּפְנִים וּתְאֵנִתָם וַיִּשְׁבֹּר עֵץ
גְּבוּלָם: לד אָמַר וַיָּבֹא אֲרֶבָה וַיִּלַּק וְאִין מִסְפָּר:
לה וַיֹּאכַל כָּל־עֵשֶׂב בְּאֲרָצָם וַיֹּאכַל פְּרִי אֲדָמָתָם:
לו וַיֵּךְ כָּל־בְּכוֹר בְּאֲרָצָם רֵאשִׁית לְכָל־אוֹנָם:
לז וַיּוֹצִיָאם בְּכֶסֶף וּזְהָב וְאִין בְּשַׁבְטָיו כּוֹשֵׁל:
לח שָׂמַח מִצִּירִים בְּעֲאֵתָם כִּי־נָפַל פַּחַדָם עֲלֵיהֶם:
לט פָּרַשׁ עֲנָן לְמִסְךְ וְאֵשׁ לְהֹאִיר לַיְלָה: מ שָׁאֵל
וַיָּבֹא שָׁלוֹ וְלָחֶם שָׁמַיִם יִשְׁבִּיעֵם: מא פָּתַח צוּר
וַיּוֹזְבוּ מַיִם הִלְכוּ בְּצִיּוֹת נָהָר: מב כִּי־זָכַר אֶת־
דְּבַר קָדְשׁוֹ אֶת־אַבְרָהָם עֲבָדָיו: מג וַיּוֹצֵא עֲמוּ
בְּשִׁשּׁוֹן בְּרָנָה אֶת־בַּחִירָיו: מד וַיִּתֵּן לָהֶם אֲרָצוֹת
גּוֹיִם וַעֲמַל לְאֻמִּים יִירָשׁוּ: מה בַּעֲבוּר | יִשְׁמְרוּ
תִּקְיוֹ וְתוֹרָתוֹ יִנְצְרוּ הַלְלוּיָהּ:

קלז א על־נְהָרוֹת | בְּבֹל שָׁם יִשְׁבְּנוּ גַם־בְּכִינוּ
 בְּזָכְרֵנוּ אֶת־צִיּוֹן: ב על־עֲרָבִים בְּתוֹכָהּ תִּלְיֵנוּ
 בְּנֵרוֹתֵינוּ: ג כִּי שָׁם שְׁאֲלוּנוּ שׁוֹבֵינוּ הַבְּרִי־שִׁיר
 וְתוֹלְלֵינוּ שְׂמַחָה שִׁירוּ לָנוּ מִשִּׁיר צִיּוֹן: ד אֵיךְ נָשִׁיר
 אֶת־שִׁיר־יְהוָה עַל אֲדָמַת נֹכַר: ה אִם־אֲשַׁכַּחַךְ
 יְרוּשָׁלַם תִּשְׁכַּח יְמִינִי: ו תִּדְבֹּק לְשׁוֹנִי | לַחֲכִי
 אִם־לֹא אֶזְכְּרִי אִם־לֹא אֶעֱלֶה אֶת־יְרוּשָׁלַם עַל
 רֹאשׁ שְׂמַחָתִי: ז זָכַר יְהוָה | לִבִּנִי אֲדוֹם אֵת יוֹם
 יְרוּשָׁלַם הָאֲמָרִים עָרוּ | עָרוּ עַד הַיְסוֹד בָּהּ:
 ח בַּת־בְּבֹל הַשְּׂדוּדָה אֲשֶׁרִי שִׁישָׁלֶם־לָךְ אֶת־
 גְּמוּלָךְ שְׂגֻמָּלֶת לָנוּ: ט אֲשֶׁרִי | שִׁיאֲחֹז וְנִפֹּץ אֶת־
 עַלְלֶיךָ אֶל־הַסֵּלַע:

קנ א הַלְלוּיָהּ | הַלְלוּ־אֵל בְּקֹדֶשׁוֹ הַלְלוּהוּ בִּרְקִיעַ
 עִזּוֹ: ב הַלְלוּהוּ בַּגְּבוּרָתִיו הַלְלוּהוּ כְּרֹב גִּדְלוֹ:
 ג הַלְלוּהוּ בְּתִקְעַ שׁוֹפָר הַלְלוּהוּ בַּנֶּבֶל וּכְנֹר:
 ד הַלְלוּהוּ בַּתָּף וּמַחּוֹל הַלְלוּהוּ בַּמְּנִים וְעִנְבִּי:
 ה הַלְלוּהוּ בַּצִּלְצְלִי־שָׁמַע הַלְלוּהוּ בַּצִּלְצְלִי תְרוּעָה:
 ו כָּל הַנְּשָׁמָה תִּהְלֹל יְהִי הַלְלוּיָהּ:

אחר שסיים תהלים יאמר זה:

מִי יִתֵּן מִצִּיּוֹן יִשְׁעַת יִשְׂרָאֵל בְּשׁוֹב יְהוָה שְׁבוֹת עִמּוֹ יִגַּל יַעֲקֹב יִשְׁמַח יִשְׂרָאֵל:
 וְתִשְׁוַעַת צְדִיקִים מִיְּהוָה מְעֻזָּם בַּעַת צָרָה: וַיַּעֲזֹרֵם יְהוָה וַיַּפְלֹטֵם וַיַּפְלֹטֵם
 מִרְשָׁעִים וַיּוֹשִׁיעֵם כִּי חָסוּ בּוֹ:

סֵפֶר קְדוֹשׁ זֶה יוֹצֵא לְאוֹר
לְהַצִּלָּה וְסִיעָתָא דְשָׁמַיָא
בְּרוּחַ נְיֻת וְגַשְׁמִיּוֹת שְׁלִי :

אליה בן הרב אהוד

ורעייתו :

בתאל בת הרבנית עפרה פסיה

למשפחת חמו

הרב אבידן בן ר, שלום

ורעייתו :

גילה בת שרה

למשפחת חזני

מורנו ורבינו הרב יהושע מרדכי בן

ר' אברהם

ורעייתו :

הרבנית עפרה פסיה בת עדנה זהבה

למשפחת שמידט

ר, אברהם בן שמאי אלעזר ז"ל

מרים מוסיא בת ר, ישראל זלצר ז"ל

ר, יצחק בן אברהם חיים ז"ל

ר, שלום בן מלכתא ז"ל

למשפחות שמידט שמידוב חזני

יצחק ישראל בן הרב

יהושע מרדכי

ורעייתו :

פדות רינה בת גילה

למשפחת שמידט

להצלחת

המוהל אברהם ביטון

שזכות הצדיק תעמוד לימינו

תמיד שלא תצא תקלה תחת

ידו, ושפע בריתות בעזרת

השם בזכות הצדיק הקדוש

חֶדְשׁ!!! בְּקָרוֹב יֵצֵא לָאוֹר

סֵפֶר קְרִיאַת שְׁמַע שְׁעַל הַמַּטָּה עם סֵפֶר תְּקוּן חֲצוֹת

עם שיחות חֲדָשׁוֹת וְנִדְרֹת
שְׁאִינָם בְּנִמְצָא כְּמַעַט
וְהִנְהֻגוֹת שֶׁל מוֹהֲרָא"ש לְכָל עֲנִינִים אֱלוֹ

עם צִטוּטֵי מִכְתָּבִים מִמַּעֲלַת הַסֵּפֶר
וּבִקְשָׁתוֹ שֶׁל מוֹהֲרָא"ש לְהַדְפִּיסוֹ שׁוֹב מִחֲדָשׁ

נִיתֵן לְתֹרֵם לְהַקְדִּישׁוֹת לְכָל עֲנִין:

1,000 ש"ח – לְעִמּוּד

600 ש"ח – לְחֲצִי עִמּוּד

400 ש"ח – לְדִבְעַת עִמּוּד

18 ש"ח – לְשֵׁם אֶחָד

פְּלֶאפּוֹן: 055-678-3366

